

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

THE SECRETARIAT OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

เอกสาร

งานรัฐสภา

PARLIAMENTARY
DOCUMENT

นโยบายพรรคการเมืองของไทย

พ.ศ. ๒๕๓๙

BN

-8055-08-6

บริการค้นคว้า

สมุดรัฐสภา

2441318-21

าร 2441322

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961107536

สารบัญ

	หน้า
1. พรรคชาติพัฒนา	1
2. พรรคประชาธิปัตย์	11
3. พรรคชาติไทย	76
4. พรรคประชากรไทย	90
5. พรรคกิจสังคม	102
6. พรรคเอกภาพ	117
7. พรรคพลังธรรม	145
8. พรรคความหวังใหม่	153
9. พรรคเสรีธรรม	162
10. พรรคนำไทย	181
11. พรรคมวลชน	198
12. พรรคเสรีประชาธิปไตย	227
13. พรรคอนุรักษนิยม	234
14. พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524	249
15. พระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535	278
16. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2538	286
17. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522	289
18. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523	334
19. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526	340
20. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529	345
21. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535	350
22. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538	362

พรรคชาติพัฒนา

(National Development Party)

ชื่อพรรค พรรคชาติพัฒนา
ทะเบียนเลขที่ 2/2525
วันรับจดทะเบียน 20 เมษายน 2525

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค 10 ซอยพหลโยธิน 3 ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400 โทร. 2794283-4
หัวหน้าพรรค พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ
รองหัวหน้าพรรค พลเอก อาทิตย์ กาฬรังสรรค์
นายประมวล สภาวสุ
นายกร ทิพนะรังสี
นายประจวบ ไชยสาส์น
นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์
นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร
ร.ต. ประพาส ฉิมปะพันธ์
นายสุชน ชามชุนท

	นายสมาน กุญแจกาญจนะ
	พล.ต. ระวี วัฒนา
เลขาธิการพรรค	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ
รองเลขาธิการพรรค	นายประวิทย์ อุตตะโมต
	นายภิญโญ นิโรจน์
	นายปรีชา เล้าหพงศ์ชนะ

นโยบายพรรคชาติพัฒนา*

ภารกิจหลักของพรรคชาติพัฒนา

จะมุ่งหน้าสถาปนาประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้ปรากฏเป็นจริงและจะพัฒนาการเมืองให้มีเสถียรภาพ เพื่อจะได้พัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่องตลอดไป

1. นโยบายด้านการปกครอง

1. จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น เพื่อให้บังเกิดความเจริญโดยทั่วถึงกัน
2. จะปรับปรุงและพัฒนาองค์การปกครองส่วนภูมิภาคเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อีกทั้งยังส่งเสริมงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น
3. จะสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกำลังแรงงานให้ทันกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในยุคลูกโลกาภิวัตน์ และที่จะวันเสียมิได้ก็คือ การสร้างความสมดุลระหว่างผู้ใช้แรงงานกับฝ่ายประกอบการ (ผู้ลงทุน) เพื่อให้ชาติไทยเข้าแข่งขันในตลาดการค้ากับโลกเสรีได้ รวมทั้งจะปรับปรุงระบบการรับจ้างและการว่าจ้าง เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานสูญเสียประโยชน์ในเบื้องต้น

---

*ที่มา : ที่ทำการพรรคชาติพัฒนา

2. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

1. สนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทมากที่สุดในพื้นที่ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุน การค้า โดยมุ่งให้การกระจายตัวของการลงทุนออกสู่พื้นที่ภูมิภาคให้มากที่สุดอีกทั้งจะปรับปรุงกลไกของรัฐ เพื่อให้การค้าเงินธุรกิจคล่องตัวยิ่งขึ้น
2. ขยายโครงสร้างของการเก็บภาษีเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเอื้ออำนวยต่อการลงทุน เพื่อให้ธุรกิจคนไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้
3. สร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นที่ชัดเจนในสายตาชาวโลกถึงความเหมาะสมด้านการลงทุน และจะยกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของเขตเอเชียอาคเนย์
4. เร่งรัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อรักษาไว้ซึ่งภาพพจน์อันดีงามและชื่อเสียงของประเทศชาติ อีกทั้งอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มิให้ถูกทำลาย
5. พัฒนาและเร่งดำเนินการโครงการ โยง-ซี-มูล โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจ การพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ และการพัฒนาการค้าในตลาดอินโดจีน เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่พี่น้องประชาชนในภูมิภาคนั้น ๆ โดยเร็วที่สุด
6. สนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละภูมิภาค และจัดตั้งเขตร่วมเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

3. นโยบายด้านการเงิน การคลัง

1. สร้างระบบการเงินและการคลังของรัฐ เพื่อรักษาเสถียรภาพของเงินบาท และการใช้เงินงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้เกิดประสิทธิผล

2. ปรับกระบวนการบริหารงานภาษีอากรให้เกิดความเป็นธรรมแก่พื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศให้มากยิ่งขึ้น
3. แก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานของภาครัฐด้านการเก็บภาษีและอากรขาเข้าและขาออกของการส่งสินค้า เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและทันสมัยยิ่งขึ้น อีกทั้งปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในบางส่วนเพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ
4. วางแนวทางการร่วมมือระหว่างรัฐกับภาคเอกชนที่อยู่ในธุรกิจด้านการเงิน เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการติดต่อของระบบการเงินในภูมิภาคนี้
5. ให้รัฐจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศ เพื่อให้การปล่อยหนี้แก่เกษตรกรเป็นไปในระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสภาพการกู้เงินในตลาดโดยทั่วไป

4. นโยบายด้านเกษตรกรรม

1. เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิและเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม ให้แก่ประชาชนโดยเร็วและอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อเอื้ออำนวยให้ประชาชนผู้ยากจนสามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อมั่นในพื้นฐานของตนเอง
2. เร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ และวางระบบการกักเก็บน้ำให้พอเพียงกับความต้องการ เพื่อแก้ไขปัญหาก็แล้งให้หมดสิ้นไป
3. ส่งเสริมสินเชื่อทางการเกษตรโดยจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ พร้อมทั้งจัดหาปุ๋ยราคาถูกรักษาให้แก่เกษตรกร และกำหนดมาตรการล่วงหน้าที่จะชัดเจนในการประกันราคาพืชผลทางการเกษตร เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร
4. แนะนำให้เกษตรกรได้รู้ถึงเทคนิคของการปรับพื้นที่ของตนเองให้เหมาะสมสำหรับพืชพันธุ์ใหม่ รวมทั้งการใช้ปุ๋ยและการปราบศัตรูพืชโดยไม่ให้มีสารเป็นพิษตกค้าง
5. สนับสนุนให้สถาบันประมงได้ร่วมกับสถาบันประมงของรัฐในการฟื้นฟูพันธุ์ปลาและเพิ่มปริมาณในน่านน้ำไทย เป็นหลัก

6. ส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเข้าสู่อุตสาหกรรมยาง โดยรัฐจะสนับสนุนทั้งด้านการให้สิทธิการลงทุน และเทคโนโลยี
7. ส่งเสริมการค้าเงินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางให้ระบบครบวงจรและให้คุณภาพระดับสากลในการส่งออก และสู่ตลาดผู้บริโภคภายในประเทศ
8. ดูแลโครงการและระบบการซื้อขายผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาอย่างเป็นธรรม
9. สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนเพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมการเกษตรของประเทศให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเน้นในพื้นที่ชนบท ซึ่งประชาชนมีความยากจนเป็นเบื้องต้น เพื่อให้เกิดการจ้างแรงงานในพื้นที่นั้น ๆ ให้มากขึ้นอันจะเป็นการกระจายความเจริญสู่ชนบทอย่างแท้จริง

6. นโยบายด้านอุตสาหกรรม

1. ให้เอกชนเป็นผู้นำในด้านการลงทุนและเป็นองค์กรหลักในด้านการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมของชาติ
2. ให้มีการลดขั้นตอนและปรับปรุงบทบาทการค้าเงินงานของรัฐ โดยให้เน้นทางด้านการบริการและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ภาคเอกชนคนไทยประกอบธุรกิจได้อย่างคล่องตัว และสามารถส่งสินค้าออกไปจำหน่ายแข่งขันกับชาติอื่นในตลาดโลก
3. ให้มีศูนย์ประสานงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ในอันที่จะช่วยให้ประเทศไทยมีระบบการลงทุนที่มีเสถียรภาพและเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนต่างชาติ
4. สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนให้กระจายออกสู่ภูมิภาคให้มากที่สุด โดยมีมาตรการของรัฐที่จูงใจและให้สิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรม การเกษตร

5. เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ในการลงทุน เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมและสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่นั้น ๆ ให้มากขึ้น
6. สร้างความมั่นคงด้านพลังงานของชาติ เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการอย่างพอเพียงทั้งในปัจจุบันและอนาคตระยะยาว
7. สนับสนุนให้ประชาชนในชนบทมีรายได้ในช่วงระยะเวลาว่างเว้นจากภาคเกษตรกรรม โดยเสนอแนะให้ปลูกพืชชนิดอื่น ๆ หรืองานด้านหัตถอุตสาหกรรมเพื่อให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง

7. นโยบายด้านคมนาคมและการสื่อสาร

1. เร่งรัดการสร้างถนนลาดยางอย่างทั่วถึงโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล ซึ่งทุกหมู่บ้านจะต้องมีถนนลาดยางตัดผ่าน และขยายเส้นทางจราจรเชื่อมระหว่างจังหวัดเป็นถนน 4 เลนให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้การขนส่งผลิตผลของภาคเกษตรกรรมได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งปรับปรุงโครงข่ายของทางหลวงเพื่อเอื้ออำนวยให้การขนส่งของจังหวัดต่าง ๆ ติดต่อกันได้โดยสะดวก อันจะส่งผลให้ผ่อนคลายปัญหาด้านการจราจรในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการขนส่งสินค้าจะต้องมีเส้นทางผ่านเข้ามาในปริมณฑลกรุงเทพมหานคร โดยใช้ระบบถนนวงแหวนและทางด่วนมากขึ้น รวมทั้งเร่งจัดสร้างระบบขนส่งมวลชน ระบบคลังสินค้าขานเมืองและระบบการจราจรทางน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหการจราจรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ส่งเสริมการขนส่งทางน้ำให้มากยิ่งขึ้นภายใต้มาตรการที่สะดวกและคล่องตัว เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถลงทุนระบบการขนส่งด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย อีกทั้งพัฒนาการใช้ท่าเรือบริเวณแม่น้ำและชายฝั่งทะเล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ให้มีสนามบินและเครื่องบินอย่างพอเพียงกับความต้องการทั้งภายในและ

ภายนอกประเทศ อีกทั้งยังยกระดับสนามบินในภูมิภาคให้เป็นสนามบินนานาชาติมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักธุรกิจและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางสู่ภูมิภาคของประเทศไทย ได้โดยสะดวกและรวดเร็วขึ้น

4. สนับสนุนทางหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนให้เร่งขยายการบริการ คำนโทรศัพท์และสื่อสารโทรคมนาคมให้ทันต่อความต้องการภายใต้การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาใช้

5. เร่งรัดให้ติดตั้งโทรศัพท์ในระดับอำเภอและตำบลโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ ประชาชนทั่วประเทศสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยสะดวกและรวดเร็วทัดเทียมกับประชาชน ในกรุงเทพมหานคร

8. นโยบายด้านต่างประเทศและความมั่นคง

1. ดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยการผูกมิตรกับนานาชาติอย่างเป็นอิสระ โดยยึดถือประโยชน์และอธิปไตยของชาติเป็นหลัก

2. เสริมสร้างประสิทธิภาพให้แก่กองทัพเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจใน ความสามารถที่จะปกป้องประเทศชาติ

3. ส่งเสริมให้ทุกเหล่าทัพได้มีขีดความสามารถที่จะเป็นสถาบันพัฒนาทรัพยากร บุคคลของชาติให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

4. สนับสนุนและให้กำลังใจการดำเนินงานของตำรวจ เพื่อให้หน้าที่ของความ เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้รับการยอมรับและประชาชนรู้สึกอบอุ่นใจ โดยจัดหาเครื่องมือทันสมัย และพอเพียงให้แก่ตำรวจในการที่จะรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของสังคม

9. นโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

1. สนับสนุนการค้นคว้าการวิจัยระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ
2. ส่งเสริมการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มผลผลิตในด้านเกษตรกรรมและเพื่อเพิ่มคุณภาพสินค้าด้านอุตสาหกรรม ทั้งการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนด้านการป้องกันประเทศ
3. ส่งเสริมและเสริมสร้างให้ข้าราชการไทยได้ฝึกอบรมพัฒนาความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเพียงพอแก่ความต้องการ
4. กระจายอำนาจการจัดการสิ่งแวดล้อมจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของคนมากขึ้น
5. เฝ้าระวังสภาพแวดล้อมและความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งฟื้นฟูสภาพพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบในด้านมลพิษทั้งจากภาคอุตสาหกรรมและชุมชนในเมือง
6. กำหนดมาตรการทำให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาอยู่ในเขตอุตสาหกรรม เพื่อควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม และกำจัดมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง

10. นโยบายด้านการศึกษาและสังคม

1. ปรับปรุงสถานะขององค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา เพื่อเน้นให้ความสำคัญในการที่จะวางรากฐานความรู้ให้แก่เด็ก เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่เริ่มเข้าวัยเรียน
2. วางระบบกองทุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในชนบทอย่างพอเพียง เพื่อให้เยาวชนของชาติมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์
3. ปรับแนวทางการวางหลักสูตรและการสอนแก่การศึกษาในระดับสูงให้ตรง

กับความต้องการของประเทศชาติ อันจะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะหลีกเลี่ยงการว่างงานของบัณฑิต

4. สนับสนุนให้มีการศึกษาในระดับอาชีวะ เทคโนโลยี วิชาชีพและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งด้านการแพทย์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและความต้องการของชาติ

5. สนับสนุนและปลูกฝังจิตใจแห่งความเป็นนักกีฬาให้เกิดขึ้นแก่ชนในชาติ โดยเน้นกิจกรรมทางด้านการกีฬาและยกย่องนักกีฬาให้เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน เพื่อให้หันมาเห็นคุณค่าของความเป็นนักกีฬาในสังคมต่าง ๆ

6. สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทยแก่เยาวชนและคนรุ่นใหม่ อีกทั้งปลูกฝัง "ธรรมะ" ให้อยู่ในจิตใจของประชาชนเพื่อให้สังคมของชนในชาติเติบโตพร้อมไปด้วยคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม

7. ส่งเสริมสิทธิชนยุคใหม่ (อายุ 18-19 ปี) ให้มีความรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเข้าใจในระบบพรรคการเมืองตลอดจนการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่ต้องอาศัยผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพด้วย

8. เร่งรัดการสาธารณสุขมูลฐาน และการจัดตั้งสถานอนามัย รวมทั้งโรงพยาบาลในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ให้ทั่วถึงโดยเร็วที่สุด

9. สนับสนุนการรักษาพยาบาลแก่ผู้ยากจนโดยไม่คิดมูลค่าให้ทั่วถึง และให้มีการสงเคราะห์ในด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้มรายได้น้อย ผู้สูงอายุ เด็กและผู้พิการอย่างทั่วถึง

10. สนับสนุนให้มีการสงเคราะห์ตลอดจนดูแล พื้นฟูพัฒนาผู้ด้อยโอกาส ให้ได้มีโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างปรกคดียุข

นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์*

1. นโยบายด้านการเมืองและการปกครอง

พรรคประชาธิปัตย์ ยึดมั่นในระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดำรงไว้ซึ่งรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ดำรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์แห่งรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดย เฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็น ประธานรัฐสภา และวุฒิสมาชิกมีอำนาจหน้าที่เป็นเพียงสภาถ่วงดุลยับยั้งเท่านั้น

2. ส่งเสริมองค์กรรัฐสภา ให้มีความพร้อมมากขึ้นในการที่จะทำหน้าที่ ควบคุมดูแลการทำงานของรัฐบาล และจะสนับสนุนให้มีหน่วยงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ใน สังกัดรัฐสภา เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน

3. เร่งรัดการดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่การปกครองท้องถิ่น อย่างจริงจังด้วยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล สภาตำบลและองค์กรปกครองท้องถิ่นใน รูปแบบอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองท้องถิ่น ในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ในระยะ 5 ปีแรก จะให้ประชาชนเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง ในจังหวัดอื่นเป็น เมืองหลักที่มีความพร้อมและเหมาะสมในทุกภาคของประเทศ (เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา

---

* ที่มา : ที่ทำการพรรคประชาธิปัตย์

ขอนแก่น ภูเก็ต และชลบุรี

4. จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น และกระตุ้นให้ประชาชน
 สำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ เร่งรัดการจัดการให้ท้องถิ่นได้รับการแบ่งสรรประโยชน์จาก
 ทรัพยากรของท้องถิ่น โดยจะกำหนดให้มีรายได้ที่เก็บได้ในท้องถิ่นตกเป็นของท้องถิ่นนั้นใน
 อัตราที่เหมาะสม

5. สนับสนุนให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยมีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
 เป็นเทอม ๆ ละ 5 ปี ทั้งเพิ่มเติมรายได้สวัสดิการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน
 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลให้เหมาะสม โดยกำนันได้รับค่าตอบแทนในอัตรา
 เดียวกันกับข้าราชการระดับปริญญาตรี ส่วนตำแหน่งอื่นก็ให้ได้ในอัตราที่ลดหลั่นกันลงมา

6. ปฏิรูปการบริหารงานของรัฐ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วใน
 การบริหารงานและการตัดสินใจ โดยการเร่งรัดพัฒนาบุคลากร องค์การ กฎ ระเบียบ
 ข้อบังคับของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนการกระจายอำนาจการบริหารและ
 การตัดสินใจไปสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นโดยตรง

7. ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทั้งในทาง
 การเมืองหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจอย่างจริงจัง

8. จะสอดคล้องดูแลการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม การละเมิดสิทธิมนุษยชน
 โดยข้าราชการและพนักงานของรัฐ และจัดตั้งองค์กรและกลไกทางกฎหมาย เพื่อปกป้อง
 สิทธิ เสรีภาพอันชอบธรรมของประชาชน

9. จะดำเนินการให้มีการจัดตั้งศาลปกครองเพื่อเป็นสถาบันให้ประชาชน
 พึงพิงได้ในกรณีที่มีการใช้อำนาจเกินเลยขอบเขตหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของรัฐ

2. นโยบายด้านการเกษตร

นโยบายด้านพัฒนาการเกษตรของพรรคเน้นความสำคัญของภาคเกษตรกรรมในฐานะ เป็นภาคเศรษฐกิจพื้นฐานของประเทศ ทั้งในแง่ของแหล่งรายได้ที่สำคัญของประชากรและในแง่ที่การเกษตรเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการผลิตด้านอุตสาหกรรมและการบริการประเภทต่าง ๆ เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการเกษตรคือ สนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนที่ไม่มีที่ทำกินหรือมีที่ถือครองขนาดเล็กให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น และเร่งรัดเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นระดับอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จะเร่งรัดการกระจายรายได้ของเกษตรกรให้เป็นผลในทางปฏิบัติ โดยจะใช้ทุกมาตรการเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรยากจน เพื่อลดความแตกต่างของรายได้ระหว่างคนในชาติให้น้อยลง

การพัฒนาการเกษตรในอนาคตจะปรับปรุงระบบการเกษตรให้เป็นระบบการเกษตรในเชิงธุรกิจ เร่งรัดการส่งออกสินค้าเกษตรโดยให้ความสำคัญต่อสินค้าเกษตรแปรรูป และกึ่งแปรรูปให้มากขึ้น หาช่องทางส่งออกสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ผัก ผลไม้ ผลิตภัณฑ์ประมง และปศุสัตว์ ทั้งนี้กำหนดเป้าหมายมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.8 ต่อปี ในขณะที่เดียวกันจะใช้มาตรการต่าง ๆ ในการสนับสนุนให้ผลิตสินค้าเกษตรทดแทนสินค้าที่ต้องสั่งเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรของเรา และเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศด้วย

การพัฒนาการเกษตรของประเทศ จะต้องคำนึงถึงความสมดุลของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติทั้งในแง่เศรษฐกิจสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ ทั้งนี้การดำเนินการจะให้ความสำคัญต่อเป้าหมายดังกล่าวเท่าเทียมกัน

นอกจากนั้น การพัฒนามุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อกลุ่มบุคคลที่ยากจน และด้อยโอกาสซึ่งไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีหนี้สินผูกพันท่วมตัว โดยกำหนดเป็นเป้าหมายที่จะใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินเป็นเครื่องมือ เพื่อเร่งรัดดำเนินการให้เกษตรกรผู้ยากจนเหล่านี้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและลดภาระหนี้สินให้น้อยลง รวมทั้งจะให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรที่ดินที่มีปัญหาและเสื่อมโทรม อาทิ ดินเค็ม ดินทรายจัด ดินพยุ ดินลาดชัน ดินถูกชะล้างพังทลาย โดยเน้นให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรที่ดินให้ดีขึ้น และสามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรายได้ที่สำคัญต่อไป โดยการปรับปรุงระบบการเกษตรที่เหมาะสมสำหรับสภาพของแต่ละสภาพพื้นที่

ให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนาองค์กรบริหารงานพัฒนาการเกษตร เพื่อให้สามารถทำการพัฒนาการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ เพื่อให้เป็นองค์กรกลางทำหน้าที่ในการประสานงานดำเนินนโยบายการผลิต การแปรรูป และการตลาด โดยให้เกษตรกรและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แนวทาง และโครงการพัฒนาการเกษตรของชาติอย่างเต็มที่

นอกจากนั้นจะฟื้นฟูองค์การบริหารการเกษตรในระดับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง มีบทบาทในการชี้นำผลักดันให้งานพัฒนาการเกษตรบรรลุเป้าหมายสูงสุด รวมทั้งการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีอยู่เดิมคือ สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรให้มั่นคง แข็งแรง ถึงขั้นที่สามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับภาคเอกชนอื่น ๆ โดยมีประสิทธิภาพทัดเทียมกัน

องค์การบริหารงานพัฒนาการเกษตรของประเทศ

ปรับปรุงองค์การบริหารงานพัฒนาการเกษตรของประเทศ โดยให้ภาคเอกชนและเกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลในขบวนการกำหนดนโยบายการผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์เกษตรแต่ละประเภท และให้มีการประสานการปฏิบัติเพื่อประสานผลประโยชน์ของผู้ทำการผลิตและผู้ทำหน้าที่การตลาดทั้งในระดับอำเภอ จังหวัดและในระดับ

ประเทศอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นจะปรับปรุงการประสานงานพัฒนาการเกษตรในส่วน
ของภาครัฐบาลในท้องถิ่นให้มีการปฏิบัติงานที่เป็นเอกภาพอีกด้วย

เรื่องสำคัญที่สุดคือ การจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติให้เป็นองค์กรสูงสุดใน
การกำหนดนโยบายแนวทางการพัฒนาการเกษตร และการแก้ปัญหาการเกษตรอย่างเป็น
ระบบครบวงจร

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้

(1) จัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ โดยตราเป็นกฎหมาย ทั้งนี้โดยกำหนด
ให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานสภาการเกษตรแห่งชาติ มีรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็น
กรรมการคนหนึ่งของจำนวนกรรมการเป็นผู้แทนเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรทุกภาค ทุกสาขา
การผลิตได้ร่วมกันคัดเลือกกรรมการอื่นที่เหลือ เป็นผู้แทนภาคเอกชน และเจ้าหน้าที่รัฐที่
เกี่ยวข้องสภาการเกษตรแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดนโยบายการผลิต การแปรรูป และการ
ตลาดของผลิตผลเกษตรประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน ทั้งนโยบาย
ประจำปี และนโยบายระยะยาว รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการประสาน
งานอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด จนถึงระดับประเทศ ทั้งนี้ให้มีการจัดตั้ง
คณะกรรมการของแต่ละผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม ประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายเกษตรกรที่ทำ
การผลิตผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมนั้น ๆ ผู้แทนภาคเอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้อง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การผลิต การตลาดและราคา และแนวทางปฏิบัติทาง
เลือกต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อสภาการเกษตรแห่งชาติได้พิจารณาต่อไป ทั้งนี้ให้มีการจัดตั้ง
กองทุนผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม เพื่อให้มีเงินทุนเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาการเกษตรได้
ทันที่วงที่

(2) พัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมทั้งด้านการผลิต การตลาดและราคา
เพื่อให้มีข้อมูลที่ทันสมัย และทันเวลาที่ต้องการใช้ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสภาการ

เกษตรแห่งชาติ ได้แก่ เกษตรกรภาคเอกชนและภาครัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสร้างระบบข้อมูล ซึ่งจะเริ่มต้นตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัดและประเทศ จัดระบบข้อมูลเผยแพร่ข้อมูลด้านการผลิต การตลาด และราคาของต่างประเทศไปสู่ผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(3) ปรับปรุงรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในด้านพัฒนาการเกษตร อาทิ เช่น การกระจายปัจจัยการผลิตชนิดใหม่ที่รัฐบาลค้นคว้าและวิจัยได้ผลแล้วให้ไปสู่มือเกษตรกร การสนับสนุนด้านการตลาดแก่เกษตรกรผู้ได้รับการส่งเสริมให้ผลิตผลิตผลเกษตรชนิดใหม่ ๆ ซึ่งภาคเอกชนยังไม่พร้อมดำเนินการ หรือยังมีจำนวนน้อย เป็นต้น

สถาบันเกษตรกร

ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร จะใช้หลักการสหกรณ์ดำเนินการให้กลุ่มเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเป้าหมายอื่น อาทิ เช่น คนงาน ช่างฝีมือ สตรี และเด็ก รวมตัวเป็นสถาบันที่มั่นคงแข็งแรง ให้สามารถดำเนินการธุรกิจการผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ และให้สถาบันเหล่านี้เป็นองค์กรของเกษตรกรที่จะทำหน้าที่ประสานงานปฏิบัติการพัฒนาการเกษตรและการตลาดร่วมกับภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยมีอำนาจต่อรองทัดเทียมกันและสนับสนุนองค์กรดังกล่าว รวมทั้งสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

(1) สนับสนุนให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรประเภทเดียวกัน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศรวมตัวกันจัดตั้งสถาบันเกษตรกรขึ้น เพื่อให้สามารถผนึกกำลังทำการผลิตสินค้าเกษตรชนิดนั้น ๆ ตลอดจนถึงพลังในการดำเนินการทางการตลาด

หรือแปรรูปรวมกันได้

(2) ปรับปรุง พ.ร.บ. การสหกรณ์ให้สามารถให้การส่งเสริมสหกรณ์ตามสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ โดยเฉพาะในการดำเนินธุรกิจทางด้านตลาดและแปรรูป เพื่อให้สามารถทำการร่วมทุนกับภาคเอกชน เพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว เสริมสร้างให้สถาบันเกษตรกรให้มั่นคงแข็งแรง เป็นที่เชื่อถือของภาคเอกชนอื่นที่จะทำสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจได้

(3) รัฐบาลจะให้การสนับสนุนสถาบันเกษตรกรทั้งทางด้านวิชาการและการเงิน จนกว่าสถาบันเกษตรกรจะอยู่ในสภาพที่จะแข่งขันกับภาคเอกชนได้ตามสมควร อาทิ เช่น สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรมีศูนย์กลาง ส่งสินค้า เพื่อให้สามารถเก็บผลผลิตไว้ออจำหน่ายได้ เป็นต้น

ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

ดำเนินการอย่างจริงจังให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองโดยทั่วถึงภายใน 10 ปี รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ที่ดิน เพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพชนิดของที่ดิน แหล่งน้ำ ตลอดจนถึงความชำนาญของเกษตรกรและตลาดผลผลิต

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

(1) ใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินเป็นเครื่องมือในการเร่งรัดปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยการเพิ่มเงินกองทุนเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ให้มีเงินทุนมากพอที่จะจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินรายใหญ่ ซึ่งมิได้ใช้ที่ดินทำการเกษตรด้วยตนเองมาทำการปฏิรูปที่ดิน และเร่งรัดจัดการนาที่ดินของรัฐที่ถูกบุกรุกและไม่เหมาะสมจะนำมาฟื้นฟูเป็นสภาพป่าทำการปฏิรูป เพื่อให้เป็นที่ทำกินของเกษตรกรปีละไม่ต่ำกว่า 4 ล้านไร่ ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายใน

(2) เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิให้เกษตรกร เพื่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงในการเป็นเจ้าของและเป็นหลักฐานการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ

(3) กำหนดเขตส่งเสริมการเกษตรกรรมเป็นเขตต่าง ๆ โดยคำนึงถึงชนิดของดิน แหล่งน้ำ ความชำนาญของเกษตรกร และตลาดผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมของภาครัฐในการประสานงานเข้าไปสนับสนุนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรแก่เกษตรกร และเป็นเครื่องชี้แนะแก่เกษตรกรว่าควรจะทำการเกษตรกรรมประเภทใด อาทิ เช่น เขตส่งเสริมการผลิตผลไม้หรือผักเพื่อการส่งออก และเขตการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อการส่งออก เป็นต้น ทั้งนี้อาจพิจารณาปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งตราไว้ในพระราชบัญญัติสภาพการเกษตรแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการพัฒนาดินของตนเอง โดยวิธีการปรับปรุงระบบทางการเกษตรกรรมให้บังเกิดผลในเชิงคุณภาพของที่ดิน และความมั่นคงของรายได้ อาทิ กระจายเกษตรกร ระบบไถนา ส่วนผสม รวมตลอดทั้งการปลูกไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินลาดเขา พื้นที่ดินทรายจัด ดินเค็ม และดินเปรี้ยว

(5) ประสานการดำเนินงานพัฒนาดินกับงานการกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครและเทศบาลของเมืองใหญ่ ทำการผลิตปุ๋ยเทศบาลจากมูลขยะที่มีอยู่เพื่อขจัดมลพิษและนำปุ๋ยเทศบาลไปใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินของเกษตรกรที่เชื่อมโยง โดยรัฐบาลจะให้การสนับสนุนเป็นการพิเศษแก่เกษตรกรที่จะซื้อปุ๋ยเทศบาลในราคาที่เกษตรกรสามารถนำปุ๋ยเทศบาลไปใช้ได้

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดความสมดุล

วางแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันโดยกำหนดขอบเขตการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่มีอยู่จำกัด ได้แก่ ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำให้เป็นไปอย่างสมดุล ทั้งนี้คำนึง

ถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศและการใช้ทรัพยากรได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว รวมทั้งคำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

(1) ศึกษากฎหมายแม่บทเพื่อให้มีอำนาจในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของประเทศ กำหนดเขตให้ชัดเจนว่าที่ใดเป็นพื้นที่ป่าไม้เพื่อการพาณิชย์กรรมที่เป็นแหล่งบันเทิงและท่องเที่ยวที่เหมืองแร่และทางคมนาคม เป็นต้น

(2) กำหนดมาตรการเพื่อฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม ซึ่งเสื่อมโทรมเพราะการใช้ประโยชน์ไม่ถูกต้องของเกษตรกร อาทิ ปัญหาดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ปัญหาการชะล้างทำลายของพื้นที่การเกษตรมีความลาดสูงในภาคเหนือ รวมทั้งปัญหาที่ดินการเกษตรที่เป็นดินทรายจัด เป็นต้น ทั้งนี้จะกำหนดระบบการเกษตรกรรมที่จะส่งเสริมนั้น เป็นระบบที่จะฟื้นฟูสภาพที่ดินและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ทั้งจะก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงต่อเกษตรกรด้วย

(3) กำหนดมาตรการเพื่อรักษาดินที่ดินสมบูรณ์ในเขตชลประทานที่มีอยู่ไว้เพื่อการเกษตรกรรมของประเทศในอนาคต

ป่าไม้

ดำเนินการอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ ทั้งป่าบกและป่าชายเลน ซึ่งมีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดมาตรการป้องกันป่าไม้ของชาติที่ยังคงมืออยู่ประมาณร้อยละ 27.8 ของพื้นที่ของประเทศ ไม้ให้มีการบุกรุกทำลายอีกต่อไป ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก

ไม้ยืนต้นในเชิงของเศรษฐกิจในพื้นที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการใช้
ของประเทศ และเพิ่มพื้นที่ไม้ยืนต้นเพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศให้ดีขึ้น

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

- (1) สร้างทางหรือเครื่องหมายที่เหมาะสมรอบบริเวณที่เป็นป่าไม้ทุกป่าใน
เนื้อที่ป่า 27.8 เพอร์เซ็นต์ที่เหลือ เพื่อใช้เป็นเครื่องหมายแสดงให้ประชาชนทั่วไปได้
สังเกตและได้ทราบว่า เป็นแนวป่าที่รัฐบาลจะรักษาไว้และจะดำเนินการเด็ดขาดกับ
ผู้บุกรุกทำลายป่า
- (2) สนับสนุนองค์การท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ของชาติและ
ทำการปลูกสร้างสวนป่าชุมชนให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป
- (3) สนับสนุนเป็นพิเศษให้แก่เกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินที่เป็นดินทราย
จัดดินเปรี้ยว ดินเค็ม พื้นที่ลาดเท ปลูกไม้ยืนต้น หักไม้ผล ไม้โตเร็วและไม้เศรษฐกิจอื่น ๆ
เพื่อช่วยฟื้นคืนไม้เศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดแหล่งรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร
ด้วย
- (4) ให้ส่วนราชการระดับจังหวัดมีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามผู้บุกรุก
ทำลายป่าอย่างเต็มที่ ส่วนกรมป่าไม้จะดำเนินงานด้านอนุรักษ์ และการส่งเสริมการปลูกป่า
และไม้เศรษฐกิจเท่านั้น

การประเมิน

พัฒนาแหล่งทรัพยากรประเมินให้สามารถทำการผลิตสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มอาหาร
โปรตีนให้แก่ประชาชนทั่วไป และเป็นแหล่งรายได้ของเกษตรกร

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

- (1) จัดทำระบบชลประทานน้ำเค็มในพื้นที่ห้วยป่าชายเลน โดยแยกบริเวณ การเพาะเลี้ยงชายฝั่งกับนาข้าวไม่ให้เกิดผลกระทบซึ่งกันและกัน นอกจากนี้เพื่อฟื้นฟู สภาพป่าชายเลนอีกด้วย อันจะทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลดีขึ้น
- (2) พัฒนาแหล่งประมงธรรมชาติ ได้แก่ หนอง บึง ที่เสื่อมโทรม โดยการ ขุดลอกและบูรณะให้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ
- (3) จัดปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยทั่วไปเพื่อสร้างความ อุดมสมบูรณ์และสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ ในเชิงพาณิชย์
- (4) ให้การสนับสนุนประชาชนในการลงทุนทำฟาร์มทะเล เพื่อเพิ่มผลผลิต สัตว์น้ำในเขตที่เหมาะสม
- (5) ทำการควบคุมจำนวนเรือประมง และอุปกรณ์การประมงที่เหมาะสม กับทรัพยากรทะเลที่มีอยู่ หรือเพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรทะเลที่เสื่อมโทรมให้คืนสภาพ
- (6) รัฐเข้าทำการสนับสนุนอย่างเต็มที่ในเรื่องการร่วมทุนทำการประมง กับประเทศอื่น
- (7) สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อสนับสนุนกิจการประมงอย่างจริงจัง ทั้ง เครือ ข่ายการสื่อสาร ถนน สะพานปลา และห้องเย็น
- (8) ขยายสถานีเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทั้งสัตว์น้ำจืดและน้ำเค็มให้สามารถบริการ แก่เกษตรกรทั่วทั้งประเทศและมีกำลังผลิตเพียงพอกับความต้องการ
- (9) สนับสนุนเอกชนในการดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อกระจายพันธุ์
- (10) จัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลเพื่อลดและป้องกันการ เสื่อมโทรมของแนวปะการัง รวมทั้งกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ของปะการัง
- (11) พัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชายฝั่งซึ่งจะรวมถึงการใช้ป่าชายเลน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีระบบ

การปศุสัตว์

พัฒนาการปศุสัตว์ของประเทศไทยให้เป็นแหล่งรายได้หลักแหล่งหนึ่งของเกษตรกร และเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรที่สำคัญในการส่งออก แทนการส่งออกในรูปแบบของวัตถุดิบในอนาคต

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

- (1) พิจารณาการตั้งเงื่อนไขคอนมเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำนมดิบสนองความต้องการบริโภค โดยที่เป้าหมายทดแทนการนำเข้านมผงจากต่างประเทศในส่วนที่นำมาทำเป็นน้ำนมพร้อมดื่ม และนมผงเลี้ยงเด็กอ่อนโดยการปรับปรุงพันธุ์ให้ดีขึ้น คั่วบการนำเข้าคอนมพันธุ์ดีมาผสมเทียม ทำการวิจัยและขยายงานส่งเสริมการย้ายฝากตัวอ่อน การส่งเสริมปลูกพืชอาหารสัตว์ในแหล่งที่มีการใช้น้ำชลประทานไม่เต็มที่ เพื่อให้พืชอาหารสัตว์มีต้นทุนต่ำลง
- (2) พิจารณาการตั้งเงื่อนไขในเชิงการค้าเพื่อเพิ่มผลผลิตโคนม สอนองความต้องการของตลาดภายในประเทศไทยในอนาคค เพื่อทดแทนปศุสัตว์ที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนั้นก็นำเนินการปรับปรุงคุณภาพของปศุสัตว์ให้ดีขึ้น เพื่อเร่งรัดการส่งออกให้เพิ่มมากขึ้น
- (3) กำหนดมาตรการดำเนินการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยโดยจะขยายเขตปลอดโรคดังกล่าวเพิ่มขึ้น รวมทั้งจะกำหนดเป็นเขตการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อการส่งออก และจดทะเบียนผู้เลี้ยง เพื่อให้สามารถทำการควบคุมโรคดังกล่าวอย่างได้ผล
- (4) ขยายสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ให้มากพอสำหรับบริการแก่เกษตรกรในด้านพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ทุกชนิด
- (5) สนับสนุนให้เอกชนที่มีความรู้ความสามารถให้ผลิตพันธุ์สัตว์ โดยรัฐให้การรับรองพันธุ์สัตว์ที่เกษตรกรผลิตขึ้น

การเพิ่มรายได้และการกระจายรายได้ของเกษตรกร

พัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกรซึ่งมีประมาณร้อยละ 63 ของประชากรทั้งประเทศมีรายได้สูงขึ้นทันกับการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพ ลดจำนวนเกษตรกรยากจน ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 15 ล้านคนให้มีความลดลง และลดความแตกต่างของรายได้ระหว่างผู้ประกอบการเกษตรกับผู้ประกอบการอาชีพอื่นให้น้อยลงด้วย

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

- (1) เน้นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออก ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ยาสูบ กาแฟ ถั่วเขียว สับปะรด ข้าวฟ่าง พืชผัก เช่น หน่อไม้ฝรั่ง ถั่วเหลือง ผักสด ข้าวโพดฝักอ่อน และผลไม้ต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยจะจัดให้มีพันธุ์จำหน่ายในราคาต่ำให้แก่เกษตรกรทั่วไป
- (2) เน้นการพัฒนาการเกษตรในระบบไร่นา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อยเพื่อเพิ่มรายได้โดยการพัฒนาระบบการเกษตรผสมผสานระบบวนเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงอันเกิดจากราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลง และเป็นการใช้ทรัพยากรในไร่นาอย่างยั่งยืน
- (3) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ โดยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ขึ้นโดยรวดเร็วและมีคุณภาพ เช่น การผสมเทียม และการย้ายฝากตัวอ่อน รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- (4) ให้การช่วยเหลือแก่เกษตรกรยากจนและค้อยโอกาสเป็นกรณีพิเศษในด้านปัจจัยการผลิตพื้นฐาน เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ยเคมี พันธุ์ปศุสัตว์ และสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ โดยเฉพาะสินเชื่อระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มดังกล่าวได้มีโอกาสปรับปรุงการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมให้ดีขึ้นในอนาคต
- (5) จัดหาเงินทุนเพิ่มให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยเร่งด่วนในระยะ 3 ปีแรก เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 30,000 ล้านบาท เพื่อเพิ่ม

ขีดความสามารถของ อ.ก.ส. ที่จะให้เกษตรกรกู้ยืมได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยให้ความสำคัญ แก่เกษตรกรรายย่อยเป็นอันดับแรก

(6) จัดหาเงินให้แก่ อ.ก.ส. เป็นกรณีพิเศษ เพื่อใช้ในการแปลงหนี้สิน ของเกษตรกรที่กู้ยืมจากแหล่งที่ไม่ใช่สถาบันการเงินให้มาอยู่ในระบบสถาบันการเงินของรัฐ

(7) สนับสนุนงานค้นคว้าและวิจัยทั้งทางด้านพืช ปศุสัตว์ และประมงโดยเพิ่ม งบประมาณด้านนี้เป็นการพิเศษ เพื่อให้ได้พันธุ์ดีขึ้น หรือเพื่อให้ได้พันธุ์ชนิดใหม่หรือเพื่อให้ ได้สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตลอดจนการค้นคว้าและวิจัยเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรซึ่งมี ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เช่น เครื่องปลูก เก็บเกี่ยว เก็บรักษา ตลอดจนการ บรรจุและการแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยจะเพิ่มงบประมาณเพื่อการนี้ ซึ่งปัจจุบันในปี งบประมาณ 2535 มีเพียงร้อยละ 6.1 หรือ 2,844 ล้านบาทของงบประมาณด้านเกษตร เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

(8) จัดให้มีงบประมาณเพื่อการส่งเสริม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ได้จากผลการค้นคว้าและวิจัยให้ไปสู่มือเกษตรกรให้รวดเร็วและมีปริมาณที่มากยิ่งขึ้น ใน ปัจจุบันงบประมาณปี 2535 ด้านการส่งเสริมเกษตรมีประมาณร้อยละ 13.2 หรือ 6,110 ล้านบาท ของงบประมาณด้านเกษตรของประเทศจะต้องเพิ่มเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

(9) สนับสนุนอุตสาหกรรมการเกษตรที่ใช้ผลผลิตเกษตรเป็นวัตถุดิบ ให้มีการกระจายจัดตั้งไปตามแหล่งผลิตพืชผลเกษตรที่เป็นวัตถุดิบในที่ต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการ ดำเนินธุรกิจร่วมกันระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรกับสถาบันเกษตรกรผู้ทำการผลิต พืชผลดังกล่าวซึ่งจะเป็นรูปแบบข้อตกลงหรือเป็นรูปแบบอื่น เช่น การร่วมทุนตั้งบริษัททำ ธุรกิจแปรรูป เป็นต้น

(10) สนับสนุนอุตสาหกรรมในครัวเรือนของเกษตรกร อาทิเช่น ส่งเสริม ทำการแปรรูปอย่างง่าย ๆ ของผลผลิตที่ผลิตได้ในไร่ นา หรือการตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีการใช้แรงงานเต็มที่ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

(11) จัดให้มีบริการวิจัยพื้นฐานที่จำเป็นด้านการผลิตให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้ โดยถือเป็นการะและหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ การจัดให้มีพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ ผล พันธุ์สัตว์ พันธุ์ปลาให้มีอยู่ตลอดเวลา และเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรในระดับราคาพอสมควร นอกจากนี้ รัฐบาลจัดให้มีสต็อกของพันธุ์จำนวนหนึ่งไว้ป้องกันการขาดแคลนในภาวะเกิดภัยธรรมชาติด้วย

(12) จัดให้มีปุ๋ยเคมีจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในระดับราคาถูก โดยมีแผนการจัดหาของรัฐบาลจำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่เกษตรกรว่าจะไม่ขาดแคลน และไม่ให้มีราคาแพง และในระยะยาวต้องส่งเสริมให้มีการผลิตปุ๋ยเคมีภายในประเทศ

(13) เตรียมย้ายแรงงานเกษตรไปสู่สาขาอื่นไม่ต่ำกว่าปีละ 300,000 คน ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินในพื้นที่ขนาดไม่ต่ำกว่าเดิม และการเคลื่อนย้ายดังกล่าวให้เป็นที่ย้ายแรงงานออกไปที่ถาวร และเป็นแรงงานฝีมือ ดังนั้นจึงจะจัดให้มีแผนงานฝึกอาชีพให้แก่ลูกหลานเกษตรกรหรือเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ไปฝึกอาชีพนอกการเกษตรที่ต้องการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการทั่วทั้งประเทศ

(14) ใช้มาตรการทางค่านาฬิ เพื่อสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการค้าสินค้าเกษตรกรรมชนิดต่าง ๆ

(15) ปรับปรุงตำราเรียนของศึกษาภาคบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับสภาพที่ได้เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละท้องถิ่นและให้นักเรียนเมื่อจบไปแล้วสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

(16) ให้มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชาการเกษตร ขยายสถานทดลองการทำงานวิจัย และเน้นการวิจัยไปในลักษณะของการผสมผสานในเชิงระบบให้มากขึ้น เพื่อนำผลการทดลองและงานวิจัยไปเผยแพร่แก่ประชาชน โดยการจัดอบรมเกษตรกรให้ทั่วถึงโดยสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเพิ่มทุนประสิทธิภาพของเกษตรกร

(17) สร้างระบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร และมีองค์รกลางในการกำหนดแนวทางวิจัยในระยะยาวและให้ความสำคัญแก่บุคลากรด้านการวิจัยด้านการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม

พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยปรับปรุงระบบการชลประทานให้เหมาะสมกับสภาพของการเกษตรกรรมแต่ละประเภท ให้เป็นการใช้น้ำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจ

มาตรการที่จะใช้มีดังนี้ คือ

- (1) จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น ทั้งโดยการสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำในแหล่งที่สามารถกระทำได้อัตโนมัติทางเศรษฐกิจ และทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งให้ความสำคัญการก่อสร้างการชลประทานขนาดเล็ก และน้ำใต้ดินด้วย
- (2) ทำการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำตามธรรมชาติ อาทิ แม่น้ำ ลำคลอง ให้สามารถใช้กักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรกรรมได้มากขึ้น โดยการสร้างฝายหรือคันกั้นน้ำเป็นระยะ ๆ เพื่อทำการกักเก็บน้ำไว้ให้มากที่สุดและนานที่สุดบนพื้นดิน
- (3) ปรับปรุงระบบการจัดสรรน้ำชลประทานให้เหมาะสมกับการเกษตรกรรมแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงการใช้งานที่มีปริมาณจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ เช่น การชลประทานเพื่อการทำนา การชลประทานเพื่อปลูกพืชไร่ และการชลประทานเพื่อปลูกไม้ผล เป็นต้น
- (4) เพิ่มบทบาทขององค์กรของเกษตรกรในท้องถิ่นให้มีความรับผิดชอบในการบำรุงรักษาคันคู คลองส่งน้ำ ในระดับไว้นามากยิ่งขึ้น อาทิ การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ในเขตชลประทาน
- (5) จัดให้มีองค์กรสหกรณ์น้ำที่ประสานงาน ส่งเสริมการเกษตรกรรมใน

พื้นที่ในเขตชลประทานต่าง ๆ โดยจะทำการกำหนดเป็นเขตพื้นที่ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ในแต่ละเขตจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละสาขาเกษตรอยู่ประจำ อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการประมง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการปศุสัตว์ ร่วมกันบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(6) สนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากระบบชลประทานที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

3. นโยบายด้านการพาณิชย์

การค้าผลผลิตการเกษตรควบคู่ไปกับการค้าผลผลิตการเกษตรอุตสาหกรรมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาทางด้านการค้าของประเทศให้ขยายตัวอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น และให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกรในการจัดจำหน่ายพืชผล และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนในการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค โดยดำเนินการดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนากลไกของรัฐ กฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการที่ไม่เอื้ออำนวยเป็นอุปสรรค หรือที่เป็นภาระ เพื่อลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่อการประกอบธุรกิจหรือการแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปรับปรุงและพัฒนากลไก มาตรการและวิธีการในการส่งออกให้มีประสิทธิภาพให้สูงขึ้น ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและให้สามารถรักษาระดับการส่งออก การกระจายตลาดต่างประเทศได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. เสริมสร้างและพัฒนากลไก ชัดความสามารถของหน่วยงานของรัฐในการติดตามจัดเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข่าวเศรษฐกิจ และการค้าให้มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมทางด้านการค้า

ของประเทศและการค้าเงินธุรกิจของเอกชนให้มากขึ้น

4. ปรับปรุงและพัฒนากลไก และบุคลากรของรัฐ ด้านความร่วมมือและเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้สามารถรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างแท้จริง

5. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบการจำหน่าย และการตลาดพืชผลเกษตรและจัดให้มีกองทุนเพื่อดำเนินการให้เกษตรกรมีหลักประกันด้านการตลาด และด้านการจำหน่ายพืชผลในราคาเป็นธรรมและคำนวณรายได้ที่มีเสถียรภาพ

6. ปรับปรุงบทบาทของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพในการติดตามวิเคราะห์สถานการณ์ทางการค้า และติดตามตรวจสอบการปฏิบัติทางธุรกิจที่ไม่เป็นธรรมหรือที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน และเอาผิดเอาเปรียบผู้บริโภค

7. สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจการค้า โดยเฉพาะกิจการการท่องเที่ยว กิจการประกันภัย กิจการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และธุรกิจขนาดเล็ก และขนาดย่อมของคนไทยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. การค้าเงินการให้มีการประสาน และมีความสอดคล้องกับนโยบายอุตสาหกรรมและนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อลดต้นทุนในการผลิต เพิ่มสินค้าใหม่ ๆ และมูลค่าสินค้าส่งออกให้เพิ่มสูงขึ้น ให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างแท้จริง

9. เสริมสร้างสนับสนุน บทบาทและขีดความสามารถของสถาบันกลางของธุรกิจการค้าทั้งในระดับประเทศและในระดับจังหวัด เช่น สภาหอการค้าจังหวัดให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐพัฒนาการค้า และการต่างประเทศ

10. มุ่งพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าในภูมิภาคอินโดจีน และทวีปเอเชีย ทั้งนี้โดยจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการเร่งรัดเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น

สำหรับธุรกิจการค้า เช่น เครือข่ายสื่อสารโทรคมนาคม และการขนส่ง เป็นต้น

11. ดำเนินการสนับสนุนให้มีการกระจายการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค และชนบทอย่างจริงจัง เพื่อรองรับแรงงานในภาคเกษตร และประชาชนในชนบท โดย กำหนดหลักเกณฑ์พิเศษ เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุน สะดวก รวดเร็ว มีสิ่งจูงใจที่สำคัญ ๗ ครอบคลุม เช่น สิทธิพิเศษทางภาษีอากร การจัดตั้งศูนย์กลางการบริการแก่อุตสาหกรรม ต่าง ๆ ในภูมิภาค เป็นต้น

12. เร่งรัดพัฒนาเขตเศรษฐกิจใหม่ให้มีเครือข่ายบริการพื้นฐานไม่ว่าถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เพื่อเป็นการขยายฐานการผลิตทางอุตสาหกรรม และเป็นฐาน เศรษฐกิจใหม่ของชาติ พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้จะเป็น เขต เศรษฐกิจใหม่ที่ต้องเร่งรัดพัฒนาควบคู่กันไปกับการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางอุตสาหกรรมใน ภาคเหนือและภาคอีสาน

13. ในด้านการท่องเที่ยวจะมุ่งพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ในภูมิภาคและเอเชีย

4. นโยบายด้านการเงินการคลัง สถาบันการเงินและตลาดทุน

พรรคประชาธิปัตย์จะดำเนินนโยบายทางด้านการเงินและการคลังด้วยความ ระมัดระวัง เพื่อรักษาดุลยภาพของปริมาณเงินและเสถียรภาพทางการเงิน มุ่งเน้นให้มีการ ผ่อนคลาย ข้อจำกัดในการหมุนเวียนทางการเงิน จัดให้มีโครงสร้างของระบบภาษีให้เป็น ธรรม และเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งให้มีอัตราการเติบโตทาง เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ ขณะเดียวกันจะควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ใน ระดับที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

พร้อมกันนั้น จะใช้นโยบายทางด้านการคลัง เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรมสู่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ อีกทั้งจะส่งเสริมการกระจายการถือครอง

ทรัพย์สินไปอยู่เกษตรกรรายย่อย เพื่อให้สามารถมีที่ดินเป็นของตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปสามารถจัดหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตามความเหมาะสม

ในด้านสถาบันการเงินและตลาดทุน จะผ่อนคลายข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระดมเงินออม อีกทั้งส่งเสริมและขยายการระดมทุนของตลาดทุนในประเทศ

ด้วยจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ พรรคประชาธิปัตย์จะดำเนินมาตรการดังต่อไปนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งความเจริญทางเศรษฐกิจ และการกินดีอยู่ดีของประชาชนสืบไป

1. จะส่งเสริมการออมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ด้วยการพัฒนาระบบการออมเงินและตลาดที่รองรับเพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการลงทุน อีกทั้งเป็นการให้ทางเลือกกับผู้ออมมากขึ้น
2. จะดำเนินการให้ธนาคารกลางมีอิสระในการบริหารงานเกี่ยวกับการดูแลการขยายตัวของปริมาณเงินและทิศทางของอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม อีกทั้งสนับสนุนให้ธนาคารกลางมีเครื่องมือที่จะใช้ในการปรับสภาพคล่องของระบบการเงินให้ทันต่อสภาวะการณ์
3. จะให้มีการอนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินโดยเสรี ทั้งนี้ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อความมั่นคงของสถาบันดังกล่าว ขณะเดียวกันจะปรับปรุงกฎหมายเพื่อขยายประเภทธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจะสามารถให้บริการให้มากยิ่งขึ้น
4. จะดำเนินการให้มีธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินที่ตอบสนองความต้องการของสินเชื่อในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
5. จะดำเนินการให้มีองค์กรที่มีความสามารถเพียงพอในการตรวจสอบกำกับควบคุมการดำเนินงานธุรกิจและรักษาความมั่นคงของสถาบันการเงินที่จะขยายตัวและเพิ่มจำนวนขึ้นเพื่อคุ้มครองเงินฝากของประชาชน
6. ปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ให้ภาระภาษีแผ่

กระจายอย่างเป็นธรรม เพื่อลดภาวะของประชาชนและการประกอบธุรกิจ

7. ลดอัตราภาษีและจัดระบบภาษีให้จ่ายต่อการคำนวณ ลดกฎเกณฑ์และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่สร้างความลำบาก สร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้จัดเก็บภาษีอากรกับผู้เสียภาษี เพื่อเป็นการจูงใจในการทำงานหารายได้และเสียภาษีอย่างตรงไปตรงมา

8. เร่งรัดปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

9. ลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ โดยควบคุมการขยายตัวของระบบราชการให้ลดปริมาณงานที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแทน ทั้งนี้โดยรัฐเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุน อีกทั้งจะลดค่าใช้จ่ายในด้านบริการพื้นฐาน โดยให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแทนในรูปของสัมปทาน

10. รักษาระดับเงินคงคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะออกกฎหมายเพื่อบริหารเงินคงคลังให้เกิดประโยชน์สูงสุด

11. สนับสนุนให้จัดสร้างเขตอุตสาหกรรมส่งออกปลอดภาษี ทั้งนี้เพื่อลดความยุ่งยากและต้นทุนการผลิต อันเป็นการส่งเสริมการส่งออก

12. กำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุน ผ่านประมวลวิधिकการแทนพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน เพื่อส่งเสริมการผลิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

13. จะปรับปรุงการทำงานประมาณแผ่นดิน ให้มีงบประมาณสนับสนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อการพัฒนาตามความต้องการ เพื่อยกระดับรายได้ชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนในชนบท

14. กระจายอำนาจและยกระดับความสามารถการคลังส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงกฎหมายให้ท้องถิ่นสามารถหารายได้โดยตัวเองมากขึ้น ขณะเดียวกันสามารถนำรายได้เข้ามาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างเต็มที่

15. จะดำเนินการทางการคลังให้ส่วนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ อันเนื่อง

มาจากการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นให้มากขึ้น

16. กำหนดมาตรการ "ผู้สร้างมลพิษจะต้องเป็นผู้รับภาระในการบำบัดและกำจัดมลพิษ" โดยอาศัยมาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือ ด้วยการลดภาษีเป็นพิเศษสำหรับกิจการที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

17. จะใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องจูงใจให้ผลิตและใช้เชื้อเพลิง อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ

18. จะจัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือ การบำบัดและกำจัดน้ำเสียรวมของชุมชน ตลอดจนระบบกำจัดกากและของเสียรวมของโรงงานอุตสาหกรรม

19. จะส่งเสริมและออกมาตรการให้ธุรกิจทุกขนาดมีโอกาสออกตราสารการเงินที่มั่นคงระดมทุนจากประชาชนทั่วไปในตลาดทุน

20. จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศในตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้โดยการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ในการบริหารตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์ให้รัดกุมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

21. จะส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ และโครงการขยายตัวของรัฐวิสาหกิจเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์และตลาดทุน

5. นโยบายด้านอุตสาหกรรม

พรรคประชาธิปัตย์มีนโยบายที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ประเทศชาติ โดยพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศทั้งเพื่อการใช้ภายในและส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ชนบทอย่างจริงจังและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้ประกอบการในท้องถิ่น การพัฒนาภาคเชื่อมโยงระหว่าง

โรงงานกับโรงงานและโรงงานกับอุตสาหกรรมในครัวเรือน ตลอดจนการสนับสนุนในด้าน การเงิน บริการพื้นฐาน เทคโนโลยีการจัดการ และการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการ ของภาคเอกชน

2. เร่งรัดและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ทันกับการขยายของอุตสาหกรรม ในขณะที่เดียวกันให้มีการคุ้มครองผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมของภาคเอกชน รวมทั้ง ปรับปรุงกฎและระเบียบในการขออนุญาต และต่ออายุการประกอบกิจการให้รวดเร็ว รวมทั้ง ให้ภาคเอกชนเข้ามาแบ่งเบาภาระของภาครัฐในการบริการที่สำคัญ เช่น การกำหนดมาตรฐาน สินค้า การตรวจสอบโรงงาน เป็นต้น

3. ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้นทั้งระบบ โดยเฉพาะการพัฒนา เทคโนโลยีและกำลังคนให้มีคุณภาพสูง เพื่อสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งในระยะยาว

4. การป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาล้างแควล้อมที่เกิดขึ้นจากโรงงาน อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ ทั้งทางด้านมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางเสียง กากของเสีย และสารเป็นพิษ รวมทั้งขยะมูลฝอย โดยกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมและภาคเอกชนอื่น ๆ จะต้องเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ และรับภาระร่วมกัน โดยใช้หลักผู้สร้างต้องเป็นผู้รับภาระในการ กำจัดมลพิษควบคู่กับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นทำหน้าที่ดูแล และเฝ้าระวังไม่ให้โรงงานอุตสาหกรรมสร้างปัญหามลพิษ

6. นโยบายด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

พรรคประชาธิปัตย์มีเป้าหมายที่จะ เร่งรัดขยายการลงทุนทางด้าน การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริการขนส่ง และสื่อสารให้ได้ มาตรฐานสากล สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีต้นทุนต่ำ เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศโดยจะดำเนินการดังนี้

1. ปรับปรุงระบบการขนส่งภายในประเทศ ทั้งทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่ง ทางน้ำให้ต้นทุนการขนส่งลดลง สะดวก รวดเร็ว โดยมุ่งเน้นให้ระบบการขนส่งช่วยกระตุ้นให้เกิดความเจริญให้ภูมิภาคต่าง ๆ

2. ปรับปรุงการบริการและศึาระวางบรรทุกของสายการบินแห่งชาติ เพื่อให้สินค้าไทย เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ไม้ประดับ สามารถขายแข่งขันในตลาดโลกได้

3. ส่งเสริมกิจการพาณิชย์นาวีอย่างจริงจัง ให้เรือไทยได้รับการอุดหนุนจากรัฐ ทั้งในค่านเงินกู้เพื่อการลงทุน ภาษีและอื่น ๆ ให้มีต้นทุนต่ำ ถึงขั้นพัฒนาองเรือแข่งขันกับกองเรือพาณิชย์นาวีต่างประเทศ

4. ขยายบริการด้านการสื่อสารทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้ได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจการโทรศัพท์ ทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาคจะต้องมีบริการเพียงพอทั่วถึง โดยเร็ว

5. ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาด้านโทรคมนาคมเพื่อแปงเบาภาระของรัฐ ทั้งนี้ต้องให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี ภายใต้การกำกับดูแลรัฐ

7. นโยบายค้านต่างประเทศ

1. พรวรจะส่งเสริมการพัฒนาค้านการเกษตร และอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยขยายการตลาดในต่างประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตโดยอาศัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม พรวรจะส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างนักวิชาการในค้านการตลาดต่างประเทศ กลไกของรัฐ และกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์เพื่อเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีข้อมูลที่รวดเร็วและทันสมัย และให้กลไกของรัฐเอื้อประ ให้แก่เกษตรกรมากขึ้น

2. พรวรจะส่งเสริมการเติบโตค้านการค้าและบริการกับต่างประเทศ เพื่อยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น โดยคงความร่วมมือระหว่างรัฐและ

เอกชนไว้และเพื่อร่วมมือกับนักวิชาการในการวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ทันสมัยมาบริการให้แก่
นักธุรกิจ เพื่อประโยชน์ในการแข่งขันกับต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เน้นใคร
ได้ข้อมูลที่ดีกว่า เร็วกว่า จะเป็นเจ้าโลกในยุทธจักรทางเศรษฐกิจ)

3. พรรคจะสนับสนุนนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระโดยคำนึงถึงอำนาจอธิปไตย
บูรณาภาพแห่งดินแดน ความมั่นคงของชาติ และผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ พรรค
จะรักษาสีทธิอันชอบธรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องที่จะปกป้อง เพิ่มพูนผล
ประโยชน์ของชาติ โดยการปรับปรุงแก้ไขข้อตกลงและสนธิสัญญาที่เสียเปรียบกับต่าง
ประเทศตลอดจนการใช้น่านน้ำระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์แก่ชาวประมง และการสัญจร
และจะปกป้องผลประโยชน์ของชาติในการใช้ทรัพยากรทางทะเลในอ่าวไทย (ทุกวันนี้
ชาวประมงไทยประสบปัญหามาก พรรคหากได้เป็นรัฐบาลจะอบรมชาวประมงมิให้ละเมิด
น่านน้ำของประเทศอื่น ในขณะที่เดียวกันจะใช้การทูตบอกเพื่อนบ้านที่ขอบจับเรือประมงไทย
ให้ทราบว่าเรือไทยมีสิทธิผ่านน่านน้ำเศรษฐกิจตามกฎหมายระหว่างประเทศจะประสานงาน
กองทัพไทยให้ร่วมมือรักษาสีทธิอันนี้ให้แก่ประชาชนด้วย)

4. พรรคจะส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศ โดยการพัฒนาบุคลากรทาง
การทูต จัดสรรงบประมาณเพื่อการทูตเชิงพาณิชย์ และจะสนับสนุนให้คนไทยที่มีความรู้
ความสามารถ เข้าไปดำรงตำแหน่งในระดับบริหารในองค์กรระหว่างประเทศมากขึ้น ตาม
หลักความเสมอภาค และสีทธิอันชอบธรรมของประเทศไทย (ทุกวันนี้รัฐบาลไทยไม่ค่อย
ส่งเสริมคนไทยให้ไปเป็นตัวแทนในองค์กรระหว่างประเทศให้คนชาติอื่นแย่งไปหมด)

5. พรรคจะส่งเสริมมิตรภาพกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยใช้การทูตที่
หลากหลายและส่งเสริมให้นักการทูตไทย เรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น
เพื่อประโยชน์ของคนไทยทั้งชาติ ทั้งนี้โดยมีผลประโยชน์และจุดเน้นในเป้าหมายที่ต่างกัน

5.1 พรรคจะเน้นการสร้างมิตรภาพและความเข้าใจอันดีกับประเทศ
เพื่อนบ้านเป็นอันดับแรก เพื่อประเทศไทยจะได้มีสันติภาพในระยะยาว

5.2 สำหรับประเทศอาเซียน พรรคจะส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันมากขึ้นในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และความมั่นคง พรรคจะส่งเสริมให้ยกเลิกพรมแดนการค้าให้เร็วที่สุดเท่าที่ประเทศต่าง ๆ จะปรองดองกันได้ และจะส่งเสริมให้เอเชียอาคเนย์เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง

5.3 สำหรับกลุ่มประเทศอินโดจีนและพม่า พรรคจะส่งเสริมให้กัมพูชา ลาว เวียดนามและพม่าเป็นเอกราชและมีสันติภาพ มีความปรองดอง และมีโอกาสพัฒนา เศรษฐกิจแบบเสรีประชาธิปไตยซึ่งกันและกันกับไทย

5.4 พรรคจะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศที่พัฒนาในด้านอุตสาหกรรม เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพของโลก และเพื่อประโยชน์ของไทยในด้านการค้า การลงทุน และการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

5.5 พรรคจะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศกำลังพัฒนา เพื่อขยายฐานของมิตรประเทศให้กว้างขวางออกไป และเพื่อประโยชน์ร่วมกันในการยกระดับ การครองชีพของประชาชนอันเป็นผลจากการแลกเปลี่ยนสินค้าบริการและเทคโนโลยี

6. พรรคจะส่งเสริมสันติภาพของโลกบนหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

7. พรรคจะคุ้มครองแรงงานไทยในต่างแดนให้มีชีวิตความเป็นอยู่อย่าง สุขสบายตามควรแก่อัตภาพ โดยให้คนงานไทยได้รับประโยชน์และการปฏิบัติอย่าง เป็นธรรม จากประเทศเจ้าภาพ

8. พรรคจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการลดจำนวนผู้ลี้ภัยให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยส่งเสริมให้เกิดสันติภาพ เสรีภาพ และการพัฒนาขึ้นในเวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า เจรจากับประเทศเมืองให้รับผู้ลี้ภัยกลับถิ่นฐานเดิม และควบคู่กันไป ส่งเสริมให้ องค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลต่างประเทศหาทางจัดส่งผู้ลี้ภัยกลับไปยังถิ่นฐานเดิมหรือ ไปยังประเทศที่สาม

8. นโยบายด้านการศึกษา

พรรคประชาธิปัตย์ตระหนักดีว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยล้วนแต่มีสาเหตุอันเกิดจากสภาพพื้นฐานทางการศึกษาของประชากรในประเทศเป็นสำคัญ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อรัฐสามารถวางแผนจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

พรรคประชาธิปัตย์ มีความเชื่อว่าการลงทุนทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อเอกราชอธิปไตยและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนเท่านั้นที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน รัฐจึงต้องเร่งลงทุนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรอย่างต่อเนื่องจริงจังเป็นลำดับแรกในกิจการของรัฐ

โดยนโยบายดังกล่าวข้างต้น พรรคประชาธิปัตย์จึงกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติดังต่อไปนี้

1. เร่งพัฒนาโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาก่อนให้เกิดเอกภาพอย่างแท้จริง ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการบริหารตามโครงสร้างและระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่ ส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากส่วนกลาง ออกไปสู่ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา เร่งปรับปรุงการจัดทรัพยากรทางการศึกษาและระดมสรรพกำลังทางการศึกษาให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารและการจัดการอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เร่งรัดปรับปรุงกลไกของการบริหารการศึกษา มุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามแผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยอาศัยผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเป็นการรวบรวมทั้งกำหนดมาตรฐานการในการตรวจสอบ ติดตามผล ประเมินผลและการสนับสนุนส่งเสริมให้วิทยากรผู้สนใจ เพื่อกระตุ้นและสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ที่มี

ส่วนร่วมสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักการที่สอดคล้องกับการบริหารบุคคล
ในระบบคุณธรรม

3. เร่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน
ตามหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตด้วยการปรับปรุงและขยายสถานศึกษาที่มีคุณภาพมีความ
เป็นเลิศทางวิชาการออกไปสู่ทุกภูมิภาค เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นประเทศ
ชาติ มุ่งเน้นการขยายระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาให้ทั่วถึง เร่งดำเนินการ
ขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนในระยะ
เร็วแรกและกำหนดแผนที่ชัดเจนเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายในระยะต่อไป รวมถึงการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษามีเสรีภาพในการบริหารองค์กร
สามารถปฏิบัติการกิจเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศในแต่ละสาขาวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทั้งนี้จะกำหนดมาตรการในการกระจายโอกาสทางการ
ศึกษาให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมแก่ประชากรทุกกลุ่มคือ กลุ่มประชากรในวัยเรียน
นอกวัยเรียน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็ก สตรี เยาวชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม
กลุ่มผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา กลุ่มชนต่างวัฒนธรรม ตลอดจนกลุ่มผู้มีความ
สามารถพิเศษทางการศึกษา

4. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทในด้านหลักสูตร เนื้อหา
สาระกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นการสร้างพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม
ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์
ประยุกต์ริเริ่มสร้างสรรค์มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทักษะในด้านภาษา ทักษะในการประกอบ
อาชีพ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเร่งพัฒนาการศึกษา
ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เป็นพื้นฐานสำคัญนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่
ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. เร่งพัฒนาคุณภาพของกระบวนการผลิตครู วางแผนพัฒนาคุณภาพ

ครูประจำการบุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในวิชาชีพครู การถ่ายทอดความรู้ในลักษณะการสอนเชิงวิเคราะห์ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งการกำหนด มาตรการที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูควบคู่ไปกับสวัสดิการ และค่าตอบแทน เพื่อให้ ผู้ประกอบวิชาชีพดำรงตนในฐานะของความเป็นปวงชนบุคคลได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ ภาวะเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบัน

6. เร่งสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัด การศึกษาอย่างกว้างขวางและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาในระดับที่สูงกว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาที่เป็นความต้องการเฉพาะของกลุ่มบุคคล ทั้งในและนอก ระบบโรงเรียนรวมทั้งจะกำหนดมาตรการมิให้เกิดความซ้ำซ้อนเพื่อป้องกันมิให้เกิดความ สูญเปล่าทางการศึกษา

7. เร่งปลูกฝังจิตสำนึกของเด็ก เยาวชน ประชาชน ให้เกิดความรักผูกพัน ห่วงแหนถิ่นกำเนิด มุ่งมั่นพัฒนาและสร้างอาชีพใหม่ให้เกิดขึ้นในถิ่นฐานเดิม รวมทั้งเร่ง สนับสนุนให้จัดการศึกษา เพื่อ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้นในทุก รูปแบบ ทุกระดับทุกประเภทการศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนเร่งให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงโดย ผ่านทางสื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ทุกชนิดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

8. เร่งวางรณรงค์ให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตระหนักและเห็นคุณค่า ความดีงามของหลักธรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ให้ สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทำนุบำรุงฟื้นฟู เผยแพร่และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสม กับกาลสมัย เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงให้เกิดขึ้นในด้าน เศรษฐกิจสังคม และประเทศชาติ

9. เปรื่องรางวัลให้ประชาชนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพื้นฐานในด้านระเบียบวินัย ขยัน การประหยัดและพึ่งตนเองเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจด้านกีฬา นันทนาการและกิจกรรมที่สร้างสาธารณประโยชน์ โดยกำหนดมาตรการที่จะให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันอื่น ๆ พร้อมทั้งกำหนดให้มีการยกย่องประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏแก่สังคมเป็นประจำทุกปี

10. เปรื่องรัดปลอกฝังให้เด็ก เยาวชน ประชาชน มีจิตสำนึกตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตาม โดยกระบวนการสร้างปณิธานธรรม การระดม และสามัคคีธรรม คุ้มครองสามัคคีและศรัทธาเสมอมาในวิถีการแห่งประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิตและรูปแบบการปกครอง ตลอดจนมีความสำนึกที่จะร่วมกันปกป้องและพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมไทย

11. เปรื่องพัฒนาข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทย สุขภาพอนามัย โภชนาการ การพัฒนาอาชีพหรือการสร้างอาชีพใหม่ ตลอดจนเพื่อหาความรู้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นให้เป็นระบบเพื่อนำไปสู่การวางแผนให้สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของชาติ

9. นโยบายด้านสาธารณสุข

พรรคประชาธิปัตย์ถือว่าบริการสาธารณสุขของรัฐเป็นสิทธิของมนุษยชนขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ ทุกคนมีสิทธิได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและพัฒนาพฤติกรรมอนามัย เพื่อความมีสุขภาพดีและชีวิตยืนยาวโดยเท่าเทียมกัน ทั้งในฐานะที่

เป็นเป้าหมายขั้นสุดท้ายในการพัฒนาสังคม และในฐานะที่เป็นอุปกรณ์ในแง่ของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนา เพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอื่นเป็นเป้าหมายรวมแห่งการพัฒนาทั้งหมด

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวพรรคประชาชนปัตตานีจึงกำหนดนโยบาย

สาธารณสุขไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เร่งรัดพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข เพื่อให้สถานบริการสาธารณสุขของรัฐได้มีการเชื่อมโยง เป็นเครือข่ายบริการสาธารณสุขที่สนับสนุน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งในภาครัฐและเอกชน ในภาครัฐนั้นจะจัดให้บริการที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาทางแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงอื่น ๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงคมนาคม เป็นต้น ตลอดถึงสถานบริการของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานครได้ร่วมมือบทบาทในเครือข่ายบริการประชาชนอย่างทั่วถึง ส่วนในภาคเอกชนอันหมายถึงภาคธุรกิจและองค์การสาธารณสุขเหล่านั้น จะสนับสนุนให้มีความสัมพันธ์ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพสูงและมีปริมาณที่เพียงพออย่างแท้จริง
2. ให้การสนับสนุนบริการเฉพาะโรคหรือเฉพาะทางที่ต้องใช้วิทยาการและบุคลากรในสาขาวิชาชีพระดับสูง ใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการวินิจฉัยและรักษาโรคให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ เพื่อสกัดกั้นไม่ให้ผู้รับบริการที่มีฐานะดีต้องเดินทางไปแสวงหาบริการที่มีคุณภาพสูงในต่างประเทศ อีกทั้งจะสนับสนุนอย่างแข็งขันที่จะให้บริการทางแพทย์ในระดับสูงนี้ได้ เกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่ยากจนอยู่ห่างไกลและด้อยโอกาสอันได้แก่คนพิการ เด็ก สตรีและคนชรา โดยใช้ระบบการประกันสุขภาพและการส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อรวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กระจายลงไปตามลำดับ ตั้งแต่ระดับสถาบันการศึกษาลงไปถึงสถานบริการในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอ และสถานีอนามัยในระดับตำบล ตลอดถึงการถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิด

ความรู้ในการช่วยเหลือดูแลกันเอง และดูแลสุขภาพตนเองในชุมชนและครอบครัวจนถึงตัวบุคคลทุกคน

3. บริการสาธารณสุขในระดับตำบลจะได้รับการปรับปรุงให้สถานีนามีมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในแง่ของอาคารสถานที่ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ สมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ ยาเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ ทั้งนี้โดยให้โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลอำเภอได้สนับสนุนอย่างใกล้ชิด เช่น จัดให้มีแพทย์และเจ้าหน้าที่แพทย์อื่น ๆ หมุนเวียนกันไปจัดบริการเสริมขึ้นในสถานีนามี เพื่อให้สถานบริการสาธารณสุขในระดับปลายของเครือข่าย คือ สถานีนามีนี้ได้รับสนับสนุนการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดอีกทางหนึ่งด้วย

4. บุคลากรทางแพทย์และสาธารณสุขจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านศักยภาพและสมรรถภาพ อันหมายรวมถึงขวัญและกำลังใจในด้านความก้าวหน้าในอาชีพและรายได้จากเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น ๆ ด้วยความเป็นธรรม เพื่อดึงดูดใจให้นิยมออกไปทำงานให้บริการแก่ประชาชนในชนบทห่างไกลให้มากขึ้น และได้ใช้ความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นในการจัดบริการสาธารณสุขให้แก่ประชาชนที่ยากจนอยู่ห่างไกล และต้องมีโอกาสเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

5. เร่งรัดพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน ทั้งในชุมชนแออัดในเขตเมืองและชุมชนห่างไกลในชนบท โดยใช้มาตรการใหม่ ๆ ในการช่วยเร่งรัดการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองทางสาธารณสุข มูลฐานการประกันสุขภาพตามโครงการบัตรสุขภาพ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนกลุ่มที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการประกันสังคมและการสงเคราะห์ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่คนพิการ เด็ก สตรีและคนชรา

6. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรและภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ การแพทย์พื้นฐานและยาสมุนไพร ทั้งนี้จะพยายาม

สนับสนุนให้เกิดความรู้ ทักษะ ความเข้าใจที่ตีแผ่บุคลากรทางสาธารณสุขนับตั้งแต่ยังอยู่ใน
 ชั้นเป็นนักศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา

7. ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยทางด้าน การแพทย์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ และ
 การวิจัยสาธารณสุขอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และ เทคโนโลยีที่เหมาะสม
 กับความต้องการในการพัฒนา ด้านการแพทย์ และระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ

8. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และเทคโนโลยีกับมิตรประเทศ
 อาจประสานประโยชน์ซึ่งกันและกันได้ทั่วโลก พยายามใช้กลไกทางการทูตเข้ามาสนับสนุน
 เรื่องนี้ เช่น การจัดตั้งสำนักงานที่ปรึกษาทูตด้านการสาธารณสุข ทั้งนี้โดยอาศัยข้อเท็จ
 จริงสำคัญประการหนึ่งว่า ปัญหาสาธารณสุขนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากในประเทศ
 ไทย เมื่อประเทศไทยเรากำลังกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เป็นปัญหาซึ่งอารยะ
 ประเทศทั้งหลายเคยประสบมาแล้ว ประเทศไทยไม่สมควรเสียเวลาและทรัพยากรอันไป
 ศึกษาวิจัยใหม่ทั้งหมด ควรจะหาข้อมูลข่าวสารโดยกลไกทางการทูตเข้ามาประกอบ นอกจากนี้
 จะบังเกิดผลดีในการพัฒนาองค์ความรู้แล้ว ยังสามารถสนับสนุนที่ปรึกษาทูตด้านแรงงานใน
 การแก้ปัญหาสุขภาพของผู้ใช้แรงงานไทยในต่างประเทศได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

9. เร่งรัดการประสานงานระหว่างสาขาสาธารณสุขกับสาขาอื่นและความ
 ร่วมมือจากภาคเอกชนในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่ออนุรักษ์และปรับปรุง
 สิ่งแวดล้อม อีกทั้งสร้างเสริมและพัฒนาพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ
 ป้องกันโรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและการประกอบอาชีพ โรคที่เกิดจากการเสื่อมถอยของ
 สังขารเร็วกว่าที่ควร โรคอันเกิดจากภาวะโภชนาการ ป้องกันปัญหาการใช้ยาผิดและ
 ยาเสพติด โรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา รวมทั้งกามโรค และที่สำคัญที่สุดคือ
 โรคเอดส์ วัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือ การสนับสนุนให้ภาคเอกชน ทั้งนี้เน้นองค์การธุรกิจและ
 องค์การสาธารณสุขได้ เข้ามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน และ
 ชักจูงให้มีการพัฒนาพฤติกรรมอนามัย เช่น การออกกำลังกาย การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การ

บริโภคอาหารอย่างถูกต้อง การต่อต้านบุหรี่ สุรา และยาเสพติด การเคร่งครัดพฤติกรรมทางเพศ เพื่อต่อต้านโรคเอดส์ รัฐบาลสนับสนุนองค์กรเอกชนในเรื่องนี้ที่สำคัญที่สุดก็คือ การที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรเอกชนตามสมควรและมีการควบคุมกำกับด้วยมาตรการที่เหมาะสม ซึ่งนับเป็นวิธีการที่ลงทุนน้อยแต่ได้รับผลตอบแทนที่สูงค่าและยั่งยืนถาวร

10. เร่งรัดควบคุมโรคเอดส์ โดยใช้มาตรการทุกชนิดและอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในขณะที่มาตรการด้านการแพทย์ในเรื่องนี้ยังก้าวไปไม่ทันกับปัญหาจำเป็นจะต้องหามาตรการด้านอื่นมาใช้ เช่น การพัฒนาพฤติกรรมอนามัยทางเพศ เพื่อป้องกันโรคเอดส์ การใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับโสเภณีและกฎหมายอื่น ๆ จะต้องเร่งรัดจัดทำให้บังเกิดสัมฤทธิ์ผลโดยเร็วที่สุด

11. ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้ปัญญาสากลแห่งชาติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับอย่างแท้จริงของกลุ่มอาชีพและเป็นการประหยัด นับเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านยาอย่างแท้จริง ทั้งนี้รวมทั้งการส่งเสริมการใช้ยาสามัญประจำบ้านและยาสมุนไพรอย่างถูกต้องก็จะเป็นมาตรการช่วยเสริมเรื่องนี้ในชนบทห่างไกลอีกทางหนึ่งด้วย

12. ปรับปรุงการเก็บภาษีสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น บุหรี่ สุรา กาแฟ ฯลฯ เพื่อหารายได้เข้ารัฐมาใช้จ่ายในการปรับปรุงการสาธารณสุขของประเทศเพิ่มขึ้นโดยระบุดังกล่าวให้ชัดเจนว่าสัดส่วนดังกล่าวจะต้องนำไปใช้จ่ายเพื่อการสาธารณสุข ทั้งนี้หวังผลในเรื่องควบคุมประเพณีเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคในด้านหนึ่งและอีกด้านหนึ่งก็จะได้มีเงินงบประมาณมาใช้จ่ายทางด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้น

10. นโยบายด้านสังคม

หลักการในการบริหารและพัฒนาประเทศ

1. เชื่อมั่นในศักยภาพของประชาชน ในฐานะที่ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ไม่ใช่เพียงเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

2. กระจายอำนาจการปกครองและการบริหารประเทศสู่ประชาชนให้มากที่สุด โดยรัฐและกลไกของราชการเป็นเพียงผู้สนับสนุนและชี้แนะ ทั้งนี้ต้องอาศัยระบบราชการที่กระตือรือร้นและมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการเมืองให้มั่นคง พรรคการเมืองและกลุ่มพลังต้องทำหน้าที่อย่างมีคุณภาพในการให้ข้อ เสนอแนะติดตามและกำกับวงการบริหารประเทศ

การพัฒนาระบบการเมืองของประเทศให้มั่นคง จุดสำคัญหลักอยู่ที่การพัฒนาพรรคการเมืองให้มีคุณภาพและมีนโยบายในการพัฒนาสังคมที่ชัดเจนโดยพรรคการเมืองจะต้องทำหน้าที่ติดตามผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นจริง บทบาทของพรรคการเมืองในอนาคตจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาของชนในชาติ เนื่องจากการเมืองเปรียบเสมือนกุญแจหลักที่จะไขไปสู่การมีสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

การที่จะสร้างภาพเกี่ยวกับนโยบายสังคมให้ชัดเจนได้นั้น จำเป็นที่พรรคการเมืองจะต้องทำความเข้าใจกับประชาชนทราบบน 3 ประเด็นคือ

1. ภาพของสังคมที่พึงปรารถนา
2. แนวทางที่จะนำไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา
3. นโยบายและมาตรการเฉพาะ เรื่องที่เจาะจงและชัดเจน

ภาพต่าง ๆ ที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงแค่มุมมองหนึ่งจะช่วยทำให้เกิดรูปธรรมในนโยบายสังคมของพรรคการเมืองที่มีความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์สังคมไทยให้ไปสู่สังคมที่อยู่เย็นเป็นสุข โดยคาดว่ามุมมองหลักคงไม่แตกต่างจากที่พรรคฯ มีอยู่เดิมเพียงแต่วิธีการนำเสนอให้ละเอียดและเห็นเป็นรูปธรรมจะช่วยทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองที่ตนต้องการ เข้าเป็นตัวแทนของตนได้อย่างมั่นใจขึ้น

1. ภาพของสังคมที่พึงปรารถนา

เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าของคนเป็นหลัก และเน้นการพัฒนาคนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่ให้คนทุกคนเหมือนกัน แต่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ต้องให้หลักประกันกับประเทศโดยการประกันต้องไม่ใช่ระบบพหุ แต่เป็นระบบที่ทุกคนต้องจ่ายในสิ่งที่ตนต้องการด้วยราคาที่ยุติธรรม นั่นคือ ประชาชนมีอิสระที่จะตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการเลือกวิถีชีวิตได้ด้วยตนเอง อีกทั้งสังคมจะต้องมีทางเลือกให้กับคนที่ด้อยโอกาสให้สามารถมีโอกาสเลือกและอยู่ในสังคมได้อย่างพอสมควร และที่สำคัญคือ สังคมนั้นจะต้องเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่ไม่ส่งผลเสียให้กับลูกหลานในระยะยาวและต้องมึกลไกคอยควบคุมเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างการพัฒนา เพื่อให้เกิดสมดุลขึ้นในระหว่างคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. แนวทางหรือยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา

แนวทางที่จะนำไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาได้นั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อในศักยภาพของประชาชน นั่นคือ พรรคการเมืองต้องสร้างกระบวนการที่ทำให้ประชาชนมีพลังและความสามารถในการพัฒนาตนเองและเลือกอนาคตของตนเอง หรือชุมชนเองได้ซึ่งจะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญด้วยกัน 3 แนวทาง คือ

2.1 การพัฒนาเศรษฐกิจโดยเน้นคนเป็นหลัก

เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมา เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่ประชาชนจะได้รับจากการเจริญเติบโตนั้น ตัวอย่างเช่น การเน้นผลิตสัตว์เศรษฐกิจที่ให้ผลทางค่านอาหารกับประชาชนมากกว่าเน้นรายได้หรือการลงทุนจากต่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อคนไทย โดยเป็นอุตสาหกรรมที่คำนึงถึงคุณภาพของแรงงานและส่งเสริมให้แรงงานได้รับผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมนั่นคือการพัฒนาคน เน้นที่คนเป็นศูนย์กลางมากกว่าเน้นทางเศรษฐกิจ

(ตัวอย่าง เช่น การเน้นผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจ เช่น กุ้งกุลาดำ ซึ่งต้องใช้เวลาเลี้ยง ปลาเนื้อขาวที่จะเป็นอาหารของคนจนมาทำเป็นปลาป่นให้กุ้งกิน ซึ่งเป็นการเพิ่มอาหารให้คนที่มีความรู้ ในขณะที่การส่งเสริมเลี้ยงปลานิลจะเป็นการเพิ่มโปรตีนให้กับคนจนได้มากขึ้น ดังนั้น ควรเลือกส่งเสริมการเกษตรที่คนไทยได้ประโยชน์ทางความเป็นอยู่มากกว่าการขายได้เงิน)

2.2 การทำให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับการกระจายรายได้ และความเป็นธรรมในสังคม

แนวคิดที่ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตมาก ๆ จะทำให้อุปสรรคปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศได้ นั่นคือ มองว่ารายได้จะกระจายไปสู่คนยากจนได้เอง ซึ่งที่ผ่านมาก็ไม่เป็นไปตามนั้น ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยยิ่งห่างกันสูงขึ้น ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องเน้นการพัฒนาที่ทำให้เกิดการกระจายรายได้มากกว่าเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

2.3 การกระจายอำนาจการบริหารและการปกครอง

การที่จะทำให้ประชาชนมีสิทธิและมีเสียงในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจจากรัฐไปสู่ประชาชนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจมากขึ้นในการบริหารจัดการภายในชุมชนของตนเอง หรือ การลดบทบาทของรัฐบาลให้น้อยลง เพื่อประชาชนจะได้มีอำนาจในการปกครองตนเองมากขึ้น

สรุปยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การเน้นพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ และพัฒนาความเป็นอยู่ดีขึ้นเมื่อเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตขึ้นและแนวทางที่จะไปถึงสิ่งดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องให้มีการกระจายอำนาจการบริหารประเทศและการปกครอง อีกทั้งมีการปฏิรูประบบราชการให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3. นโยบายและมาตรการเฉพาะเรื่องที่จะจางและชัดเจน

3.1 การปกครอง

- (1) เร่งกระจายอำนาจและการตัดสินใจ ตลอดจนความรับผิดชอบสู่จังหวัดอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย โดยจัดให้มีการเลือกตั้ง ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นขั้นตอนตามความเหมาะสมโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารปกครองท้องถิ่น และรับผิดชอบในความสำเร็จและความล้มเหลวของท้องถิ่นของตน ทั้งนี้ อาจมีวิธีการ เช่น การคัดเลือกบางจังหวัดที่พร้อมในการใช้ระบบการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) ฐานที่ราชการใช้เป็นองค์การในการตัดสินใจการพัฒนา และการจัดสรรงบประมาณไปสู่ท้องถิ่นควรเปลี่ยนจากฐาน "สภาตำบล" มาเป็นฐานที่ "หมู่บ้าน"
- (3) ควรเพิ่มอำนาจให้กับหมู่บ้านในการบริหารปกครองตนเอง เช่น การเงินภาษีบางส่วนให้กับหมู่บ้าน เพื่อใช้สำหรับบริหารจัดการ และดูแลทรัพยากรภายในชุมชน เช่น ป่าชุมชน โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน
- (4) เขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหัวใจของนักการเมือง ทำอย่างไรที่จะให้มีความสำคัญในเชิงสังคม คือให้มีความมากกว่าการแค่เป็นทีไปลงคะแนนเสียง แต่ให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันต่อการติดตามทั้งทางตรงและทางอ้อมว่าผู้แทนในเขตของตนเลือกตั้งได้กระทำไปดังที่ประกาศ หรือกระทำสิ่งอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะไว้หรือไม่
- (5) การปฏิรูประบบราชการ เนื่องจากการที่จะกระจายอำนาจการบริหารและการปกครองไปสู่ประชาชนได้นั้น จำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการโดยกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งมาตรการที่อาจกระทำได้เลยมีดังนี้
- (5.1) ให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคทุกกระทรวงขึ้นสังกัดกับผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ทั้งนี้จังหวัดจะสามารถดูแลและประเมินผลงานได้อย่างใกล้ชิด อีกทั้งเป็นการป้องกันไม่ให้ส่วนกลางขึ้นจังหวัดเกินไป

(5.2) ให้จัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางไปสู่จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านโดยตรง โดยจังหวัดเป็นผู้ประเมินผลติดตาม และส่วนกลางเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางวิชาการหรือประเมินผลจังหวัดว่าได้ทำตามสิ่งที่กำหนดไว้หรือไม่

(5.3) ลดบทบาทอำนาจของราชการ ในบางกรณีที่ ราชการนั้นทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน และให้บทบาทแก่ประชาชนเพิ่มขึ้น เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการดำเนินงานในท้องถิ่น

3.2 ด้านเศรษฐกิจ

(1) รักษา พัฒนา ส่งเสริม ภาคเกษตรกรรมให้คงอยู่ต่อไป โดยให้ภาคเกษตรกรรมตอบสนองทั้งในแง่ที่เป็นทางเลือกของประชาชน และมีผลผลิตเพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณคุณภาพ และราคาที่เป็นธรรม

(2) การส่งเสริมการลงทุนที่มีหลักประกันในการให้ความสำคัญกับ ค่าแรงงานที่เหมาะสมกับสวัสดิการและสวัสดิภาพการที่ปลอดภัย ไม่เน้นการลงทุนจาก ต่างประเทศ ซึ่งนำเข้าอุตสาหกรรมที่เป็นการแข่งขันการใช้แรงงานราคาถูกไม่ทำให้ แรงงานของไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น อุตสาหกรรมที่นำเข้าจึงควรเป็นประโยชน์ ต่อคนไทยคือ เป็นอุตสาหกรรมที่คำนึงถึงคุณภาพของแรงงาน และส่งเสริมให้แรงงานได้รับ ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม

(3) การใช้ระบบภาษีที่จะเป็นตัวส่งเสริมเปิดโอกาสให้เกิดการ ลงทุนในต่างจังหวัดยิ่งขึ้น เช่น การลดภาษีท้องถิ่น รวมทั้งระบบภาษีอื่น ๆ ที่ให้ความ เป็นธรรมแก่ผู้ที่เสียและรัฐได้รายได้มาเป็นประโยชน์กลับสู่สังคม

(4) ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมขนาดเล็กในระดับท้องถิ่น โดย ให้มีการระดมเงินทุนในท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถกู้เงินได้สะดวก เพื่อ เป็นการขยายการลงทุนไปสู่ท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น รัฐจำเป็นต้องให้การพัฒนาพื้นฐานในเรื่อง

- (4.1) การกำหนดค่าแรงขั้นต่ำ ขึ้นกับแต่ละท้องถิ่นเป็นคนกำหนด
- (4.2) กลไกภาษีที่เน้นการลงทุนในท้องถิ่นและให้คนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์
- (4.3) กลไกในการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำ การคมนาคม การขนส่ง เป็นต้น

3.3 สวัสดิการสังคม

ในขณะที่รัฐได้ประกาศใช้กฎหมายประกันสังคม ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับแรงงาน และอยู่ในขั้นกำลังปรับปรุงการปฏิบัติให้ได้ผลตามกฎหมาย รัฐจำเป็นต้องมีกฎหมายสวัสดิการสังคม เพื่อเป็นฐานรองรับคนยากจนในชนบท กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ เด็ก สตรี คนพิการ คนชรา เป็นต้น ซึ่งในเรื่องนี้พรรคประชาธิปัตย์มีนโยบายและมาตรการดังนี้ คือ

(1) ผลักดันให้เกิดกฎหมายสวัสดิการสังคมขึ้น อีกทั้งติดตามผลการดำเนินงาน นโยบายของแผนงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ว่าด้วยความจำเป็นการครอบคลุมผู้ด้อยโอกาสหรือไม่

(2) กระจายบทบาทหน้าที่ และกองทุนในเรื่องสวัสดิการสังคมให้ลงไปสู่ท้องถิ่นและให้้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นผู้ดำเนินงาน โดย

(2.1) ระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือผู้ประสบภัยฉุกเฉิน หรือเมื่อเกิดภาวะวิกฤต เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เป็นต้น โดยกองทุนนี้สามารถทำหน้าที่ช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว และมีเครือข่ายที่ชัดเจนทั้งนี้ องค์กรที่รับผิดชอบไม่มีการเป็นองค์กรของรัฐโดยตรง แต่การเป็นองค์กรเอกชนที่อยู่ร่วมกับท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ และรัฐเป็นผู้สนับสนุนทั้งงบประมาณและวิชาการ

(2.2) การจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้กับหมู่บ้าน ทั้งนี้ เพื่อให้หมู่บ้านสามารถดูแลทุกข์สุขประชาชนของตัวเอง และสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง การจัดสรรเงินกองทุนส่วนหนึ่งได้จากรัฐ เช่นการคืนภาษีท้องถิ่นให้หมู่บ้าน และอีกส่วนได้จากการที่หมู่บ้านจัดหาเงินเองเช่น ที่ดิน สระน้ำ หรือทรัพย์สินของหมู่บ้าน ซึ่งการทำเช่นนี้จะต่างจากการให้เงินคืน ซึ่งถ้าชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเงินเก็บของหมู่บ้าน ชาวบ้านก็จะมีการดูแลและจัดการเงินกองทุนด้วยตนเองได้อย่างเป็นจริง

(3) บทบาทขององค์กรเอกชน

รัฐบาลจะต้องยอมรับบทบาทขององค์กรเอกชนพัฒนาสังคมว่าเป็นกำลังสำคัญ อีกส่วนหนึ่งในการแบ่งเบาภาระของรัฐต่อการบำบัดทุกข์บ่ารุงสุขแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั่วประเทศจะต้องไม่คิดว่าองค์กรเอกชนเป็นคู่แข่ง หรือทำงานมุ่งร้ายต่อสังคม ดังนั้น จะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

- (3.1) ให้องค์กรเอกชนดูแลควบคุมกันเอง ราชการเป็นเพียงผู้สนับสนุน และประเมินผล
- (3.2) กำหนดนโยบาย และออกกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเอกชนเป็นไปโดยสะดวกและต่อเนื่อง
- (3.3) ให้การสนับสนุนวิชาการและงบประมาณอย่างเหมาะสม
- (3.4) ให้องค์กรเอกชนมีผู้แทนในสัดส่วนที่เหมาะสมต่อการเข้าร่วมกำหนดนโยบายพัฒนาสังคมในระดับต่าง ๆ ร่วมกับทางราชการ

3.4 ระบบเมืองและการตั้งถิ่นฐาน

การขยายตัวของเมืองใหม่ เช่น กรุงเทพฯ จะก่อให้เกิดปัญหาในภายหน้ามากและการแก้ปัญหาไม่สามารถทำได้โดยการโยกย้ายคนออกจากเมือง หรือหยุดยั้งคนไม่ให้เข้ามาในเมืองก็ไม่ได้ ดังนั้นวิธีการหลีกเลี่ยงไม่ให้เมืองขยายขึ้น จึงต้องมีนโยบายและ

มาตรการที่เตรียมการล่วงหน้า ดังนี้

(1) สร้างเมืองหรือจังหวัดต่าง ๆ ให้มีความน่าอยู่และมีความสะดวกสบายที่จะได้รับ เช่นเดียวกับกรุงเทพฯ มากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องสาธารณูปโภค ระบบการคมนาคม การศึกษา การสาธารณสุข ทั้งนี้การพัฒนาเมืองต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันมากระหว่างเมืองด้วยกัน

การขยายการพัฒนาแบบวงแหวน เช่น กรุงเทพฯ และปริมณฑลนั้นไม่เป็นการลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น แต่ควรที่จะพัฒนาเมืองในลักษณะให้ขยายเป็นจุด ๆ เช่น ขยายเมืองเป็นจุด ๆ ไปตามเส้นทางของโครงการ Eastern seaboard เป็นต้น

(2) ไม่ควรทุ่มเงินพัฒนาเฉพาะกรุงเทพฯ มากกว่าชนบทหลายหมื่นเท่า เช่น การทุ่มเงินเป็นหมื่นเป็นแสนล้านแก่กรุงเทพฯ ในโครงการต่างๆ เช่น ทางด่วนทางยกระดับ โทรทัศน์ ซึ่งจะทำให้ชาวชนบทหลังไหลเข้ากรุงเทพฯ เกิดสภาพและปัญหาชุมชนแออัดตามมาภายหลัง

(3) จัดกลไกภาษีบางอย่างที่เอื้อต่อการพัฒนาเมืองในแต่ละเมือง

3.5 การศึกษา

ระบบการศึกษาต้องทำให้คนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีวิธีการหาความรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างระบบการศึกษาไม่จำเป็นต้องอิงกับระบบสถาบัน เช่น โรงเรียน หรือ มหาวิทยาลัย แต่ควรเน้นการศึกษาในระบบทางเครือข่ายที่เรียกว่า Education Network คือ เป็นเครือข่ายทั่วประเทศ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

3.6 การสาธารณสุข

3.7 การทหาร

3.8 เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์

3.9 ศาสนา วัฒนธรรม จิตใจ ทัศนคติ

3.10 สื่อมวลชน โฆษณา การคุ้มครองผู้บริโภค การเพิ่มพลังและทักษะ

3.11 องค์กรอิสระ องค์กรอาสาสมัคร องค์กรประชาชน

11. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอาจสรุปได้ 3 ประการด้วยกัน คือ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเสื่อมโทรมของทรัพยากร เช่น อากาศ ใบบราว สกาน ทางศิลปะและวัฒนธรรมข้าวตูดทวดโทรม ทรัพยากรแร่ธาตุ ป่าไม้ สัตว์บก สัตว์น้ำ ร้อยหรือหรือสูญพันธุ์ เป็นต้น

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น น้ำเน่า อากาศเสีย ขยะมูลฝอย เสียง และ ของเสียอันตราย และสารพิษ เป็นต้น

ปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคม เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม รวมตลอดกระทั่งปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง

พรรคประชาธิปัตย์เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวโดย รบเร่ง จึงมีนโยบาย ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปรับปรุงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรให้เหมาะสมรัดกุมให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐใน อันที่จะพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ จะต้องกระทำควบคู่กับ การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรเกี่ยวกับป่าไม้ ที่ดิน แร่ธาตุ และพลังงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มิให้เสื่อมโทรม

4. ปรับปรุงกลไก และระบบในการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้มีการวางแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระดับท้องถิ่น ระดับภาคให้สอดคล้องประสานซึ่งกันและกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5. ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการขยายตัวของประชากร และจัดการกระจายตัวประชากรให้สอดคล้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น

6. ยกฐานะของประชากรในประเทศให้ดีขึ้น โดยลดช่องว่างคนร่วมกับคนจนให้หน่อยลง

7. ส่งเสริมให้ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยการให้การศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตลอดจนปัญหาและอันตรายอันเกิดจากสิ่งแวดล้อม เป็นพิเศษว่ามีผลต่อตนเองและสังคมสร้างความเข้าใจ ความคิดเห็นและสร้างสำนึกที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจของประชากร ทั้งนี้รวมถึงการให้ความรู้แก่ข้าราชการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย

8. กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัดประสานงานกับราชการบริหารทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบตรวจตราดูแลอาคารร้านค้า ภัตตาคาร ร้านอาหารในเรื่องความสะอาด และกวดขันให้ผู้ประกอบกิจการเหล่านั้นจัดการอาคารบริเวณของตนให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ ทั้งพร้อมที่จะช่วยให้คำแนะนำ ตักเตือน และแก้ไขให้อาคารบริเวณนั้น ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปราศจากพิษภัย

9. ให้กระทรวงมหาดไทยจัดการที่อยู่อาศัย บ้านเรือนสำหรับราษฎรที่มีรายได้ต่ำ โดยให้พิจารณาใช้วัสดุอุปกรณ์ในราคาถูก ให้ราษฎรนำไปใช้ปลูกสร้าง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกต้องตามสุขลักษณะ

การกำหนดเป้าหมายเฉพาะเพื่อการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดิน และป่าไม้ สมดุลของธรรมชาติ อากาศ เสียง ขยะมูลฝอย กากของเสีย และสารพิษ

1. การอนุรักษ์ป่าไม้ป้องกันการทำลายป่า สัตว์ป่า แก้ไขปัญหาการเสียสมดุล

ทางธรรมชาติจะอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อให้เป็นที่กักกักน้ำเค็มของลูกปลา ลูกกุ้ง ลูกหอย เพื่อประโยชน์ของการประมงและส่งเสริมให้มีการปลูกป่าชายเลนเพิ่มขึ้น

2. การอนุรักษ์แหล่งปะการังในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน โดยเฉพาะวนอุทยานทางทะเล

3. การลดมลพิษทางน้ำ เพิ่มคุณภาพของน้ำในแม่น้ำลำคลองทั่วทุกภาคของประเทศ โดยจะเน้นในการควบคุมคุณภาพของน้ำในแม่น้ำสายหลัก เช่น เจ้าพระยา แม่น้ำเจ้าพระยา และบางปะกง เพื่อควบคุมระบบนิเวศวิทยาของอ่าวไทยเป็นการด่วน

- ควบคุมและแก้ไขความสกปรกของชายหาดและน้ำทะเล ซึ่งเป็นจุดท่องเที่ยว เช่น พัทยา ชลบุรี ภูเก็ต เกาะสมุย ฯลฯ

- เพิ่มขีดความสามารถในการบำบัดน้ำเสียในโรงงานอุตสาหกรรม, โรงแรม, โรงพยาบาล, คอนโดมิเนียม ฯลฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

- ควบคุมคุณภาพน้ำดื่มและน้ำใช้ให้ได้มาตรฐานทั่วราชอาณาจักร

4. ควบคุมคุณภาพของอากาศและมลพิษ โดยเฉพาะในเมืองที่มีจราจรคับคั่งและนิคมอุตสาหกรรม

- ลดปริมาณการเผาไหม้ของสารตะกั่วในน้ำมันเบนซิน

- ลดปริมาณคาร์บอนมอนอกไซด์จากการเผาไหม้ในยานพาหนะ

- กำหนดค่าสูงสุดของไฮโดรคาร์บอนและก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง

5. ส่งเสริมให้ราชการและหน่วยปกครองท้องถิ่นได้มีแผนการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลในทุกจังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีเขตปลอดขยะทั่วประเทศ

6. ให้มีการทำลายกากของเสียและสารพิษให้ถูกต้องตามหลักทางวิชาการ

12. นโยบายด้านแรงงาน

1. สภาพของปัญหาในปัจจุบัน

พรรคประชาธิปัตย์ตระหนักดีว่า ปัญหาแรงงานในขณะนี้มืออยู่หลายด้าน อาทิ ปัญหาการว่างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปัญหารายได้ของผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ยังต่ำ ความไม่ปลอดภัยในการทำงาน การใช้แรงงานหญิงและเด็กอย่างไม่เป็นธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างไม่ราบรื่น รวมถึงปัญหาการลอบลวงคัมภีร์คนงาน ซึ่งประสงค์จะไปทำงานต่างประเทศ ความเดือดร้อนต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ประชาชาติส่วนรวม

พรรคประชาธิปัตย์คำนึงมาตลอดว่า แรงงานเป็นทรัพยากรที่มีค่าของชาติ จึงเห็นความจำเป็นต้องมีการดูแลช่วยเหลือและสร้างหลักประกันให้โดยถ้วน ทางพรรคประชาธิปัตย์จึงขอเสนอมาตรการเพื่อแก้ปัญหาด้านแรงงานในเรื่องที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2. นโยบายการสร้างงาน

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมในแต่ละท้องถิ่นโดยเฉพาะ

อุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งรวมทั้งภาคการเกษตรและภาคนอกการเกษตร โดยเน้นการให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำที่เหมาะสม ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่ออุตสาหกรรมนั้น ๆ รวมถึงการจัดดำเนินการตลาด และการสนับสนุนด้านอื่นซึ่งจะช่วยพัฒนาในลักษณะครบวงจร

2.2 สนับสนุนให้มีการขยายการจ้างงาน เพื่อช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้

ปฏิบัติงานในหน่วยงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ปีหนึ่งอย่างน้อย 10,000 คน

2.3 สนับสนุนและเรียกร้องให้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในด้านที่เกี่ยวกับ

พัฒนาแรงงานการลงทุน ซึ่งเน้นการจ้างแรงงานและการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ

2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระทั้งในเมืองและชนบท โดย

จัดหาแหล่งเงินเชื่อ หรือสถานที่ซึ่งเชื่ออำนวยความสะดวกที่มีเงินทุนน้อย โดยจัดโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวของเกษตรกรในรูปกลุ่มผลประโยชน์

โดยการฝึกอบรมและให้ความรู้ในด้านการบริหารและการจัดการ

3. นโยบายการพัฒนากำลังคน

3.1 กำหนดมาตรการการจำกัดการผลิตบัณฑิตในสาขาสังคมศาสตร์หรือสาขาอื่น ๆ

ซึ่งมีปริมาณบัณฑิตเกินความต้องการของตลาดแรงงานอยู่แล้ว และให้เน้นการผลิตบัณฑิตหรือกำลังคนในภาคที่ขาดแคลน

3.2 กำหนดให้มีการวางแผนพัฒนากำลังคน โดยในระยะสั้นให้จัดตั้งทะเบียน

ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละสาขาอาชีพ และจัดฝึกอบรมเสริมความรู้ และทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้ให้รวมถึงการเร่งรัด การฝึกอบรมหรือเสริมทักษะแก่กำลังแรงงานในภาคการเกษตรให้ทันกับวิทยาการอันจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและรายได้

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการฝึกอาชีพสาขาต่าง ๆ ที่ตลาดแรงงาน

ต้องการแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและผู้ทำงานอยู่แล้ว โดยจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานให้กระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค เพื่อให้สามารถผลิตแรงงานที่มีฝีมือและสร้างแรงงานฝีมือปีละไม่น้อยกว่า 50,000 คน

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ซึ่งประกอบอาชีพอยู่แล้วให้มีโอกาสเสริมทักษะ

อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกฐานะและปรับปรุงฝีมือให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและภาวะเศรษฐกิจ

3.5 ส่งเสริมการแนะแนวอาชีพ โดยจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอาชีพแห่งชาติ

3.6 เร่งรัดการออกกฎหมายฝึกอาชีพ ซึ่งมุ่งให้ภาคเอกชนเข้าร่วมในการฝึก

ช่างฝีมือ

3.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดฝึกอบรมแก่ผู้ใช้แรงงาน เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

4. นโยบายทางด้านค่าจ้างและรายได้

4.1 สนับสนุนให้มีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ ตามการเพิ่มขึ้นของสภาวะค่าครองชีพ โดยสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ

4.2 ส่งเสริมให้มีการหารือร่วมแบบทวิภาคีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างใน อันที่จะลดค่าใช้จ่าย และหาทางจัดสวัสดิการเพิ่มเติมแทน

4.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ในหมู่ผู้ใช้แรงงาน

4.4 รัฐบาลสนับสนุนให้เอกชนปรับปรุงสวัสดิการแก่ลูกจ้าง โดยรัฐจะชดเชย ด้านภาษีให้เป็นการตอบแทน

5. นโยบายการคุ้มครองแรงงานและการให้ความมั่นคงในการทำงาน

5.1 เร่งรัดให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานว่าด้วยชั่วโมงการทำงาน วันหยุด ค่าจ้าง สวัสดิการ และความปลอดภัย โดยเน้นการตรวจแรงงานในสถาน ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง

5.2 ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในส่วนของสวัสดิการ การคุ้มครองแรงงานเด็กและแรงงานสตรี และในส่วนของค่าจ้างเงินทดแทนให้เหมาะสมกับสภาวะ เศรษฐกิจในปัจจุบัน

5.3 กวดขันการใช้แรงงานเด็กและส่งเสริมให้หน่วยงานเอกชนหรือมูลนิธิ ให้ความช่วยเหลือสอดส่องดูแลและการใช้แรงงานเด็กหาแนวทางจัดระบบการศึกษาให้เด็กอยู่ใน โรงเรียนให้ทันพอ เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเพียงพอจะประกอบอาชีพอันได้

5.4 ส่งเสริมและสนับสนุนกำลังแรงงานสตรีซึ่งจบการศึกษาแล้ว หรืออยู่ใน

วิทยากรให้ฝึกอบรมในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการประกอบอาชีพอิสระซึ่งไม่เป็น
อันตรายต่อตนเองและเด็ก

5.5 แก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานให้เหมาะสม
กับความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางเทคโนโลยีของวงการอุตสาหกรรม และขยายการ
คุ้มครองไปยังผู้ให้แรงงานในทางเกษตร โดยเฉพาะอันตรายซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมี
ต่าง ๆ

5.6 ป้องกันและปราบปรามการหลอกลวง คัมภีร์ ในวงการแรงงาน

6. นโยบายด้านแรงงานสัมพันธ์

6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็นในรูปแบบ
ทวิภาคี ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างต่อปัญหาการเลิกจ้างการคุ้มครองแรงงานและการ
เปลี่ยนแปลงสภาพการจ้าง

13. นโยบายด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

1. การส่งเสริมสิทธิผู้บริโภค

นโยบายมุ่งให้การส่งเสริมสิทธิผู้บริโภคตามสิทธิที่ผู้บริโภคพึงจะได้รับ 7
ประการ ซึ่งได้บัญญัติไว้ 4 ประการแล้วในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้ตระหนักถึงสิทธิของตนตามกฎหมายด้วย โดยการ

1. ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและ
เพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ

3. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ

4. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
5. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย
6. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีตัวแทนทักท้วงที่เรียกร้องขอความเป็นธรรมแทนผู้บริโภค
7. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคได้รับการศึกษาด้านการบริโภค (CONSUMER EDUCATION)

มาตรการในการดำเนินการ

1. จัดให้มีผังวงรังสีสิทธิผู้บริโภค เพื่อวงรงค์ให้ผู้บริโภคได้ตระหนักถึงสิทธิของตนเพิ่มมากขึ้น
2. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านสิทธิผู้บริโภค แก่ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง
3. จัดให้มีศูนย์บริการและประสานงานข้อมูล ข่าวสารด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อทำหน้าที่ (1) ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้บริโภค (2) จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการที่ถูกต้อง โดยเฉพาะสินค้าและบริการที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่ยังไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง (3) จัดให้มีการรวบรวมข้อกำหนดมาตรฐานทางด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และราคาที่เป็นธรรมของสินค้าและบริการที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะสินค้าประเภทปัจจัยสี่ (เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยา ที่อยู่อาศัย เป็นต้น) และ (4) เป็นศูนย์ประสานงานข้อมูลข่าวสารด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ การโฆษณา และฉลากของสินค้าและบริการ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข่าวสารจากการโฆษณาและฉลากที่ถูกต้องและเพียงพอ
5. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานของสินค้าและบริการ การโฆษณา และการใช้ฉลากที่ถูกต้อง ตลอดจนการแจ้งให้ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ได้ทราบบทกำหนดโทษตามกฎหมายในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิผู้บริโภค
6. ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบกระบวนการผลิต และการจำหน่ายสินค้าและ

บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

7. จัดให้มีการทดสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับปริมาณ และคุณภาพของสินค้าและบริการ
8. จัดให้มีการแนะนำผู้บริโภคดีด้านวิธีการร้องทุกข์ที่ได้ผล สะดวกไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย
9. จัดให้มีการติดตาม ประสานงาน เร่งรัด เรื่องราวร้องทุกข์แทนผู้บริโภค
10. จัดให้มีตัวแทนผู้บริโภคจากกลุ่มผู้บริโภคหรือองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
11. จัดให้มีการร่วมมือในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางระบบจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้เป็นระบบเดียวกัน สามารถแลกเปลี่ยนและนำมาใช้ร่วมกันได้โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น จัดให้มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยดำเนินงาน
12. จัดให้มีการร่วมมือกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้พร้อมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ในการวางแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค และการวางแผนปฏิบัติการ เป็นต้น
13. จัดให้มีการร่วมมือกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการให้บริการแก่ผู้บริโภค ตามแผนปฏิบัติการที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดขึ้น
14. กำหนดให้บรรจุความรู้ เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ในหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการให้ "กิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค" เป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532

2. การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของงานคุ้มครองผู้บริโภค

นโยบายนี้มุ่งปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นในเรื่องของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการจำหน่ายสินค้าและบริการ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันนโยบายนี้มุ่งให้ภาคธุรกิจเอกชน (ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้โฆษณา) ตลอดจน สื่อมวลชน และองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้นโดยการ

1. ส่งเสริมให้มีการพิจารณา ทบทวน แก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ในประเด็นที่ยังให้ความสำคัญแก่ผู้บริโภคได้ไม่เต็มที่
2. ส่งเสริมให้มีการพิจารณา ทบทวน แก้ไขกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น
3. ส่งเสริมให้มีการกำหนดร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ในการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันได้
4. ส่งเสริมให้มีการกำหนดร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาคธุรกิจ ในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภค
5. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ (1) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (2) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับหน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน (3) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค (4) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับสื่อมวลชน

(5) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ

มาตรการในการดำเนินงาน

1. จัดให้มีการพิจารณา ทบทวน แก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้ คือ (1) เพิ่มความโปร่งใสของกฎหมาย (2) จัดให้มีกฎหมายรับประกันคุณภาพของสินค้าและบริการ ภายหลังการจำหน่ายโดยอัตโนมัติ (3) จัดให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบและขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด (4) จัดให้มีตัวแทนของกลุ่มผู้บริโภคหรือองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการและคณะกรรมการทุกชุดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค
2. สนับสนุนให้มีการพิจารณา ทบทวน แก้ไข กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง (1) เพิ่มความโปร่งใสของกฎหมาย และ (2) การทำสัญญาซื้อขายสินค้าและบริการ ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค
3. จัดให้มีการกำหนดร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันได้
4. จัดให้มีการกำหนดร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาครัฐกิจในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคที่สำคัญได้แก่ (1) ในเรื่องการควบคุมกระบวนการผลิต (2) การส่งเสริมการจำหน่ายและ (3) การควบคุมคุณภาพของสินค้าและบริการภายหลังการจำหน่าย
5. จัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดบทบาทและความร่วมมือในงานคุ้มครองผู้บริโภคในระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ (1) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (2) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับ

หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน (3) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (4) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับสื่อมวลชน และ (5) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคภาครัฐกับองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ

3. การเสริมสร้างองค์กรเพื่อดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค

มุ่งเสริมสร้างหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นหน่วยงานอิสระและมีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการริเริ่ม เฝ้าระวัง และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น นโยบายนี้จึงต้องครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาระบบงาน การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาบุคลากรและการงบประมาณ

มาตรการในการดำเนินการ

ก. การพัฒนาระบบงาน มุ่งส่งเสริมการพัฒนากระบวนการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ส่วนกลาง

1. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงระบบงานและกระบวนการบริหารที่มีอยู่ภายในของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งสามารถสนับสนุนหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้อย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมให้มีการยกฐานะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเป็นกรม เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคได้ครอบคลุมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

3. ส่งเสริมให้มีการประสานประโยชน์จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับงานคุ้มครองผู้บริโภคอยู่แล้ว โดยเฉพาะในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการรับเรื่องราวร้องทุกข์

ส่วนภูมิภาค

4. ส่งเสริมให้พิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบ และขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด ตลอดจนจัดให้มีระบบประสานงานกันระหว่างจังหวัดและส่วนกลาง โดยประสานงานจากแผนปฏิบัติการที่ส่วนกลางส่งไปให้จังหวัดรับทราบและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการ

5. ส่งเสริมให้มีการประสานประโยชน์จากหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับภูมิภาคที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับงานคุ้มครองผู้บริโภคอยู่แล้ว โดยเฉพาะในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการรับเรื่องราวร้องทุกข์

ข. การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร

4. การประสานความร่วมมือด้านปฏิบัติงาน

นโยบายมุ่งประสานการปฏิบัติงาน งานคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการรับเรื่องราวร้องทุกข์และติดตามผล การฟ้องร้องและการดำเนินคดีแทนผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการตรวจสอบและการปราบปรามเมื่อเกิดการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยมุ่งประสานในระหว่างหน่วยงานเหล่านี้ คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการ

1. ส่งเสริมให้มีการร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านการรับเรื่องราวร้องทุกข์และการติดตามผล การฟ้องร้องและการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค

ตลอดจนการตรวจสอบและการปราบปราม เมื่อเกิดการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2. ส่งเสริมให้มีการพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาและลดอุปสรรคต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

มาตรการในการดำเนินการ

1. จัดให้มีการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนปฏิบัติการในงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการรับเรื่องร้องทุกข์ และการติดตามผลการฟ้องร้อง และการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค ตลอดจนการตรวจสอบและการปราบปรามเมื่อเกิดการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2. จัดให้มีการพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาและลดอุปสรรคต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

5. การส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรเอกชนเพื่อดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค

นโยบายมุ่งส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการคุ้มครองผู้บริโภคให้กับประชาชนทั่วไป โดยเน้นการจัดตั้งองค์กรประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในรูปขององค์กรเอกชนประเภทต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ขณะเดียวกันนโยบายมุ่งขยายงานคุ้มครองผู้บริโภคให้ขึ้นในองค์กรเอกชนประเภทอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

1. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในระดัปล่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้โรงงานคุ้มครองผู้บริโภคในองค์กรประชาชนที่มีอยู่เดิมแล้ว โดยอาศัยการประสานงานกับหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการจัดตั้งองค์กรโดยเฉพาะ

กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทางด้านกฎหมาย เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้

4. ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีอยู่เดิมและจัดตั้งขึ้นใหม่

มาตรการในการดำเนินการ

1. จัดตั้งองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับต่าง ๆ เช่น องค์กรคุ้มครองผู้บริโภคภายในโรงเรียน เป็นต้น
2. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่จัดตั้งองค์กรประชาชนอยู่แล้ว โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้มีการขยายงานคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นภายในองค์กรเหล่านั้น
3. จัดให้มีการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ทางด้านกฎหมาย เป็นต้น
4. จัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนพัฒนาเป็นองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระดับประเทศ

14. นโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพลังงาน

ภาพรวม

การพัฒนาประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากภาวะด้อยพัฒนาและประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคมอย่างมีเสถียรภาพมั่นคง และมั่งคั่งนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ เป้าหมาย ทิศทาง และจัดลำดับความสำคัญไว้อย่างชัดเจน โดยให้อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับโดยตรงจากหัวหน้าคณะรัฐบาล

อดีตที่ผ่านมา ได้มีความพยายามพัฒนาขึ้นมามากในระดับหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่อาจพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง เรายังจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีจากต่างประเทศซึ่งมิได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี อีกทั้งยังต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศอีกด้วย ทั้งที่ประเทศไทยมีบุคลากรที่มีความสามารถอย่างพอเพียง แต่ก็ไม่อาจใช้ศักยภาพที่มีอยู่เป็นจุดร่วมในการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบบพึ่งตนเองได้

ทั้งนี้ เนื่องจากชาติยังไม่มีแนวทาง ทิศทางที่ชัดเจน และนโยบายที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญ การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง อีกทั้งหน่วยงานของรัฐต่างก็มิได้มีโครงสร้างและหน่วยงานวิจัยของตนเอง ขาดองค์กรกลางที่เป็นอิสระจากระบบราชการในการทำหน้าที่เป็นจุดร่วมในการวิจัยพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีเอกภาพและสามารถเชื่อมโยงร่วมมือกับองค์กรเอกชนได้

เพื่อให้การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีทิศทางชัดเจนเป็นรูปธรรม มีเอกภาพและอิสระภาพคล่องตัวในการปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถร่วมมือกับภาคเอกชนได้เป็นอย่างดี เพื่อนำผลของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ภาคการผลิต และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชนในชาติได้ พวกรบประชาชาติปดย์จึงกำหนดนโยบายทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามหลักการเหตุผล และความจำเป็นดังกล่าวข้างต้นนี้

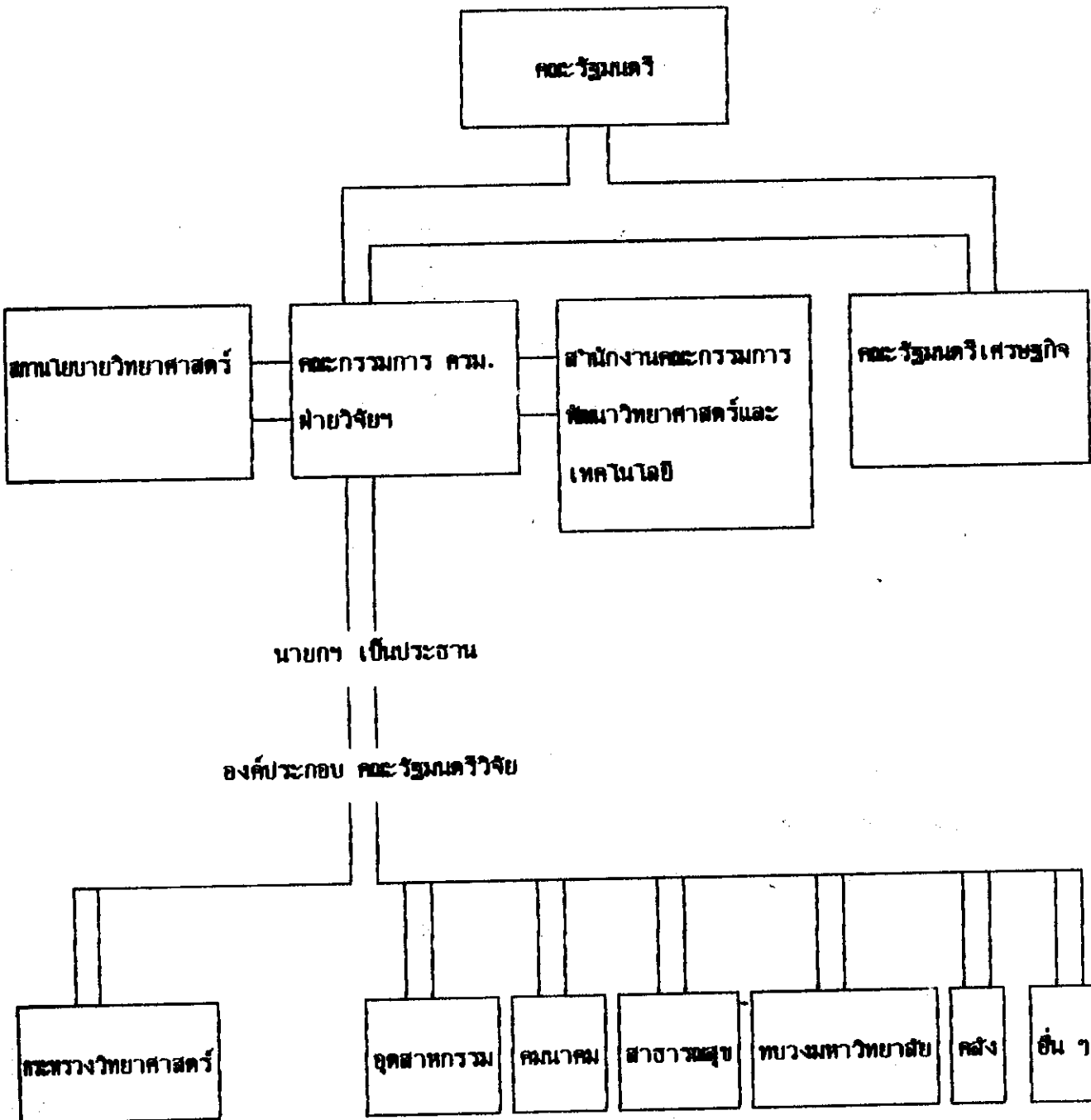
1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง "สภานโยบายวิทยาศาสตร์" เป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากร ทั้งจากภาครัฐและเอกชนเพื่อทำหน้าที่กำหนดให้คำปรึกษา และจัดลำดับความสำคัญของงานพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเชื่อมต่อภาคเศรษฐกิจ ทั้งด้านการผลิตและการพาณิชย์ อีกทั้งทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของชาติที่กระจัดกระจายตามหน่วยงานของรัฐไปทำการวิเคราะห์ให้เป็นไปตามแผนหลักของชาติ โดยให้เจ้าหน้าที่สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติส่วนหนึ่งเป็นของสำนักงานสภานโยบาย วิทยาศาสตร์ที่ตั้งขึ้นใหม่และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรีฝ่ายวิจัยที่ตั้งขึ้นใหม่

2. จะผลักดันให้มีการตั้ง "คณะกรรมการ คณะรัฐมนตรีวิจัย" ทำหน้าที่ประสานงานการวิจัยที่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานของรัฐ และตัดสินใจกำหนดทิศทาง ตลอดจนวางแผนงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ พิจารณาสับสนุนการวิจัยในเป้าหมายหลักและส่งเสริมการจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแผนการผลิตและการตลาด

พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการจัดการด้านงบประมาณ และกำหนดกฎระเบียบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสอดคล้องกับแผนการผลิตและการตลาด

คณะรัฐมนตรีฝ่ายวิจัย มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และประกอบด้วย รัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงอุตสาหกรรม, กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงคมนาคม, ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงการคลัง เป็นคณะรัฐมนตรีฝ่ายวิจัย

ผังประกอบนโยบายข้อ 3,4 นโยบายวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

3. สนับสนุนให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรกลาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยให้หน่วยงานของรัฐมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากขึ้น มีอำนาจหน้าที่และขอบเขตการบริหารงานโดยไม่อาศัยระเบียบของทางราชการ และจะเป็นองค์กรของรัฐที่จะปฏิบัติงานด้านการจัดสรรทุนวิจัยร่วมกับภาคเอกชนประเมินผลทางเทคโนโลยีทางการศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์ของโครงการ เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยภูมิภาคโดยคำนึงให้เกิดภาวะการจ้างงาน การใช้ทรัพยากรด้วยการใช้เทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับปัจจัยภายในประเทศ (APPROPRIATION OF THE TECHNOLOGY) จัดการเผยแพร่เทคโนโลยีและสนับสนุนติดตามประสานงานการวิจัย และพัฒนาขึ้นมาในหน่วยงานต่าง ๆ ของเอกชน
4. สนับสนุนให้มีการออกกฎหมายส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนในการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่โดยจะให้สิทธิพิเศษในการยกเว้นภาษี หรือสิทธิพิเศษอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่อการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของภาคเอกชน
5. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง "ศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ" ภายใต้การสนับสนุนของกระทรวงวิทยาศาสตร์ และทบวงมหาวิทยาลัย เช่นใน Science Park ตามมหาวิทยาลัย วิทยาลัยสถาบันวิจัยของรัฐและเอกชน ท่าทีที่สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการวิจัยเป็นหน่วยวิจัยของรัฐที่ให้บริการแก่ภาคเอกชน หรือเป็นศูนย์กลางที่จะให้ผู้วิจัยและผู้ผลิตไปสู่การผลิตที่เป็นจริงได้
6. กำหนดให้มีโครงการแห่งชาติ โดยคำนึงถึงการเสริมสร้าง ส่งเสริมให้มีผู้ประกอบการรายย่อยในภูมิภาค คำนึงถึงภาวะการจ้างงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และวัตถุประสงค์ภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
7. สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศด้วยวิธีการ "ปฏิวิศวกรรม" Reverse Engineer ทั้งจากคนไทยในต่างประเทศ และคนต่างชาติด้วยการจูงใจและส่งเสริม โดยการใช้สิทธิพิเศษทางภาษี และจัดหาเงินทุนโดยคัดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ

ในกรณีที่เป็นคนต่างชาติให้สิทธิพิเศษในการอนุญาตให้ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ที่จะช่วยในการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ภาคเอกชนอยู่ภายในประเทศได้ตามระยะเวลาที่จำเป็น

อีกทั้งยังสร้างกลไกถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยอาศัยกลไกของรัฐ และเอกชนในภูมิภาค เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายย่อยขึ้นในส่วนภูมิภาค เช่น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และหอการค้าจังหวัด เป็นต้น

8. ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยในอัตราส่วน 30 : 70 สำหรับการวิจัยพื้นฐาน และการวิจัยประยุกต์ โดยให้เรียกว่า งบวิจัย โดยถือเป็นงบที่แยกออกจากงบบริหารทั่วไป

9. เร่งเสริมสร้างกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีให้สอดคล้อง กับนโยบายและโครงการของชาติ โดยร่วมมือกับสถาบันศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเปิดโอกาส ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการผลิตบุคลากรให้มากที่สุด ภายใต้การสนับสนุนของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนโครงการฝึกงาน โครงการฝึกงานเพิ่มเติม โครงการพัฒนาคุณภาพ ศิษย์ โครงการยกระดับและพัฒนาอาชีพด้านช่าง ระดับ ปวช. และระดับ ปวส.

10. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยหรือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ระหว่างสถาบัน ของรัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ผลงานวิจัยอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาขาดแคลนกำลังคนและใช้ทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งจะได้ประโยชน์ในการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง - ซึ่งจะรวมไปถึงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีสภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยจะ ผลักดันให้มีการแก้ไขระเบียบกฎหมายที่ให้การราชการได้รับผลตอบแทนเมื่อเข้าร่วมทำงาน กับภาคเอกชน และให้ถือเป็นวินัยปฏิบัติราชการตามปกติ

15. นโยบายด้านยุติธรรม

1. ธารงไว้ซึ่งอำนาจอิสระของศาลในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี โดยแยกการบริหารงานฝ่ายตุลาการออกจากฝ่ายบริหารและให้แยกศาลเป็นสถาบันอิสระ เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมให้แก่ประชาชน
2. จัดตั้งศาลปกครองเพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมให้แก่สังคม
3. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ไม่เหมาะสม และไม่เป็นธรรม ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กฎหมายเป็นกลไกในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และสร้างความเป็นธรรมให้แก่บุคคล
4. เร่งรัดพัฒนาให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็วอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและบังคับคดีให้เหมาะสมกับภาวะสังคมในปัจจุบัน
5. เร่งรัดพัฒนาระบบการบริหารงานของศาลและกระทรวงยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพสูง โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างเพียงพอและเหมาะสม
6. ส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาท โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาคดีของศาล
7. พัฒนาคณะทนายความข้าราชการฝ่ายตุลาการโดยเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้วยวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนเพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการ เพื่อให้ผู้พิพากษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

16. นโยบายด้านกีฬา

พรรคประชาชนปัตตานีจะเร่งรัดสนับสนุนให้สร้างศูนย์กีฬาประจำตำบล และหมู่บ้านให้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกเพศวัย มีสถานที่เล่นกีฬา และออกกำลังกาย อันเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชนบทให้มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาพจิตที่ดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ส่งเสริมให้ประชาชนใช้การกีฬาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมนันทนาการ และการสนุกรื่นเริงของหมู่บ้านจนประชาชนรู้สึกว่าการกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและส่งเสริมวิทยาการทางกีฬาให้เจริญก้าวหน้าอย่างจริงจัง สรรหาผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีคุณภาพมาพัฒนานักกีฬาให้สามารถแข่งขันกับนักกีฬานานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พรรคชาติไทย
(CHARTTHAI PARTY)

ชื่อพรรค ชาติไทย
ทะเบียนเลขที่ 5/2525
วันรับจดทะเบียน 8 กรกฎาคม 2525

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค 325/74-76 ถนนลูกหลวง แขวงสีแยกมหาราค เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 2827054, 2824003

หัวหน้าพรรค นายบรรหาร ศิลปอาชา

รองหัวหน้าพรรค นายบุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ

นายทวีช กลิ่นประทุม

นายวัฒนา ฮัศวเหม

นายชูชีพ หาญสวัสดิ์

นายอุดมศักดิ์ ทังทอง

นายปองพล อติเรกสาร

นาย รื่องวิทย์ ลักค์

นายชัย ชิคชอบ

นายบุญชู ศรีทอง

นายสุชาติ ศนเจริญ

เลขาธิการพรรค

นายเสนาะ เทียนทอง

รองเลขาธิการพรรค

นายประภักดิ์ โพธิ์สุธน

นางพวงเส็ก บุญเชียง

นายสมพร อัครวิเศษ

นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์

นายธานี ยี่สาร

นายคณนฤทธิ วิชากรกรณ์

นโยบายของพรรคชาติไทย*

พรรคชาติไทยยึดมั่นในระบอบการปกครองเสรีประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีอุดมการณ์อย่างแน่วแน่ให้คนไทยในชาติ มีความสามัคคี มีความก้าวหน้า ในทางเศรษฐกิจและสังคมและมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตยของชาติ มุ่งสร้างทัศนคติให้ประชาชน รักเคารพในอิสราภาพ เสรีภาพ วัจกสิทธิ์ วัจกหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนไม่ต้องการให้ผู้ใด ผลิตหรือใช้สิทธิเหนือส่วนรวม เหนือกฎหมายหรือใช้การปลุกระดมมวลชน เรียกร้องข่มขู่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ซึ่งทำให้สภาพทางการเมือง สภาพทางเศรษฐกิจและสภาพความมั่นคงของประเทศ มีแต่ความเสื่อมและทุจริตโถมลง

ฉะนั้น พรรคชาติไทยจึงกำหนดแนวนโยบาย เป้าหมายและวิธดำเนินการดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การเมือง

(1) ยึดมั่น เคารพและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

และการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โดยปลูกฝังให้คนไทยยึดมั่นใน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัด และส่งเสริมความรู้ให้ประชาชนมีความเข้าใจว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุดของประชาชน ฉะนั้น ประชาชนจึงต้องร่วมกันต่อสู้ขัดขวางระบอบเผด็จการและคอมมิวนิสต์ทุกรูปแบบ

(2) ส่งเสริมสถาบันพรรคการเมือง ให้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้มีความมั่นคง มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน

โดยดำเนินการให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพรรคการเมืองว่าเป็นองค์กรที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยที่ไม่มีพรรคการเมือง หรือมีพรรคการเมือง แต่ไม่มีพรรคใดที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งมากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้ ต้องรวมกันหลายพรรคกัน

*ที่มา : ที่ทำการพรรคชาติไทย

การจัดตั้งรัฐบาล จึงทำให้รัฐบาลในระยะบอบประชาธิปไตยไม่มีเสถียรภาพ ฉะนั้น การสนับสนุนให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพ มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและรับผิดชอบต่อเสถียรภาพตามรัฐธรรมนูญ บทบาททางการเมือง ปัญหาและความต้องการของสังคม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

(3) สร้างนกรการเมืองให้ประชาชนมีความศรัทธาทั้งการกระทำและคำพูด

โดยดำเนินการสร้างนกรการเมืองและสมาชิกของพรรคชาติไทย ให้มีอุดมการณ์ มีระเบียบวินัย มีสัจจธรรมและปฏิบัติตัววางตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน ทศนะที่ว่านกรการเมืองต้องพูด "ดำ" เป็น "ขาว" และ "ขาว" เป็น "ดำ" นั้น ต้องไม่เกิดขึ้นในพรรคชาติไทยเป็นอันขาด

ข้อ ๒ การปกครอง

(1) ให้ประชาชน มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตร่างกายทรัพย์สิน และสามารถหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตด้วยความสงบสุข

โดยดำเนินการให้กฎหมายเป็นกฎหมาย ทรงไว้ซึ่งอำนาจรัฐด้วยความเคร่งครัด เที่ยงขาด เที่ยงธรรม เพื่อความสงบเรียบร้อยและความถูกต้อง เรงวัดปราบปรามโจรผู้ร้าย ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ผู้ค้ายาเสพติด การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง และสิ่งที่เป็นอภัยมุข รวมทั้งการกำจัดข้าราชการเจ้าหน้าที่ ที่ประพฤติชั่ว กฎหมายใดที่ไม่ทันเหตุการณ์ต้องรีบแก้ไข ปัญหาของประชาชนและการกระทำที่ผิดกฎหมายจะต้องจัดการแก้ไขโดยรวดเร็ว ไม่ให้คั่งค้างจนเกิดปัญหาแทรกซ้อนตามมา จะดำเนินการส่งเสริมให้ข้าราชการพลเรือนและตำรวจทุกคนทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถ มีระเบียบวินัยเคร่งครัด มีศีลธรรมจรรยา มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมชาติ ขณะเดียวกันจะดูแลให้มิวายได้และสวัสดิการสมแก่ฐานะที่จะรับใช้ประชาชนได้โดยไม่กังวล

(2) ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครอง จากส่วนกลางไปสู่

ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นของตนตามความต้องการและตามความเหมาะสม

โดยดำเนินการให้ประชาชนในชนบท มีความรู้สึกรับผิดชอบที่จะแก้ปัญหาและสร้างความเจริญในท้องถิ่นของตนด้วยสติปัญญาและความสามารถ ด้วยการกระทำและการเสียสละ รัฐบาลใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านทางองค์กรต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น กรรมการพัฒนาหมู่บ้าน สภาตำบล ฯลฯ

(3) ปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ

โดยติดตามสอดส่องหน่วยราชการ และข้าราชการให้ก้าวหน้า และรับผิดชอบ แก้ไขระบบงานและหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งระบบงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นผลดีแก่ประชาชน

(4) พร้อมทั้งจะเป็นรัฐบาลบริหารประเทศชาติทุกโอกาส

โดยจะดำเนินการบริหารประเทศชาติเต็มความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักและจะแก้ไขปมปัญหาที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนโดยฉับพลัน

ข้อ 3 ด้านเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร แต่เกษตรกรยังมี "รายได้น้อยมาก" น้อยจนเกือบจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เนื่องจากขาดปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยเสริมสร้างการผลิตให้ได้มากยิ่งขึ้น และยังมีปัญหาจากภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะแห้งแล้ง หรือภาวะน้ำท่วม ในฤดูกาลเพาะปลูก รวมทั้งปัญหาตลาดจำหน่ายผลผลิต และไม่สามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรมอยู่เสมอมา

ฉะนั้น การที่จะขจัดความยากจน เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ดีกินดี จนถึงขั้นยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นนั้น ต้องจัดและวางระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นหลัก การแก้

ปัญหาความไม่สอดคล้องทางเศรษฐกิจของประชาชนให้มีความแตกต่างกันน้อยกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน จะต้องเป็นระบบต่อเนื่องกัน ระหว่างการขยายตัวทางเกษตรกรรม ทางอุตสาหกรรม และ ทางพาณิชย์กรรม ให้มีสัดส่วนสัมพันธ์กัน พหุภาคีของไทยเชื่อว่าประเทศที่มีประชาชนส่วนใหญ่ มีฐานะเศรษฐกิจเป็นชนชั้นกลาง จะเป็นรากฐานที่มั่นคงของระบอบประชาธิปไตย จึง จำเป็นต้องวางระบบเศรษฐกิจให้ตรงกับความจริงและสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดย มุ่งถึงข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ ซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก

ทางเกษตรกรรม

(1) จะแก้ไขความยากจนของเกษตรกร

โดยดำเนินการให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ด้วย วิธีการปฏิรูปและการจัดรูปที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบครัวของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีความเป็นอยู่ที่มั่นคงในการดำรงชีพ มีรายได้พอเลี้ยงชีพและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้อย่างทำให้เกิดพลังการผลิตรวม ถ้าสามารถจัดระบบการใช้ที่ดินให้ถูกต้อง

(2) จะปรับปรุง แก้ไขหรือสร้างปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตและ ลดต้นทุนการผลิต

โดยดำเนินการนำเทคโนโลยีเข้าช่วย รวมทั้งช่วยจัดหาวัสดุเกษตร ที่จำเป็นช่วยเหลือเกษตรกร พันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช หรือช่วยจัดสร้างแหล่งน้ำด้วยการขุดลอก หรือบูรณะแหล่งน้ำธรรมชาติ ไม้ค้ำก้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง เป็นต้น นับว่าเป็น การช่วยเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่เกษตรกรอีกด้วย

(3) จะกำหนดระบบการผลิตให้มีคุณภาพและให้สัมพันธ์กับอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

โดยดำเนินการจัดระบบการผลิตทางเกษตร ให้ได้ผลผลิตโดย สม่าเสมอ มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดและตามความต้องการของโรงงาน

อุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้สามารถรักษาระดับราคา ความต้องการของตลาดและช่วย
 ให้อุตสาหกรรมที่อาศัยวัตถุดิบทางเกษตรสามารถอยู่รอดได้ ผลกระทบเป็นลูกโซ่ตั้งแต่
 เกษตรกรผู้ผลิต ผู้บริโภค โรงงานอุตสาหกรรม ผู้ใช้แรงงาน จะไม่เกิดขึ้น

ทางอุตสาหกรรม

(1) จะพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก
 และอุตสาหกรรมที่เน้นหนักในการใช้แรงงานในประเทศ

โดยดำเนินการจัดระบบการพัฒนาอุตสาหกรรม ให้มีความ
 ต่อเนื่องกันโดยตรงและสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติที่เรามีอยู่ เช่น โรงงานกลั่นน้ำมัน
 โรงงานแยกแก๊สธรรมชาติ โรงงานเปโตร-เคมี โรงงานปุ๋ยหรือให้โรงงานอุตสาหกรรม
 มีส่วนสัมพันธ์กับผลิตผลทางเกษตร ที่เป็นวัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงาน
 น้ำตาล โรงงานแป้งมันสำปะหลัง โรงงานอาหารสัตว์ โรงงานผลิตน้ำมันพืช โรงงาน
 ทอกระสอบ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ฯลฯ ซึ่งพรรคชาติไทยมีความเชื่อมั่นว่าเมื่อสามารถ
 จัดระบบให้ดีแล้ว ปัญหาผลิตผลทางการเกษตรล้นตลาด ขายไม่ได้ราคาที่เป็นธรรมโรงงาน
 อยู่ไม่ได้ คนว่างงาน ฯลฯ เหล่านี้ จะไม่เกิดขึ้นเมื่อ โรงงานอุตสาหกรรมมีความมั่นคง
 แล้วสวัสดิการของผู้ใช้แรงงานจะมีความมั่นคงและดีขึ้นด้วย

(2) จะส่งเสริมและควบคุมคุณภาพผลิตผลทางอุตสาหกรรม

โดยดำเนินการให้มีการผลิตทางอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลิตผลอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกต้องควบคุมคุณภาพอย่างเคร่งครัดให้ได้
 มาตรฐานโลก ทั้งนี้ เพราะจำเป็นต้องแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ และต้องการให้ผลิตผล
 อุตสาหกรรมของไทยเป็นที่ต้องการ ได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกใน
 ระยะยาว

(3) จะสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุน

โดยดำเนินการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ลงทุน ทั้งที่อยู่ใน
ประเทศไทยและมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบใน
ประเทศไทยเป็นหลัก

ทางพาณิชย์กรรม

(1) จะช่วยให้ผู้ผลิตสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสินค้าได้ในราคา
ที่เป็นธรรม และให้ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าที่จำเป็นแก่การดำรงชีพในราคาที่สมควร

โดยดำเนินการให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคภายในประเทศได้รับความ
เป็นธรรม เกื้อกูลซึ่งกันและกัน และสามารถทวิมาหาเลี้ยงชีพร่วมกันได้ และจะมีการะ
การดำรงชีพแตกต่างกันก็ตาม จะไม่ทำให้เกิดการไม่สมดุลระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค

(2) จะจัดองค์การการค้าต่างประเทศให้ทันสมัย

โดยดำเนินการจัดตั้งหรือปรับปรุงองค์การการค้าต่างประเทศ
ของรัฐให้ทันสมัย มีระบบและเครื่องมือสื่อสารสำหรับการติดต่อการค้ากับต่างประเทศได้
รวดเร็วสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรดังกล่าว เพื่อให้มีอำนาจต่อรอง ทั้งการขายและการ
ซื้อไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม

การคมนาคม

(1) จะเร่งรัดการพัฒนาการคมนาคมเพื่อการส่งออก

โดยดำเนินการเร่งรัดการพัฒนาการคมนาคม เพื่อการส่งออก
ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกขึ้นในประเทศไทย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าไปจำหน่ายใน
ต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศอาเซียน ที่ไม่มีท่าเรือน้ำลึก
ทั้ง ๆ ที่เป็นประเทศที่มีผลผลิตทางเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติส่งออกมีมูลค่าปีละแสน
กว่าล้านบาท แต่ต้องอวสยเรือที่มีระวางบรรทุกไม่เกินหนึ่งแสนตันขนถ่ายสินค้า ทำให้

ประเทศไทยเสียเปรียบและเสียเงินค่าขนส่งสินค้าไปต่างประเทศจะหลายหมื่นล้านบาท

การพัฒนาท่าอากาศยานระหว่างประเทศให้ทันสมัยและสมบูรณ์

แบบเป็นอีกก้าวหนึ่งที่ต้องเร่งรัดให้รีบดำเนินการให้แข่งขันกับต่างประเทศได้

(2) จะเร่งรัดและปรับปรุงระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ

โดยดำเนินการเร่งรัดและปรับปรุงระบบการสื่อสาร ให้มี

ประสิทธิภาพให้มีการประสานงานและส่งเสริมซึ่งกันและกันกับต่างประเทศ เพื่อให้เกิด

ความสะดวกรวดเร็วและประหยัด โดยเฉพาะการสื่อสารเกี่ยวกับการค้า จำเป็นต้องพัฒนา

ให้เท่าเทียมกับต่างประเทศ

การสหกรณ์

จะส่งเสริมอาชีพและฐานะของประชาชน ด้วยเศรษฐกิจระบบสหกรณ์

โดยดำเนินการให้ประชาชนมีความรู้ มีความเข้าใจเศรษฐกิจระบบ

สหกรณ์ ด้วยการ ร่วมกันทำ ร่วมกันผลิต ร่วมกันขาย ร่วมกันซื้อ ให้ครบวงจรธุรกิจ เพื่อ

ความเป็นปึกแผ่นในอาชีพและการดำรงชีพของประชาชน ขจัดความเสียเปรียบในการซื้อ

ขาย การแปรรูปและลดต้นทุนการผลิต การนำระบบสหกรณ์ไปใช้ในอาชีพทุกประเภทจะผนึก

กำลังร่วมมือกันเป็นกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม โดยมีหลักเกณฑ์ มีความเสมอภาค มีกฎหมาย

สหกรณ์เป็นกรอบปฏิบัติ เศรษฐกิจระบบสหกรณ์ได้แก้ปัญหาของคนจน สำเร็จมาหลายประเทศ

กว่าร้อยปีแล้ว ประเทศไทยใช้มาเกือบ 70 ปี ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะไม่ได้ให้ความสำคัญ

ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกของกรรมการ หรือการจัดการสหกรณ์เป็นหลัก

ครองชีวิต ครอบงำอยู่ที่อุตสาหกรรม เสรีภาพ อิสระภาพ สันติภาพ สหกรณ์เป็นหลักการ

ประชาธิปไตย เป็นกิจการของประชาชนดำเนินงานโดยประชาชน เพื่อผลประโยชน์ของ

ประชาชน สหกรณ์ไม่มีช่องว่างระหว่างคนมีกับคนจนระหว่างผู้มีอำนาจกับผู้มีอำนาจ ไม่มี

การเอาวัดเอาเปรียบระหว่างบุคคลกับบุคคล ระหว่างบุคคลกับรัฐ สหกรณ์สร้างความ

สามัคคีโดยรวมคนเป็นกลุ่ม ปกครองกันเองโดยเสมอภาค ทุกกลุ่มอาชีพประสานผลประโยชน์กันไม่ต่างกอบโกยประโยชน์ สหกรณ์ให้คนสร้างตนเองให้คนสร้างสังคม ให้คนสร้างเศรษฐกิจ ไม่ใช่เศรษฐกิจหรือสังคมสร้างคน และให้คนร่วมกันแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมด้วยปัญญา

พรรคชาติไทยจึงยึดมั่นที่จะใช้สหกรณ์แก้ปัญหารายได้ต่ำ และไม่เป็นธรรมของประชาชน ทหาระบบสหกรณ์ให้ครบวงจรทางธุรกิจ เป็นผลให้เกิดการลงทุนทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ช่วยให้คนมีงานอาชีพมากขึ้น

การเงินและการคลัง

(1) จัดระบบการเงินด้วยความรอบคอบ และให้เป็นไปด้วยความมั่นคง

โดยจะรักษาส่วนของเงินบาทให้มั่นคง ระมัดระวังมิให้มีการเสี่ยงเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็น ยืนยันจะนำมาซึ่งปัญหาทางด้านการเงินในวงจรกิจของประเทศไทย สัดส่วนของเงินทุนสำรองจะปรับให้อยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ

(2) จัดระบบการคลังให้ทันสมัย

โดยดำเนินการจัดระบบภาษีอากร และการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสามารถกระจายรายได้ในหมู่ประชาชนให้ได้สัดส่วนที่เป็นธรรม แก้ไขและปรับปรุงระบบการคลังให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

ข้อ 4 ด้านสังคม

(1) คนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรธรรมชาติ ยืนใจของประเทศ จะต้องเสริมสร้างทรัพยากรคนให้มีคุณภาพสูง เพื่อช่วยกันสร้างประเทศและเศรษฐกิจของประเทศ

โดยจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมนิสัยจิตใจคนให้ยึดมั่น ในศาสนา สร้างคนให้มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความขยัน มีความเข้มแข็งอดทนพึ่งตนเอง และช่วยเหลือกันอย่างจริงจัง ยอมรับความจริงว่าถ้าทรพยากรคนในชาติไม่มีคุณภาพแล้วจะไม่สามารถรักษาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ของชาติให้เกิดประโยชน์คุณค่าได้ ดังที่ประเทศอื่นได้ทำสำเร็จมาแล้วว่า การพัฒนาชุมชน การเร่งรัดพัฒนาชนบท หรือการสร้างงานในชนบท ที่ทางราชการไปทำให้โดยประชาชนไม่ได้ร่วมคิด ร่วมออกเงิน ออกแรงช่วย เป็นการมองข้ามทรัพยากรคนอันมีค่ายิ่ง ทำให้เขาขาดความรับผิดชอบ ขาดความเป็นเจ้าของท้องถิ่น เจ้าของประเทศ พรรคชาติไทยจะสร้างคนทุกอาชีพอย่างจริงจัง ตามหลักสูตรและวิธีการที่หลายประเทศทำสำเร็จมาแล้ว สนับสนุนให้สมาชิกของกลุ่มราษฎรอาสาสมัคร เช่น อส. ลส. ขป. อพป. ทส. ปช. ฯลฯ ให้มีคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นด้วยอีกทางหนึ่ง

(2) ส่งเสริมให้ประชาชน ได้มีโอกาสรับการศึกษาโดยทั่วหน้า และให้มีความรู้ในอาชีพตามสติปัญญาความสามารถ และตรงกับความต้องการของประเทศ

โดยดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้เพียงพอทั่วประเทศ และจัดตั้งธนาคารหรือกองทุนเพื่อการศึกษาของประชาชน ช่วยให้เยาวชนและผู้ที่มีสติปัญญาแต่ขาดแคลน ได้มีโอกาสศึกษาในระดับสูงตามความสามารถและอาชีพ จะปรับปรุงนโยบายการศึกษาให้สัมพันธ์กันทุกระดับ ตั้งแต่ประถม มัธยม อาชีวะถึงอุดมศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการสอบเข้าเรียนในชั้นต่าง ๆ ตลอดจนการสอบเข้าเรียนใน มหาวิทยาลัย ด้วยการจัดแบ่งสายการศึกษาให้เป็นระบบต่อเนื่อง จัดระบบและหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของประเทศ และจะส่งเสริมฐานะของครูอาจารย์ให้มีสวัสดิการและรายได้สมกับเป็นปวงชนียบุคคล

(3) จะปรับปรุงผังเมือง การพัฒนาเมืองหลวง การพัฒนา

ชนบทให้วางแผนผังพัฒนาและโครงการใช้ที่ดินบริเวณต่าง ๆ ให้ถูกต้องกับระบบใช้สอย ทำ
 ให้บ้านเมืองสวยงาม ลดความแออัด ความสูญเสียเงินเปลืองในการคมนาคมขนส่ง และการ
 จัดสาธารณูปโภค การแพทย์ และการอนามัย

โดยดำเนินการปรับปรุงผังเมืองทั้งเมืองหลวง เมืองหลัก
 เมืองรอง และเมืองต่าง ๆ ซึ่งเติบโตขึ้นรวดเร็วโดยขาดการควบคุม ให้เป็นไปตามวิชา
 การผังเมือง และการพัฒนาอย่างเคร่งครัด จะกระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานคร
 เช่น โรงงานอุตสาหกรรมท่าเรือ หน่วยราชการบางประเภทให้ออกไปสู่ภูมิภาค เพื่อ
 ระบายพลเมืองและป้องกันการหลั่งไหลของชาชนบทเข้ามาสู่แหล่งงานในกรุงเทพมหานคร
 จะแก้ไขปัญหาการจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ความขาดแคลนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
 และจะจรรยาบรรณให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐพัฒนาโดยยึดหลักว่า รัฐเป็นของประชาชน
 ประชาชนคือ รัฐ มีภาระรับผิดชอบร่วมกันในความเจริญหรือความหายนะของประเทศ มี
 รัฐจะพัฒนาให้ประชาชน โดยประชาชนไม่รู้สึกว่ารับผิดชอบว่าเงินเหล่านั้น เป็นของเขาซึ่ง
 มาจากภาษีอากร และหนี้สินของชาติร่วมกัน

(4) พัฒนาชนบทให้เป็นที่น่าอยู่น่าอาศัย ให้ชาวชนบทมีความ
 เป็นอยู่ที่ดี ไม่เข้ามาแออัดในเมือง ก่อให้เกิดปัญหาสังคม

โดยดำเนินการให้ชนบทมีความปลอดภัย มีการสาธารณสุขที่ดี
 มีอาชีพ มีน้ำกินน้ำใช้ในการเกษตรและอุตสาหกรรม มีไฟฟ้า มีโทรศัพท์ และมีถนนทั่วถึงทุก
 หมู่บ้าน และจะสอดส่องมิให้มีการเอาเปรียบ การกดขี่ขูดรีดลดจนการป้องกัน
 ปราบปรามและขจัดผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นให้หมดสิ้นไป ให้เจ้าหน้าที่หมั่นไปเยี่ยมเยียนให้
 คาบปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหา

(5) ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำอย่างเต็มที่ ให้ได้รับ
 ค่าจ้างและรายได้ที่เพียงพอแก่การดำรงชีพ ให้มีการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานอย่างเป็นธรรม
 ให้มีสวัสดิการจากการทำงาน และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

โดยดำเนินการพัฒนาให้ประชาชนในวัยทำงาน ได้มีความรู้ ความสามารถและมีฝีมือในการทำงาน เร่งรัดการสร้างงานภายในประเทศให้เพียงพอต่อ จำนวนประชาชนที่เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการหางานในต่างประเทศ ส่งเสริมคนงานไทยไป ทำงานในต่างประเทศและส่งเสริมผู้ประกอบการอาชีพ เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้างไปประกอบอาชีพใน ต่างประเทศโดยให้การสนับสนุนทางด้านนโยบายการเงินและการคลัง เพื่อให้สามารถ แข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ ให้มีการจัดสวัสดิการและมาตรการความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ แรงงานมากยิ่งขึ้น ให้มีหลักประกันชีวิตการทำงานแก่ผู้ใช้แรงงาน โดยการประกันสังคม และดำเนินการให้นายจ้างและลูกจ้างมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลถึงบรรยากาศ การลงทุนและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ข้อ ๕ การป้องกันประเทศ

(1) เสริมสร้างกำลังกองทัพให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะรบได้
ทุกขณะ เพื่อป้องกันประเทศชาติ

โดยดำเนินการ จัดงบประมาณให้เพียงพอกับการเสริมสร้าง
กำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

(2) ส่งเสริมกองทัพให้มีเกียรติ มีวินัย และเป็นที่เชื่อถือ
ของประชาชน

โดยดำเนินการบำรุงขวัญ สร้างกำลังใจและส่งเสริม
ให้ทหาร มีเกียรติ มีวินัย มีความร่วมมือกับประชาชน และเป็นที่เชื่อถือของประชาชนด้วย

(3) ให้ความช่วยเหลือครอบครัวทหาร และตำรวจที่ปฏิบัติ
ราชการสนามในการป้องกันประเทศ

โดยดำเนินการให้ความช่วยเหลือครอบครัวทหารและ
ตำรวจที่ปฏิบัติราชการสนามในการป้องกันประเทศ รวมทั้งครอบครัวผู้ประสพอันตรายจนถึง

ชีวิตหรือคุณภาพอย่างเต็มที่

(4) ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันป้องกันประเทศ

โดยดำเนินการส่งเสริมกลุ่มพลังประชาชน เช่น อส.

อส. ชบ. ทส.ปช. อพป. ฯลฯ ให้เป็นกำลังสนับสนุนกองทัพในการช่วยกันป้องกันประเทศ และเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรัก และมีความหวงแหนบูรณภาพ ดินแดนประเทศไทย

(5) ส่งเสริมความสามัคคีในชาติ

โดยดำเนินการอบรมประชาชนให้มีความรักชาติ และ

เสียสละเพื่อชาติ เทิดทูนพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมรวมใจของประชาชนทั้งชาติ ให้ความเป็นธรรมแก่คนทุกอาชีพและทุกภาคโดยเท่าเทียมกัน กำจัดบุคคลและวิธีการที่จะทำลายความสามัคคีของชนในชาติ

ข้อ อ การต่างประเทศ

(1) ผูกมิตรสัมพันธ์ในทางการค้า และทางการเมืองกับทุก

ประเทศที่มุ่งร้ายต่อประเทศไทย

โดยจะรณรงค์ไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของประเทศมิให้

เสียเปรียบในทางการเมืองและการเศรษฐกิจ จะร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศในสมาคมอาเซียน และประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง และปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ

(2) จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ

โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติตามเป้าหมายเศรษฐกิจ

และความมั่นคงปลอดภัยของประเทศเป็นสำคัญ ตลอดจนความสำคัญทางเศรษฐกิจ หรือกิจการค้าโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในสหภาพปกครองหรือระบบเศรษฐกิจและสังคม

พรรคประชากรไทย
(THAI CITIZEN PARTY)

ชื่อพรรค . . . . . ประชากรไทย
ทะเบียนเลขที่ 6/2525
วันรับจดทะเบียน . . . . . 26 กรกฎาคม 2525

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค . . . . . 1213/323 ซอย 19 ถนนศรีวิภา แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร 10310 โทร. 5590008-10

หัวหน้าพรรค . . . . . นายสมิตร สุนทรเวช

รองหัวหน้าพรรค . . . . . นายสมิท กุลเจริญ

. . . . . นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ฅ อรุณยา

. . . . . นายเดโช สานานนท์

. . . . . นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล

. . . . . นายสมิตร สุนทรเวช

. . . . . นายประเสริฐ ม่างศิริ

. . . . . พล.ต.ท. วิโรจน์ เปาอินทร์

	นายธรรมบุญ ประจวบเหมาะ
	นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์
เลขาธิการพรรค	นายอึ้งพันธ์ มนะสิการ
รองเลขาธิการพรรค	นายชัยสิทธิ์ ภูภิรมย์บวญ
	นายอุส่าห์ สระมาลา
	นางลลิตา ฤกษ์สำราญ
	นายพิศาล ไชยชาญ
	นายอภิชัย ตังศิริเนถ
	นายมงคล ภิรมสุนันท์
	นางปวีณา หงสกุล
	นายประกอบ สิงข์โต
	นายชาญ สุทธิสารวาท

นโยบายของพรรคประชากรไทย*

1. จะรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้คงอยู่คู่บ้านเมืองตลอดไป

พรรคประชากรไทยตระหนักดีว่า ระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่เคยมีมาแต่อดีตนั้น เป็นระบอบการปกครองที่ยังความเจริญรุ่งเรืองและรักษาเอกราชของประเทศอยู่ได้มานานตลอดมาทุกยุคทุกสมัย จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. 2475 อันเป็นการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบการปกครองที่อารยะประเทศนิยมกันอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

แม้ว่าระยะเวลาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขจะได้ค่าเงินมากกว่าห้าสิบปี แต่วิธีการปกครองในระบอบดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงพลังความสามัคคีอันดีระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับสถาบันที่เป็นผู้บริหารกิจการของประเทศ อันได้มีการพิสูจน์หลายครั้งหลายหน ให้เห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่เชื่อมอยู่ตรงกลางระหว่างปวงชนชาวไทยกับคณะผู้บริหารกิจการบ้านเมืองทุกยุคทุกสมัยตลอดมา

เฉพาะอย่างยิ่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน อันเป็นผลให้ระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยสถิตยสถาพรครบถ้วนเท่าทุกวันนี้

พรรคประชากรไทยมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในอันที่จะปกป้องและรักษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้คงอยู่คู่ประเทศไทยตลอดไป

---

* ที่มา : ที่ทำการพรรคประชากรไทย

2. จะปรับปรุงวิธีการบริหารราชการแผ่นดินให้มีคุณภาพ และมุ่งเสริมสร้างระบบบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย

พรรคประชากรไทยเห็นว่า การจะบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นจะต้องเริ่มต้นจากคณะผู้บริหารประเทศ คือ รัฐบาลจะต้องมีเป้าหมาย แนวนโยบายที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาของชาติบ้านเมืองด้วยความรับผิดชอบ รอบรู้จริงจัง และจริงจัง พรรคประชากรไทยจึงมีนโยบายที่จะให้ผู้อำนวยการที่ควบคู่ไปด้วยกันกับความรับผิดชอบ ด้วยการกระจายอำนาจโดยลำดับขั้นตั้งแต่ระดับนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ตลอดจนถึงตัวผู้บริหารสูงสุดในส่วนของข้าราชการประจำ คือ ปลัดกระทรวงและ ผู้กำกับบัญชาในสายงานให้ผู้อำนวยการในการตัดสินใจ เพื่อลดระบบขั้นตอนของการทำงาน ที่ยึดถือและหาผู้รับผิดชอบไม่ได้ รวมทั้งไม่สนับสนุนการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ ส่วนตน ด้วยการใช่วิธีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมา เจลยความรับผิดชอบ ตั้งที่นิยมกระทำกันอยู่ในปัจจุบันโดยไม่จำเป็น

ปัญหาต่าง ๆ ในบ้านเมืองนี้ไม่ว่าจะอยู่ระดับใด จะต้องได้รับการพิจารณา และวินิจฉัยจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้า หน่วยงานทุกหน่วยงานมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ซึ่งพรรคประชากรไทยเชื่อว่า วิธีการดังกล่าวมานี้จะทำให้การบริหารงานราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล กว่า การดำเนินงานในปัจจุบัน

ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น พรรคประชากรไทยเห็นว่าระบอบ ประชาธิปไตยที่จะมั่นคงแข็งแรงนั้น จะต้องมาจากการบริหารราชการแผ่นดินในขั้นพื้นฐาน ก่อน ฉะนั้นนอกเหนือจากการที่ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าให้มีระบบบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดและระดับเทศบาลแล้ว พรรคประชากรไทยยังสนับสนุนให้มีการ บริหารราชการส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น ระดับอำเภอ ระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนใน ท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มชนในระดับดังกล่าวได้มีโอกาส เข้าร่วมในการบริหารกิจการอันเป็นส่วนได้

ส่วนเสียของชุมชนของตนเอง พรรคประชากรไทย เชื่อว่าการสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับดังกล่าวจะเป็นการปลูกฝังให้ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ได้เรียนรู้และเข้าใจระบอบการปกครองระบบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน อันจะเป็นการเอื้ออำนวยให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศไทยมั่นคงมากยิ่งขึ้น

3. จะเร่งพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าในทุกทางที่ทำได้ โดยเฉพาะด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยการนำทรัพยากรของบ้านเมืองออกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะลดภาระของประเทศในอนาคตด้วยการชะลอการเกิดและพัฒนาคุณภาพของผู้คนด้วยการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มบ้านเมืองแบบกึ่งชาตินิยม

จากช่วงเวลาที่ผ่านมานับเป็นสิบ ๆ ปีนั้น ประเทศไทยขาดคณะรัฐบาลที่มั่นคงแข็งแรงและขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกัน จึงเป็นเหตุให้กิจกรรมมากมายหลายอย่างในประเทศไทยไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคที่จะสนองความต้องการของประชาชน เช่น กิจการไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนนหนทางหรือกิจการอื่นจะยังผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติ อาทิ สนามบินนานาชาติ ท่าเรือน้ำลึก ระบบการลงทุน ซึ่งจะเป็นปัจจัยในการเชิญชวนทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ผู้คนจากต่างประเทศมาร่วมลงทุน หรือดำเนินการลงทุนในประเทศเรา ไม่ได้รับการพิจารณาและการตัดสินใจที่ดียังผลให้ประเทศของเราล้าหลังอย่างน่าเสียดายยิ่ง พรรคประชากรไทยจึงมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวไว้ให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ทาง

นโยบายทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมนั้น พรรคประชากรไทยเห็นว่าการเป็นประเทศที่มีแต่ผลผลิตทางการเกษตรเป็นสินค้าออกนอกประเทศนั้น เป็นเรื่องพื้นสมัยสำหรับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ปervid ในปัจจุบันนี้ เพราะเผชิญกับปัญหาด้านการขนส่งซึ่ง

มีแนวโน้มที่ราคาจะสูงขึ้นทุกขณะแล้ว ปัญหาเรื่องการขาดแคลนและการตีราคาของตลาด การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาที่ผลิตผลทางการเกษตรของไทยจะต้องประสบอยู่ ตลอดเวลา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว พรรคประชากรไทยจะดำเนินนโยบายเน้นหนักไปในทาง เกษตร-อุตสาหกรรม โดยพยายามส่งเสริมและสนับสนุนในการที่นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาใช้ในกิจการทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ส่วนนำผลิตผล ดังกล่าวไปเข้าโรงงานอุตสาหกรรม ที่จะให้มีการจัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ แปรรูปจาก สินค้าทางการเกษตรให้เป็นสินค้าอุตสาหกรรม หรือกึ่งอุตสาหกรรม ออกจำหน่ายตามความ ต้องการของตลาดทั้งในและนอกประเทศ

ทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นแร่ธาตุ ป่าไม้, แก๊สธรรมชาติ, น้ำมันดิบ พรรคประชากรไทยมีนโยบายที่จะนำทรัพยากรเหล่านี้มาใช้อย่างคุ้มค่าและมี หลักเกณฑ์โดยรักษาความสมดุลย์ของภาวะสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ปัญหาประชากรซึ่ง เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศและเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งของความ ยากจน พรรคประชากรไทยมีนโยบายที่จะลดอัตราการเพิ่มของประชากร ด้วยการเร่งให้ การศึกษา การวางแผนครอบครัวและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อ เป้าหมายนี้ ทั้งนี้เพราะพรรคประชากรไทยเน้นนโยบายที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ ควบคู่ไปกับปริมาณที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กไทยที่เป็นหัวใจของชาติได้รับการศึกษาอบรมการ บริการด้านโภชนาการและสาธารณสุข การสาธารณสุขการอื่น ๆ ได้เพียงพอ เพื่อจะได้ เติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนา เป็นผลให้ได้มาซึ่งประชาชนที่มีความรู้ ระเบียบวินัยและความรักชาติ บ้านเมือง สำนึกในความเป็นคนไทยและกึ่งชาตินิยม แต่ ไม่หลงชาติ

4. จะส่งเสริมให้ประชาชนทั้งหญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งทางพฤตินัยและนิตินัย จะสนับสนุนให้หญิงมีโอกาสเท่าเทียมกับชายในการดำเนินชีวิต และมีความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ

พรรคประชากรไทยตระหนักดีว่า ประเทศชาติและสังคมไทยได้พัฒนาไปมากแล้ว ผู้หญิงยุคใหม่มีการศึกษา มีการพัฒนา และมีความกระตือรือร้นในการที่จะก้าวไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าเดิม แต่ตามความเป็นจริง สถานภาพของผู้หญิงยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร แม้ว่าจะมีกฎหมายให้สิทธิเท่าเทียมผู้ชายแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีการเลือกปฏิบัติอยู่ในหลายโอกาส พรรคประชากรไทยมองเห็นความสำคัญของผู้หญิงว่าเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ เป็นกำลังสำคัญในการร่วมพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พรรคประชากรไทยมีเจตนาแน่วแน่ที่จะสนับสนุนส่งเสริมผู้หญิงให้ได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพทั้งในภาครัฐและเอกชน และจะสนับสนุนส่งเสริมให้รัฐมีหน่วยงานดำเนินงานในเรื่องของสตรีโดยเฉพาะ

5. จะส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ได้รับความศึกษาขั้นมูลฐานโดยทั่วถึง และจะปรับปรุงสถาบันการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพมาตรฐานและจำนวนเพียงพอกับความต้องการ พร้อมกับจะส่งเสริมกิจการด้านศาสนา ทุกศาสนา จะอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างสรรค์ ศิลปะ โบราณวัตถุ วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม ให้เป็นสมบัติของชาติ จะเร่งส่งเสริมและบรรเทาทุกข์ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

พรรคประชากรไทยเห็นว่า ประชาชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าหากได้รับการศึกษา จึงกำหนดนโยบายทางการศึกษาภาคบังคับ โดยรัฐบาลจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้การศึกษาทุกระดับได้มีคุณภาพทั้งการเรียน การสอน จำนวนครู อาจารย์ อาคารสถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนจะต้องมีเพียงพอเหมาะสม

กับความต้องการของประชาชน ทั้งนี้โดยหาทางสนับสนุนสถาบันภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมด้วย
พร้อมกันนี้จะเร่งฟื้นฟูส่งเสริมวงรณรงค์ในด้านจริยธรรม ศิลธรรม และคุณธรรม อย่างเต็มที่
และจะสนับสนุนให้เยาวชนมีโอกาสได้ศึกษาชั้นสูงสุด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะส่งเสริม
ให้เยาวชนได้รับการบริการด้านโภชนาการ และสาธารณสุข ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา
อย่างจริงจัง

สำหรับสถาบันทางศาสนานั้น พรรคประชากรไทยตระหนักว่าศาสนาทุกศาสนา
ล้วนแต่มีข้อกำหนดการสั่งสอนให้ประชาชนประพฤติดีประพฤติชอบด้วยกันทั้งสิ้น สถาบันทาง
ศาสนาจึงเป็นที่พึ่งและหักเหทางใจของประชาชนทั่วไป พรรคประชากรไทยจึงมีนโยบาย
ที่จะพิทักษ์รักษายกย่องเทิดทูนสถาบันทางศาสนาทุกศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย ด้วยการให้
การสนับสนุนในทุกวิถีทาง ทั้งด้านงบประมาณและการปรับปรุงตัวบทกฎหมายในส่วนที่จะช่วย
คุ้มครองป้องกันมิให้กิจการด้านศาสนาถูกละเมิด อูหมิ่น ทำลายหรือกระทำให้เสื่อม รวมทั้ง
ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมในศาสนกิจโดยเสรี

ศิลปะและโบราณวัตถุ เป็นสิ่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ วัฒนธรรมและ
ประเพณีเป็นสิ่งที่ดีงามและเป็นเอกลักษณ์ของไทย พรรคประชากรไทยมีนโยบายที่จะส่งเสริม
พัฒนา และอนุรักษ์อย่างจริงจัง จะสนับสนุนด้านบุคลากร อุปกรณ์ และวิชาการ ทั้งภาครัฐ
และเอกชน รวมทั้งจะดำเนินการปราบปรามผู้ทำลาย ศิลปวัฒนธรรมและโบราณวัตถุอย่าง
เฉียบขาด

จะส่งเสริมให้ประชาชนในชาติมีจิตสำนึกในความรักชาติให้มากยิ่งขึ้น โดยมุ่ง
เห็นแก่ความเสียสละ และให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

6. จะขจัดความแตกต่างระหว่างชนชั้นให้ลดน้อยถอยลง โดยมุ่งให้ประชาชนทุกอาชีพได้มี
โอกาสฝึกงานตามสภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้พอเหมาะสมควรแก่ฐานะ

พรรคประชากรไทย มีความมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องรายได้ของบุคคลที่มี

รายได้ไม่พอกับรายจ่ายทั้งในเมืองและชนบท พยายามที่จะแก้ไขเรื่องอัตราแรงงานขั้นต่ำ อันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างชนบทและในเมือง รวมทั้งการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ ให้ประชาชนทั่วไปมีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

พรรคประชากรไทย จะดำเนินการให้ประชาชนทุกอาชีพได้มีโอกาสทำงาน และมีงานทำตามสภาพที่จะสามารถดำเนินชีวิตได้พอเหมาะพอควรแก่ฐานะรวมทั้งการทำให้เกิดสำนึกที่ว่าบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพใด เป็นบุคคลที่มีเกียรติเท่าเทียมกัน

ในด้านการสาธารณสุขนั้น พรรคประชากรไทยจะดำเนินในทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนในทั่วประเทศ ได้รับการบริการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน จะระดมทรัพยากรและเสริมสร้างกำลังสำคัญด้านสาธารณสุขทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในประเทศ, ต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ให้ร่วมไปในทิศทางเดียวกัน จะส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการสาธารณสุขของประเทศมากยิ่งขึ้น โดยการแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ และข้อกฎหมายบางประการ ทั้งนี้ โดยยึดหลักประชาธิปไตยที่ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของประเทศ

7. จะเคารพกรรมสิทธิ์อันทรัพย์สินส่วนบุคคล และสนับสนุนให้บุคคลได้มีหลักฐานกรรมสิทธิ์ในที่ดินเท่ากัน ในการแก้ไขหรือจัดระเบียบทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยจะให้ความสำคัญแก่ชนชั้นกลางและลูกจ้าง โดยไม่สนับสนุนการปลุกระดมชนชั้นทุกรูปแบบ

พรรคประชากรไทยมีนโยบาย ที่จะรักษาไว้เพื่อความมั่นคงของประชาชนชาวไทย โดยรักษาไว้ซึ่งกฎหมายที่มีอยู่ หากกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ก็จะดำเนินการให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายอย่างเป็นธรรม

ในเรื่องแรงงาน พรรคประชากรไทยจะดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง โดยจะพิจารณาข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

จะแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมแต่ไม่สนับสนุนการปลุกระดมข่มขู่ทุกรูปแบบ

8. จะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษลดจนการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจัง โดยจะใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และจับผิดทันทีเวลาเพื่อความสงบสุขเรียบร้อยของบ้านเมือง

พรรคประชากรไทยมีนโยบายที่จะให้ประชาชนอยู่กับด้วยความสงบสุขด้วยการรักษาและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดที่จะสนับสนุนผู้ที่กษัตริย์ราชฎ์ ให้ดำเนินการปราบปรามผู้ก่ออาชญากรรมอย่างเต็มที่ในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการปราบปรามยาเสพติดให้โทษที่บ่อนทำลายประชาชนในชาติ และประเทศชาติอย่างเลวร้ายที่สุด จะพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ธุรกิจการผลิต และค้ายาเสพติดให้โทษทุกชนิดหมดสิ้นไปจากดินแดนคนไทย

การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น พรรคประชากรไทยมีนโยบายอันแน่วแน่กล้าที่จะขจัดทั้งต้นเหตุและปลายเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริตนั้น ๆ โดยจะใช้กฎหมายที่มีอยู่ และความเด็ดขาดในการวินิจฉัยกรณีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเฉียบขาดและเป็นธรรมแก่ทุก ๆ ฝ่าย จะดูแลให้กรณีที่มีการกล่าวหาโดยมีพยานหลักฐานถูกปล่อยปละละเลย หรือมีการหลีกเลี่ยงโดยอาศัยอิทธิพล ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้เห็นว่ามีผู้กระทำความผิดฐานฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้นจะต้องได้รับการลงโทษตามควรแก่กรณี

9. จะดำเนินมาตรการป้องกันการเอาเปรียบในทางสังคม ทั้งด้านความเป็นอยู่และการครองชีพ โดยใช้ระบบกฎหมายควบคุมต้นทุนการผลิตเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ทั้งฝ่ายผู้ผลิตและผู้บริโภค จะดำเนินการปรับปรุงอัตรารายได้ของประชาชนให้สูงขึ้นพอที่จะสัมพันธ์กับรายจ่าย

พรรคประชากรไทยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่กับบ้านเมืองตลอดมา พรรคประชากรไทยจึงมีนโยบายที่จะชะลอการขึ้นราคาสินค้าทั้งอุปโภคและ

บริโภคนกขนิด โดยให้ขึ้นไปในอัตราส่วนที่สมควรและเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็จะดำเนินการให้มีการปรับปรุงรายได้ของประชาชนให้มากยิ่งขึ้นพอที่จะใช้จ่าย ด้วยการอาศัยกฎหมายเดิมและเสนอกฎหมายใหม่ เพื่อให้มีนโยบายดังกล่าวบรรลุเป้าประสงค์

10. จะรักษาและส่งเสริมไมตรีกับทุกประเทศที่ยินดีเป็นมิตรกับไทย โดยให้หลักการเคารพในเอกราชและอธิปไตยของประเทศอื่น พร้อมกับนั้นก็ส่งเสริมสร้างและบำรุงสมรรถภาพของกองทัพ และกิจการตำรวจไทย ทั้งในด้านอาวุธ ยุทธภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนสวัสดิภาพของผู้ที่อุทิศตนเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง ทั้งในยามสงบและยามสงคราม

การที่จะรักษาและส่งเสริมไมตรีกับทุกประเทศด้วยหลักการเคารพในเอกราชและอธิปไตยของกันและกันให้เป็นผลได้นั้น ย่อมมีอะไรสำคัญกว่าความจำเป็นที่เราจะต้องมีพลังทางทหารอันเหมาะสม ไว้ให้พร้อมที่ใช้สนับสนุนการดำเนินรัฐประศาสนนโยบายต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นเอกราชโดยโคตเดียวมาช้านานท่ามกลางประเทศที่เป็นเอกราชใหม่และนิยมในลัทธิเศรษฐกิจกับการเมืองที่แตกต่างกับของไทย และยังมีเจตนาที่จะเผยแพร่ความคิดเห็นของตนต่อไปยังประเทศอื่นอีกด้วย

การรักษาไมตรีกับประเทศรอบบ้านโดยเฉพาะ จึงจำเป็นจะต้องพัฒนากำลังป้องกันประเทศจากศัตรูภายนอกและภายในไว้พร้อมมูลควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และการสังคม เพื่อใช้เป็นน้ำหนักในการเจรจา

การรักษากำลังป้องกันประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อชาตินิยมปึกค้ำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ก็เพื่อการประหยัคนักกิจกรรมที่ต้องทำเหมือนกันหรือคล้ายกัน

**11. จะเร่งแก้ไข ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อม และป้องกันมลภาวะเป็นพิษ ทั้งในเมืองและ
ในชนบท**

พรรคประชากรไทยจะเร่งฟื้นฟูปรับปรุงป้องกันสภาพสิ่งแวดล้อม และแก้ไข
มลภาวะเป็นพิษทั้งในเมืองและชนบท โดยจะสนับสนุนในด้านงบประมาณ และจะรณรงค์ให้
ประชากรมีความรัก ความหวงแหน เห็นความสำคัญของสภาพสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
ตลอดทั้งให้ตระหนักถึงภัยอันตรายอันเกิดจากการทำลายธรรมชาติและมลภาวะเป็นพิษ

**12. จะเร่งรัด ส่งเสริม และพัฒนา การใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม
และสารสนเทศ**

พรรคประชากรไทยตระหนักว่า โลกปัจจุบันมีพัฒนาก้าวหน้าไปมากแล้ว ทั้งใน
ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม และการใช้ข้อมูล-ข่าวสารในการพัฒนาประเทศ จึงมีเจตนา
แน่วแน่ที่จะส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศ ให้เท่าทันกับ
อารยประเทศ

พรรคประชากรไทยมั่นใจว่านโยบายทั้งสองประการนี้ พรรคมีความสามารถ
ที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แสดงไว้ หากพรรคประชากรไทยมีโอกาสเป็น
ผู้บริหารกิจการของประเทศชาติ

	นายคุณิต โสภิตชา
	นายโกวิท ศรีสวัสดิ์
เลขาธิการพรรค	นายสุวิทย์ คุณภักดี
รองเลขาธิการพรรค	นายประวิติ ทองสมบูรณ์
	นายธีระวัฒน์ ศิริวิโนสาณฑ์
	นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์
	นายศุภพรพงศ์ ชวนบุญ

นโยบายของพรรคกิจสังคม*

พรรคกิจสังคมเชื่อมั่นว่า แนวทางของประชาธิปไตยจะต้องได้รับการเชิดชูด้วยหลักคุณธรรมและความถูกต้อง เพื่อสร้างความใสสะอาดและประสิทธิภาพให้กับระบบทั้งในสภาและในรัฐบาล

พรรคกิจสังคมกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 ถ้าคิดถึงเวลานี้ก็เป็นเวลาร่วม 20 ปีแล้ว ถ้าเปรียบเป็นผู้คนที่อยู่ในวัยกำลังจะก้าวขึ้นเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นทุกที

ท่านอาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้ก่อตั้งพรรคกิจสังคมขึ้นมา ท่านเป็นผู้กำหนดอุดมการณ์ของพรรคมาแต่แรก ซึ่งยังเป็นแนวทางของเรাজนตราบเท่าทุกวันนี้

อุดมการณ์ของพรรคกิจสังคมมีสี่ประการ เป็นหลักการที่พรรคศรัทธายึดถือตลอดไปชั่วกาลนาน หลักการทั้ง 4 ได้แก่

ประการแรก **เสรีภาพส่วนบุคคล** พรรคกิจสังคมยึดมั่นในแนวทางประชาธิปไตย และเชิดชูหลักเสรีภาพส่วนบุคคลอย่างแท้จริงในทุกกรณี

ประการที่สอง **ความเสมอภาคในกฎหมาย** พรรคกิจสังคมเชื่อมั่นคนไทยทุกคนไม่ว่าจะมาจากไหน ถือศาสนาใดหรือเพศใดวัยใดก็ตาม ต่างมีความเท่าเทียมกันในสายตาของกฎหมายของบ้านเมือง

ประการที่สาม **ความเสมอภาคในโอกาส** พรรคกิจสังคมยึดมั่นว่าคนไทยทุกคนคงจะได้ภูมิใจในความเป็นไทยในฐานะที่ความเท่าเทียมเสมอกัน ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้ตามกำลังความสามารถของแต่ละคน พรรคกิจสังคมถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะขจัดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะบั่นทอนความเสมอภาคในโอกาสของคนไทยทุกหมู่เหล่า

ประการที่สี่ **การกระจายจ่ายแจกโภคทรัพย์อย่างเป็นธรรม** พรรคกิจสังคมเชื่อมั่นว่าชนชั้นกลางเท่านั้น ที่จะเป็เสาะเอากของระบอบประชาธิปไตย พรรคกิจสังคมมุ่งที่จะขจัดความยากจนให้หมดสิ้นไปจากพื้นแผ่นดินประเทศไทย และนี่คือเจตนารมณ์อันแน่วแน่ของพรรคกิจสังคมตลอดไป

---

*ที่มา : ที่ทำการพรรคกิจสังคม

พรรคกิจสังคม เชื่อว่าปัญหาใหญ่ที่สำคัญของประเทศชาติของเราในขณะนี้ ก็คือการรวมทุกสิ่งทุกอย่างจนเกินไปไว้ในส่วนกลาง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ฉะนั้นเพื่อเป็นการคลี่คลายปัญหาดังกล่าว พรรคกิจสังคมจึงมุ่งที่จะกระจายปัจจัยและเงินใบต่าง ๆ เหล่านี้ให้มากที่สุดที่จะกระทำได้ กล่าวคือ

1. พรรคกิจสังคมมุ่งที่จะ กระจายรายได้ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา การกระจายรายได้ที่สำคัญคือ รายได้ของพี่น้องในชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ชาวนาชาวไร่และชาวสวน ตลอดจนชาวประมงจะต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถขายสินค้าอันเป็นผลผลิตของตนในราคาที่เป็นธรรม และสามารถเกื้อหนุนให้เข้ามามีคุณภาพของชีวิตที่ดีขึ้นได้

ส่วนพี่น้องชาวไทยที่อยู่ในเมือง ข้าราชการและผู้ใช้แรงงานจะต้องได้รับรายได้ที่พอเพียงแก่การครองชีพที่เหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบัน ผู้ประกอบการทั้งรายใหญ่และรายย่อยจะต้องสามารถดำเนินการได้โดยเสรีและมีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญกับการแข่งขันในโลกภายนอกได้อย่างเต็มที่

2. พรรคกิจสังคมมุ่งที่จะ กระจายโอกาส เพื่อให้คนไทยทั้งในชนบทและในเมืองได้มีความเสมอภาคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขาได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา สุขภาพ อนามัย ตลอดจนสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในทางธรรมชาติและในทางสังคม

3. พรรคกิจสังคมมุ่งที่จะ กระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดการปกครองท้องถิ่นในลักษณะสมบูรณ์ที่สุด ทั้งนี้เพราะเราเชื่อมั่นว่าการปกครองที่ดีที่สุดคือ การปกครองของประชาชนชาวบ้านเอง

ในเรื่องนี้ พรรคกิจสังคมยังยืนยันในการที่จะต่อสู้เพื่อให้สภาตำบลได้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นเต็มรูปแบบ สำหรับในกรุงเทพมหานครนั้น พรรคกิจสังคมมุ่งที่จะพัฒนาสภาเขตให้เป็นหน่วยการปกครองที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วย

4. พรรคกิจสังคมขอยืนยันว่า เรามุ่งสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโดยยึดมั่นในสถาบันหลักทั้งสาม คือ ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ เพราะเราเชื่อว่าการปกครองในระบอบนี้เหมาะสมกับพื้นฐานทั้งในทางวัฒนธรรมและจิตใจของคนไทยทั้งมวล

ในช่วงระยะ 18 ปีที่ผ่านมา พรรคกิจสังคมได้มีส่วนช่วยรัฐบาลผลักดันให้สถานะเศรษฐกิจโดยทั่วไปอยู่ในขั้นดีมาก ความเจริญเติบโตในปีที่แล้วและปีนี้อยู่ในระดับสูงประมาณปีละ 7% และมีส่วนในการขยายตลาดที่มีอยู่แล้ว และแสวงหาตลาดใหม่ ช่วยเจรจาเพื่อป้องกันการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ พิษไ้ทุทุกชนิดมีราคาดี โดยเฉพาะข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย ปาล์ม ถั่วเหลือง กาแฟ ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลให้ภาคเกษตรมีรายได้สูงขึ้น อุตสาหกรรม การค้า การบริการและการท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง

พรรคกิจสังคมได้พิสูจน์แล้วว่า ไม่ยอมอ่อนข้อให้กับความไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในรูปแบบใด และไม่ยินยอมที่จะกำจัดสิ่งที่ไร้คุณธรรมให้หมดสิ้นไปจากสังคม ด้วยมีอุดมการณ์และแนวทางที่จะสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เกิดทุนสถาปนาพระมหากษัตริย์ ขจัดความยากจนให้หมดสิ้นจากแผ่นดินไทย ลดช่องว่างระหว่างความมั่งคั่งกับความจน สร้างความเป็นธรรมทั้งในด้านเศรษฐกิจและโอกาส พร้อมทั้งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยทุกหมู่เหล่าให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขจัดความเลวร้ายและความไม่ถูกต้องทั้งมวล เชิดชูหลักธรรมทางศาสนา รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยให้มั่นคงถาวรสืบไป

พรรคกิจสังคมจึงขอให้คำนึงถึงภาคต่อพี่น้องประชาชนชาวไทยว่า จะบริหารประเทศอย่างเต็มความสามารถด้วยนโยบายดังต่อไปนี้ คือ

ด้านเศรษฐกิจ

1. การบริหารเศรษฐกิจของชาติ

พรรคกิจสังคมมีขีดความสามารถสูงในงานด้านเศรษฐกิจ และพร้อมจะรับผิดชอบในการบริหารเศรษฐกิจของชาติต่อไป โดยพรรคกิจสังคมจะ :

ผิดชอบในการบริหารเศรษฐกิจของชาติต่อไป โดยพรรคกิจสังคมจะ :

- ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ภายใน 5 ปี
- ทำให้ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศใน 4 ปีข้างหน้า อยู่ใน

อัตราสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศ และอยู่ในอัตราใกล้เคียงกับประเทศเกาหลีและ
ไต้หวันคือ ไม่ต่ำกว่า 7% ต่อปี

- รักษาภาวะการเงิน-การคลัง ให้อยู่ในสภาพที่ดี มีเงินตราต่างประเทศ

สำรองสูงขึ้น

- จัดเก็บรายได้และภาษีประเภทต่าง ๆ ให้เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี
- พัฒนาเศรษฐกิจของชาติโดยอาศัยเงินกู้จากต่างประเทศในระดับที่พอสมควร
- ทำให้ค่าครองชีพอยู่ในระดับต่ำที่สุด โดยอัตราเงินเฟ้อจะไม่เกิน 5%
- ทำให้พืชไร่ทุกชนิดมีราคาดี โดยเฉพาะข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ถั่วเหลือง อ้อย ยางพารา ปาล์ม กาแฟ ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรที่เป็นคนส่วนใหญ่
ของประเทศมีรายได้สูงขึ้น

- เร่งขยายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม
- ส่งเสริมให้เอกชนมืออิสระเสรีในการทำธุรกิจ โดยจะลดกฎ ระเบียบต่าง ๆ

ที่เป็นอุปสรรคให้น้อยลง

- แทรกแซงกิจการค่าน้อยที่สุด และที่สำคัญ จะไม่เข้าไปมีบทบาทในการค้า

แข่งกับเอกชน

- ช่วยเหลืออุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดย่อมให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

- ให้นำราคาเชื้อเพลิงทั่วประเทศเท่าเทียมกัน
- ทำให้รัฐวิสาหกิจมีกำไรและมีประสิทธิภาพในการบริหาร เพื่อมิให้ต้อง

จากนายจ่ายโอนให้เอกชน

2. การเพิ่มรายได้

พรรคกิจสังคมตระหนักดีว่า สภาวะเศรษฐกิจที่กำลังฟื้นตัวขึ้นในปัจจุบัน ควรส่งผลให้ประชาชนทั้งในชนบทและในเมืองมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงแข็งแรง และที่สำคัญ ประชาชนจะสามารถมีส่วนร่วมในการผลิตและต่อสู้ทางเศรษฐกิจในประเทศและกับโลกภายนอก ดังนั้น ในการบริหารประเทศ พรรคกิจสังคมจะ :

- กระตุ้นในทุกทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง
- ทำให้คนไทยทุกคนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประชาชนในชนบท และจะอำนวยความสะดวกที่ยุติธรรม มีเงินออมเพื่อใช้สอยและมีการดำรงชีพที่ดีขึ้น
- ทำให้คนไทยทุกคนมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าภายใน 5-10 ปี ข้างหน้า
- พัฒนาและขยายตลาดหุ้น เพื่อเปิดให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากตลาดหุ้นอย่างทั่วถึง และให้มีมาตรการสอดส่องดูแล เพื่อป้องกันมิให้เกิดความปั่นป่วน
- เพิ่มเงินเดือน และประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการให้ทัดเทียมเอกชน

3. การสร้างงาน

ความเดือดร้อนอันยิ่งใหญ่ของประชาชนในขณะนี้คือ การไม่มีงานทำ ทั้ง ๆ ที่โอกาสที่จะให้มีการจ้างงานมีมากกว่าที่เป็นมาในอดีต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายจะขจัด

ความเดือดร้อนให้หมดสิ้นไป พรรคกิจสังคมจะ : -

- พัฒนาการผลิตภาคอุตสาหกรรมให้สัมพันธ์กับภาคเกษตรกรรม เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานอย่างต่อเนื่อง
- ขยายอุตสาหกรรมไปสู่ชนบทเพื่อ เพิ่มงานแก่ประชาชนในท้องถิ่น
- สร้างบรรยากาศการลงทุนและขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางการลงทุน โดยการปรับปรุงโครงสร้างภาษี แก่ในระบบการจัดเก็บภาษีที่ล่าสมัยและยุติธรรม และอำนวยความสะดวกให้การลงทุนในทุกทางที่นำไปสู่การจ้างงานเพิ่มขึ้น
- ปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และจะเพิ่มจำนวนนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะวิศวกรรม ให้ออกมารับการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างเพียงพอ
- ส่งเสริมและสนับสนุนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบอาชีพอิสระ
- ให้ความสำคัญแก่ผู้ว่างงานวัยหนุ่มสาว ลดปัญหาว่างงานในกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยด้วยการจัดตั้งศูนย์จัดหางานที่มีประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัยในทุกภาคของประเทศ
- กระจายข้อมูลแหล่งงานต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชนของรัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญแก่แรงงานในชนบท โดยจะขยายแหล่งประมง เพิ่มที่ทำกินในท้องถิ่น และขยายการก่อสร้างที่มีผลในการเพิ่มงานแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
- คุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศ และช่วยเหลือผู้ที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศแล้วให้หางานทำต่อไป
- นำแรงงานที่กลับจากต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมของชาติอย่างจริงจัง

4. การประกันคุณภาพชีวิตเกษตรกร

พรรคกิจสังคมจะประกันคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วยการทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยจะ : -

- ช่วยทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
- พัฒนาแหล่งน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน และพัฒนาที่ดินให้เกษตรกรอย่างเพียงพอ
- ช่วยเหลือเกษตรกรด้านเงินทุน เครื่องมือ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรไทย
- พยายามหาพืชผลการเกษตร ไร่ที่อยู่ในระดับที่เกษตรกรจะมีรายได้ทัดเทียมกับอาชีพอื่น ๆ
- ส่งเสริมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- จัดหาพืชผลใหม่ ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและตลาดโลกมาส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเสริมและหมุนเวียนเพื่อเพิ่มรายได้
- ทำให้เกษตรกรไทยได้ใช้ประโยชน์จากป่าสงวนที่ฉิบหาย โดยให้สามารถไปใช้เป็นที่ทำกินได้
- ดูแลให้สินค้าทางการเกษตรที่สำคัญสามารถส่งออกต่างประเทศโดยไม่ติดขัด และได้รับการสนับสนุนในรูปแบบของภาษีหรือค่าระวางเป็นพิเศษ
- ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมกับเกษตรกรรมของไทยมาใช้อย่างมีแบบแผน
- ดำเนินการจัดหากลไกรักษาระดับราคาผลผลิตทางเกษตรที่ทำได้อย่างจริงจัง เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านเกษตรกรรม
- พัฒนาการเกษตรให้ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารแบบครบวงจรเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต เพิ่มรายได้แก่เกษตรกร และป้องกันผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ

5. การเร่งหาเงินตราต่างประเทศ

พรรคกิจสังคมตระหนักดีว่า การพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วนั้น จะต้องเร่งหาเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้พรรคกิจสังคมจะ :-

- ส่งเสริมการส่งออก โดยใช้กลุ่บทูรย์การค้าเพื่อการส่งออกให้สอดคล้องกับสภาพการแข่งขันและสภาพการกีดกันทางการค้าของโลก
- เน้นสร้างระบบข้อมูลข่าวสารการค้าที่ทรงประสิทธิภาพ และให้ทูตไทยในต่างประเทศมีบทบาทในการเสาะหาข้อมูลข่าวสารการค้าอย่างจริงจัง
- ใช้การเมืองระหว่างประเทศและการทูตนำการค้าและจะนำผู้ส่งออกไปเจาะตลาดในต่างประเทศร่วมกับคณะของรัฐบาลเพื่อให้เกิดผลจริงจัง
- เพิ่มทุนสมรรถภาพในการเปิดตลาดใหม่และรักษาตลาดเก่าด้วยการรักษาและปรับปรุงคุณภาพและราคาสินค้า
- ส่งเสริมกลไกการส่งออก โดยเฉพาะการทำเรือ จะแก้ไขปัญหาความแออัดของท่าเรือคลองเตย ลดอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้ท่าเรือสกัดกั้น ส่งเสริมการใช้ท่าเรือเอกชนที่มีอยู่แล้วเป็นที่เก็บสินค้าเพื่อการส่งออกและนำเข้า
- จะเจรจาส่งเสริมให้กิจการประมงขยายตัว ร่วมลงทุนและสามารถจับปลาในน่านน้ำต่างประเทศได้โดยกว้างขวาง

6. การเงินและการคลัง

พรรคกิจสังคมจะเพิ่มรายรับให้กับประเทศโดยประชาชนไม่เดือดร้อน ทั้งจะรักษาเสถียรภาพเงินตราและสถาบันการเงินให้มั่นคง โดยจะ :-

- ใช้มาตรการเก็บภาษีที่เป็นธรรมและทั่วถึงอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

- ลดภาษีการค้าให้กิจการร้านค้าย่อยสามารถอยู่ได้
  - แก้ไขกฎหมายระเหินต่างประเทศซึ่งมีปริมาณสูง ด้วยการเพิ่มช่องทางเศรษฐกิจให้สามารถรับภาระหนี้สินได้ดีขึ้น
  - เพิ่มงบประมาณในการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อคนยากจนในเมืองและชนบท
  - ระวังการก่อกวนกับต่างประเทศ ในโครงการที่ไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน
- อย่างเห็นได้ชัดต่อประชาชนส่วนใหญ่
- ทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ

7. การส่งเสริมธุรกิจเอกชน

พรรคกิจสังคมจะผ่อนคลายปัญหาที่เกิดกับภาคธุรกิจเอกชน โดยจะ :

- ส่งเสริมให้ประชาชนมือสะอาดเสรีในการประกอบธุรกิจ โดยจะลดกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคให้น้อยลง และส่งเสริมให้มีการร่วมลงทุนของภาคเอกชน
- ปรับปรุงแก้ไขระบบภาษีอากร ยกเลิกภาษีอากร ยกเลิกภาษีซ้ำซ้อน ลดอัตราภาษีการค้า แล้วหันไปขยายฐานภาษีและจัดเก็บอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยเพื่อมิให้รัฐขาดรายได้ แต่มีความเป็นธรรมไม่เดือดร้อนต่อผู้สุจริต
- ไม่แทรกแซงกิจการค้าของเอกชน หรือหากจำเป็นก็จะแทรกแซงให้น้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการค้าที่เสรี บริสุทธิ์ ยุติธรรม
- ไม่เข้าไปมีบทบาทในการค้าแข่งกับเอกชน
- ช่วยอุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดย่อม โดยลดภาษีนำเข้าเครื่องจักรเพื่อปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้เหลือเพียง 5 %
- กระจายฐานให้ประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น และจะไม่เก็บภาษีเงินได้จากเงินปันผลจากการซื้อขายรายย่อย

- ให้เกิดการลงทุนในกรอบกว้างผ่านตลาดหลักทรัพย์ที่นำไปสู่การสร้างงาน
ให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

ด้านการเมืองการปกครอง

อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย และประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องมา
จากรากฐานคือ ประชาชน พรรคกิจสังคมจึงสนับสนุน ส่งเสริม และผลักดันให้ประชาชนมี
ส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุข โดยจะ : -

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมอย่างแท้จริงในการปกครอง
ท้องถิ่น เช่น สภาตำบล ระบบเทศบาล และสุขาภิบาล อันเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยขึ้น
พื้นฐาน
2. สนับสนุนให้การปกครองท้องถิ่นมีความเป็นอิสระมากขึ้น เช่น ให้กรรมการ
สภาตำบลมีส่วนตัดสินใจงบประมาณ "เงินต้น" ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถจัดสรรรายได้
ให้แก่การบริหารท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เป็นต้น
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพให้เข้าลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ที่สามารถ
มีอำนาจต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ

ด้านการบริหารประเทศ

พรรคกิจสังคมถือว่า คนไทยเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดของประเทศ
และชีวิตคนไทยมีค่าสูงสุด ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน
ทุกคน ดังนั้น พรรคกิจสังคมจะขอเข้าแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยจะ : -

1. ปราบปรามอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมายทั้งหลายอย่าง
เข้มงวดกวดขันที่สุด จะปรับปรุงกำลังตำรวจให้มีประสิทธิภาพสูง มีสวัสดิการดี เพื่อให้

สามารถคุ้มครองป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ด้วยความยุติธรรม และเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน

2. ปรับปรุงการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนให้รวดเร็วทันกาล มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยขจัดขั้นตอนความยุ่งยากต่าง ๆ ลง เพื่อเผชิญกับปัญหาและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วโดยยึดถือความต้องการของประชาชนเป็นหลักในการตัดสินใจ
3. สร้างคุณภาพของผู้บริหารให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ กล้าหาญ รับผิดชอบ มีระเบียบ และอดทน
4. ดำเนินการบริหารด้วยหลักการที่ถูกต้องและติดตามกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

ด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

พรรคกิจสังคมยึดถือตลอดมาว่า อธิปไตยและความมั่นคงปลอดภัยของชาติมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เพราะหากชาติไม่มีอธิปไตยและความมั่นคงปลอดภัยแล้ว ก็ไม่อาจไปคิดหรือทำในเรื่องอื่น ๆ ได้ และเพื่อให้มีอธิปไตยและความมั่นคงปลอดภัยของชาติตลอดไป พรรคกิจสังคมจะ : -

1. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับทุกประเทศ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีสิทธิการเมืองการปกครองแตกต่างกันก็พร้อมที่จะปรับปรุงให้มีความสัมพันธ์เป็นปกติ
2. ส่งเสริมสันติภาพและการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ยึดหลักความถูกต้อง ความสุจริตใจ การไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน
3. สนับสนุนหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ และบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

4. ค่าเงินการต่างประเทศในทุหนทางที่จะสนับสนุนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาติ โดยมุ่ง

- ขยายตลาดการค้า และแรงงานไทย โดยให้ได้มาซึ่งราคาสินค้าที่ยุติธรรม
- คัดค้านและเร่งดำเนินการแก้ไขการกีดกันทางการค้าต่อสินค้าไทย
- พยายามรักษาเสถียรภาพของเงินตรา
- ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยให้มีการสร้างงานและการถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีกับผู้ประกอบการของไทยเป็นสำคัญ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาให้มากขึ้น
- เสาะหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ แล้วพัฒนาให้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เพื่อให้ห้องดินต่าง ๆ ที่ยังมีได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอันเป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนกว้างขวางยิ่งขึ้น
- พัฒนาระบบของอุตสาหกรรมไทย ให้เกิดอุตสาหกรรมนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยจะให้ทุกภาคส่วนที่เสาะหาตลาดสำหรับสินค้าไทย แรงงานไทย รวมทั้ง เชื้อชนชาวต่างประเทศมาลงทุนและท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

5. พัฒนากำลังทหารในการป้องกันประเทศให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งจะสนับสนุนการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อใช้ในราชการ และเพื่อผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ของชาติ

ด้านศาสนา สังคม การศึกษาและวัฒนธรรม

1. ส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือและประกอบศาสนกิจทุกศาสนาภายในกรอบของกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
2. ส่งเสริมสถานภาพ บทบาท และสิทธิของสตรี ทั้งในทางกฎหมายและใน

ทางปฏิบัติของสังคม

3. สร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน
4. กระจายบริการสาธารณสุขไปสู่ประชาชนที่ยากจน ทั้งในเมืองและชนบท โดยเน้นการป้องกันเป็นหลัก
5. ให้มีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยทั้งในเมืองและในชนบท ในลักษณะที่สมบูรณ์แบบโดยให้มีสถานพยาบาล โรงเรียนและสาธารณูปโภคครบถ้วน สำหรับประชาชนที่มีรายได้น้อยเพื่อให้ที่อยู่อาศัยอย่างสะดวกสบาย ลดความแออัด และในทางอ้อมเป็นการสร้างงานจำนวนมากศาลด้วย
6. พัฒนาการศึกษาระดับ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการพัฒนาและสภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนตลาดแรงงานในและนอกประเทศ โดยเพิ่มการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นการเฉพาะ โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังความมีระเบียบวินัยและคุณธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน รวมทั้งเร่งขยายการศึกษาสู่ชนบทในทุกภูมิภาคให้ทั่วถึง ทั้งการศึกษาในโรงเรียน และการฝึกอาชีพนอกโรงเรียน โดยการฝึกอาชีพจะเพิ่มการเน้นให้ความสำคัญแก่ผู้ว่างงานหรือตกงานเป็นลำดับแรก เพื่อให้มีคุณสมบัติสำหรับการสมัครทำงานในอาชีพใหม่และประกอบอาชีพอิสระได้
7. จะปกป้องคุ้มครองศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีอันดีงามของไทย

นโยบายของพรรคเอกภาพ*

พรรคเอกภาพมีนโยบาย ด้วยเจตนารมณ์จะดำเนินการทางการเมืองร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์ประชาธิปไตยชนชั้นกลางชาวไทย เพื่อผดุงและพัฒนาการเมืองให้เข้มแข็ง และเพื่อรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้คงอยู่สถาพรอยู่กับประเทศไทยตลอดไป

พรรคเอกภาพ จะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์โดยส่วนรวม และถือระบบความเป็นธรรม และคำนึงถึงการรักษาสันติภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสมต่อเมืองอย่างมีเสถียรภาพ

พรรคเอกภาพมีความเชื่อมั่นว่าสังคมมีความสุจริตเท่านั้นจะทำให้คนในสังคมมีความสุข ดังนั้น พรรคจึงมุ่งประสงค์ที่จะขจัดความฉ้อโกงการทุจริตให้หมดสิ้นจากสังคมไทย

พรรคเอกภาพจะส่งเสริมทางการเมืองการบริหาร และการปกครองตนเองของประชาชนทุกระดับ เพื่อเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนได้

พรรคเอกภาพจะสร้างสังคมใหม่ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม เสริมคุณธรรมและจริยธรรม เปลี่ยนแปลงค่านิยมวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย

โดยสรุป พรรคเอกภาพมีความมุ่งมั่นอันแน่วแน่จะอุทิศร่างกาย แรงใจเพื่อให้สังคมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง

1. นโยบายทางการเมืองและการบริหารราชการ

1.1 เกิดทุนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมาย

เพื่อเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

*ที่มา : ที่ทำการพรรคเอกภาพ

วิธีดำเนินการ

- 1) เทศบาลให้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลางของความสามัคคีของชนในชาติ
- 2) น้อมเกล้าฯรับฟังพระราชปราชญ์ พระราชวินิจฉัยโดยถือว่า เป็นพระมหากษัตริย์คุณล้นพ้น

1.2 ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เป้าหมาย

สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติโดยการกระจายอำนาจทางการบริหารและการปกครองสู่ท้องถิ่น

วิธีดำเนินการ

- 1) สนับสนุนและส่งเสริมการกระจายอำนาจ ทางการบริหารและการปกครองตนเองของประชาชนในทุกระดับโดยจัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนแทนการแต่งตั้งเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหาร และการปกครองตนเองในองค์กรปกครองท้องถิ่นทุกระดับ ตลอดจนจัดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนของประชาชนเข้ามารับผิดชอบการบริหาร และการปกครองตนเองในระดับจังหวัด และให้มีการอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองของตัวแทนประชาชนโดยมีระยะเวลาไม่เกิน 4 ปี
- 2) เติมบทบาท และอำนาจในการตัดสินใจขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการวางผังเมือง ตลอดจนส่งเสริมให้องค์กรปกครองท้องถิ่นของประชาชนมีฐานะเป็นนิติบุคคล และสนับสนุนให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการบริหารงานได้ด้วยตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายบ้านเมือง
- 3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนตามลักษณะอาชีพและความสนใจ ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจต่อรองทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ตลอดจนให้ความคุ้มครองประชาชนในการใช้สิทธิ และเสรีภาพดังกล่าว

4) สนับสนุนกิจการของสถาบันนิติบัญญัติ เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางการเมือง
อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 มุ่งรักษาและส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

เป้าหมาย

เพื่อรับรอง และคุ้มครองการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนในกรอบของ
กฎหมาย ตลอดจนสร้างมาตรการให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

วิธิตำเนินการ

- 1) สนับสนุนการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย ให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น และดำเนินการขอความเห็นชอบจากประชาชน
- 2) ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการยึดอำนาจรัฐ และล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยกำลัง
- 3) ดำเนินการรณรงค์ต่อสู้คดีค้านกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใดที่
ขัดขวางการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ดำเนินการรณรงค์แก้ไขกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทย
ทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมทางการเมืองโดยเสมอภาค
- 5) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายเลือกตั้งและกฎหมาย
อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พรรคการเมืองมีบทบาทในการพัฒนาประเทศและสนับสนุนให้
มีการจัดตั้งองค์กรอิสระในสังกัดฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อจัดการเลือกตั้งและสอดส่องดูแลการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนการเลือกตั้งทุกระดับ ให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์
ยุติธรรม
- 6) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารใน
กิจการของรัฐ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรอบของกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริม
ให้สื่อมวลชนของรัฐและเอกชน มีสิทธิเสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
โดยเที่ยงตรงและกว้างขวาง

7) ค่าเงินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย หรือไม่เป็นธรรม ตลอดจนมุ่งรักษาการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเป็นหลักประกันให้มีความเสมอภาคทางกฎหมายและค่าเงินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

1.4 บัญชีระบบบริหารราชการแผ่นดิน

เป้าหมาย

เพื่อให้ระบบราชการปฏิบัติหน้าที่ในการบริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

- 1) ค่าเงินการแก้ไขกฎ ระเบียบต่าง ๆ ลดหรือขจัดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในการปฏิบัติราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน
- 2) ค่าเงินการปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารราชการแผ่นดิน ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับระดับความเจริญ ตลอดจนการขยายตัวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยกำหนดทิศทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สอดคล้องและประสานงานกันอย่างมีเอกภาพ
- 3) ปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานในวงราชการและหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม ตลอดจนจัดให้มีกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกใน การตรวจสอบคำสั่งทางการบริหารงานบุคคล
- 4) ค่าเงินการปรับปรุงค่าตอบแทน และสวัสดิการของข้าราชการให้เพียงพอ และสอดคล้องกับดัชนีค่าครองชีพ และสภาพความเป็นจริงในขณะนั้นโดยคำนึงถึงปัจจัย 4 ในการดำรงชีพ
- 5) ค่าเงินการจัดตั้งศาลปกครอง เพื่อเป็นกลไกสำหรับกระบวนการวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์

1.5 ป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ และหน่วยงานของรัฐ

เป้าหมาย

เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในวงราชการ และหน่วยงานของรัฐ อันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

วิธิตำเเนกการ

- 1) ดำเนินการบังคับกฎหมายให้บุคคลในวงราชการ และหน่วยงานของรัฐบางประเภทแจ้งทรัพย์สิน และหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่
- 2) ดำเนินการบังคับกฎหมายให้สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา ตลอดจนเพิ่มอำนาจให้มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ การควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐอย่างเคร่งครัดและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) ดำเนินการแก้ไขกฎหมายอาญา เพื่อ เพิ่มโทษแก่บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้สูงขึ้น
- 4) สร้างขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยการยึดหลักคุณธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ตลอดจนการปรับปรุงค่าตอบแทน และสวัสดิการเพื่อให้ข้าราชการดำรงชีพสมกับฐานะานานรูป

1.6 ปรับปรุงโครงสร้างของกรมตำรวจ

เป้าหมาย

เพื่อให้การรักษาและบังคับใช้กฎหมายเป็นไปโดยยุติธรรม ตลอดจนให้ ความคุ้มครองป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

1) ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติบริหารราชการตำรวจดังนี้

ก. ให้ตำรวจนครบาลไปสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข. ให้ตำรวจภูธรขึ้นอยู่กับจังหวัดแต่ละจังหวัด และภายใต้

การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ และจะสนับสนุนให้ตำรวจเทศบาลแต่ละเทศบาลด้วย

ค. เสริมสร้างตำรวจกองปราบให้มีประสิทธิภาพและ

สมรรถภาพยิ่งขึ้นเพื่อความรวดเร็วเรียบร้อยในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

ง. ในการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้ง บำเหน็จความชอบของ

การปกครองบังคับบัญชาตำรวจให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร จังหวัด และเทศบาล การให้บริการ และดำเนินการทางวิทยากรให้กรมตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบช่วยเหลือ

2. นโยบายเศรษฐกิจ

2.1 คำนิยามนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี

เป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยใช้กลไกตลาดเป็นหลักและ
ขจัดการผูกขาดตัดตอน การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงการรักษาอัตราการขยายตัว
ทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ

วิธีดำเนินการ

1) สนับสนุนส่งเสริมและ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ
โดยรัฐจะให้การสนับสนุน ปกป้อง ให้ความเป็นธรรม โดยจะไม่ก้าวก่าย หรือแข่งขันหรือ
ทำการยึดกิจการของเอกชนโดยเด็ดขาด เว้นแต่กิจการนั้นจะเป็นกิจการเกี่ยวกับความสงบ
เรียบร้อยและความมั่นคงแห่งชาติ

2) แต่งตั้งนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรมและผู้ประกอบกิจการอื่นใด ให้เป็นกรรมการในสภาพพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติหรือหน่วยราชการอื่น ๆ ที่ เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.2 - ที่ดินทำกินของเกษตรกร.

เป้าหมาย

เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองอย่างเพียงพอในการประกอบ การเกษตร

วิธิดำเนินการ

1) ดำเนินการ "โครงการปฏิรูปที่ดิน" เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน เป็นของตนเอง โดยเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินในส่วนของที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐ เพื่อกระจาย โอกาสในการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรอย่างแท้จริง

2) ดำเนินการจัดตั้งธนาคารที่ดิน เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จาก ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตลอดจนเป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินใน พื้นที่ซึ่งมีการปฏิรูปที่ดิน

3) ดำเนินการกำหนดเขตเศรษฐกิจเกษตร เพื่อใช้ที่ดินให้เหมาะสม กับธุรกิจการเกษตรแต่ละสาขา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพดิน ตลอดจนเพื่อให้ เหมาะสมแก่การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมในแขนงต่าง ๆ

4) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้เกิดการสูญเสีย กรรมสิทธิ์ในที่ดินของเกษตรกร ตลอดจนปรับปรุงกลไก และระบบของภาครัฐในการให้ ความคุ้มครองแก่ราษฎรมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า เข้า ครอบครองที่ดินอย่างไม่เป็นธรรม

5) ปรับปรุงระบบการจัดกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั่วทั้งประเทศ และเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎรผู้มีสิทธิ์ในที่ดินโดยเร็วและมี ประสิทธิภาพ

6) คำเนินการ "โครงการถนนน้ำ" เพื่อมุ่งพัฒนาและจัดระบบชลประทานขนาดกลางและขนาดเล็กไปยังพื้นที่เกษตรกรรมทั่วทุกภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพื่อให้เป็นหลักประกันน้ำให้เกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

7) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรน้ำ เพื่อระดมวิธีการสมัยใหม่ในการชักน้ำเข้าพื้นที่ ตลอดจนมุ่งน้ำในแม่น้ำสายหลักของประเทศและแม่น้ำที่เข้าประโยชน์ร่วมกันในระหว่างประเทศมาใช้ให้จงได้

2.3 ด้านการสหกรณ์

เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาการสหกรณ์ให้เป็นสถาบันหลัก ในการพัฒนาเศรษฐกิจ

วิธีดำเนินการ

1) คำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับ ให้บรรจุหลักสูตรวิชาว่าด้วยการสหกรณ์รูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

2) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทระสังคัมในทุกตำบล โดยจะยุบเลิกสหกรณ์การเกษตรประจำอำเภอ และยกฐานะขึ้นเป็นชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ

3) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มบุคคลให้จัดตั้งสหกรณ์เพื่อการนั้น ๆ ขึ้นและจะให้การสนับสนุนให้สมาชิกดำเนินงานต่อไปได้โดยตนเองและมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการพาณิชย์

เป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมการค้าพาณิชย์ให้เติบโตตามกลไกตลาดอย่างเป็นธรรม และให้มีบทบาทในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศโดยต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าแบบทวิภาคี และพหุภาคี ตลอดจนความสัมพันธ์กับกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและขจัดอุปสรรคทางการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการให้ตรงตามความต้องการของตลาด
- 2) ส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศ โดยตั้งเป้าหมายการส่งออกให้เพิ่มขึ้นในแต่ละปี และสนับสนุนการติดต่อหาตลาดการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนควบคุมมาตรฐานสินค้าส่งออกที่ถึงประเทศผู้ซื้อ
- 3) เพิ่มอัตราภาษีเงินได้กำไร และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าในการตรวจสอบควบคุมคุณภาพสินค้าที่จะส่งออก เพื่อรักษาตลาดต่างประเทศ
- 4) ส่งเสริมการพาณิชย์นาวีของไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจะให้มีบทบาทในการรับส่งสินค้าทุกชนิดที่จะส่งออกหรือส่งเข้ามาในประเทศไทย
- 5) ศึกษาระดับราคาสินค้าเกษตรให้มีเสถียรภาพและสอดคล้องกับภาวะตลาดทั้งภายใน และภายนอกประเทศอย่างเป็นธรรม และมุ่งขจัดการเอาเปรียบเกษตรกรในเรื่องราคา ปริมาณและคุณภาพ

2.5 ด้านการอุตสาหกรรม

เป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในท้องถิ่น และอุตสาหกรรมที่จะส่งเสริมการเกษตรในประเทศไทย

วิธีดำเนินการ

- 1) กำหนดประเภท และขนาดของอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออก และเพื่อใช้ในประเทศ

2) ดำเนินการกระจายโรงงานอุตสาหกรรมออกไปสู่ชนบทโดยเฉพาะในแหล่งที่มีวัสดุคึก เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพื่อกระจายความเจริญทางอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค

3) ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงระเบียบวิธีการส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรมทั้งในด้านเงินลงทุน การบริการด้านการคมนาคมขนส่ง การจัดการบริการด้านกระแสไฟฟ้า และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมหนักเกิดขึ้นให้มากขึ้นในประเทศ

2.6 ด้านการธนาคาร

เป้าหมาย

เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ตลอดจนสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการกระจายความเจริญทั่วทั้งภูมิภาคของประเทศ

วิธีดำเนินการ

1) จัดตั้งธนาคารท้องถิ่นเป็นการระดมทุนในท้องถิ่นให้กระจายในท้องถิ่นเพื่อผลในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2) ส่งเสริมสถาบันการเงินในการหาหน้ที่กระจายทรัพยากรสู่ภาคเศรษฐกิจ ตลอดจนตอบสนองความต้องการทางการเงินของประชาชนทุกสาขาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7 ด้านการเงินและระบบการภาษี

เป้าหมาย

เพื่อรักษาวินัยและเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง

วิธีดำเนินการ

- 1) ใช้ระบบการจัดเก็บภาษีทางตรงเป็นสำคัญ โดยจะกำหนดอัตราภาษีและราคาของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ประชาชนผู้บริโภคได้ทราบถึงอัตราภาษีที่ต้องชำระที่แน่นอน
- 2) ดำเนินการจัดเก็บภาษีมรดก
- 3) ดำเนินการแก้ไขอัตราภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง
- 4) ดำเนินการแก้ไขประมวลรัษฎากร เพื่อยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่สมาชิกได้รับเงินปันผลคืนจากสหกรณ์ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

2.8 ให้ความสำคัญคุ้มครองผู้บริโภค

เป้าหมาย

เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าและบริการให้ได้รับความเป็นธรรม

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการกำหนดมาตรการควบคุมราคาจากนายสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพประจำวัน ควบคุมราคาของปัจจัยในการผลิตสินค้าประเภทดังกล่าว
- 2) ควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ผลิตภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยตรวจสอบคุณภาพของสินค้าที่จำหน่ายในต่างจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ใช้มาตรการดำเนินการลงโทษอย่างเด็ดขาดแก่ผู้ที่ปลอมปนเปลี่ยนแปลงหรือผลิตสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ
- 4) จัดตั้งหน่วยงานของรัฐให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง ภายใต้การกำกับ ควบคุมดูแล และการประสานงานที่มีเอกภาพโดยคำนึงถึงการให้ความสำคัญคุ้มครองประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.9 ส่งเสริมงานด้านการคมนาคมให้ทันสมัยและทั่วถึง

เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาการคมนาคมขนส่ง การสื่อสารให้ทั่วถึง มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

วิสัยทัศน์

- 1) สนับสนุนการขนส่งสินค้า และผู้โดยสารโดยทางรถไฟ โดยขยายบริการรถไฟไปยังทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ให้เป็นหลักของการขนส่งของประเทศ โดยจัดสร้างสถานีรับส่งสินค้าให้มากขึ้น และใช้ระบบขนส่งแบบตู้สินค้า
- 2) ส่งเสริมการคมนาคม และการขนส่งทางอากาศทั้งภายในและต่างประเทศ โดยจะเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการประเภนี้
- 3) ดำเนินการสร้างทางหลวงชนบทและถนนในพื้นที่การเกษตรและจากแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรมาสู่ตลาดอย่างแท้จริง
- 4) ดำเนินการขนส่งสินค้าโดยทางน้ำให้มากยิ่งขึ้น โดยการขุดลอกแม่น้ำลำคลอง ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะขุดใหม่ให้มากขึ้น ตลอดจนจัดสร้างท่าเรือขึ้นในจุดที่เชื่อมโยงกับการขนส่งทางบก
- 5) พัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมให้ทั่วถึง และทันสมัย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วม และกระจายการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ตลอดจนส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการให้บริการ

2.10 ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ

เป้าหมาย

เพื่อเพิ่มเงินตราต่างประเทศ และเพิ่มรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการปรับปรุงระเบียบ วิธีการตรวจคนเข้าเมืองให้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ
- 2) ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากยิ่งขึ้น โดยมอบหมายให้แต่ละจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ
- 3) จะดำเนินการป้องกันการทำลาย และการเข้าครอบครองแหล่ง ธรรมชาติที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว
- 4) จะดำเนินการยกฐานะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นทบวง หรือกระทรวงการท่องเที่ยว

2.11 พัฒนาการพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ

เป้าหมาย

เพื่อรักษาและคุ้มครองทรัพยากร และพลังงานของประเทศให้เป็น ประโยชน์ต่อประเทศชาติให้ยาวนานที่สุด

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นหน่วยงาน ในการกำหนดความสัมพันธ์ทางนโยบายด้านที่ดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติ ต่าง ๆ ให้สอดคล้องเป็นแนวเดียวกัน เพื่อให้มีการคุ้มครอง รักษาและพัฒนาการใช้สอย ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีระบบ
- 2) ดำเนินการบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองป่าไม้ ภูเขา ดินน้ำลำธาร ตลอดจนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน กำหนดมาตรการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างเจ็บขาด
- 3) ดำเนินการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ประชาชน และหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น
- 4) ส่งเสริมโครงการป่าชุมชน โดยสนับสนุนให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น และประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ

2.12 ดูแลการค้า และดูแลการชำระเงินของประเทศ

เป้าหมาย

เพื่อแก้ไขและป้องกันความเสียหายเปรียบดูแลการค้าของประเทศไทย

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการกู้เงินจากภายในประเทศมากกว่าจากต่างประเทศ การกู้เงินจากต่างประเทศจะกระทำแต่เฉพาะในกรณีจำเป็น และเพื่อการผลิตเท่านั้น
- 2) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของประชาชน และระดมเงินออมมาใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศต่อไป
- 3) ดำเนินการกำหนดมาตรการคุ้มครองค่าเงินบาทให้มีเสถียรภาพและมั่นคง

2.13 ส่งเสริมและพัฒนาแรงงานสัมพันธ์

เป้าหมาย

เพื่อคุ้มครองประโยชน์ทั้งนายจ้างและผู้ใช้แรงงานอย่างเป็นธรรม

วิธีดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมการจัดตั้งสหภาพแรงงาน และสมาคมนายจ้าง โดยแต่ละสถาบันจะต้องประกอบด้วยกรรมการไตรภาคีคือ นายจ้าง ลูกจ้างและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 2) กำหนดมาตรการลดหย่อนงาน การหยุดจ้างงานหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสภาพการทำงาน โดยวิธีการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการซึ่งประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย ให้ศาลแรงงานเป็นผู้มีอำนาจตัดสินในการพิจารณาตัดสินกรณีข้อขัดแย้ง
- 3) ดำเนินการให้การศึกษาด้านแรงงานสัมพันธ์ ปรึกษาข้อกฎหมายในการดำเนินงานอุตสาหกรรมและกฎหมายแรงงานแก่นายจ้างและผู้ใช้แรงงาน
- 4) ดำเนินการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะฝีมือแรงงานแก่ผู้ใช้แรงงานก่อนที่จะเข้าเป็นลูกจ้าง โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการ

5) กำหนดอัตราแรงงานขั้นต่ำตามประเภทของงานฝีมือในการทำงานของลูกจ้าง นอกเหนือไปจากตามสภาพภูมิศาสตร์

3. นโยบายด้านสังคม

3.1 สร้างความเป็นธรรมทางสังคม

เป้าหมาย

เพื่อความสงบสุขของประชาชนและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

วิธีดำเนินการ

1) ดำเนินการปราบปรามและขจัดผู้มี และใช้ข้อผิดพลาดทางเศรษฐกิจ การเมืองที่ผูกขาดคัดตอน และสร้างความเดือดร้อนทุกข์ยากแก่ประชาชนให้หมดสิ้นโดยเร็ว ทั้งนี้ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สนับสนุนเกื้อกูลต่อบุคคลเหล่านั้นด้วย

2) ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมาย กฎข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติราชการทุกฝ่ายที่ให้บริการประชาชนทุกชั้นอย่างเสมอหน้า และเท่าเทียมกัน

3.2 การรักษาความสงบเรียบร้อย

เป้าหมาย

ถือว่า การก่ออาชญากรรมแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินเป็นภัยร้ายแรงอย่างยิ่งของประชาชนและต่อความมั่นคงของชาติ

วิธีดำเนินการ

1) ดำเนินการแก้ไขตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ให้มีบทลงโทษที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดเกรงกลัวหลายจำ

2) ดำเนินการปรับปรุงกวดขันเจ้าหน้าที่ป้องกันปราบปราม ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง พร้อมทั้งปรับปรุงขีดความสามารถ และความคล่องตัวของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ค่าเนนการเร่งรัดการพิจารณาคดีความต่าง ๆ ของศาลให้รวดเร็ว
ยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มอัตราค่าส่งผู้พิพากษา ที่ทำการของศาล และโดยความร่วมมือด้านอื่น ๆ
ของฝ่ายตุลาการทุกระดับ

3.3 การประกันสังคม

เป้าหมาย

เพื่อสร้างความมั่นใจในชีวิตที่ปลอดภัยและความอบอุ่นในการดำรงชีวิต
ให้แก่ประชาชน ซึ่งถือว่าทุกคนที่เกิดมาได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติก่อนถึงวัยชราพอเพียง
แล้ว สมควรได้รับการตอบแทนจากรัฐตามส่วนที่เขาได้บำเพ็ญประโยชน์มา แบ่งออกเป็น
ภาครัฐและภาคเอกชน

วิธีดำเนินการภาครัฐบาล

- 1) กำหนดมาตรการนโยบายพัฒนาช่วยเหลือประชาชนอย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยการจำแนกกลุ่มของประชาชนออกเป็นชนบท ในเมือง และมีการจำแนก
กลุ่มประชาชนเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ, อยู่นิ่ง, อยู่นิ่ง เพื่อให้ความสนับสนุนในรูปของสังคมสงเคราะห์ที่
สวัสดิการสังคม การพัฒนาสังคมให้เหมาะสมกับกลุ่มคนเพื่อ เป็นการลดช่องว่างทางสังคม
- 2) ค่าเนนการต่าง ๆ เพื่อลดอัตราคนว่างงานให้ให้น้อยที่สุด
- 3) จัดให้มีสถานสงเคราะห์คนชราที่เหมาะสมเพียงพอ ให้มีเบี้ยเลี้ยงชีพ
คนชราที่ไม่ได้อยู่ในสถานสงเคราะห์

วิธีดำเนินการภาคเอกชน

- 1) ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิตให้ทั่วถึงแก่ประชาชนทุกชั้น ถ้าเป็น
ข้าราชการก็ให้มีการส่งเบี้ยประกันชีวิตแทนเงินสะสมที่ได้เลิกไป

3.4 แก้อุปสรรคคนว่างงานในเมืองและในชนบท

เป้าหมาย

จะดำเนินการสร้างงานเพื่อให้ เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทุกคนมีงานทำ

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานกลางเพื่อหาทางให้ประชาชนทำงานในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งจะออกระเบียบควบคุมการดำเนินงานของสำนักงานหางานของเอกชนให้มีประสิทธิภาพขึ้น และเป็นธรรมต่อประชาชน
- 2) เน้นการสร้างงานในภาคเกษตรกรรมให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยดำเนินการพัฒนาการเกษตร และมุ่งปฏิรูปที่ดิน และจัดที่ทำกินให้แก่ประชาชน เพื่อประชาชนจะได้มีงานทำอย่างถาวร
- 3) ส่งเสริมการค้าในกิจกรรม อุตสาหกรรม ในเขตชนบท และเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ประชาชนในชนบทจะได้ใช้เวลาว่างตามฤดูกาลหรือตามเวลาแต่ละวันทำงานในภาคอุตสาหกรรม

3.5 ศึกษารักษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

เป้าหมาย

จะเห็นหน้าที่ให้วัฒนธรรมมีผู้นำสังคม มีศิลปวัฒนธรรมเป็นเครื่องจรรโลงชีวิตประจำวันและงานในหน้าที่

วิธีดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมและขยายขอบเขตการค้าในงานทางวัฒนธรรมของชาติให้ครอบคลุมทั่วทุกสาขาของกิจกรรม
- 2) หักฐ และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และค่านิยมที่ดีงาม เช่น มีการสมัครการระ การเคารพยกย่องผู้มีวิชาสูงกว่าพร้อมกับการรณรงค์เปลี่ยนแปลงค่านิยมวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย
- 3) ชี้นำ และสนับสนุนให้ประชาชนมีความสำนึกของการ "นิยมไทย" และร่วมมือกันศึกษารักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย

3.6 ทางศาสนา

เป้าหมาย

เพื่อให้มีการเผยแพร่หลักธรรมอันสำคัญของศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจของประชาชนให้มีศีลธรรมอันดี

วิธีดำเนินการ

1) ส่งเสริมทำนุบำรุงพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ที่ประชาชน

นับถือ

2) จัดตั้งกระทรวงศาสนา และวัฒนธรรมขึ้นอีกกระทรวงหนึ่ง

3.7 ส่งเสริมกิจกรรมการกีฬา

เป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยเป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นประชากรที่มีคุณภาพและสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

วิธีดำเนินการ

1) วางแผน และจัดดำเนินการให้ความรู้แก่ครอบครัว

แก่บิดามารดา ผู้ปกครองของเยาวชนโดยฝ่ายสภาผู้ปกครอง และครูทั่วประเทศ

2) ส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งองค์กรของเยาวชนตั้งแต่ระดับอำเภอ

จังหวัดและระดับชาติ เพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาจิตใจ ทัศนคติ ค่านิยม

และพฤติกรรมของเยาวชน

3) ส่งเสริมให้ตั้ง "โครงการกีฬาแห่งชาติ" ขึ้นเพื่อให้เด็กและ

เยาวชนมีพละนาถมิขสมบูรณ มีจิตใจเป็นนักกีฬาและรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

4) สนับสนุนโครงการวางแผนครอบครัวแห่งชาติเพื่อส่งเสริมให้มีการ

ควบคุมจำนวนสมาชิกในแต่ละครอบครัวให้เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจโดยความสมัครใจ

3.8 ปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมาย

เพื่อกำจัดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งป้อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศให้เบาบางลงจนหมดสิ้นที่สุด

วิธีดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมให้ชาวไทยปลูกพืชทดแทนฝิ่น และพืชเสพติดอย่างอื่น จะช่วยจัดหาตลาดจำหน่ายและประกันราคาผู้ผลิตเหล่านั้นด้วย
- 2) ดำเนินการประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อป้องกันปราบปราม ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้ขนส่ง เสริมให้ยาเสพติดให้โทษแพร่หลายมากขึ้น
- 3) ดำเนินการแก้ไขกฎหมายให้อำนาจแก่สำนักงานปราบปรามยาเสพติดให้โทษให้มากขึ้น เพิ่มงบประมาณ เจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ กับทั้งจะแก้ไขกฎหมายเพิ่มบทกำหนดโทษให้รุนแรงและเนี้ยบขาดยิ่งขึ้น
- 4) ดำเนินการรณรงค์ให้ความรู้ถึงโทษของยาเสพติดให้โทษแก่เยาวชนตลอดจนผู้ปกครอง โดยการใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน สมาคมผู้ปกครอง และองค์การเอกชน
- 5) ให้การบำบัดรักษาจิตใจ และดำเนินการฝึกฝนอาชีพ

3.9 การสาธารณสุขแห่งชาติ

เป้าหมาย

เน้นหนักด้านการป้องกันโรคร้ายเป็นหลัก ส่วนการตรวจรักษาเป็นรองเมื่อจำเป็น

วิธีดำเนินการ

- 1) จัดตั้งโครงการสาธารณสุขแห่งชาติและดำเนินกิจการสาธารณสุขแบบผสมผสาน
- 2) จัดตั้งโรงพยาบาลประจำภาคต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งให้การบำบัดรักษาโรคแก่ประชาชน

- 3) สนับสนุนให้โรงพยาบาลประจำจังหวัดเป็นศูนย์กลางของการรับคนไข้ฉุกเฉินจากโรงพยาบาลประจำอำเภอ และสถานีอนามัยอยู่ตลอดเวลา
- 4) สนับสนุนให้แต่ละจังหวัดมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้การบำบัดรักษาโรคแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่ห่างไกลเป็นครั้งคราว
- 5) สนับสนุนให้สถานีอนามัยทำหน้าที่รักษาพยาบาลในระดับท้องถิ่น และประสานงานกับโรงพยาบาลประจำอำเภออย่างใกล้ชิด
- 6) เสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายให้โรงพยาบาลเอกชนร่วมมือกับรัฐบาลในการให้การรักษายาบาลคนไข้อนาถา โดยไม่คิดมูลค่าตามอัตราส่วน และความเหมาะสมของกิจการในแต่ละท้องถิ่น
- 7) ดำเนินการโครงการสาธารณสุขมูลฐานอย่างทั่วถึงทั้งในชนบทและในเมือง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ในการป้องกันตนเองให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ
- 8) ให้การรักษายาบาลให้เปล่าแก่ผู้มีรายได้น้อย

3.10 ขจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

เป้าหมาย

เพื่อกำจัดมลภาวะจากอุตสาหกรรม การขนส่ง และพาณิชย์กรรมให้หมดไป

วิธีดำเนินการ

- 1) กำหนดมาตรการทางกฎหมายให้โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ จัดการควบคุมทำลายน้ำเสียโครก และสารที่เป็นพิษอันเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ หากมีการฝ่าฝืนจะดำเนินการลงโทษอย่างเฉียบขาด
- 2) แก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและก่อให้เกิดสภาพภาวะเป็นพิษ
- 3) แก้ไขกฎหมายผังเมือง และส่งเสริมการจัดทำผังเมืองอย่างทั่วถึงและจริงจัง เพื่อประโยชน์ของการใช้ที่ดินและการป้องกันและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนให้ทำการศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับมลภาวะเป็นพิษ และวิธีการป้องกันและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางปฏิบัติ

3.11 การศึกษาของชาติ

เป้าหมาย

เพื่อสร้างความเป็นเลิศในคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ และจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศสืบไป

- วิธีดำเนินการ

- 1) แก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น
- 2) จัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพของครูอาจารย์ อัตราค่าจ้าง อาคารสถานที่ เรือน และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด
- 3) จัดระบบการศึกษาของชาติเสียใหม่ ให้มีความสอดคล้อง และต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา
- 4) กำหนดและควบคุมมาตรฐานการศึกษาในระดับต่าง ๆ ให้เท่าเทียมกันและกระจายอำนาจบริหารไปให้ผู้บริหารการศึกษามูลนิธิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 5) จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของชาติเสียใหม่เพื่อให้เพียงพอ และเท่าเทียมกับงบประมาณด้านอื่น ๆ ทั้งนี้พรรคจะดำเนินการเพิ่มงบประมาณการศึกษาจากประมาณร้อยละ 3 ของผลผลิตรวมประชาชาติเป็นร้อยละ 4-5 เพื่อความสามารถในการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น
- 6) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลได้ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของแต่ละคน พรรคจะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงระเบียบวิธีการสอบแข่งขันประจำปี และให้ใช้คะแนนที่สอบได้ในปีสุดท้ายของมัธยมศึกษาเป็นเกณฑ์การคัดเลือก
- 7) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เปิดสอน และรับผู้ศึกษาให้มากขึ้นในสาขาวิชาที่ประเทศชาติต้องการแทนการส่งบุคคลไปศึกษาในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

3.12 เยาวชนของชาติ

เป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษาได้มีบทบาทในการสร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติให้มากขึ้น

วิธีดำเนินการ

- 1) สนับสนุนกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักเรียน นักศึกษาที่มีลักษณะสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ค่ายอาสาพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม ครูช่วยสอนตามโรงเรียนในชนบท เป็นต้น
- 2) จัดตั้ง "โครงการสมัครชนบท" เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้ในสนามในช่วงฤดูร้อนของแต่ละปี
- 3) จัดตั้ง "โครงการฝึกงาน" สำหรับนักศึกษาที่ประสงค์จะเข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับแต่ละมหาวิทยาลัย

3.13 การศึกษานอกโรงเรียน

เป้าหมาย

เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชน และประชาชนที่ไม่สามารถที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้น ได้มีโอกาสเพิ่มความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ

วิธีดำเนินการ

- 1) สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาต่อเนื่องโดยการจัดการศึกษาแก่กลุ่มผู้สนใจในอาชีพแต่ละด้านให้ได้รับความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ
- 2) มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ อย่างจริงจัง และทั่วถึงในชนบทและในเมือง
- 3) จัดตั้งโครงการฝึกวิชาชีพทั้งในระยะสั้น และระยะยาวแก่เยาวชน และประชาชนชาย-หญิงในชนบท เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ การเกษตร

4) พัฒนาแรงงาน ขยายการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สามารถดำเนินงานได้อย่างกว้างขวางและสามารถผลิตช่างฝีมือแรงงานได้อย่างจริงจัง

3.14 กิจการลูกเสือของชาติ

เป้าหมาย

เพื่อให้กิจการลูกเสือได้เป็นหลักประจำใจประชาชน ให้ระลึกถึงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและประเทศชาติก่อนตน

วิธีดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมการลูกเสือระดับต่าง ๆ ให้คะแนนเข้าร่วมอยู่ในหลักสูตรการศึกษา
- 2) กำหนดหลักสูตรอบรมลูกเสือชาวบ้านให้เน้นหนักไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. นโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของชาติ

4.1 เกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติ

เป้าหมาย

พรรคถือว่าเป็นองค์การหลักในการประกันความมั่นคง และรักษาสันติภาพของโลก พรรคจะเคารพและปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด และร่วมขีดขวางเมื่อประเทศหนึ่งประเทศใดละเมิดกฎบัตรนั้น

วิธีดำเนินการ

- 1) ดำเนินการทุกรูปแบบ เพื่อเป็นการประกันสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกเชื้อชาติศาสนา และทุกเพศทุกวัยที่อยู่ในความคุ้มครองของประเทศไทย
- 2) สนับสนุนการใช้สิทธิมนุษยชนที่ได้กระทำไปโดยมิขัดกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นใด และพรรคจะเข้าขีดขวางหากมีการละเมิดสิทธิอันชอบธรรมนั้น
- 3) จะให้การสนับสนุนร่วมมือทั้งด้านกำลังทหาร อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ในกองกำลังสหประชาชาติ เพื่อปกป้อง หรือบังคับให้มีการปฏิบัติตามกฎบัตรของสหประชาชาติ

ตามมติขององค์การสหประชาชาติ

4) จะยินยอมตามมติขององค์การสหประชาชาติ หรือองค์การย่อยอื่น ๆ ที่สังกัดองค์การสหประชาชาติในเมื่อมันนั้นกระทำด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และไม่เป็นการเสียเกียรติภูมิของชาติไทย

4.2 ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

เป้าหมาย

พรรคยึดถือนโยบายเป็นมิตรกับทุกประเทศโดยไม่คำนึงถึงสิทธิทางการเมืองและเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน และเกียรติภูมิของทุกประเทศ

วิธีดำเนินการ

- 1) จะดำเนินนโยบายเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับทุกประเทศ แต่ทั้งนี้ประเทศนั้น ๆ จะต้องไม่มีการกระทำ หรือ เจตนาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศไทย
- 2) จะร่วมมือกับนานาประเทศในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การศึกษา และชนบธธรรมนิยมประเพณีซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาให้สังคมก้าวหน้า และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุข
- 3) จะไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศอย่างเคร่งครัด หากมีความขัดแย้งระหว่างประเทศ จะดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยวิธีทางการทูตเป็นหลัก
- 4) จะไม่ยินยอมให้ประเทศหนึ่งประเทศใดใช้ดินแดนของประเทศไทยเป็นฐานทัพในการรุกรานหรือแทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่น
- 5) จะดำเนินการร่วมมืออย่างจริงจังในองค์การอาเซียนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยการยึดถือเกียรติภูมิของประเทศไทยซึ่งกันและกัน
- 6) จะดำเนินการพิจารณาความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภาคพื้นแปซิฟิกในการร่วมมือกันพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการพลังงานอย่าง

จริงจัง เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค และการพลังงานแห่งชาติ

7) จะให้การสนับสนุนส่งเสริมการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศอาเซียน ในการพัฒนาท่าส่งป้องกันทางทหาร เพื่อปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยกันอย่างมีประสิทธิภาพ

8) จะสนับสนุนส่งเสริมการรวมตัวกันของประเทศต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาค เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและวัฒนธรรม แต่จะคัดค้านการรวมตัวกันทางทหารที่มีเจตนาเพื่อรุกรานประเทศอื่น

4.3 การป้องกันประเทศ

เป้าหมาย

พรรคถือว่า ความสามารถในการป้องกันตนเองเป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาล พรรคจะสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนากองทัพของชาติให้เข้มแข็งในทุกวิถึทาง

วิธึดำเนินการ

1) จะดำเนินการพัฒนาท่าส่งทัพให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านท่าส่งอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ท่าส่งพลและเทคนิคต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน

2) สนับสนุนให้มีการค้นคว้าเพื่อพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างจริงจัง เพื่อประหยัดงบประมาณของกองทัพในด้านการจัดซื้อหาจากต่างประเทศอื่นจะช่วยในกองทัพมีงบประมาณในการพัฒนาอื่น ๆ ได้อย่างเพียงพอ

3) จะปรับปรุงค่าครองชีพสวัสดิการแก่ทหารอย่างเป็นธรรม และจะแก้ไขระเบียบการเบิกจ่ายเงินเบี้ยเลี้ยงและเงินเพิ่มพิเศษอื่น ๆ ที่จะได้ตามสิทธิให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4) จะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้าง และระบบของกองทัพให้มีฐานะและอำนาจเท่าเทียมกัน เพื่อป้องกันการสะสมกำลัง หรือรวมกลุ่มที่เป็นฐานอำนาจทางการเมืองของบุคคลหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ

5) จะกำจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบในการเกณฑ์ทหารอย่างเนียบขาด

4.4 ความปลอดภัยของคนในชาติ

เป้าหมาย

พรรคถือว่ากำลังตำรวจเป็นหน่วยสำคัญในการป้องกัน และให้ ความปลอดภัย ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนากิจการตำรวจให้เข้มแข็งโดยจำเป็นต้องมีการให้ ความสนับสนุนช่วยเหลือกองตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรอย่างจริงจัง

วิธดำเนินการ

- 1) จัดบริการเครื่องมือสื่อสาร และอาวุธประจำกายของตำรวจให้มี ประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- 2) จัดบริการทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่กิจการตำรวจของ กรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ
- 3) จะสนับสนุนส่งเสริมกองกำลังตำรวจในการจัดบริการด้านจิตวิทยา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความศรัทธาของประชาชนต่อตำรวจ
- 4) ให้ตำรวจกองปราบปรามมีขอบข่ายงานปราบปรามสูงขึ้น

4.5 กองทัพเพื่อความมั่นคง

เป้าหมาย

เพื่อให้กองทัพเป็นกำลังพลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการร่วมกับฝ่ายพลเรือนใน การพัฒนาประเทศในยามสงบ

วิธดำเนินการ

- 1) สนับสนุนให้ทหารทุกเหล่าทัพได้จัดกองกำลังเคลื่อนที่เพื่อดำเนินการสนับสนุนโครงการพัฒนาชนบท และการพัฒนาชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา
- 2) จะดำเนินการให้หน่วยทหารทุกเหล่าทัพได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปในการสร้างหรือบูรณะซ่อมแซมสาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน

3) จัดฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่พลทหาร หรือทหารชั้นผู้น้อยเพื่อใช้เวลาให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ในขณะที่เข้ามาอยู่ในกองทัพ ทั้งนี้เมื่อออกไปเป็นทหารกองหนุนจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัวต่อไป

4.6 กองกำลังรักษาดินแดน

- เป้าหมาย

เพื่อเน้นว่า ประชาชนทุกคนมีหน้าที่รับใช้ เป็นกำลังของชาติในการป้องกันประเทศชาติ

วิธีดำเนินการ

1) สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเยาวชน ชุมชนให้ความรู้ในการป้องกันภัย การหาข่าว เพื่อเป็นกองกำลังป้องกันชุมชน ตลอดจนปลูกฝังความเสียสละ และความรักชาติให้แก่ประชาชน

2) สนับสนุนการจัดตั้งองค์การป้องกันฝ่ายพลเรือนตามชายแดน และจังหวัดที่มีความสำคัญในการป้องกันประเทศ

3) สนับสนุนกิจการอาสาสมัครรักษาดินแดนโดยปลดปล่อยผู้ที่มีอายุสูงออกรับผู้ที่มีอายุวัยฉกรรจ์ เข้าแทน

นโยบายของพรรคพลังธรรม*

พรรคพลังธรรมได้มีแนวนโยบาย ดังนี้

1. ด้านการเมืองการปกครอง

- 1.1 ให้อำนาจบริหารมีอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติมากขึ้น
- 1.2 กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น
- 1.3 เพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและระบบรัฐวิสาหกิจ
- 1.4 ขจัดการทุจริต การฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจัง

2. ด้านเศรษฐกิจ

- 2.1 กระจายความอุดมสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจสู่ชนบท
- 2.2 รัฐจะจัดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นต่อประชาชน
- 2.3 ขจัดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ
- 2.4 ส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

3. ด้านสังคม

- 3.1 มุ่งนำหลักธรรมในศาสนาต่าง ๆ มาปฏิบัติในชีวิตประจำวันเพื่อให้ประชาชนมีความสะอาด ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ และเสียสละมากขึ้น
- 3.2 ส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำอย่างทั่วถึง
- 3.3 กระจายสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

4. ด้านต่างประเทศ

- 4.1 ดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยอิสระ เป็นมิตรกับทุกประเทศ

---

*ที่มา : ที่ทำการพรรคพลังธรรม

- 4.2 ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน
- 4.3 ยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลักและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในต่างประเทศ

5. ด้านความมั่นคง

- 5.1 ส่งเสริมให้ทหารมีหน้าที่หลักในการป้องกันประเทศ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามรัฐธรรมนูญ
- 5.2 พัฒนากองทัพอากาศให้มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังคนและยุทโธปกรณ์
- 5.3 ส่งเสริมการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ใช้ในกองทัพได้เอง
- 5.4 ส่งเสริมจัดตั้งมวลชนและราษฎรอาสา เพื่อเสริมการป้องกันประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน

วิถีดำเนินการของพรรคสังคมนิยม

1. ด้านการเมืองการปกครอง

- 1.1) ให้อำนาจการบริหารมีอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติมากขึ้น

โดยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแนวใหม่ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมุ่งทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติของตนอย่างจริงจัง ไม่มุ่งหวังและไม่เรียกร้องเป็นรัฐมนตรี หากจะต้องร่วมจัดตั้งรัฐบาล อาจเลือกบุคคลภายนอกที่มีคุณธรรม ความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ มาดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหาร โดยไม่จำเป็นต้องคัดเลือกจาก ส.ส. ของพรรคเท่านั้น เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ บทบาทและหน้าที่ของนักการเมืองกับข้าราชการประจำ

1.2) กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น

โดยกระจายอำนาจการบริหารของรัฐและสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ที่มีความพร้อมและเหมาะสม ให้รู้จักปกครองตนเองและเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อปลุกฝังให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ในฐานะเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของประชาคมทางการเมือง

1.3) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและระบบรัฐวิสาหกิจ

โดยพัฒนาบุคลากรของรัฐให้มีขีดความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้น มีเจตคติที่จะทำงานเสียสละเพื่อประชาชน ตลอดจนปรับปรุงกลไกของระบบราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารยิ่งขึ้น เพื่อให้กลไกอำนาจรัฐสามารถกระทำการหน้าที่ให้หลักประกันพื้นฐานแก่ประชาชนในสวัสดิภาพของชีวิต ทรัพย์สินและการดำรงชีวิตอยู่โดยปรกติสุขในสังคม ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินการในรัฐวิสาหกิจมากขึ้น

1.4) ขจัดกาชทุจริต การฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจัง

โดยสนับสนุนให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองบางระดับ แสดงทรัพย์สินของตนเอง คู่สมรส และบุคคลที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปกับการปลุกฝังค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อ เกินฐานะ โดยตรงคำให้ผู้บริหารทาสัวเป็นแบบอย่างที่ดีงาม

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1) กระจายความอุดมสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจสู่ชนบท

โดยสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้มากยิ่งขึ้น มีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมาช่วย เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนมี

เป้าหมายขั้นพื้นฐานที่จะส่งเสริมให้หมู่บ้านในชนบทสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ด้วยการทำการเกษตรขนาดย่อม เพื่อลดค่าใช้จ่ายและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

2.2) จัดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นต่อประชาชน

จัดหาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมขั้นได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการอันจำเป็นแก่การผลิต การจำหน่าย และการบริโภค ส่งเสริมให้มีการกระจายโรงงานอุตสาหกรรมไปสู่ชนบทมากขึ้น จัดหาข่ายการคมนาคมและการสื่อสารระหว่างเมืองและชนบทให้พอเพียง เพื่อให้การตลาด การผลิตและการบริโภคกระจายอยู่ทั่วไปอย่างเป็นสัดส่วน

2.3) ขจัดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ

โดยจะเน้นให้มีการแข่งขันโดยเสรีทั้งการผลิต และการจำหน่าย ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในกิจการที่รัฐผูกขาดประกอบการอยู่ เว้นแต่ในกิจการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ เปิดเสรีภาพการค้ากับทุกประเทศราบที่ยุติธรรมผลประโยชน์แห่งชาติไว้ได้

2.4) ส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

โดยกำหนดให้มีการควบคุมมาตรฐานสินค้า การบรรจุ การขนส่ง การเก็บรักษาสินค้าไม่ว่าจะด้านเกษตรหรืออุตสาหกรรม ส่งเสริมการแปรรูปผลิตผลการเกษตรให้เป็นผลิตผลอุตสาหกรรม เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกมากขึ้น

3. ด้านสังคม

3.1) มุ่งนันทสัทธิธรรมในศาสนาต่าง ๆ มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ประชาชนมีความสะอาด ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ และเสียสละมากขึ้น

โดยส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรศาสนาต่าง ๆ ที่มุ่งเผยแผ่หลักศาสนาธรรมส่วนที่เป็นแก่นแท้ของแต่ละศาสนา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ให้มีความเจริญงอกงามและมีความเอื้ออาทรต่อกันยิ่ง ๆ ขึ้นบนพื้นฐานของความเคารพในสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ในการเลือกปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้ประชาชนมีวินัย เคารพกติกาของสังคมและขยันขันแข็ง

3.2) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

โดยปรับปรุงระบบการศึกษา เสริมสร้างสภาพแวดล้อมและให้การอบรมกล่อมเกลாதองสังคม ในทิศทางที่มีเป้าหมายเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ ปัญญา มีหลักสูตรการศึกษาที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนเกิดสติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในชีวิต กระจายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ต่างจังหวัด ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำอย่างทั่วถึง

3.3) กระจายสาธารณสุขมูลฐานให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

โดยสนับสนุนการให้บริการด้านสาธารณสุขแบบผสมผสานแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทั้งในด้านการป้องกัน การรักษา และการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางสาธารณสุขโดยผ่านทางอาสาสมัครและผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำชุมชน

4. ด้านต่างประเทศ

4.1) ดำเนินนโยบายต่างประเทศเป็นอิสระและเป็นมิตรกับทุกประเทศ

โดยสร้างมิตรภาพและความร่วมมือกับทุกประเทศ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีกับนานาประเทศโดยกว้างขวาง ส่งเสริมให้ประเทศมีบทบาทในองค์การสหประชาชาติมากขึ้น

4.2) ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน

โดยร่วมในกิจกรรมด้านการลงทุน การค้าและการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีกับกลุ่มประเทศโดยใกล้ชิด สร้างมิตรภาพกับประเทศรอบบ้านโดยแน่นแฟ้น

4.3) ยึดผลประโยชน์ของชาติ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในต่างประเทศ ความสัมพันธ์กับนานาประเทศนั้นจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกันและบนพื้นฐานของความมั่นคงและมั่งคั่งของชาติเป็นหลัก จะคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน การค้าหรือการลงทุนในต่างประเทศ โดยผสมผสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

5. ด้านความมั่นคง

5.1) ส่งเสริมให้ทหารมีหน้าที่หลักในการป้องกันประเทศ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามรัฐธรรมนูญ

มีการกำหนดยุทธศาสตร์ของชาติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสนับสนุนให้กองทัพมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศ ตลอดจนมีคำนิยามที่สนับสนุนการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ยิ่งขึ้น

5.2) พัฒนากองทัพให้มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังคนและยุทธโปกรณ์

โดยส่งเสริมการจัดหน่วยการฝึกร่วมระหว่างเหล่าทัพ และกับต่างประเทศ เพื่อให้กองทัพพร้อมที่จะ เผชิญปัญหาภัยคุกคามจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งเสริมให้กองทัพมีกำลังคนและยุทธโปกรณ์ทันสมัยที่พร้อมที่จะทำการรบได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์

5.3) ส่งเสริมการผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์ขึ้นใช้ในกองทัพ

โดยสนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพเพื่อผลิตขึ้นใช้ในกองทัพได้เอง อันจะช่วยประหยัดงบประมาณการจัดซื้อจากต่างประเทศ

5.4) ส่งเสริมจัดตั้งมวลชนและราษฎรอาสา เพื่อเสริมการป้องกันประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน

โดยสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ในการป้องกันภัย การหาข่าว ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมความเสียสละ อดทน สามัคคี และความรักชาติ ให้เกิดขึ้น

	นายวิญญูพระมัตถนอร์ มะทา
	ศ.ดร.สมศักดิ์ วรคามิน
	นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ
เลขาธิการพรรค	นายสุขวิช รังสิตพล
รองเลขาธิการพรรค	นายกรีช กงเพชร
	นายฉัตรชัย เขียวสกุล
	นายชิงชัย มงคลธรรม
	นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่
	นายระวี กิ่งคำวงศ์
	นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม
	นายสังข์ทอง ศรีธเวศ
	นายสุคนธ์ ภูษิตานนท์
	นายอารีใหญ่ อุดรสินธุ์

นโยบายของพรรคความหวังใหม่

เพื่อบรรลุถึงอุดมการณ์ "ประเทศมั่นคง ประชาชนมีสุข" "พรรคความหวังใหม่"

จึงได้กำหนดแนวนโยบายของพรรคไว้ดังต่อไปนี้

ข้อที่หนึ่ง "พรรคความหวังใหม่" ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

พรรคความหวังใหม่ เคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ องค์พระมหากษัตริย์

และพระบรมราชวงศ์ ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เป็นเอกสิทธิ์ของชาติ และ

เป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของชนในชาติ พรรคจะพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

ให้มีความมั่นคงสถิตสถาพรควบคู่กับประเทศชาติตลอดไป

เพื่อพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยอันมีกษัตริย์เป็นประมุขให้สมบูรณ์และ

มีความมั่นคงยิ่งขึ้นไป พรรคความหวังใหม่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ระบบพรรคการเมือง

มีความเข้มแข็ง เปิดกว้างให้ประชาชนได้เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการที่จะควบคุมการ

ดำเนินงานของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง ให้พรรคการเมืองมีกลไกที่สามารถถ่วงดุลและ

คัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพเข้าไปรับผิดชอบในการบริหารประเทศ และสามารถตรวจสอบการ

ทำงานของรัฐบาล ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

"พรรคความหวังใหม่" ยึดมั่นในการประสานความคิดของทุกฝ่าย โดยจะ

เสริมสร้างความสามัคคี และความสามัคคีร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาของชาติ

พรรคไม่สนับสนุนการปกครอง โดยใช้กำลังหรือใช้แนวทางการเมือง การเศรษฐกิจ

และสังคมใด ๆ ที่มิได้เคารพต่อหลักการของประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ข้อที่สอง "พรรคความหวังใหม่" เป็นพรรคการเมืองของประชาชนทุกหมู่เหล่า

มิใช่เป็นพรรคการเมืองของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

พรรคความหวังใหม่เป็นพรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรถาวรที่เปิดกว้าง ให้ประชาชนชาวไทยทุกสาขาอาชีพ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ทุกเพศและทุกวัยที่ร่วมอุดมการณ์ ของพรรคได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมในกิจการทั้งปวงของพรรค และผนึกกำลังกัน เพื่อผลประโยชน์ ของประชาชนส่วนใหญ่นี้ของประเทศ

พรรคความหวังใหม่จะสร้างระบบการปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทำหน้าที่ เป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนทุกหมู่เหล่า และจะ เสริมสร้างสิทธิประโยชน์ อันชอบธรรมของประชาชน ทุกสถานภาพทางสังคม

พรรคความหวังใหม่จะไม่ยอมให้ผู้ใด คณะใดใช้พรรคเป็นเครื่องมือแสวงหา ประโยชน์ส่วนตนเป็นอันขาด

ข้อที่สาม "พรรคความหวังใหม่" มุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้กระบวนการยุติธรรม เป็นอิสระไม่ถูกครอบงำโดยฝ่ายใด สามารถเป็นหลักประกันและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของ ประชาชน และเป็นที่ยึดของประชาชนได้อย่างแท้จริง

พรรคยึดมั่นในหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและจะดำเนินการเพื่อขจัด ข้อกฎหมาย และการปฏิบัติใด ๆ ที่ทำให้อำนาจรอนสิทธิ เสรีภาพของประชาชนอันขัดต่อ หลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังจะส่งเสริมให้ประชาชนมีและใช้เสรีภาพเพื่อ ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบใดก็ตามที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สร้าง ความก้าวหน้าแก่สังคมและ ประเทศชาติ

ข้อที่สี่ "พรรคความหวังใหม่" มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดิน ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และรับใช้ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยจะ ชำระสะสางตัวบทกฎหมาย เพื่อยกเลิกแก้ไขส่วนที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ชัดขวางการพัฒนา ประเทศและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ ตลอดจนลด ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้องค์กรราชการมีความคล่องตัว วัตถุประสงค์จะนำเอาเทคโนโลยี และวิธีการบริหารงานสมัยใหม่มาใช้ โดยจัดหางบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

พรรคจะควบคุม และคุ้มครองข้าราชการประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ ลูกจ้างของรัฐให้สามารถปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องตามตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และผลประโยชน์ของราชการและประชาชน โดยมีต้องหวั่นเกรงต่อการแทรกแซง บิบบังคับจากบุคคลใดหรือฝ่ายใดและจะสนับสนุนให้สามารถก้าวหน้าในอาชีพได้ตามหลัก คุณธรรม

พรรคมุ่งเน้นพิทักษ์หลักความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการประจำ ให้ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมือง ให้ ข้าราชการประจำได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยอิสระ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการ บริหารประเทศ ป้องกันมิให้ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำปฏิบัติงานก้าวก่ายกัน หากแต่จะต้องปฏิบัติงานประสานซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการที่ให้ข้าราชการการเมืองเป็น ผู้กำหนดนโยบายและข้าราชการประจำเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบาย นอกจากนี้ พรรคจะสนับสนุน ระบบการทำงานของข้าราชการการเมือง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยมาตรการต่าง ๆ และการสนับสนุนทางงบประมาณอย่างเหมาะสม

พรรคจะปรับปรุงรายได้และสวัสดิการในภาครัฐให้ทัดเทียมกับภาคเอกชนควบคู่ ไปกับการพัฒนาบุคลากรของรัฐ ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ และให้บริการประชาชนอย่างมี เกียรติ มีวินัย มีความสุจริต และมีคุณธรรม

พรรคความหวังใหม่มีเจตนาแน่วแน่ที่จะป้องกันและขจัดการฉ้อราษฎร์ บังหลวง การใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม การใช้อิทธิพลของข้าราชการ การข่มเหงรังแก หรือกลั่นแกล้งประชาชนให้หมดสิ้นไป โดยจะใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่จะนำผู้กระทำความผิดไม่ว่าผู้ใดจะพ้นหน้าที่ไปแล้วก็ตามมาลงโทษให้จงได้

ข้อที่ห้า "พรรคความหวังใหม่" ส่งเสริมการกระจายอำนาจจากส่วนกลางแก่ส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองอย่างแท้จริง โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริการ การบริหาร การงบประมาณ และกิจการอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยส่วนกลางจะเข้าไปแทรกแซงเท่าที่จำเป็นในการรักษาประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ ให้การควบคุมจากส่วนกลางมีขอบเขตเท่าที่จำเป็นในการกำกับให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

ส่งเสริมให้มีการมอบอำนาจจากส่วนกลางแก่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหลัก จะต้องได้รับการมอบอำนาจในการตัดสินใจจากส่วนกลาง ในการบริหารงบประมาณและกิจการอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับความเป็นไปในแต่ละภูมิภาค

พรรคความหวังใหม่สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาท ในการเสริมหรือทดแทนภาระหน้าที่ของส่วนราชการในกิจการที่ควรค่าแก่การในรูปธุรกิจเอกชน รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายท้องถิ่นให้มีศักยภาพทางการเงินและมีความคล่องตัวในการสนองตอบความปรารถนาของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อที่หก "พรรคความหวังใหม่" มุ่งมั่นที่จะสร้างความใหญ่โตรุ่งเรืองให้ประเทศไทยก้าวสู่ความเป็นมหาอำนาจทางเกษตรอุตสาหกรรมที่ทันสมัย และพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าในอนาคต พรรคมุ่งสร้างเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าให้ประเทศเป็นศูนย์กลางธุรกิจ และศูนย์กลางการคมนาคมในภูมิภาค

พรรคจะพัฒนาประเทศ โดยการสร้างความสมดุลระหว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ เพื่อให้ผลพวงของการพัฒนาเศรษฐกิจตกอยู่กับประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง

พรรคจะดำเนินความช่วยเหลือ ให้ประชาชนส่วนใหญ่นี้คือโยกย้ายเงินสงเคราะห์
หลุดพ้นจากวงจรแห่งความยากจน ภาระหนี้สิน ความขาดแคลนและความล้มเหลว พรรคจะ
มุ่งแก้ปัญหาค่าที่ดิน การถือครองที่ดินและราคาพืชผลตกต่ำ การถูกเอาเปรียบของ
เกษตรกร ปัญหาที่อยู่อาศัย และสวัสดิการสำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อย ผู้ใช้แรงงาน พ่อค้า
แม่ค้า และเน้นการสร้างงานให้ทุกคนมีรายได้ที่สามารถจะสร้างชีวิตที่ดีได้

พรรคจะส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อประสิทธิภาพในการลดต้นทุน
การผลิต และมีพลังในการต่อรองราคาสินค้า และจัดให้มีองค์กรที่จะให้การส่งเสริม และ
ช่วยเหลือเกษตรกร และอุตสาหกรรมขนาดย่อม อีกทั้งจะส่งเสริมให้มีระบบการค้าเสรี
ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยเปลี่ยนแนวทาง
ของรัฐ จากการมุ่งควบคุมเป็นการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประกอบ
ธุรกิจของภาคเอกชน

พรรคจะดำเนินการแก้ไขปัญหาล้างงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ
ส่งเสริมการพัฒนาพลังงานจากแหล่งกำเนิดพลังงานต่าง ๆ ให้กว้างขวางกว่าการพัฒนา
พลังงานจากก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน เน้นการอนุรักษ์และการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้
ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

พรรคความหวังใหม่มุ่งปรับปรุงและรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมให้เกิด
ความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี
ของประชาชนมากกว่าการพัฒนาทางวัตถุ

ข้อที่เจ็ด "พรรคความหวังใหม่" มุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มี
คุณภาพ คุณธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อบ้านเมือง พรรคจะสร้าง
โอกาสทางการศึกษาให้แก่ชนทุกระดับชั้นโดยเท่าเทียมกัน และมุ่งปรับปรุงระบบการศึกษา
ทุกระดับและทุกสาขาให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และต่อการพัฒนา

เศรษฐกิจของประเทศในยุคนัก้าวหน้าได้อย่างเพียงพอ จะส่งเสริมทุกวิถีทางในการสร้างบุคลากร ครู อาจารย์ อีกทั้งปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีคุณภาพที่ดี ทั้งด้านความรู้และจริยธรรม เพื่อ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

พรรคจะส่งเสริมการวิจัยการพัฒนาและการถ่ายทอดด้านวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและวิทยาการทั้งปวงที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศทั้งนี้โดยจะคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติด้วย อีกทั้งจะคำนึงถึงการสร้างชีวิตที่สมดุลกับธรรมชาติโดยจะพิทักษ์รักษาระบบนิเวศน์ให้ถูกหลักวิชาการเพื่อแก้มลภาวะอันเป็นปัญหาที่รุนแรง อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ยังขาดระบบการวางแผนที่ดี

พรรคความหวังใหม่จะพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนในชนบทให้ก้าวหน้าใกล้เคียงหรือทัดเทียมกับส่วนกลาง โดยจัดบริการสาธารณสุขทั้งสาธารณสุขมูลฐานและสาธารณสุขการอย่างทั่วถึงกันทั้งประเทศรวมตลอดทั้งการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชนในชนบทให้สูงขึ้น อันจะป้องกันแก้ไขปัญหาการอพยพและการว่างงานได้

ชื่อที่แปล "พรรคความหวังใหม่" มุ่งมั่นในการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้พ้นจากการประทุษร้าย ข่มขู่คุกคาม หรือข่มเหงจากอิทธิพลอำนาจมืดทั้งปวง

พรรคจะขจัดยาเสพติดและการค้ายาเสพติดอย่างจริงจัง โดยจะมุ่งกำจัดต้นตอการผลิตการค้ารายใหญ่และรายย่อยอย่างเฉียบขาด และจะเผยแพร่ให้เยาวชน ได้ตระหนักถึงพิษร้ายของยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง พรรคจะขยายการบริการสาธารณสุข และการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบทที่ห่างไกล

พรรคส่งเสริมการค้าในกิจกรรมทางศาสนาทุกศาสนา เพื่อให้มีการนำหลัก
ศีลธรรม คำสั่งสอนของศาสนาไปใช้ในการดำรงชีวิตที่ดี และสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม
และในชาติ พร้อมทั้งขจัดสิ่งที่มีอวมงคลให้ประชาชนหลงผิดและก่อให้เกิดความเสื่อมในสังคม
พรรคส่งเสริมและบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติเพื่อให้
ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติได้ตระหนักถึงคุณค่าในเอกลักษณ์ของศิลป
วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม โดยพรรคมีความเชื่อมั่นว่าวัฒนธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญ
ของการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

ข้อที่เก้า "พรรคความหวังใหม่" มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งเกรียงไกรของ
กองทัพไทย ทั้งด้านกำลังพล กำลังอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้กองทัพ
เป็นหลักประกันที่วางใจได้ในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตยและความมั่นคงของชาติ

พรรคสนับสนุน บทบาทของกองทัพในยามสันติ ให้กองทัพมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ประเทศ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและในการรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

พรรคความหวังใหม่ จะแก้ไขข้อหารายได้และสวัสดิการของกำลังพลในกองทัพ
ให้ทัดเทียมกับส่วนราชการอื่น เพื่อให้บุคลากรของกองทัพสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคม
ได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีสมกับเป็นผู้พิทักษ์รักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติอย่างแท้จริง

ข้อที่สิบ "พรรคความหวังใหม่" มุ่งสร้างสันติภาพและพยายามแก้ปัญหาระหว่าง
ประเทศโดยสันติวิธี จะกระชับความสัมพันธ์กับนานาประเทศ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งใน
ด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ สังคม บนหลักการของความเสมอภาค กฎหมาย
ระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติ และจะปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์อันชอบธรรม
ของประเทศไทย และชาวไทยในต่างประเทศ

พรรคเสรีธรรม
(LIBERAL DEMOCRATIC PARTY)

ชื่อพรรค	เสรีธรรม
ทะเบียนเลขที่	33/2535
วันรับจดทะเบียน	21 กรกฎาคม 2535
ภาพเครื่องหมายพรรค	
ที่ตั้งพรรค	6/69 ถนนย่านพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 278-4223, 278-5877
หัวหน้าพรรค	นายอาทิตย์ อุไรรัตน์
รองหัวหน้าพรรค	นายสุเมธ พรหมพันธุ์ นายสันติ ชัยวีระเดช นายสมศักดิ์ คุณเงิน
เลขาธิการพรรค	นายคินิจ จารุสมบัติ
รองเลขาธิการพรรค	นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์ นายแพทย์โกวิท ภูตะคาม

พรรคเสรีธรรม

กระจายความเจริญ เผชิญปัญหา กล้าตัดสินใจ

นโยบายพรรคเสรีธรรม*

พรรคเสรีธรรมมุ่งศึกษาและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข และยึดมั่นในหลักเสรีภาพที่เป็นธรรมในการพัฒนาประเทศ ด้วยความกล้าที่จะตัดสินใจในการแก้ปัญหา ป้องกันปัญหาและสนองความต้องการของประเทศชาติและประชาชน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญด้วยการพัฒนาทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ อย่างสอดคล้องและสมดุล

1. ด้านการเมืองและการบริหาร

พรรคเสรีธรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

ก. ด้านการเมือง

1. ส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้มีความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ประชาชนทุกคนและทุกกลุ่มอาชีพ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น

2. สนับสนุนพรรคการเมืองในด้านทรัพยากรการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเงินและงบประมาณจากรัฐบาล ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองที่เข้มแข็งและมั่นคงจะเป็นฐานรองรับอันสำคัญของกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

---

* ที่มา : ที่ทำการพรรคเสรีธรรม

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนากลุ่มอาชีพ ชมรม สมาคม และการรวมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองอย่างเป็นระบบ เพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของคนมากยิ่งขึ้น

4. ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจทางการเมืองและการบริหาร ให้แก่หน่วยงานและให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงมากยิ่งขึ้น และให้กลุ่มอาชีพทุกกลุ่มได้มีโอกาสพัฒนาให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นฐานรองรับระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย และให้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

5. แก้กฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งให้เป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพมีอำนาจและบทบาทเพิ่มขึ้น กำหนดอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมและกำหนดจำนวนวุฒิสมาชิกให้น้อยลงและให้มาจากรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มชนที่หลากหลาย

ข. ด้านการบริหาร

1. รื้อปรับระบบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เสถียรกระชับรัด คัดรัดตัวและสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. มุ่งเน้นการกระจายอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินไปยังส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา ป้องกันปัญหา และสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการเลือกตั้งหัวหน้าส่วนราชการระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัดตามความพร้อม และความจำเป็นของแต่ละพื้นที่

3. ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับ ของทางราชการ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

4. ปรับปรุงกระบวนการบริหารงานบุคคลในระบบราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบจำแนกตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการของข้าราชการ และพนักงานของรัฐทุกประเภทที่เหมาะสมกับภาวะค่าครองชีพและเป็นธรรมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและรูปแบบของบำเหน็จ บำนาญ ของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับความจำเป็น รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านเศรษฐกิจ

พรรคเสรีธรรมจะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งสร้างความสมดุล ระหว่างภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ และการกระจายทรัพย์สิน รวมทั้งรายได้ให้มีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น โดยวิธีการปฏิรูปทางการเกษตร การปฏิรูปที่ดิน การปฏิรูปด้านการเงินการคลัง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การเปิดเสรีในตลาดอย่างเป็นขั้นตอน การจัดสรรงบประมาณและภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

ก. ด้านการเงินการคลัง

1. รักษาและส่งเสริมสถานะทางการเงินให้มีเสถียรภาพ โดยให้มีปริมาณเงินที่เพียงพออยู่ในอัตราที่เหมาะสมเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาคและระหว่างประเทศ และการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง ทั้งส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาคและระหว่างประเทศ มีสถาบันทางการเงิน ธนาคารพาณิชย์ ตลาดหลักทรัพย์ และบริษัทการเงินประเภทต่าง ๆ กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ และมีความเจริญเติบโตขึ้นไปอย่างมั่นคงจนสามารถให้บริการแก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งจัดให้มีมาตรการและระบบการกำกับดูแล การบริหารของหน่วยงานเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

3. ส่งเสริมการกระจายรายได้และการออมของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ออม ทั้งนี้ เพื่อลดช่องว่างระหว่างคนร่ำรวยกับคนจน และช่องว่างระหว่างชนบทกับเมือง

4. ปฏิรูประบบภาษีอากรให้เอื้อต่อการผลิต การบริการและการค้า ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมุ่งให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้รับประโยชน์สูงสุด และก่อให้เกิดการแข่งขันบนพื้นฐานของความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น การลดอัตราภาษี และมาตรการส่งเสริมเงินออมในประเทศ

5. รื้อปรับระบบราชการ เพื่อนำนโยบายด้านการเงิน การคลัง ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ท่าท้าวที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีให้สามารถสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือให้ความสะดวกรวดเร็วและความเป็นธรรม แก่ผู้เสียภาษี รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการเสียภาษี

ข. ด้านการเกษตร

1. รื้อปรับปรุงระบบการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเร่งรัดการกระจายการถือครองที่ดิน ให้แก่เกษตรกรที่มีความยากจนและไม่มีที่ทำกิน หรือมีแต่ไม่เพียงพอต่อการยังชีพของครอบครัวพร้อม ๆ ไปกับการให้ความช่วยเหลือในด้านปัจจัยการผลิตและการตลาด ควบคู่กันไปอย่างแท้จริง

2. วิชาการระดับ หรือประเมินราคาผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ข้าว
อย่างพารา มันสำปะหลัง ยาสูบ ถั่วเหลือง เป็นต้น
3. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกร รมชชช และสภาการเกษตร
ของประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามา
ส่วนร่วมกับภาครัฐและธุรกิจเอกชน ในการประสานนโยบายการผลิต การแปรรูปผลผลิต
และการตลาดอย่างเป็นระบบครบวงจร
4. เฝ้าระวังพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นา ตลอดจนการกระจาย
การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และแหล่งกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาด
แคลน้ำในการอุปโภคบริโภค และการเกษตร รวมทั้งการนำทรัพยากรน้ำจากแหล่งน้ำนานา
ชาติมาใช้ประโยชน์ตามสิทธิของประเทศ ในระยะยาวต่อไป
5. ส่งเสริม สนับสนุนและปรับปรุงระบบการผลิตทางการเกษตร ให้
เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทางการเกษตรชนิดใหม่ ๆ ที่เชื่อมโยงและเชื่อมโยงต่อ
อุตสาหกรรมการเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการทำไร่นา สวนผสม การค้าเงินธุรกิจด้านปุ๋ย-
สัตว์ และการประมงทั้งภายในและต่างประเทศ
6. ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่ขาดแคลนของเกษตรกร ด้วยการจัดหา
สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร
ตามความจำเป็น
7. เพิ่มมาตรการการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกและการตัดไม้ทำลาย
ป่า ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร และพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติที่
เสื่อมโทรม โดยการเร่งรัดการปลูกป่าในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกทำลาย รวมทั้งส่งเสริมเกษตรกรปลูกไม้
เศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์ของตนเอง
8. สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาพืช พันธุ์สัตว์ และระบบการเกษตรกรรมให้
ทันสมัยและก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต จนสามารถเข้าแข่งขันใน

ตลาดโลกได้ โดยร่วมมือกับเอกชนเพื่อจัดหา พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย และเครื่องมือทางการเกษตร อย่างมีประสิทธิภาพ

9. พัฒนา และปรับปรุงระบบบริหารการพัฒนาการเกษตร ให้มีการประสาน สอดคล้องกัน ทั้งในด้านนโยบาย และการปฏิบัติตามนโยบาย และในทุกระดับของการบริหาร ได้แก่ ระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ประเทศ และในระดับระหว่างประเทศ

10. พัฒนา และปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ และบริการ ข่าวสารการเกษตร และเทคโนโลยีที่เหมาะสมอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วแก่เกษตรกร เพื่อประโยชน์ในด้านการผลิตและการตลาด อย่างแท้จริง

11. จัดตั้งและพัฒนาตลาดค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนและ ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนที่สร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่ เกษตรกรโดยตรง และเพื่อ เป็นเครื่องมือรักษาระดับราคาของพืชผลเกษตรในประเทศ

ค. ด้านอุตสาหกรรม

1. รื้อปรับระบบและกลไกของรัฐให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมและพิทักษ์ สิทธิประโยชน์ของผู้ลงทุน รวมทั้งมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ด้วยการปรับปรุง รูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

2. ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรม เพื่อรองรับผลิตผลทางการเกษตรในพื้นที่ โดยการทำให้อัตราพิเศษในด้านการเงิน สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ภาษีอากร และให้บริการ ด้านสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ วิชาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งการจัดหา ตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

3. ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดเล็กรวมกัน และในขณะเดียวกันก็สามารถขยายกิจการให้เจริญเติบโตมาก ยิ่งขึ้นตามไปด้วย โดยให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหาร การบริการ และการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์

4. กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ เพื่อการสร้างเงื่อนไขและสภาวะแวดล้อม ที่ดีต่อกิจการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการผลิต เพื่อลดอุปสรรคจากข้อจำกัด ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน และการกำกับควบคุมของรัฐและ จากการแทรกแซงทางการค้าจากรัฐบาลต่างประเทศ

5. สนับสนุน และส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาค และการ จัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรม หรือนิคมอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนแก้ไขมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการ นำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักรกล และเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการอุตสาหกรรม

6. ลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยแก่การขยายตัวของ อุตสาหกรรมและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอินโดจีน

7. ริเริ่มให้รัฐสนับสนุนการลงทุนทางสังคม ควบคู่ไปกับการปรับแก้ไขระบบ การส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรม เพื่อให้มีดุลภาพในการพัฒนาแบบยั่งยืน และแบ่งสรร ผลประโยชน์ในสังคมอย่างเป็นธรรม

ง. ด้านการพาณิชย์

1. ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนของประเทศไทยในต่างประเทศ ด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าแบบพหุภาคีกับกลุ่มความร่วมมือทาง เศรษฐกิจต่าง ๆ ในเชิงรุก ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป กลุ่ม ประเทศเอเชียแปซิฟิก กลุ่มประเทศเขตเศรษฐกิจเสรีอเมริกาเหนือ และภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. คุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชน ผู้บริโภคทั้งในด้านราคา คุณภาพ สินค้าและบริการ มีการกำจัดการผูกขาด คัดค้านและการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีการ รักษาระดับราคาสินค้าทางการเกษตรให้มีเสถียรภาพที่เป็นธรรม และสอดคล้องกับภาวะตลาด ทั้งในและต่างประเทศ

3. สนับสนุนการค้าเสรีภายใต้พันธกรณีทางเศรษฐกิจ และการค้าระหว่างประเทศ ปกป้องสิทธิประโยชน์ของชาติโดยคำนึงถึงความพร้อมและขีดความสามารถของประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติความพันธกรณีของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าและอัตราภาษีศุลกากรรอบอุรุกวัย และการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

4. สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคอินโดจีน

5. เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ทั้งในด้านเงินทุน การตลาด และการผลิตให้สามารถครองตลาดต่างประเทศได้

3. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พรรคเสรีธรรมมุ่งมั่นจะปฏิรูประบบการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบ ทั้งในเรื่องนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน และในขณะเดียวกันก็วางไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา และการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และของท้องถิ่นไว้เป็นมรดกที่มีคุณค่าแก่ประเทศของเราต่อไป

ก. ด้านการศึกษา

1. รีอบริการระบบการบริหารการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย แผนงาน และโครงสร้าง ของระบบการบริหารการศึกษาทั้งหมด เพื่อให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีมาตรฐานและมีเอกภาพ รวมทั้งสามารถสนองตอบต่อความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จะกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้เป็นระบบและตอบสนองความต้องการของชุมชน และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยการกำหนด

บทบาทในด้านการบริหารการจัดการศึกษา ให้ชัดเจนว่าในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ควรจะมีบทบาทมากน้อยแตกต่างกันตามความจำเป็นในด้านการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

3. รื้อปรับระบบการผลิต การสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากรด้านการให้การศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ได้ ครู - อาจารย์ ที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม ด้วยการพัฒนาองค์การวิชาชีพครู การสรรหามาตรการ และส่งเสริมสนับสนุนเพื่อพัฒนามาตรฐานแห่งวิชาชีพให้สูงขึ้นด้วย

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้กุลบุตรกุลธิดาและประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และ 12 ปี ตามลำดับ และการศึกษา अनระบบในทุกระดับ เพื่อสนองความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และตามความถนัดของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. ส่งเสริมให้ภาคเอกชน และองค์กรอาสาสมัคร ทั้งภายในและต่างประเทศ เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของประเทศ โดยการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

ข. ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้มีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาและสามารถประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเนั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อ ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

2. รื้อปรับระบบการบริหารกิจการของศาสนาทั้งกฎหมาย โครงสร้าง และระบบการกำกับดูแล เพื่อให้ศาสนาเป็นประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มคน สังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเอาศาสนามาปรับใช้ในการพัฒนา

คุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหล่อหลอมทัศนคติและจริยธรรมที่พึงปรารถนาของประชาชนในกิจกรรมประจำวันให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

4. ส่งเสริมและฟื้นฟู ศิลปะ วัฒนธรรมนิยมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่น เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และอนุรักษ์ไว้ซึ่งวิถีชีวิตอันดีงามของคนในสังคมให้ยั่งยืนต่อไป

5. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ได้เรียนรู้และเข้าใจคุณค่าของศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และของท้องถิ่นอย่างแท้จริง สามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์กับกิจกรรมประจำวันได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม

4. ด้านสาธารณสุข

พรรคเสรีธรรมมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านสาธารณสุขให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยการรณรงค์ ประสาน และผนึกกำลังความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การอาสาสมัคร เพื่อให้บริการสาธารณสุขที่สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งด้านการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพ ควบคู่ไปกับการรักษาพยาบาล

1. รื้อปรับระบบงานสาธารณสุขของประเทศ ให้มุ่งไปสู่การมีสุขภาพอนามัยที่ดี ปราศจากโรคที่ป้องกันได้ของประชาชนทุกกลุ่มอายุและอาชีพ โดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ควบคุม ป้องกันโรค อนามัยสิ่งแวดล้อม และการจัดบริการทางการแพทย์พื้นฐานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งด้วยการผนึกกำลังทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอาสาสมัคร

2. ปรับปรุงฐานะการคลังเพื่อการสาธารณสุข ด้วยการหารายได้จากบริการที่ประชาชนควรต้องจ่ายสมทบจากสินค้าอุตสาหกรรมสุขภาพ หรือบริการที่แข่งขันได้ในภูมิภาคนี้ของโลก ควบคู่ไปกับการควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีต้นทุนต่ำ ผลตอบแทน มีระบบการกำกับดูแลมาตรฐานของบริการและมีระบบการประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้ประชาชนเลือกใช้เป็นหลักใน

การเฉลี่ยความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย สามารถพึ่งพาอาศัยด้านการรักษาพยาบาลได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

3. **ริเริ่มสร้างเครือข่ายการประสานงานเพื่อนำเอาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางสุขภาพมาใช้ในกิจการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและบำบัดรักษาโรค พร้อมทั้งมุ่งส่งเสริมการวิจัย การใช้มาตรการด้านการศึกษาและสาธารณสุข การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านอนามัยด้วยมาตรการทางสังคม การเงินหรือภาษี และด้วยมาตรการทางกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณสุขที่รุนแรงและสลับซับซ้อน เช่น อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ โรคเอดส์ ปัญหาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อม เป็นต้น**

4. **ปรับปรุงสมรรถนะของระบบบริการสาธารณสุขให้สนองความจำเป็นและความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในชนบท ผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นตามแนวชายแดน มีการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากแพทย์แผนไทย หรือแผนตะวันออกโดยรวม เพื่อเสริมให้บริการมีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น**

5. **พัฒนาการบริหารงานสาธารณสุขด้วยการกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอาสาสมัคร ตั้งแต่ระบบการวางแผนกำลังคน การผลิต การสรรหาการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและการใช้ทรัพยากรด้านการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ**

5. **ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม**

พรรคเสรีธรรมตระหนักในบทบาทและความสำคัญของผู้ใช้แรงงานในการพัฒนาประเทศ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใช้แรงงานได้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ใช้แรงงานด้วยกัน และระหว่างผู้ใช้แรงงานและฝ่ายนายจ้าง และสนับสนุนให้ได้รับค่าจ้างและสวัสดิการอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม

1. ส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานมีสิทธิและเสรีภาพ และมีสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันสังคม รวมทั้งมีการคุ้มครองสิทธิประโยชน์และความสะดวกของผู้ใช้แรงงานในการรับบริการสวัสดิการนั้น ๆ อย่างเต็มที่ พัฒนากลไกในการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ใช้แรงงาน เช่น สหภาพแรงงาน เป็นต้น
2. เสริมสร้างระบบแรงงานสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพทั้งระบบทวิภาคีและระบบไตรภาคี เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งจะสามารถช่วยลดปัญหาความขัดแย้งอันอาจนำไปสู่ความสูญเสียทางเศรษฐกิจได้
3. ส่งเสริมให้มีการวางแผนทรัพยากรกำลังคน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งมีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงาน ทั้งแรงงานที่ไร้ฝีมือและแรงงานที่มีฝีมือ
4. สร้างและพัฒนาหลักประกันด้านสวัสดิภาพสวัสดิการและรายได้ให้แก่ผู้ใช้แรงงานตลอดเวลา เพื่อให้สามารถมีชีวิตรอดอย่างมีศักดิ์ศรี และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง
5. คุ้มครองผู้ใช้แรงงานเด็ก เยาวชน และสตรีมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบทั้งในด้านสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล และสิทธิประโยชน์ในด้านสภาพการจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ และสภาวะงาน รวมทั้งการกำจัดกาเรารัดเอาเปรียบ และการกดขี่ผู้ใช้แรงงานเหล่านั้นอีกด้วย

6. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ส่งเสริมและสนับสนุน การวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การบริการ รวมทั้งการแก้ไขและการป้องกันปัญหาสำคัญของประเทศ
2. เร่งรัดพัฒนาบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมนักวิจัยและนักวิทยาศาสตร์ที่มีผลงานดีเด่น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

3. สนับสนุนการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4. พัฒนามาตรฐานและเครื่องมือในการวัดหรือทดสอบ เพื่อส่งเสริมกิจการด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกและทดแทนการนำเข้าสินค้าที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาประเทศ

5. สนับสนุนส่งเสริม และขยายความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐกับเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อยุติการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ

6. ส่งเสริมและพัฒนาวิธีการ หรือกระบวนการที่จะจัดหาและนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรม การค้า การบริหาร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาฐานความรู้ทางเทคโนโลยีภายในประเทศ

7. ด้านการพลังงานและสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อแสวงหาพลังงานธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานจากแสงอาทิตย์ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพทุกด้าน

2. เร่งรัด และวางมาตรการเพื่อลดปัญหามลพิษที่เกิดจากกิจการอุตสาหกรรม การผลิตและการใช้พลังงาน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนรวมทั้งกิจการอื่น ๆ

3. เร่งรัดให้มีการพัฒนาพลังงานและแหล่งน้ำในภูมิภาคและชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผันน้ำจากแม่น้ำสายสำคัญ ๆ มาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

4. พัฒนาความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ เอกชน องค์กรอาสาสมัคร และประชาชนในพื้นที่ ให้สามารถดำเนินการร่วมกันในการกำจัดป้องกันและรักษาล้างแวดล้อมของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

5. จัดตั้งระบบข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเร่งรัดการประชาสัมพันธ์ และการให้ความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แก่สถานประกอบการ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป

8. ด้านการพัฒนาเมืองและชนบท

พรรคเสรีธรรมตระหนักดีว่าการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาขาดความสมดุลเป็นอย่างมาก ทั้งระหว่างการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ยิ่งไปกว่านั้นยังจะเห็นได้อย่างชัดเจนในความแตกต่างระหว่างเมืองใหญ่กับชนบท ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย ทั้งในเมืองและในชนบทอีกด้วย จึงจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาให้เกิดความสมดุลในทุก ๆ ด้านและทั้งการพัฒนาเมืองและชนบทควบคู่กันไปเสมอ

ก. การพัฒนากรุงเทพ และเมืองใหญ่อื่น ๆ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางผังเมือง และการบังคับใช้เพื่อการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่อื่น ๆ เช่น เชียงใหม่ สงขลา นครศรีธรรมราช ขอนแก่น อุบลราชธานี และนครราชสีมา เป็นต้น

2. พัฒนากรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ ด้วยการเร่งรัดการเพิ่มผิวจราจรทั้งบนดิน เหนือดิน และใต้ดิน ให้ทันต่อจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น มีการขจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มีการจัดหาที่อยู่อาศัยให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชุมชนแออัดรวมทั้งขจัดปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนปัญหาหมอกเมามัวในสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดหาแหล่งพักผ่อนและสวนสาธารณะให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอีกด้วย

3. ให้มีการวางแผน การจราจรขนส่งอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการก่อสร้างโครงข่ายระบบถนนสายหลัก และสายรอง เพื่อเชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานครกับ

ปริมาณลด และระหว่างเมืองใหญ่กับเมืองบริวารได้อย่างเป็นระบบ เพื่อการระบายขวดยานพาหนะได้อย่างสอดคล้องกับความจำเป็น

4. สนับสนุนภาคเอกชนได้เข้ามาจับตลาดร่วมกับภาครัฐในโครงการฟื้นฟูกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างที่อยู่อาศัยราคาถูก ด้วยการส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับสิทธิพิเศษ และการจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการจัดหาบริการสาธารณสุขภาค และสาธารณสุขการให้เพียงพอ

5. สนับสนุนให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีความพร้อมได้โยกย้ายไปตั้งที่ทำการนอกกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ โดยการสร้างศูนย์ข้าราชการหรือเมืองใหม่ เพื่อระบายความแออัดในด้านต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่เหล่านั้น

ข. การพัฒนาชนบท

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกระจายระบบบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสื่อสารโทรคมนาคม ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ และสาธารณสุขภาค และสาธารณสุขการอื่น ๆ ไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงและเพียงพอ เพื่อเป็นพื้นฐานรองรับการพัฒนาชนบทในด้านต่าง ๆ

2. จัดบริการพื้นฐานทางการศึกษา สาธารณสุข และสังคมด้านอื่น ๆ ได้แก่ สถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงดี สถานพยาบาลที่มีคุณภาพ และมีจำนวนมากพอกับความจำเป็นและความต้องการของประชาชนในชนบทอย่างแท้จริง

3. ส่งเสริมให้มีการสร้างงานในชนบทเพื่อสกัดกั้นการอพยพแรงงานจากชนบท เข้าสู่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ ซึ่งจะเป็นการสร้างความอบอุ่นของสมาชิกในครอบครัว และไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ในแหล่งที่ผู้คนอพยพเข้าอยู่อาศัยอย่างแออัดยัดเยียดซึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4. ส่งเสริมการกระจายการลงทุนของภาคเอกชนในภูมิภาคด้วยมาตรการการส่งเสริมการลงทุนในด้าน การลดภาษีอากรเป็นพิเศษ และการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งสิทธิพิเศษอื่น ๆ

5. พัฒนาองค์การชุมชนชนบทให้เข้มแข็งและมีศักยภาพพร้อมที่จะพึ่งตนเองได้ในอนาคต ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร และทางสังคม

9. ด้านความมั่นคง

พรรคเสรีธรรมตระหนักในสถานการณ์ด้านความมั่นคงของโลก และของประเทศ ว่าได้เปลี่ยนแปลงไปหลังสงครามเย็นยุติลง แต่ความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ยังมีความจำเป็นจะต้องมีอยู่ จึงเห็นสมควรกำหนดนโยบายด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรมขึ้นมา

1. พัฒนาระบบโครงสร้างกองทัพให้มีขนาดเล็กระทัดรัด แต่มีกำลังพลที่มีคุณภาพเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ มีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ พร้อมที่จะปกป้องและรักษาเอกราชอธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติได้เป็นอย่างดี และมีเอกภาพ

2. ส่งเสริมบทบาทการเป็นทหารอาชีพและบทบาทของกองทัพในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งบทบาทในการปกป้องสิทธิประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งทางบกและทางน้ำของชาติ รวมทั้งมีการพัฒนาระบบกำลังสำรองให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์

3. เปลี่ยนยุทธศาสตร์ทางการทหาร เป็นยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจการค้า และความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างภูมิภาคและระหว่างประเทศ

4. เพิ่มสวัสดิการและขวัญกำลังใจแก่ทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารผ่านศึก ทหารชั้นผู้น้อย ด้วยมาตรการทางการเงิน ค่าตอบแทน และสวัสดิการอื่น ๆ รวมทั้งการจัดให้มีการฝึกอาชีพ ให้มีความพร้อมที่จะไปประกอบอาชีพต่อไป

5. ปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันการศึกษาของทหารให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก และความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเสมอ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับบทบาทและภารกิจของหน่วยทหารในต่างประเทศ

10. ด้านการต่างประเทศ

พรรคเสรีธรรมยึดมั่นในพันธกรณีที่มีอยู่กับต่างประเทศ ตามสนธิสัญญาและกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งปณิธานว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และความตกลงอื่น ๆ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกภาคี เพื่อเกียรติศักดิ์ศรีและความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้เพื่อ เสริมสร้างสถานภาพของประเทศไทยให้มีบทบาทมากขึ้นและมีโอกาสเป็นศูนย์กลางทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเงิน การคลัง การพาณิชย์ และการคมนาคม ในภูมิภาค

1. เสริมสร้างมิตรภาพ ความเข้าใจ และความร่วมมืออันดีกับนานาชาติทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้าและประเทศต่าง ๆ ภายในระบบการค้าเสรี และการแข่งขันที่เป็นธรรม รวมทั้งมีบทบาทร่วมในการลดความขัดแย้งระหว่างประเทศ อันเนื่องมาจากข้อพิพาททางการค้า การลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ
3. ส่งเสริมคุ้มครองการลงทุนและสิทธิประโยชน์ของคนไทย แรงงานไทย และธุรกิจภาคเอกชนในต่างประเทศ อย่างเต็มความสามารถ
4. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ศิลปะและวัฒนธรรมทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี รวมทั้งการเพิ่มบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาประเทศแก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน
5. ผลักดันให้คนไทยและประเทศไทยได้แสดงบทบาทนำในเวทีสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้นำองค์การระหว่างประเทศ หรือการเป็นผู้นำในลักษณะงานอื่น เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

พันเอก วันนัย สมพงษ์

พันเอก ศิริ ท้าวพันธุ์

นายสุพรม เล่าวันย์ศิริ

นายอานวย ยศสุข

นายอุดมศักดิ์ อุซชิน

นายแพทย์ อุดมศิลป์ ศรีแสงงาม

เลขาธิการพรรค

พลตำรวจตรี ศรชัย มนต์รัตน์

นายทวี สุภธีระ

นางเครือวัลย์ สมณะ

พลตำรวจโท ธนู หอมหวล

พลตำรวจตรี ประธาน สว่างวโรรส

นายปัญญา ศรีปัญญา

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์

นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

ด.ร. พงศธร ลิ่วโยอิน

นายพงษ์พันธ์ สัมภาสุปต์

นโยบายพรรคหน้าไทย*

1. นโยบายการเมือง
2. นโยบายการบริหาร
3. นโยบายเศรษฐกิจ
4. นโยบายการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. นโยบายสังคมและสาธารณสุข
6. นโยบายพัฒนาท้องถิ่นและชนบท
7. นโยบายกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
8. นโยบายป้องกันประเทศ
9. นโยบายต่างประเทศ

พรรคหน้าไทยตระหนักดีว่า ในกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ ซึ่งสถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พรรคหน้าไทยจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อนำไทยไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ดังนี้

1. นโยบายการเมือง

1. ยึดมั่นและพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเน้นเรื่องหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน การควบคุมและถ่วงดุลการใช้อำนาจทางการเมืองและการปรับปรุงองค์กรของรัฐให้สอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว
2. พัฒนาการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยจะส่งเสริมให้กลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่นอกหรือไกลจากกระบวนการทางการเมือง มีโอกาสและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและมีความเสมอภาคกันมากขึ้น
3. ส่งเสริมสถาบันการเมืองให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถภาพสูงในการบริหารราชการ

---

*ที่มา : ที่ทำการพรรคหน้าไทย

แผ่นดิน ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและในการสร้างประเทศให้เป็นผู้นำในสังคม นานาชาติโดยเร่งรัดพัฒนาการเมืองไทยให้สอดคล้องและทันกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ

4. สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการเมืองออกสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น โดยเร่งรัดพัฒนาบุคลากรที่จะรับอำนาจที่กระจายไป ให้และพัฒนากลไกการบริหาร เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจและมีความรับผิดชอบควบคู่กันไปกับการใช้อำนาจ

5. พัฒนาการเมืองในระบบรัฐสภา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นที่ เชื่อมมั่นของประชาชน ในอันที่จะดูแลสิทธิประโยชน์ของสังคมอย่าง เป็นธรรม

6. เสริมสร้างสถาบันสภาผู้แทนราษฎร ให้มั่นคงและมีเกียรติภูมิเป็นที่ เชื่อมมั่นของ ประชาชน

7. สนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยการส่งเสริมกิจกรรมในด้านนี้โดยเฉพาะ

8. ส่งเสริมบทบาทของประชาชนและสื่อมวลชนให้มีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ ในการเสริมสร้างการปกครองในระบบประชาธิปไตยให้มั่นคง และเป็นกลไกที่เที่ยงตรงในการ ชี้วัดการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

2. นโยบายการบริหาร

1. สนับสนุนและสรรหาผู้นำในวงการบริหารงานของรัฐทุกด้านและทุกระดับให้มี วิสัยทัศน์และมีความกล้าในการบุกเบิกและในการตัดสินใจ เพื่อประสิทธิภาพในการปรับเปลี่ยน ระบบให้เข้ากับความเป็นเปลี่ยนแปลงในยุคลูกาณูวัต

2. คุ้มครองข้าราชการและลูกจ้างของทางราชการ ผู้บริหารและพนักงาน รัฐวิสาหกิจให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน บนพื้นฐานของคุณงามความดีและความ เป็นธรรมและปกป้องมิให้ภัยคุกคามจากแหล่งอิทธิพลต่าง ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

3. กำกับและสร้างแรงจูงใจให้มีความร่วมมือ และมีการวางแผนงานที่สอดคล้องกันในการบริหารราชการ โดยตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และความเที่ยงธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวมอย่างแท้จริง
4. พัฒนาและปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ให้ตอบสนองต่อความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ ในประเทศและระหว่างประเทศ และให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนตามแนวบริหารของการเป็นรัฐประชาบาล
5. ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกลไกการบริหารของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีความคล่องตัวและมีขนาดกะทัดรัด มีประสิทธิภาพสอดคล้องและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศในยุคปัจจุบัน
6. พัฒนาระบบงานให้ทันสมัย สนับสนุนการใช้วิทยาการสมัยใหม่ เพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการบริหารไปสู่ส่วนราชการต่าง ๆ และมีการปรับปรุงการให้บริการประชาชนให้สะดวกรวดเร็วและมีคุณภาพ
7. ปรับเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เงิน บุคลากรและทรัพย์สินของรัฐ เพื่อให้ได้ผลงานมากขึ้นหรือเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงานอันจะทำให้รัฐสามารถอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็นสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น
8. สนับสนุนบุคลากรรัฐ เพิ่มทุนประสิทธิภาพให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทุนความรู้ ความสามารถ เสริมสร้างทัศนคติ ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจในเรื่องของค่าตอบแทน ความก้าวหน้า และสวัสดิการต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

3. นโยบายเศรษฐกิจ

ด้านการพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้เจริญทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วทั้ง

ระดับรายได้ การกระจายความเจริญ พัฒนาคุณภาพชีวิตในชนบทและในเมือง และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้โดยเน้นการลงทุนโดยภาครัฐในบริการสาธารณสุขภาค สาธารณูปการขั้นพื้นฐานและการลงทุนโดยภาคเอกชนในกิจการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการต่าง ๆ

2. ร่วมมือกับภาคเอกชนในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ และสนองความต้องการทางการบริโภคและการจ้างงานของคนไทย ทั้งนี้โดยอาศัยทรัพยากรและปัจจัยการผลิตภายในประเทศและโดยการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

3. สนับสนุนและส่งเสริมให้ประเทศไทยมีธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจข้ามชาติที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันเป็นผู้นำธุรกิจในตลาดโลกได้

4. สนับสนุนและส่งเสริมกิจการธุรกิจรายย่อยทุกสาขา ให้เป็นผู้ผลิตและผู้จำหน่ายที่มีคุณภาพ และเป็นฐานรองรับในด้านความเจริญรุ่งเรืองควบคู่กันไปกับธุรกิจขนาดใหญ่

5. คุ้มครองผู้บริโภคและบริโภคนให้ได้รับความเป็นธรรม ทั้งในด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพ ภายใต้บรรยากาศแห่งการแข่งขัน โดยรัฐบาลจะเข้าไปแทรกแซงน้อยที่สุด

ด้านการเกษตร

6. เพิ่มทางเลือกใหม่ให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพการเกษตรโดยกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับผลิตผล เกษตรหลักให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ศักยภาพของทรัพยากรการเกษตรและสภาพของสังคมชนบท เพื่อเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรและครอบครัว

7. เพิ่มผลผลิตในภาคการเกษตรทั้งในด้านพืชหลักและพืชใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของตลาดได้ดีขึ้น ด้วยการสนับสนุนในด้านปัจจัยการผลิต การเงินและวิชาการอย่างจริงจังของรัฐ และรักษาบทบาทของประเทศในฐานะเป็นผู้ผลิตอาหารป้อนตลาดโลก เร่งรัดการฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ โดยระดมความร่วมมือจากภาคเอกชน ได้แก่ ป่าไม้ แหล่งน้ำ ที่ดินเพื่อการเกษตรและแหล่งทรัพยากรประมง เพื่อเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเพื่อประโยชน์

ของอนุชนรุ่นหลัง

8. สนับสนุนให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม รวมทั้งการกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับผลผลิตเกษตรกรในกรณีที่จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรอย่างแท้จริง ทั้งนี้จะส่งเสริมบทบาทของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและเป็นตัวแทนของเกษตรกรและมีอำนาจต่อรองมากขึ้น

ด้านการลงทุนและอุตสาหกรรม

9. เร่งรัดการลงทุนและการผลิตเพื่อส่งออกให้เพิ่มขึ้นในอัตราสูง ภายใต้วงระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แรงงานที่มีฝีมือ การบริหารและการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเข้ามาตรวจราชการจากราคาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ

10. พัฒนาธุรกิจภาคบริการและภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการสื่อสารคมนาคมและขนส่งโดยการลงทุนของภาครัฐและเอกชน และการใช้เทคโนโลยีและวิชาการสูงขึ้น เพื่อเพิ่มทุนรายได้ให้กับประชากรในภาคธุรกิจนี้ และพัฒนาความได้เปรียบในเชิงแข่งขันในตลาดโลก

ด้านการเงินการคลัง

11. ดำเนินนโยบายในด้านการเงินการคลังเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและมีผลมุ่งใจในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นนโยบายลดอัตราภาษีอากรและจัดเก็บภาษีอากรในอัตราต่ำ ขยายฐานภาษีให้กว้างและให้ความเป็นธรรมในการจัดเก็บ และโดยเน้นนโยบายงบประมาณที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมในอัตราสูง ที่ดำรงรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ที่สร้างสวัสดิภาพของประชาชน และคุณภาพชีวิต ที่ยกระดับเทคโนโลยี และวิทยาการในประเทศ และที่กระจายความเจริญ โอกาสและรายได้ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น

12. ส่งเสริมตลาดเงินทุน และตลาดหลักทรัพย์ ให้มีมาตรฐานสากล เป็นที่เชื่อมั่น

ของผู้ลงทุน ผู้บริหารกองทุนและสถาบันการเงินต่าง ๆ และให้เป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงในการระดมเงินออมและเงินทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อนำมาใช้ในการลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

13. เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างและบริการพื้นฐานตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินธุรกิจและต่อการลงทุน ในลักษณะที่มีคุณภาพและล้าหน้าความต้องการ โดยเฉพาะในด้านพลังงาน การสื่อสารโทรคมนาคม และขนส่ง ทั้งนี้ โดยสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนาด้วย

14. ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบราชการที่ล้าสมัย และที่ถ่วงความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ

15. พัฒนาบทบาทของประเทศไทย และคนไทยภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน ในภูมิภาคอินโดจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เพื่อผลประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชนชาวไทย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

4. นโยบายการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. จัดระบบการศึกษาให้ครบวงจร ตั้งแต่วัยเรียนจนถึงวัยทำงาน สำหรับผู้มีรายได้น้อยเพื่อพัฒนาแรงงานคุณภาพ

2. ปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละภูมิภาคในประเทศ

3. พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งผลิตความรู้ใหม่ในทุกสาขา เพื่อสนองตอบต่อการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังและสนับสนุนการวิจัยพื้นฐานและวิจัยเพื่อพัฒนาในมหาวิทยาลัย

4. เร่งรัดเพิ่มการผลิตกำลังคน ในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี สาขาขาดแคลนอื่น ๆ ในระดับกลางและระดับสูงให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ
5. นำเทคโนโลยีใหม่โดยเฉพาะระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาปรับปรุงการศึกษาทุกระดับ ให้ครอบคลุมผู้ด้อยโอกาส เน้นให้นักเรียนมัธยมศึกษามีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และส่งเสริมการขยายทักษะดังกล่าวไปสู่ระดับอื่น
6. ปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาทุกระดับเพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้สามารถอยู่ในหน่วยงานภาครัฐได้และส่งเสริมครูและอาจารย์ทุกระดับทั่วประเทศให้มีความรู้ความสามารถมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนเป็นแม่พิมพ์ที่ดี และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน
7. ส่งเสริมสถาบันการศึกษาของเอกชนทุกระดับโดยเฉพาะระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ให้มีบทบาทในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากร การอำนวยความสะดวก และการรับรองมาตรฐาน
8. กระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและในการจัดการศึกษาของชุมชน
9. ให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาในระดับก่อนการประถมศึกษา และสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมรับภาระในการจัดการ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของภาคเอกชนในระดับอื่น ๆ
10. จัดตั้งกองทุนการศึกษา เพื่อให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดีแต่ด้อยโอกาสเนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกระจายทุนดังกล่าวไปให้เยาวชนทั่วประเทศอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
11. ส่งเสริมให้เยาวชนทั่วประเทศได้มีโอกาสเล่นกีฬาต่าง ๆ อย่างจริงจัง สร้างความนิยมและค่านิยมของสังคมไทยในกิจการกีฬาต่าง ๆ
12. สนับสนุนและจูงใจให้ภาคเอกชนร่วมมือกับภาครัฐในการส่งเสริมการกีฬา

ทั้งในด้านการลงทุนจัดสร้างสนามกีฬามาตรฐานกระจายให้ครบทุกจังหวัด และในด้านการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ

5. นโยบายสังคมและสาธารณสุข

1. ส่งเสริมความสามัคคีและร่วมมือในกลุ่มชนต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างข้าราชการกับประชาชน และนายจ้างกับลูกจ้าง ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มชนทุกกลุ่มได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
2. ส่งเสริมให้ชุมชนมีสิทธิในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ โดยสนับสนุนให้สิทธิชุมชนในการเป็นเจ้าของ และมีสิทธิในการบริหาร อนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ป่าไม้ ที่ดิน เพื่อประโยชน์ของชุมชน และเพื่อแก้ปัญหาที่หากินของราษฎร
3. สนับสนุนการเพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่ลูกจ้างแรงงานและดูแลให้ผู้ใช้แรงงานได้รับความเป็นธรรมมากที่สุด ทั้งในเรื่องค่าจ้าง สวัสดิการ และการพัฒนาอาชีพ
4. ดำเนินการและสนับสนุนจูงใจให้มีการพัฒนาทักษะและฝึกฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพในการทำงานและเพื่อให้บุคลากรและผู้ใช้แรงงานมีรายได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามผลพวงแห่งการพัฒนาประเทศ
5. ให้บริการฝึกอบรมและบริการจัดหางานทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับประชาชนในท้องถิ่นชนบท เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ทางครอบครัว โดยการสนับสนุนและจัดหาแหล่งงานนอกเขต เมืองหลวง
6. จัดให้มีสวัสดิการแก่ผู้ใช้แรงงานจากส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นชนบท ซึ่งจำเป็นต้องเดินทางเข้ามาทำงานทำในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามฤดูกาล เพื่อช่วยเหลือลดภาระทางเศรษฐกิจ และป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสังคม
7. ระดมการลงทุนทั้งในภาคของรัฐและภาคของ เอกชนในการสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัย ในคุณภาพที่เหมาะสมให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้ปานกลาง เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด

ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ ๆ

8. จัดบริการและสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนที่ประสบภัยพิบัติและประชาชนที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรมอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
9. ขยายบริการสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนทั่วประเทศอย่างเพียงพอและทั่วถึง
10. ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขอย่างจริงจัง โดยมีมาตรการจูงใจ เพื่อให้ได้ผลทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
11. วางรอยอย่างจริงจัง เพื่อจัดปัญหาที่เป็นเนื้อร้ายทางสังคม โดยเฉพาะปัญหา ยาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาโสเภณี และปัญหาแรงงานเด็ก ๆ ทั้งหมดสิ้นหรือลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว
12. พัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมเมืองและสังคมเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่อยู่อาศัย ในด้านปัญหาน้ำเสีย และในด้านสิ่งแวดล้อม
13. ศึกษูปกรณ์ป้องกันดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งความสงบสุขในสังคมโดยควบคุมดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม ป้องกัน และปราบปราม อบ เหมขและกาบ่อนทำลายสังคม

6. นโยบายพัฒนาท้องถิ่นและชนบท

1. สร้างโอกาสในการทำมาหากินให้แก่ชาวชนบทอย่างจริงจัง ในอาชีพด้านต่าง ๆ คือ การเกษตร การพาณิชย์ ธุรกิจบริการ และอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมและกาอำนวยการความสะดวกทั้งในการผลิต การแปรรูปและการตลาด
2. ยกระดับคุณภาพของสังคมชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตยากจนและทุรกันดาร ด้วยการเพิ่มการลงทุนของรัฐในด้านสาธารณูปการ การศึกษาและสาธารณสุข การพัฒนาแรงงาน ชนบทกาจัดการและพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร โดยการปฏิรูปที่ดินและมาตรการอื่น

การขยายระบบชลประทานทุกประเภท การพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี
แผนใหม่ให้เกษตรกร

3. สร้างทางคมนาคม การสื่อสาร ไฟฟ้า ประปา นิคมและเขตอุตสาหกรรม และ
ปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งจะกระตุ้นแรงจูงใจการลงทุนในภาคเอกชนเพื่อเพิ่มแหล่งอาชีพและรายได้ให้
ประชาชนในท้องถิ่นชนบท
4. จัดตั้งและส่งเสริมให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐ ของท้องถิ่นเอง
และของเอกชน ให้ทัดเทียมกับสถาบันการศึกษานอกเมือง
5. ให้สิทธิและโอกาสพิเศษแก่ผู้ที่จะไปลงทุนในท้องถิ่นชนบท โดยเฉพาะอุตสาหกรรม
ที่ใช้แรงงานมาก การศึกษา การฝึกแรงงาน และการสาธารณสุขในชนบท
6. ส่งเสริมการกระจายโอกาสโดยมีเป้าหมายสร้างความสะดวกภาคหรือลดความ
เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ด้วยการกระจายอำนาจในการดูแลจัดหาทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่น ชุมชนและ
องค์กรประชาชนในระดับต่าง ๆ มากขึ้น
7. ให้ประชาชนในท้องถิ่นชนบท ได้มีโอกาสจัดตั้งองค์กรโดยวิธีการในระบอบ
ประชาธิปไตย ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อแสดงความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นต่อ รัฐและ
ส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดหารายได้ของตนเองมากขึ้น โดยให้สอดคล้องกับระบบของประเทศ
8. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นชนบทมีโอกาสรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สินของตนเองภายในหมู่บ้านโดยให้มีการประสานงานที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
9. เร่งรัดการฟื้นฟูอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติโดยระดมความร่วมมือจาก
ภาคเอกชน ได้แก่ ป่าไม้ แหล่งน้ำ ที่ดินเพื่อการเกษตร และแหล่งทรัพยากรประมงเพื่อเพิ่ม
คุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อประโยชน์ของอนุชนรุ่นหลัง
10. จัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพสูงในการดำเนินงานและการประสานงานของ
หน่วยงานในภาครัฐ ในการสนองตอบต่อปัญหา ความต้องการในท้องถิ่นและชนบท

7. นโยบายกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. แก้ไขปัญหาการจราจรโดยเร่งด่วนและป้องกันมิให้ปัญหาเลวร้ายไปกว่าที่เป็นอยู่ เติมพื้นที่ถนนให้เพียงพอกับระบบการคมนาคมขนส่งที่กำหนด จัดระบบขนส่งมวลชนและจัดการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ ให้เป็นระบบที่สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการลงทุนก่อสร้างที่จอดรถยนต์สาธารณะ สถานที่พักและขนถ่ายสินค้าชานเมือง ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจราจรให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจังและเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการจราจร
2. ปฏิรูปองค์กรที่ควบคุมดูแล และพัฒนากิจการขนส่งมวลชนทุกรูปแบบให้อยู่ภายใต้ นโยบายแผนงานเดียวกัน โดยมีการวางระบบบริหารที่คล่องตัว และประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ยกระดับมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ลดมลภาวะทางอากาศ น้ำ เสียง ภาวะของเสีย สารเป็นพิษ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และให้มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด โดยใช้วิธีการกำจัดขยะที่เก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน
4. เร่งรัดแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเจ้าพระยาเน่าเสีย และคูคลองที่เชื่อมโยงโดยเร็วที่สุด โดยการลงทุนด้านบำบัดน้ำเสียและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ตลอดจนการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาดำเนินการโดยเฉพาะ รวมทั้งเร่งรัดระบบการป้องกันน้ำท่วม และการระบายน้ำให้มีโครงข่ายสมบูรณ์ในทุกด้านของ กทม. และพื้นที่ปริมณฑล
5. เร่งแก้ไขปัญหาคาราใช้ที่ดินใน กทม. และปริมณฑล โดยกำหนดเป้าหมายและวางขั้นตอนการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ทั้งในด้านการใช้ที่ดิน ความหนาแน่นประชากร ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้สัมพันธ์กับจำนวนประชากรและพื้นที่ทั้งปริมณฑล เพื่อประโยชน์และคุณค่าสูงสุดในด้านคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ และนำมาตรการทางผังเมืองมาใช้

ไว้ป้องกันผลอย่างจริงจัง

6. พัฒนาระบบและวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับอัยการ อธิบดีฯ และภัยอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันสมัย ทั้งบุคลากรและอุปกรณ์ เพื่อให้ประชาชนในชุมชน ทดม. และปริมณฑล มีความมั่นใจในสวัสดิภาพ และความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน

7. สนับสนุนการจัดเตรียมการศึกษาแก่เด็กเล็กก่อนวัยเรียน และระดับอนุบาลขยายโอกาสในการศึกษาให้กับประชาชน ตลอดจนโดยเฉพาะผู้ยากจนและด้อยโอกาสให้มีโอกาสได้เรียน เกินกว่าการศึกษาภาคบังคับ ขยายโอกาสในการทำงานให้กับผู้มีการศึกษาน้อยด้วยการจัดควรวัด อบรมอาชีพอย่างต่อเนื่อง

8. จัดกระจายบริการด้านสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลให้ครอบคลุมผู้ด้อยโอกาส กลุ่มต่าง ๆ และจัดให้บริการสวัสดิการสังคม ทั้งในกลุ่มวัยก่อนเรียน เยาวชน และผู้สูงอายุ จัดตั้ง ศูนย์เยาวชน สนามเด็กเล่น ให้มีอย่างเพียงพอ ตลอดจนขยายจำนวนและพื้นที่ของสวนสาธารณะ ให้กระจายทั่วพื้นที่โดยให้มีจำนวนสอดคล้องกับความหนาแน่นของประชากร

9. ให้การส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัวและสถาบันศาสนา พื้นฟูกิจกรรมศาสนา ในการส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัวและสถาบันศาสนา พื้นฟูกิจกรรมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามในชุมชนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้ประชาชนมีคุณธรรม มีความรักและกลมเกลียวกัน

10. แก้ไขปัญหาชุมชนแออัด โดยขยายโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้มีโอกาสมีที่พักอาศัยของตนเอง สนับสนุนให้มีการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนแออัด เสริมสร้าง ความมั่นคงในเรื่องที่อยู่อาศัยและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพที่มั่นคง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

11. ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และโครงสร้างของหน่วยราชการและ รัฐวิสาหกิจในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลให้สามารถประสานงานบริหารและบริการประชาชน ได้อย่างโปร่งใส ฉับไว มีแผนงานและงบประมาณที่สอดคล้องกัน เพื่อดำเนินงานตามนโยบายและ แนวทางที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. เสริมสร้างการกระจายอำนาจให้หน่วยงานท้องถิ่นมีประสิทธิภาพในการบริหาร และการจัดบริการที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน โดยให้อิสระในด้านการบริหารการคลัง อย่างแท้จริง

8. นโยบายป้องกันประเทศ

1. ปรับปรุงโครงสร้างของกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสม มีความคล่องตัว ด้วยกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยเป็นหลัก ประกันต่อความมั่นคงของชาติและราชบัลลังก์ ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถทางเศรษฐกิจการคลัง
2. ปรับปรุงสวัสดิการ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่ทหารชั้นผู้น้อย และให้การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาตนเอง
3. พัฒนากองทัพให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันประเทศ และในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพย์สินของประเทศ ทั้งทางบกและทางทะเล ทั้งนี้โดยคำนึงถึงภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นได้
4. เน้นมติใหม่ของความมั่นคงของประเทศภายใต้การสนับสนุนของสงครามเย็น ซึ่งคือความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยจะสนับสนุนความเข้มแข็งของกองทัพในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะตลอดชายฝั่งของประเทศ
5. ส่งเสริมเกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของกองทัพไทยโดยเสริมบทบาทของกองทัพให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย
6. ส่งเสริมกองทัพให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพของรัฐบาล ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. นโยบายต่างประเทศ

1. ดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของชาติ ทั้งในระยะสั้น

และในระยะยาวเป็นหลัก โดยให้สอดคล้องกับนโยบายทางด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และ ความมั่นคงและโดยการเคารพต่อพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีอยู่ตามสนธิสัญญาและ ความตกลงต่าง ๆ

2. ใช้นโยบายต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการช่วยส่งเสริมการค้า สินค้า และ บริการระหว่างประเทศ การลงทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้ามชาติ และการท่องเที่ยว เพื่อ รักษาและเพิ่มทุนผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงแนวโน้มแห่งความเปลี่ยนแปลงทาง ด้านการเมือง เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารในระบบระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อ เสริมสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้า ให้แก่ประเทศไทยตลอดไป

3. ดำเนินบทบาทเป็นหนึ่งในแกนนำในการส่งเสริมความร่วมมือกับบรรดาประเทศ ที่สังเกตเห็นอนาคตและมีผลประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศเพื่อนบ้านใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออกและแปซิฟิก เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและ ความมั่งคั่งร่วมกัน อีกทั้งเพื่ออำนาจต่อรองให้แก่ประเทศไทย ในกิจการทางการเมืองและเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ

4. ร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจและองค์กรระหว่างประเทศ ในอันที่จะเสริมสร้าง และธำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพและสันติภาพของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อ ให้ภูมิภาคนี้มีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจต่อไป ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนบทบาทของสหประชาชาติ ในด้านการป้องกันด้วยการทูตและการรักษาสันติภาพ โดยคำนึงถึงขอบเขตจำกัดขององค์การฯ

5. ปรับปรุงระบบการบริหารให้ประเทศไทยมีหน่วยงานที่เข้มแข็งและมีเอกภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อดำเนินการเจรจาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและ เพื่อคุ้มครอง หรือเพิ่มทุนผลประโยชน์ของพี่น้องชาวไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาส ซึ่งอาจจะได้รับความกระทบกระเทือนจากข้อตกลง และพันธกรณีทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ

6. เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการเคารพต่อหลักการว่าด้วย การอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน โดยการพัฒนารอบ

กลไกและบรรทัดฐานในการดำเนินความสัมพันธ์ต่อกันโดยการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านซึ่งต้องการความช่วยเหลือ และโดยการส่งเสริมโครงการย่อยของภูมิภาคอย่างเร่งรัด เพื่อสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านมีความมั่นคงก้าวหน้า ซึ่งในที่สุดแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยเอง

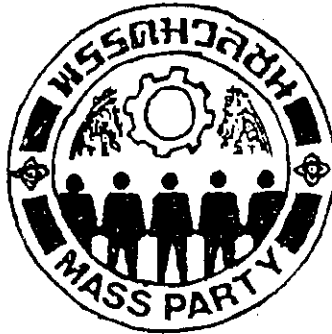
7. ดำเนินการให้ประเทศไทยมีบทบาทอันสร้างสรรค์และมีภาพพจน์เป็นที่นิยมกันนับถือในประชาคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการเสริมสร้างเสถียรภาพและความเป็นประชาธิปไตย ความถูกต้องและความเป็นธรรม การเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและความต้องการพื้นฐานของมนุษยชน และความสมดุลทางนิเวศน์วิทยา

พรรคมวลชน
(MASS PARTY)

ชื่อพรรค มวลชน
ทะเบียนเลขที่ 44/2538
วันจดทะเบียน 16 มีนาคม 2538

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค 630/182 ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงบางยี่ขัน
เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

หัวหน้าพรรค ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง

รองหัวหน้าพรรค พลตำรวจตรี ดาวรงค์ สรรพศิริ
พลตำรวจตรี สันสมุทร มุกดาหาร
นายชิงชัย ต่อประดิษฐ์
นายเดลีง อยู่บำรุง
พันตำรวจโท ประสิทธิ์ พุฒิบาว

เลขาธิการพรรค นายเจี๋ย ก๊กผล

รองเลขาธิการพรรค นายสมหมาย คุ้มทรัพย์

นโยบายพรรคมวลชน*

พรรคมวลชน มีนโยบายและความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะดำเนินงานโดยอาศัยวิถีทางการเมืองในการสร้างสรรค์และพัฒนา สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนรวมของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในสาขาอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองและประโยชน์สุขของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

พรรคมวลชน เชื่อมั่นว่า ในการพัฒนาสังคมนั้นจะต้องเป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของสังคมไทย ซึ่งมีจิตใจยึดเหนี่ยวซึ่งกันและกัน จุดที่น้องมีความเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ดังนั้นการพัฒนาไปสู่ความเจริญจะต้องไม่คำนึงถึงแต่ทางด้านวัตถุประการเดียว แต่จะต้องยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม อันเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติมาแต่อดีตกาล โดยการพัฒนาขึ้นนอกจากจะต้องไม่บั่นทอนหรือบ่อนทำลายสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ยังจะต้องทำนุบำรุงไว้ให้ยังเป็นสภาพสืบไปอีกด้วย

การพัฒนาสังคม จะเน้นหนักในด้านการศึกษาลดจนการอบรมจริยธรรมศีลธรรม ตามหลักศาสนาที่ประชาชนแต่ละคนยึดถือศรัทธา โดยมุ่งกระจายการศึกษาให้ไปถึงประชาชนทุกท้องถิ่นให้ได้มีโอกาสเท่าเทียมกันทุกระดับพร้อมกับส่งเสริมบำรุงพระศาสนาทุกศาสนาให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อจะสามารถยกระดับจิตใจให้มีคุณธรรมอันจะเป็นหนทางลดอาชญากรรมได้วิธีหนึ่ง

ในขณะเดียวกัน พรรคมวลชน จะให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อคนชราผู้ยากจนชัคนและผู้ป่วยพลภาพ โดยนำวิธีการประกันสังคมมาเป็นแนวทางปฏิบัติ ในฐานะที่คนเหล่านั้นมีส่วนโดยตรงในการพัฒนาประเทศเช่นเดียวกับผู้อื่นที่มีโอกาสศึกษา จึงจะต้องไม่ถูกทอดทิ้งให้เผชิญชีวิตอยู่ตามลำพัง ทั้งนี้รวมตลอดไปถึงผู้ที่ตกอยู่ในสภาพว่างงานอีกด้วย พร้อมกันนี้จะปรับปรุงกิจการสาธารณสุขให้สามารถบริการประชาชนทุกท้องที่ได้กว้างขวางอย่างทั่วถึง

---

* ที่มา : ที่ทำการพรรคมวลชน

ทางด้านเศรษฐกิจ พรวรคมวลชน จะมุ่งเน้นหนักในด้านส่งเสริมผลผลิตที่ได้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศพร้อมกันนั้นก็จะสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมและการลงทุน เพื่อลดจำนวนคนว่างงาน กับสร้างรายได้แก่ประเทศตลอดจนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้จะดำเนินการปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีให้วัดกุมกับเป็นธรรมแก่ประชาชน

การส่งเสริมและช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ จะวางแนวทางให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นในแต่ละภาค ซึ่งมีผลผลิตและความต้องการแตกต่างกัน อาทิ ความต้องการแหล่งน้ำ และไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดหาตลาดแก่ผลผลิตจากภาคเหนือ การชลประทานและตลาดการเกษตรจากภาคกลาง การปรับปรุงค่าธรรมนิยม ค่าภาคหลวงแร่ การจัดหาพันธุ์ยาง ส่งเสริมกิจการปลูกและกลั่นน้ำมันปาล์มในภาคใต้ การพัฒนาอุตสาหกรรม และการประมงในพื้นที่ภาคตะวันออก จัดสรรผลประโยชน์ที่ได้จากภาษีและค่าธรรมนิยมในท้องถิ่นให้กลับไปพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ ปรับปรุงระบบการขนส่งสินค้า พัฒนากิจการด้านพลังงาน ตลอดจนการจัดหาตลาดแรงงาน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ภาษีให้ความควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อขจัดปัญหาการเอาเปรียบ และการทุจริตผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมีฐานะยากจนอยู่แล้ว คุ้มครองการจ้างแรงงานและอัตราค่าจ้างอย่างถูกต้อง เป็นธรรม ส่งเสริมสวัสดิการของข้าราชการลูกจ้างและพนักงาน สนับสนุนการรวมตัวเป็นองค์กรหรือสหภาพของผู้ใช้แรงงาน

ส่วนในด้านการเมือง พรวรคมวลชน สนับสนุนการเข้ามามีส่วนในการปกครองบริหาร นับแต่ส่วนท้องถิ่น ส่วนตำบล ระดับอำเภอ สุขาภิบาล เทศบาล จังหวัด และระดับชาติตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการควบคุมการบริหารและการใช้เสรีภาพอย่างสมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย สนับสนุนการเลือกตั้งผู้บริหารในส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงสวัสดิการและรายได้ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลให้เหมาะสมกับความ เป็นจริง พร้อมทั้งป้องกันและขจัดการทุจริตในหน่วยงานของทางราชการ

ด้านการเมืองต่างประเทศ พรรคมวลชน จะสนับสนุนการค้าเป็นนโยบายเป็นมิตรกับทุกประเทศโดยไม่มีเลือกว่ามีสิทธิการปกครองใด พร้อมกับป้องกันการเข้าแทรกแซงกิจการภายใน ส่งเสริมการปรับปรุงสมรรถภาพและประสิทธิภาพของกองทัพให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น รวมตลอดไปถึงการปราบปรามการค้าการร้ายและการรักษาความสงบภายในประเทศ สนับสนุนการแก้ไขกรณีพิพาทกับปัญหาระหว่างประเทศด้วยสันติวิธี ยึดมั่นต่อพันธกรณีที่มีอยู่ตามสนธิสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคความยุติธรรมและศักดิ์ศรีของชาติ

วิสัยทัศน์การเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคมวลชน

1. นโยบายด้านการปกครองและการบริหาร

พรรคมวลชน จะยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พระประมุข สร้างเสถียรภาพแก่รัฐบาลในระบอบนี้ที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยส่วนรวม รักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์แห่งรัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติเป็นประชาธิปไตย และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองบริหารประเทศทุกระดับ

ดังนั้น พรรคมวลชน จะยึดมั่นในนโยบายการปกครองและการบริหารดังต่อไปนี้

1.1 สนับสนุนการเลือกตั้งสภาตำบล สุขาภิบาล เทศบาล สภาจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกระจายอำนาจการบริหาร และการตัดสินใจไปสู่เจ้าหน้าที่และองค์การของรัฐอย่างทั่วถึงทั้งในส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค และเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์นี้ พรรคมวลชน สนับสนุนให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแทน การแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาต่าง ๆ และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมีโอกาสเข้าบริหารและใช้ความรู้ความสามารถของคนอย่างเต็มที่

1.2 จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้สภาตำบล สภาเทศบาล สภาสุขาภิบาลและสภาจังหวัดมีโอกาสเข้าควบคุมโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเต็มที่ให้ประโยชน์ต่าง ๆ ตกเป็นของประชาชนในท้องถิ่นอย่าง

แท้จริงและจัดแบ่งรายได้จากค่าธรรมเนียมและภาษีที่เก็บได้ในแต่ละท้องถิ่น ตกเป็นของท้องถิ่น
นั้นในอัตราที่เหมาะสม

1.3 จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการกีดกันแห่งประชาชนจากข้าราชการ
และลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนแก้ปัญหาขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน พร้อมกัน
นั้นก็จัดระบบการอบรมและควบคุมการปฏิบัติงานของข้าราชการให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
มากยิ่งขึ้น โดยมีระเบียบวินัยและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.4 ปรับปรุงอัตรารายได้และสวัสดิการของข้าราชการเพื่อให้สอดคล้องกับรายจ่าย
และไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ สำหรับอัตราเงินเดือนค่าสุดเป็นการป้องกันปัญหา
การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง พร้อมกันมีการลงโทษผู้ประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาด

1.5 ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการประพฤติมิชอบในวงราชการ
ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการประพฤติมิชอบในวงราชการ มีอำนาจลงโทษเมื่อ
พิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิดโดยไม่ต้องส่งมอบให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษ ซึ่งอาจมีการ
ช่วยเหลือกันขึ้นได้

1.6 ปรับปรุงระบบงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยพัฒนาบุคลากร
แก้ไขระเบียบที่ซ้ำซ้อน แยกหน่วยงานที่สามารถทำให้เกิดความสับสนแก่การติดต่อของประชาชน
ได้ เช่น แยกที่ทำการแขวงหรือตำบล ออกจากที่ทำการเขตหรืออำเภอให้อยู่ในบริเวณแขวง
หรือตำบล รวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันแต่กระจัดกระจายกันอยู่เข้าเป็นกลุ่มก้อน เพื่อ
ความสะดวกในการติดต่อของประชาชน

1.7 ปรับปรุงระบบโครงสร้างการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตลอดจนการ
แต่งตั้งโยกย้ายการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้ข้าราชการเกิดขวัญกำลังใจและความ
มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อส่งเสริมคนดีมีความสามารถให้มีโอกาสก้าวหน้าอย่างเป็นธรรม

1.8 สนับสนุนให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นตามวิถีทางประชาธิปไตย
โดยมีการทบทวนวาระการอยู่ในตำแหน่ง พร้อมกับส่งเสริมรายได้และสวัสดิการของกำนัน

ผู้ให้บ้านและแพทย์ประจำตำบล ให้เหมาะสม

1.9 สนับสนุนการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการปกครองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย

1.10 สนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่จะสร้างความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

1.11 ข้าราชการประจำจะต้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองในขณะเดียวกันไม่ได้ เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการ และสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. นโยบายด้านการทหาร

พระบรมราชชนก เชื่อมั่นว่า ความแข็งแกร่งของกองทัพ ประสิทธิภาพในการป้องกันประเทศ และการปราบปรามการก่อการร้าย เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความมั่นคงแก่ระบอบการปกครองประเทศ ทหารจะต้องได้รับรายได้และสวัสดิการอย่างเพียงพอ ผู้สละชีวิตร่างกายเพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติให้พ้นจากอริราชศัตรูจะต้องได้รับเกียรติอันเหมาะสม โดยครอบครัวต้องได้รับการเกื้อกูลให้ครองชีพอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี พร้อมกันนั้นทหารจะต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อให้มีการศึกษาที่ดี และมีวิชาชีพเหมาะสมที่จะประกอบอาชีพได้เมื่อปลดประจำการไปแล้ว รวมทั้งได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพเมื่อถึงกำหนดนั้นด้วย

ดังนั้น พระบรมราชชนก จะยึดมั่นในนโยบายด้านการทหารดังต่อไปนี้

2.1 พัฒนากำลังป้องกันประเทศทั้งในด้านกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ให้เข้มแข็งทันสมัยพร้อมที่จะป้องกันชาติจากการรุกราน การปราบปรามการก่อการร้าย และการรักษาความสงบภายในประเทศ

2.2 ดำเนินนโยบายเป็นมิตรกับทุกประเทศ โดยไม่มีการรุกรานหรือแทรกแซงกิจการภายใน แก้ไขปัญหาขัดแย้งต่าง ๆ โดยสันติวิธี เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้กำลังและประสานนโยบายการทหารกับนโยบายต่างประเทศอย่างใกล้ชิด

2.3 หลีกเลี่ยงการนำทหารจากมิตรประเทศ เข้ามาช่วยรบในดินแดนแห่งราช-

อาเซียนไทย ส่วนการร่วมมือทางทหารกับมิตรประเทศจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ

2.4 ปรับปรุงรายได้และสวัสดิการของทหารให้ได้มาตรฐานที่เหมาะสม ปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทหารผ่านศึกและทหารกองหนุน พร้อมกับปรับปรุงการส่งเคราะห์ครอบครัวดำรงชีพ

2.5 ฝึกอบรมวิชาชีพแก่ทหารก่อนปลดประจำการ เพื่อสามารถประกอบอาชีพที่ถนัดได้ หลังจากนั้นพร้อมกับจัดหาแหล่งแรงงานทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อช่วยแก้ทหารที่ปลดประจำการแล้วมีความมั่นใจต่ออนาคต

2.6 สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตอาวุธในประเทศ ทั้งในกองทัพและเอกชน

2.7 สนับสนุนการใช้กำลังทหารกำลังที่จัดแบบทหารและกำลังประชาชน อาสาป้องกันตนเองให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สังคม และสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยมีเอกภาพในการบังคับบัญชา

3. นโยบายด้านการต่างประเทศ

พรรคมวลชน ยึดมั่นในนโยบายเป็นมิตรกับทุกประเทศ โดยไม่มีการแทรกแซงเบียดเบียนหรือคุกคามซึ่งกันและกัน เสริมสร้างสัมพันธ์ทวิภาคีกับนานาประเทศที่เป็นมิตรกับประเทศไทยให้แน่นแฟ้นอย่างมีศักดิ์ศรี พร้อมกับใช้วิถีทางการทูตเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศกับเพื่อเสริมสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ดังนั้น พรรคมวลชน จะยึดมั่นในนโยบายด้านการต่างประเทศดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินนโยบายระหว่างประเทศโดยอิสระและอย่างมีศักดิ์ศรีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ

3.2 เป็นมิตรกับทุกประเทศที่เป็นมิตรกับประเทศไทย โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของระบอบการปกครองหรือระบอบเศรษฐกิจ ทั้งนี้โดยไม่มีการแทรกแซงเบียดเบียนหรือคุกคามซึ่งกันและกัน

3.3 ดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ โดยไม่ผูกมัดหรือผูกพันกับประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะและจะไม่เป็นเครื่องมือของประเทศใด

3.4 ดำเนินการเพื่อปรับสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้านให้เข้าสู่สภาพปกติ โดยอาศัยหลักแห่งความเสมอภาค และการเคารพในบูรณภาพและอธิปไตยซึ่งกันและกัน และจะใช้วิถีทางการทูตในการแก้ปัญหาคัดแย้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันโดยใช้กำลัง ทั้งนี้ โดยประสานนโยบายด้านการต่างประเทศเข้ากับนโยบายด้านการทหาร

3.5 สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมืออย่างบริสุทธิ์ใจ ในระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เพื่อประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้ภูมิภาคนี้ของโลกเป็นภูมิภาคแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความ เป็นกลาง เพื่อก่อให้เกิดความใหญ่โตอันดีสุขร่วมกันของประชาชาติในภูมิภาคนี้

3.6 ยึดมั่นต่อกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญาและความตกลงที่มีอยู่ก่อนหน้าประเทศ บนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคและยุติธรรม

3.7 ประสานนโยบายด้านการต่างประเทศกับนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะนโยบายเกี่ยวกับการพาณิชย์และการจัดหาแหล่งจัดส่งแรงงานในต่างประเทศ

3.8 ดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้อพยพ โดยอาศัยการเมืองเป็นหลักในการเจรจากับประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้อพยพได้กลับไปยังภูมิลำเนาเดิมหรือไปยังประเทศที่สาม ควบคุม ตรวจสอบไม่ให้ค่ายผู้อพยพเป็นที่หลบภัยของการดำเนินกิจการทางทหาร ทางการเมืองหรือเป็นแหล่ง คำขอถ้อยแถลง อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาค่ายผู้อพยพจะไม่ละทิ้งหลักการของมนุษยธรรม

4. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

พรรคคอมมิวนิสต์ ยึดมั่นในนโยบายที่จะร่วมมือประสานงานกับองค์กรทุกองค์กร เพื่อนำมาซึ่งเสถียรภาพและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชนทุกระดับ ด้วยความเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อจัดระเบียบบริหารทางเศรษฐกิจ

อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พรรคมวลชน มีนโยบายแน่วแน่ที่จะปรับโครงสร้างภาษีและอัตราการจัดเก็บภาษีให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อลดภาระอันเกินควรในการประกอบกิจการเป็นการเพิ่มการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากยิ่งขึ้น พร้อมกับนั้นจะปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และความมั่นคงแห่งชีวิตของประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ชรา และผู้ทุพพลภาพ โดยการจัดทำระบบประกันสังคม ระบบสวัสดิการและโครงการพัฒนาชนบทยากจน กับโครงการเสริมอาชีพให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมั่นคงยิ่งขึ้น

พรรคมวลชน จะส่งเสริมการลงทุนในส่วนบุคคลเพื่อกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะในเขตชนบทยากจน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น พร้อมกับปรับระบบภาษีท้องถิ่นและค่าธรรมเนียมที่เก็บจากทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นตกแก่ท้องถิ่นนั้น ๆ มากขึ้นโดยได้รับส่วนแบ่งแก่ท้องถิ่นตามอัตราอันสมควรและเป็นธรรม

ดังนั้น **พรรคมวลชน** จะยึดมั่นดำเนินการตามนโยบายด้านเศรษฐกิจต่อไปนี้

4.1 นโยบายด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร

พรรคมวลชน ตระหนักดีว่า ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ที่สุดของประเทศยังอยู่ในสภาพตกต่ำทั้งทางด้านรายได้มาตรฐาน การครองชีพ และสังคม จึงต้องปรับปรุงและยกฐานะความเป็นอยู่ทางเกษตรให้ดีขึ้น เพื่อเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติและทำให้เกิดความเป็นธรรมในขณะเดียวกัน

ในการพัฒนาทางการเกษตร **พรรคมวลชน** มีนโยบายที่ปรับปรุงอย่างเหมาะสมแก่ผลิตผลและแหล่งเพาะปลูกในแต่ละพื้นที่ พร้อมกับประสานกับด้านการตลาดโดยพรรคมวลชนจะยึดมั่นในนโยบายที่รัฐจะต้องจัดหาแหล่งการตลาดให้แก่ผลิตผลทางการเกษตร และต้องสอดคล้องกันนโยบายและมาตรการด้านการพาณิชย์

ดังนั้น เพื่อความสอดคล้องกันทั้งทางด้านนโยบายและมาตรการดำเนินงานอย่าง เป็นเอกภาพและเกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของชาติอย่างแท้จริง พรรคมวลชนมีนโยบายที่จะจัดตั้ง กระทรวงพาณิชย์ การเกษตร และสหกรณ์ ขึ้น โดยรวมกระทรวงพาณิชย์กับกระทรวงเกษตร และสหกรณ์เข้าเป็นกระทรวงเดียวกันเพราะผลผลิตส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจะต้องจัดหาแหล่ง ตลาดมาจากการเกษตรและไม่อาจแยกการบริหารออกโดยขาดการประสานกันได้

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว พรรคมวลชนจะดำเนินนโยบายด้านการ เกษตรดังต่อไปนี้

4.1.1 รวมกระทรวงพาณิชย์กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าเป็นกระทรวง พาณิชย์ การเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและการประสานกันอย่างใกล้ชิด โดย ถือว่าผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลผลิตส่วนใหญ่ที่สุดของประเทศ ซึ่งต้องมีการจัดหาตลาดและ สนับสนุนการขายผลผลิตนั้นอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ผู้ผลิต

4.1.2 เร่งรัดการปฏิรูปและการจัดรูปที่ดิน การพัฒนาที่ดิน รวมทั้งการจัดที่ดิน วางแปลนที่ได้ทำประโยชน์และพื้นที่ป่าหมดสภาพแล้วเสร็จ เพื่อใช้ในการดำเนินการทางด้านการ เกษตรให้เหมาะสมกับเร่งรัดในการยกเลิกสภาพป่าสงวนเมื่อสิ้นสภาพที่จะเป็นป่าสงวนแล้ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถจับจองทำกันได้

4.1.3 จัดการชลประทานให้ทั่วถึงเท่าที่จะเป็นไปได้ จัดให้น้ำกินน้ำใช้ทั่วถึง โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ โครงการขนาดกลางและโครงการขนาดเล็ก ในพื้นที่ซึ่งไม่ สามารถจัดการชลประทานได้ เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ดำเนินการแก้ไข โดย ปรับปรุงโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าให้ทั่วถึงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กับส่งเสริมโครงการทำ ฝนเทียมให้มีอุปกรณ์เครื่องมือและกำลังคนอย่างเพียงพอ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มากยิ่งขึ้น พร้อมกับพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมได้ตลอด ทั้งปี

4.1.4 อนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรแต่ละสาขาสำรวจ

แนะนำและให้ความช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับเกษตรกรที่ควรดำเนินการในแต่ละพื้นที่ตามความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ และความต้องการของตลาดในแต่ละช่วงเวลา โดยมีความฉับไวต่อสถานการณ์การตลาดและสามารถแจ้งให้เกษตรกรทราบล่วงหน้าในระยะเวลาอันสมควร

4.1.5 ป้องกันการทำลายป่าต้นน้ำลำธาร และเร่งการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปแล้ว ควบคุมกิจการทำป่าไม้ให้เป็นไปอย่างมีระบบโดยป้องกันการทำลายป่าต้นน้ำลำธาร

4.1.6 ส่งเสริมการลงทุนแก่ผู้ดำเนินการเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร ที่จะให้ประโยชน์แก่เกษตรกรในด้านการค้าเทคโนโลยี การเพิ่มผลผลิต และรายได้ สำหรับผู้ดำเนินการเกษตรในเขตชนบทยากจน ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร พร้อมกับลดหย่อนภาษี และสนับสนุนด้านการสาธารณสุขภาค กับได้รับสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยระดับต่ำเป็นพิเศษ

4.1.7 จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรให้ครบทุกตำบลที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์การรวมตัว ทำให้เกิดพลังในการผลิตและการตลาดกับเป็นการลดอัตราการว่างงาน โดยมีการจ้างงานด้านเอกสารและบัญชีในสหกรณ์นั้น ๆ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่สหกรณ์และกรรมกรทางด้านวิชาการ การตลาด และสินเชื่อ ตลอดจนคำแนะนำแนวปฏิบัติในเชิงธุรกิจ

4.1.8 ส่งเสริมกิจการผลิตปุ๋ยและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเกษตรซึ่งดำเนินการโดยผู้ลงทุนภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรซื้อหาได้ในราคาถูกให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพัฒนาชนบทยากจน ด้วยการจัดหาอุปกรณ์เหล่านั้นให้เกษตรกรซื้อด้วยวิธีผ่อนชำระโดยไม่คิดดอกเบี้ย หรือคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำเป็นพิเศษ

4.1.9 ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎค่าระเบียบค่าธรรมเนียม หรือธรรมเนียม ภาษีอากร ซึ่งมิผลในการลดรายได้ของเกษตรกร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบโควตา อันก่อให้เกิดการขาดประสิทธิภาพด้านการพาณิชย์และ เศรษฐกิจและเป็นสาเหตุของระบบผูกขาด

4.1.10 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งตลาดกลาง รวมทั้งการปรับปรุงองค์กรและหน่วยราชการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการตลาด เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสขายผลผลิตในราคาที่เหมาะสมกับเป็นการชักจูงให้มีการปรับปรุงด้านคุณภาพของผลผลิต

4.1.11 ปรับปรุงกลไกของรัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการจัดหาตลาดทั้งภายในและต่างประเทศรวมทั้งใช้มาตรการทางการค้าและการทูต เพื่อให้ได้ส่งออกมากขึ้นในราคาที่ดีที่สุด

4.1.12 จัดระบบที่จะช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรเพื่อลดความเสี่ยง โดยให้สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวของราคาในตลาดโลก ระดับปานกลาง และระยะยาว

4.1.13 จัดโครงการฝึกอบรมที่จะเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถดำเนินอาชีพอื่นซึ่งจะยกฐานะรายได้ให้ดีขึ้น และขยายโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานออกไปในชนบทให้มากที่สุด โดยเฉพาะในเขตพัฒนาชนบทยากจน และเน้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพิเศษ

4.2 นโยบายด้านอุตสาหกรรม

พรรคคอมมิวนิสต์ มีนโยบายแน่วแน่ที่จะส่งเสริมการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับทรัพยากรของประเทศ สร้างบรรยากาศที่ดีในการลงทุนจะไม่แทรกแซงหรือดำเนินการในลักษณะแข่งขันกับธุรกิจภาคเอกชน นอกจากกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ที่มีลักษณะพิเศษอย่างเด่นชัด สนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และการกระจายอุตสาหกรรมไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อก่อกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้ทั่วถึงพร้อมกันนั้น พรรคคอมมิวนิสต์มีนโยบายที่จะให้กิจการอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน ในขณะที่เดียวกับพรรคคอมมิวนิสต์ มีนโยบายที่รัฐประสานงาน ร่วมมือ และหารือกับธุรกิจภาค

เอกชนในการดำเนินนโยบายและมาตรฐานด้านอุตสาหกรรม เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติโดยส่วนรวม

ด้วยเป้าหมายดังกล่าว พรรคมวลชน มีนโยบายและแนวทางดำเนินการด้านอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

4.2.1 ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพอันสอดคล้องกับทรัพยากรของชาติอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการลดหย่อนภาษีการจัดสาธารณูปโภค สำหรับกิจการอุตสาหกรรมส่งเสริมการร่วมทุนทางอุตสาหกรรมกับผู้ลงทุนต่างประเทศที่มีประโยชน์ในด้านถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการและแรงงานไทย

4.2.2 ส่งเสริมเป็นพิเศษแก่อุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทที่ยากจน ให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษแก่กิจการอุตสาหกรรมการเกษตร

4.2.3 ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครัวเรือนทั้งในด้านต้นทุนและการพาณิชย์ และให้การส่งเสริมเป็นพิเศษแก่อุตสาหกรรมเหล่านั้นที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

4.2.4 จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกซึ่งปลอดภาษีและบริเวณที่เหมาะสมอื่น ๆ ซึ่งสะดวกแก่การขนส่งสินค้าปลอดภาษีอันเป็นวัตถุดิบสินค้ากึ่งสำเร็จรูป และประกอบเป็นสินค้ากึ่งสำเร็จรูปส่งออกขายยังต่างประเทศ ทำให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการจ้างงานเพิ่มขึ้น

4.2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งตะวันออก ที่มีประสิทธิภาพอันสอดคล้องกับทรัพยากรของประเทศและการตลาด ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทยมากที่สุด

4.2.6 ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ตลอดจนร่วมมือในการจัดหาตลาดเพื่อการส่งออกไปจำหน่าย พร้อมกับกำหนดมาตรการเพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม

4.2.7 ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ด้วยการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ และปรับอัตราภาษีให้เหมาะสม ซึ่งจะมีผลในการเผยแพร่ชื่อเสียง
ของประเทศและการสร้างรายได้แก่ประชาชนในต่างจังหวัด รวมถึงกับกิจการท่องเที่ยวภาค
เอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นไปยังต่างประเทศ และการติดต่อกับ
กิจการท่องเที่ยวในส่วนต่าง ๆ ของโลก เพื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ

4.2.8 ปรับปรุงระบบขั้นตอนของหน่วยราชการในการพิจารณาอนุญาตการเปิด
กิจการอุตสาหกรรม ให้นำลักษณะซับซ้อน ล้นเปลืองเวลา และให้รวมอยู่ในหน่วยราชการ
เดียวกัน เพื่อความสะดวกแก่ผู้ประสงค์ประกอบกิจการอุตสาหกรรม และเร่งการพิจารณาให้
เป็นไปโดยรวดเร็ว

4.2.9 แก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ และอัตราโครงสร้างภาษีให้มีความ
เหมาะสมไม่เป็นการระงับกีดกันไม่สมควรแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เพื่อลดต้นทุนการผลิต และ
เสริมสร้างประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น

4.2.10 ส่งเสริมให้มีการใช้แรงงานเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยลดหย่อนภาษีและให้
สิทธิในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ช่วยเพิ่มงานให้แก่ประชาชน พร้อมกับประหยัดพลังงานและเงินตรา
ต่างประเทศ

4.3 นโยบายด้านการคลังและภาษีอากร

พรรคคอมมิวนิสต์ ยึดมั่นในนโยบายจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรม และภาวะภาษีเพื่อ
เร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้มีการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ
และมุ่งกระจายรายได้อันเป็นธรรมให้มากขึ้นระหว่างบุคคลและภูมิภาคท้องที่ต่าง ๆ

ดังนั้น **พรรคคอมมิวนิสต์** จะดำเนินนโยบายและมาตรการทางด้านการคลังภาษีอากร
และสาธารณสุขไปโดย

4.3.1 ปรับปรุงระบบการเก็บภาษีให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ภาษีที่
เก็บได้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

4.3.2 ปรับโครงสร้างภาษีให้มีการเก็บภาษีซ้ำซ้อน เพิ่มส่วนลดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลและครอบครัวในการจัดเก็บภาษีรายได้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับความเป็นจริงลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีและค่าธรรมเนียมการส่งออก เพื่อสนับสนุนการลงทุนและลดภาระยื่นเกินควร

4.3.3 ปรับอัตราภาษีและค่าธรรมเนียมท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม และคงรายได้ส่วนหนึ่งไว้ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป เพื่อกระจายความเจริญจากส่วนกลางออกไปสู่ท้องถิ่น

4.3.4 ปรับปรุงแบบการเสียภาษีต่าง ๆ ให้สามารถเข้าใจง่าย ไม่เป็นอุปสรรคแก่ผู้เสียภาษีในการกรอกข้อความเอง

4.3.5 เร่งรัดการจัดทำงบประมาณประเภทโครงการ และกำหนดให้มีหลักเกณฑ์การประสานงานและการรับช่วงงานของส่วนราชการต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่มีข้าราชการ โดยเฉพาะในโครงการประเภทส่งเสริมหรือพัฒนา เพื่อป้องกันปัญหาความไม่สอดคล้องในการบริหาร และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ

4.3.6 กำหนดภาษีที่ดินที่มีค่าใช้จ่ายในการเกษตรไว้สูง และลดอัตราภาษีที่ดินที่ใช้ในการเกษตรลง

4.3.7 ลดอัตราภาษีเครื่องอุปโภค บริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตทำให้ควบคุมราคาได้อย่างจริงจัง และเป็นการลดรายจ่ายของประชาชน แต่เพิ่มอัตราภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ และสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งมีสินค้าชนิดเดียวกันผลิตได้ในประเทศอยู่แล้ว เพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศอันเป็นการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมภายในอีกทางหนึ่ง

4.4 นโยบายด้านสาธารณสุขอุปโภค

พรรคคอมมิวนิสต์ มีนโยบายที่จะพัฒนาและปรับปรุงบริการด้านสาธารณสุขอุปโภคให้มีประสิทธิภาพสนองความต้องการอย่างทั่วถึง และอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น

พร้อมกันใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการนี้อย่างประหยัดและคุ้มค่า ในขณะที่เดียวกันก็จะสนับสนุนให้เอกชนเข้าลงทุนดำเนินการ เพื่อแบ่งเบาภาระของภาครัฐ และสนองความต้องการของประชาชนกว้างขวางยิ่งขึ้น

ดังนั้น **พรรคคอมมิวนิสต์** จะดำเนินนโยบายและมาตรการด้านสาธารณสุขโรค ดังนี้

4.4.1 ปรับปรุงกิจการด้านสาธารณสุขโรคให้มีประสิทธิภาพสนองความต้องการอย่างทั่วถึงและอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริการมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงประชาชนที่มีรายได้ต่ำเป็นเกณฑ์

4.4.2 เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนลงทุนดำเนินการด้านสาธารณสุขโรคในส่วนที่สามารถดำเนินการได้ รวมทั้งให้เอกชนบริหารได้เอง เพื่อแบ่งเบาภาระของภาครัฐ และขยายบริการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4.4.3 ปรับปรุงและเร่งขยายการติดตั้งไฟฟ้าให้ผู้ใช้ทั่วประเทศ พร้อมกับการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4.4 พัฒนาแหล่งน้ำให้ประชาชนมีใช้โดยทั่วถึง โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้สามารถมีน้ำเพื่อการใช้และการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี

4.4.5 พัฒนาแม่เฒ่า คู คลอง ให้สามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมได้สะดวกทั้งปี เพื่อประหยัดพลังงานและสะดวกแก่การขนส่ง

4.4.6 ปรับปรุงและขยายบริการโทรศัพท์ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและสนองความต้องการได้อย่างทั่วถึงทั่วประเทศ เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนและบริหารงานและเร่งการติดตั้งเมื่อมีผู้ขอให้ได้รับความสะดวกและรวดเร็ว

4.4.7 ปรับปรุงกิจการรถไฟให้มีระบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพพัฒนาด้านบริการให้เกิดความสะดวกยิ่งขึ้น ขยายเส้นทางเดินรถไฟให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเดินทางและการขนส่งสินค้าอันจะช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้า ประสานงานกับธุรกิจภาค

เอกชนในการขนส่งสินค้าให้เกิดคุณภาพและความรวดเร็วมากขึ้น พร้อมกับควบคุมค่าบริการให้เหมาะสมแก่อัตรารายได้ของประชาชนผู้ใช้บริการ

4.4.8 จัดระบบขนส่งมวลชนทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ธุรกิจภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินการ โดยรัฐเป็นผู้ร่วมในการควบคุมและทุนอุดหนุนจัดระบบรถเมล์ เสก้าให้เป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนควบคุมความปลอดภัย มรรยาทของผู้ให้บริการ ส่งเสริมการลงทุนร่วมกับเอกชนในระบบขนส่งมวลชนแบบทันสมัย ปรับปรุงเส้นทางเดินรถให้เหมาะสมกับความต้องการและปริมาณของผู้ใช้บริการ

4.5 นโยบายด้านการพัฒนาชนบท

พรวนมวลชน มีนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ชนบท และสร้างชุมชนในภูมิภาคให้มีความเป็นอยู่ที่ดีเทียมกันเงินเมืองในด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สาธารณูปโภค และสวัสดิการต่าง ๆ กับให้มีโอกาสใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น พรวนมวลชน จึงวางนโยบายและมาตรการด้านการพัฒนาชนบทไว้ดังนี้

4.5.1 กระจายอำนาจการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการบริหารงานของสภาตำบลที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมกับจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานบริหารและพัฒนาอย่างเหมาะสมแก่สภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4.5.2 ปรับปรุงอัตราภาษีและค่าธรรมเนียมส่วนท้องถิ่นให้ผลประโยชน์อันเกิดจากทรัพยากรของท้องถิ่นตกอยู่กับท้องถิ่นนั้น ๆ ในอัตราอันสมควรเพื่อกำหนดพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5.3 จัดการศึกษาอาชีพที่เหมาะสมแก่เกษตรกรในท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถประกอบอาชีพอื่นเพื่อเพิ่มทุนรายได้

4.5.4 ปรับปรุงกิจการสาธารณสุขให้ขยายไปยังส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

4.5.5 เร่งรัดการดำเนินงานด้านสาธารณสุขให้ขยายไปทั่วทุกหมู่บ้านพร้อมกับ

เป็นกลุ่มก้อนเพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบและต้นทุนการผลิต

4.5.7 สนับสนุนการตั้งสหกรณ์ขึ้นทุกหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมความร่วมมือกันของชุมชนและการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อ เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นประจำวันที่เป็นโอกาสเพิ่มงานในส่วนท้องถิ่น

4.5.8 จัดหาแหล่งขายสำหรับผลผลิตจากส่วนท้องถิ่น เพื่อไม่ให้ตกเป็นภาระของเกษตรกรในการที่ต้องหาแหล่งขายเอง

4.5.9 ปรับปรุงระบบการศึกษาในส่วนท้องถิ่นให้สนองความต้องการและการใช้ประโยชน์แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ

5. นโยบายด้านสังคม

พรพรมวลชน มีเจตจำนงอย่างแน่วแน่ที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและสวัสดิการเพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่สมาชิกของสังคมนั้นในด้านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและความสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขภายในสังคม รวมตลอดจนถึงความยากจน คนชราและผู้ทุพพลภาพ

พรพรมวลชน มุ่งจัดสาธารณูปโภคและบริการด้านการศึกษา การสาธารณสุข และการประกันสวัสดิภาพของประชาชนให้เพียงพอและเหมาะสม กระจายโอกาสแก่ผู้มีรายได้น้อยอย่างทั่วถึงในทุกภูมิภาค พัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และสถาบันการศึกษาให้กว้างขวางพร้อมกับส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ **พรพรมวลชน** มีนโยบายที่จะสร้างหลักสวัสดิการในการประกันสังคมเพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันสำหรับการดำรงชีพเมื่อมีเหตุจำเป็นจากการเจ็บไข้ได้ป่วย ว่างงานหรือเข้าสู่วัยชรา

ในการพัฒนาสังคมนั้น **พรพรมวลชน** ยึดมั่นในนโยบายที่จะนำจริยธรรมและคุณธรรมตามหลักศาสนาที่ประชาชนเลื่อมใสศรัทธามา เป็นสาระและพื้นฐาน เพื่อมิให้เป็น

เพียงการพัฒนาด้านวัตถุเท่านั้น แต่จะต้องมีการพัฒนาจิตใจควบคู่กันไปด้วย ในขณะที่เยาวชน
ต้องพิทักษ์และผดุงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและ เอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งถือเป็นสมบัติอันควรหวงแหน
อย่างยิ่ง

ส่วนในด้านการประกอบอาชีพ พรรคมวลชน มีนโยบายส่งเสริมและช่วยเหลือ
ประชาชนให้มีโอกาสประกอบอาชีพจนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และวางมาตรการสนับสนุน
ในด้านเงินทุน เช่น จัดสรรเงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพในครอบครัวด้วยดอกเบี้ยอัตราต่ำ
การจัดฝึกอาชีพ ยกเว้นภาษีสำหรับกิจการบางชนิด จัดระบบหาแร่แห่งลดยให้สามารถ
ค้าขายเพื่อดำรงชีพอย่างสะดวกวางมาตรการให้ผู้บริกรรับจ้าง (แท็กซี่) สามารถเป็นเจ้าของ
รถได้เองโดยจัดตั้งสหกรณ์ของรัฐลดหย่อนภาษีรถยนต์ที่ไว้ใช้ เป็นรถแท็กซี่ ให้สถาบันการเงินของ
รัฐค้ำประกันการเช่าซื้อ รถและสามารถผ่อนชำระในอัตราต่ำด้วยจำนวนเฉลี่ยไม่สูงกว่าค่าเช่า
ที่เคยเสียอยู่ในแต่ละวัน

ด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวมาแล้ว พรรคมวลชน จึงมีแนวนโยบายและมาตรการ
ดังต่อไปนี้

5.1 นโยบายด้านการศึกษา

พรรคมวลชน มีนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนา
สอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ แก้ไขปัญหาขาดแคลนที่เรียน เปิดโอกาสให้
เยาวชนของชาติได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง พร้อมกับปรับปรุงคุณภาพทางด้านการบริหารการ
ศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่การจัดการศึกษาของชาติ สนับสนุน
ภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมและจัดตั้งสถาบันการศึกษาทุกระดับ พร้อมกับส่งเสริมบุตรของผู้มี
รายได้น้อยให้ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ส่งเสริมการศึกษาด้านจริยธรรม และหลัก
ธรรมของศาสนา เพื่อพัฒนาด้านจิตใจ

ดังนั้น พรรคคอมมิวนิสต์ มีนโยบายทางด้านการศึกษาดังต่อไปนี้

- 5.1.1 จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาและอุดหนุนการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงความต้องการขยายสถานศึกษาและค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การศึกษาเป็นสำคัญ
- 5.1.2 สนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานการศึกษาของภาคเอกชนพร้อมกับควบคุมอัตราค่าเล่าเรียนให้เหมาะสมและไม่เป็นการระโทกแก่ประชาชนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- 5.1.3 ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมแก่ความต้องการของชาติและความต้องการของท้องถิ่น
- 5.1.4 ปรับปรุงหลักสูตรระดับต่าง ๆ ให้มีส่วนส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชน
- 5.1.5 ส่งเสริมด้านตำราและแบบเรียนให้มีส่วนช่วยเสริมความรู้อย่างแท้จริงและความรู้ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตำราและแบบเรียนรวมทั้งอัตราค่าจนเป็นการระโทกแก่ผู้ปกครอง
- 5.1.6 จัดทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา ตามมาตรการที่กำหนดขึ้น
- 5.1.7 จัดสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนในเขต เมืองและชนบทที่ประชาชนมีรายได้ต่ำ โดยจัดระบบอย่างมีคุณภาพ เพื่อแบ่งเบาภาระของบิดามารดาของเด็กซึ่งต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพ
- 5.1.8 ขยายและปรับปรุงการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง
- 5.1.9 ขยายและปรับปรุงโครงการฝึกอบรมครูอาจารย์ให้มีคุณภาพและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
- 5.1.10 ส่งเสริมให้วัด มัสยิดและโบสถ์มีบทบาทมากขึ้นในการอบรมด้านจริยธรรมและคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชน โดยจัดให้เด็กและเยาวชนมีเวลาได้ใกล้ชิดกับศาสนสถานตามความศรัทธาของตน

5.1.11 ในค้ำพระพุทธรูปศาสนา ส่งเสริมการศึกษาพระธรรม การปฏิบัติงานของ มหาเถรสมาคม ปรับปรุงการปฏิบัติตามวินัยสงฆ์ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของพุทธศาสนิกชนอยู่ แน่นแน่น สนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุสามเณรเพื่อให้เป็นผู้นำของชุมชนทางด้านศาสนธรรม โดยจัดงบประมาณเพื่อการนี้อย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม ให้สัมพันธ์กับพระพุทธรูปศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ

5.1.12 ในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาสลามจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ และ เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คณะกรรมการมัสยิด งบประมาณการบูรณะ ปรับปรุงมัสยิด และงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง แทนที่จะต้องอาศัยเงินบริจาคเช่นที่เคยเป็นมา ทำให้เกิดความไม่แน่นอนและไม่ราบรื่นในการ ดำเนินงาน พร้อมกับปรับปรุงสำนักงานส่งเสริมผู้บำเพ็ญประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกแก่การเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ นครเมกกะ ได้ดียิ่งขึ้น

5.1.13 ส่งเสริมการนำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเผยแพร่ การศึกษาโดยอาศัยสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ

5.2 นโยบายค้ำเสาชาวมุสลิม

พรรคมวลชน มีนโยบายอย่างแน่วแน่ที่จะให้ประชาชนได้รับบริการค้ำเสาชาวมุสลิม อย่างเท่าเทียมกันในอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม พร้อมกับปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพใน การปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์ พยาบาลและบุคลากรด้านการแพทย์ ปรับปรุงกิจการสาธารณสุข มูลฐานให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมค้ำเนาโภชนาการและแก้ปัญหายุโภชนาการ ในท้องถิ่นต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนเข้าร่วมบริการค้ำเนาบริการ สถาน พยาบาล โดยไม่ให้เป็นภาระหนักแก่ประชาชนและยึดมั่นในจรรยาแพทย์ที่จะ รับผิดชอบต่อผู้ป่วยฉุกเฉิน เข้า รักษาพยาบาลนำหลักประกันสังคมมาใช้ สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีรายได้น้อยในขณะเดียวกันก็

ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและรายได้ของแพทย์ พยาบาล และบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เหมาะสมแก่สภาพความเป็นอยู่และรายจ่าย

ดังนั้น ทวีรกรรมวอน จึงมีนโยบายและมาตรการด้านสาธารณสุขดังต่อไปนี้

5.2.1 จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ และเหมาะสมในการส่งเสริมกิจการสาธารณสุขทั้งในด้านสาธารณสุขมูลฐาน การป้องกัน การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การปรับปรุงค่านโยบายการ

5.2.2 ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมบริการด้านสาธารณสุข เช่น จัดตั้งสถานพยาบาล โรงพยาบาล โดยมีการควบคุมอัตราค่าบริการมิให้เกินภาระหนักเกินไป รวมทั้งการรับผู้ป่วยฉุกเฉินเข้ารับรักษาพยาบาลโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจเมื่อเกิดความจำเป็นอย่างแท้จริง แต่ต้องคำนึงถึงจรรยาแพทย์และรัฐเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายนั้นตามมาตรการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

5.2.3 เร่งรัดการผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขทุกสาขา พร้อมกับปรับปรุงรายได้และสวัสดิการของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโดยเฉพาะที่ประจำทำงานอยู่ในชนบทที่ห่างไกล เพื่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

5.2.4 เร่งขยายโรงพยาบาลในชนบทให้เพียงพอกับความต้องการ จัดตั้งสถานอนามัยให้ครบทุกตำบล พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นทุกด้านให้เหมาะสม

5.2.5 ส่งเสริมการจัดตั้งโรงเรียนแพทย์ขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อผลิตแพทย์ให้มีจำนวนมากขึ้นได้สัดส่วนที่ถูกต้องกับจำนวนประชาชน

5.2.6 ส่งเสริมด้านอาหาร โภชนาการ และงานสุขภาพอนามัยทั่วไป รวมทั้งการป้องกันมลพิษ หรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทั้งในเมืองและชนบท

5.2.7 จัดระบบการส่งเคราะห์รักษาพยาบาลแก่ผู้มีรายได้น้อยด้วยหลักประกันสังคมเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลเท่าเทียมกัน

5.2.8 สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในรูปสหกรณ์ เพื่อให้
เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำแนะนำและประสาน
งานอย่างใกล้ชิด

5.2.9 ส่งเสริมโครงการกระจายแพทย์สู่ชนบทที่ห่างไกล โดยวางมาตรการและ
กฎเกณฑ์ให้ผู้สำเร็จวิชาแพทยศาสตร์ประจำอยู่ในชนบทตามระยะเวลาที่กำหนด

5.3 นโยบายด้านแรงงาน

พรรคคอมมิวนิสต์ มีนโยบายที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้แรงงานให้ได้รับผลประโยชน์
จากรายได้ สวัสดิการ และหลักประกันที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนการรวมตัวกันก่อตั้ง
องค์กรหรือสหภาพของผู้ใช้แรงงานในสายอาชีพต่าง ๆ กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้เหมาะสม
แก่สภาพการณ์ จัดวางหลักประกันแก่ผู้ใช้แรงงานในการเจ็บป่วย ชราภาพ หรืออุบัติเหตุ
สนับสนุนศาลแรงงานในการเป็นสถาบันคุ้มครองแรงงานให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจาก
นายจ้าง

ในด้านแรงงานไปต่างประเทศ **พรรคคอมมิวนิสต์** มีนโยบายยุบเลิกผู้จัดหาแรงงาน
เอกชน ซึ่งเป็นสาเหตุของการฉ้อฉล ฉ้อโกงและขาดการติดต่อควบคุมด้านการให้สิทธิและ
ความเป็นธรรมแล้วให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด โดยไม่มี การเรียกค่าบริการ แต่รัฐจะ
ได้ค่าตอบแทนเป็นภาษีในอัตราที่เหมาะสมบ้างประเทศชาติแทนการเป็นผลประโยชน์ส่วนบุคคล

พรรคคอมมิวนิสต์ สนับสนุนการจัดฐานะกรมแรงงานเป็นกระทรวงหรือทบวงเพื่อรับ
ภาระหน้าที่ด้านแรงงานได้อย่างกว้างขวาง และทั่วถึงโดยมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น **พรรคคอมมิวนิสต์** จึงมีนโยบายและมาตรการด้านแรงงานดังต่อไปนี้

5.3.1 ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำอย่างเหมาะสมตามอัตราค่าครองชีพ โดยคำนึง
ถึงต้นทุนการผลิต การจำหน่าย และสถานการณ์ด้านการเงินของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นส่วน
ประกอบ แต่พิจารณาถึงการได้ค่าแรงงานอย่างเป็นธรรมเป็นหลัก

5.3.2 ขยายและปรับปรุงการฝึกอาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญแก่ผู้ใช้แรงงานพร้อมกับส่งเสริมในการหางานให้เมื่อผ่านการฝึกอาชีพแล้ว

5.3.3 เร่งรัดปรับปรุงกฎหมายแรงงานให้กำหนดและปฏิบัติตามชั่วโมงทำงาน วันหยุด สวัสดิการ ค่าจ้าง และความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด

5.3.4 ปรับปรุงและกวดขันการใช้แรงงานเด็กและสตรี คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี ให้เหมาะสมกับความถนัดและความต้องการของตลาด

5.3.5 ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเงินลงทุนทดแทน ให้มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมการเจ็บป่วยทั่วไป นำไปสู่หลักการประกันสังคม เช่นการประกันการว่างงาน การประกันรายได้ยามเจ็บป่วย ยามชรา และเมื่อทุพพลภาพ

5.3.6 ปรับปรุงและขยายขอบเขตของกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยรวมทั้งการใช้อุปกรณ์เครื่องมือ ยา และสารเคมีต่าง ๆ

5.3.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานของสหภาพแรงงานและองค์กรต่าง ๆ ของผู้ใช้แรงงาน การก่อตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวแทนในการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอาชีพนั้น ๆ โดยสนับสนุนให้องค์กรและสหภาพเหล่านั้นเป็นสื่อกลางในการสร้างสัมพันธ์อันดี และความเข้าใจระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

5.3.8 ปรับปรุงระบบแรงงานสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ประกอบด้วยฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้ทรงคุณวุฒิอย่างได้สัดส่วนเหมาะสม

5.3.9 ส่งเสริมการสร้างแรงงาน ให้สอดคล้องกับกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างงานในชนบท เพื่อป้องกันการอพยพแรงงานฝีมือและแรงงานกำลังสมองของชาติ

5.3.10 ยุบเลิกสำนักงานจัดหาแรงงานไทยไปต่างประเทศโดยไม่ต้องใบอนุญาต
 ำให้เมื่อครบกำหนด จัดตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำหน้าที่บริการจัดหาแรงงานและแนวอาชีพ การฝึก
 อาชีพ การพัฒนาฝีมือแรงงาน การอบรมความรู้ทั่วไป และแนวปฏิบัติ สำหรับแรงงานไทยที่จะ
 ไปทำงานในประเทศต่าง ๆ โดยไม่เรียกเก็บค่าบริการหางาน แต่จัดระบบการเก็บภาษีใน
 อัตราที่เหมาะสมเพื่อเป็นผลประโยชน์เข้ารัฐ โดยไม่เป็นภาระหนักแก่ผู้ใช้แรงงาน ทั้งนี้โดย
 มีการสำรวจตัวเลขและถิ่นที่อยู่ของผู้ใช้แรงงานในต่างประเทศอย่างละเอียดและส่งเสริมการ
 จัดหาแรงงานต่างประเทศให้แก่ท้องถิ่นที่มีจำนวนผู้มีรายได้น้อยอยู่มาก โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.3.11 ติดต่อประสานงานกับรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ที่มีแรงงานไทยเพื่อให้เกิด
 มีการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของแรงงานไทยในประเทศเหล่านั้น โดยจัดตั้งผู้ช่วยทูต
 ฝ่ายแรงงานขึ้นประจำในประเทศเหล่านั้นทุกแห่งเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

5.3.12 จัดระบบการส่งเงินตราต่างประเทศของผู้ใช้แรงงานไทยในประเทศ
 ต่าง ๆ กลับสู่ครอบครัวให้มีความปลอดภัย ถูกต้อง และสะดวก

5.3.13 ยกฐานะกรมแรงงานขึ้นเป็นกระทรวงหรือทบวง เพื่อรวบรวมหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงาน และเกิดประโยชน์ใน
 ด้านแรงงานยิ่งขึ้น

5.3.14 จัดระบบการค้ำหาบเวแผงลอยเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้มีทุน
 น้อย และจัดวางระเบียบมิให้เกิดขวางทางจรรยาบรรณกับรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและ
 ความสะอาด ทั้งนี้โดยจัดหาสถานที่ค้าขายให้แก่ผู้ค้าเหล่านี้ ในบริเวณที่เหมาะสมและสามารถ
 ประกอบการค้าได้อย่างเป็นสัดส่วน

5.3.15 ส่งเสริมให้ผู้บริกรรับจ้าง (แท็กซี่) สามารถเป็นเจ้าของรถได้เอง
 โดยจัดตั้งสหกรณ์ของรัฐบาลเข้ามาตรวจลดภาษีรถยนต์ ที่จะให้เป็นรถแท็กซี่ให้สถาบันการเงิน
 ของรัฐค้ำประกันการเข้าซื้อ ข้าราชการเข้าซื้อในจำนวนเฉลี่ยไม่เกินค่าเช่ารถในแต่ละวัน

กำหนดระยะเวลาเล็กน้อยอนุญาตให้แก่วงที่เจ้าของมิได้เป็นผู้ชดเชยตัวเอง ด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้ขับสามารถเป็นเจ้าของรถเองได้ภายในเวลาไม่เกินสามปี และกำหนดให้มีการประกันภัยซึ่งครอบคลุมถึงตัวบุคคลที่สาม

5.4 นโยบายด้านความปลอดภัยและกระบวนการยุติธรรม

ทรวรคมวลชน มีนโยบายที่จะยึดถือสิทธิเสรีภาพ และความมั่นคงของการดำรงชีพเป็นพื้นฐานของสภาพสังคมโดยจะต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัย ป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันให้ความยุติธรรมในการดำเนินคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหา ป้องกันการทุจริตเพื่อช่วยผู้กระทำผิด และปรับปรุงรายได้และสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในระบบการพิทักษ์สันติราษฎร์และกระบวนการยุติธรรม

ดังนั้น **ทรวรคมวลชน** จึงมีนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยและกระบวนการยุติธรรมดังต่อไปนี้

5.4.1 ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบความปลอดภัยต่อชีวิตทรัพย์สิน และกระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ในปัจจุบัน

5.4.2 ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษากฎหมาย และกฎระเบียบที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมโดยอาศัยสื่อมวลชนรวมทั้งการจัดพิมพ์เผยแพร่

5.4.3 ปรับปรุงอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เหมาะสมกับอัตราค่าครองชีพและสภาพความเป็นอยู่ให้ได้สัดส่วนกับความต้องการ พร้อมกับปรับปรุงรายได้ สวัสดิการ ตลอดจนความเป็นธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายของตำรวจ โดยเฉพาะอัตรารายได้ต่ำสุดจะต้องไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพร้อมกับจัดสรรผลประโยชน์จากค่าปรับในคดีต่าง ๆ เป็นกำลังใจให้แก่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม

5.4.4 สนับสนุนการจัดตั้งศาลจราจร เพื่อยุติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการจราจรโดยไม่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรปรับเอง แล้วจัดสรรค่าปรับเป็นสัดส่วนให้

แก่ตำรวจจราจรผู้ออกลับสัง เพื่อ เสริมกำลังในงานการปฏิบัติงาน

5.4.5 ปรับปรุงระบบศาลยุติธรรมให้การพิจารณาคดี เป็นไปอย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.4.6 สนับสนุนจัดตั้งศาลปกครอง เพื่อ เป็นสถาบันให้ความเป็นธรรมในกรณี ที่ ประชาชนขัดแย้งกับข้าราชการหรือกรณีขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน และมีหน่วยงานรับ เรื่องราวร้องทุกข์ที่มีคุณภาพ

5.4.7 จัดบริการให้คำแนะนำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย อย่างทั่วถึงในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ปัญหาที่ประชาชนประสบ และหากจำเป็นต้องดำเนินคดีก็สนับสนุนให้มีการจัดบริการด้านทนายความโดย เรียกค่าใช้จ่าย ในอัตราต่ำ

5.4.8 สนับสนุนวิธีการให้ผู้ถูกกล่าวหาทุกรายสามารถปรึกษาหาหรือกับทนายได้ เพื่อรักษาความยุติธรรมแก่ประชาชน

5.4.9 สนับสนุนการวางมาตรการควบคุมการครอบครองอาวุธของประชาชน ให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอาวุธปืนโดยมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนออกใบอนุญาต ครอบครองและพกพาอาวุธ พร้อมกับมีการสืบประวัติอาชญากรรมอย่างละเอียดก่อนอนุมัติ

5.4.10 สนับสนุนการปรับปรุงเรือนจำ ทนทสถาน และสถานที่คุมขังต่าง ๆ ให้ มีสภาพอันสมควรแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์ และจัดโครงการพัฒนาด้านความรู้ วิชาชีพ และการอบรมจริยธรรมแก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้โอกาสอันดีเมื่อพ้นโทษออกไปอยู่ร่วมกับสังคมภายนอก

5.5 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

พรรคมวลชน สังเกตถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมิให้เกิดมลพิษอัน เป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนการพิทักษ์รักษาและ ป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรของชาติ รวมทั้งการแก้ไขเมื่อเกิดสภาพเช่นนั้นขึ้น

ดังนั้น **พรรคคอมมิวนิสต์** จึงกำหนดนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรไว้ดังนี้

5.5.1 ปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ว่าด้วยการบริหาร การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ
ทรัพยากรให้เหมาะสมมีผลต่อการเอื้ออำนวยการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการ
พัฒนาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและป้องกันมลภาวะอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติ

5.5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติให้สามารถบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.3 ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปัญหาและอันตรายอันเกิดจาก
มลพิษ วิธีการป้องกันรักษาแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการสร้างค่านิยมที่ดีเพื่อการร่วม
กันสร้างสวรรค์สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติ

5.5.4 ปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกัน
มีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับ ทั้งส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

5.5.5 ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมโรงงาน
อุตสาหกรรมให้มีผลควบคุมอย่างแท้จริง ในกรณีที่มีปัญหาการปล่อยของเสียจากโรงงาน การทำ
งให้เกิดน้ำเน่า อากาศเสีย เสียงรบกวนการแผ่คลื่น สัมผัส หรือสารชนิดต่าง ๆ จากโรงงาน
ตลอดจนการควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ผลิตเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคของประชาชน

5.5.6 ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

5.5.7 ปรับปรุงการบริหารทรัพยากรเกี่ยวกับป่าไม้ ที่ดิน แร่ธาตุ และพลังงาน
มิให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านั้นเพื่อประโยชน์แห่ง
อนาคต

5.5.8 ปรับปรุงเกี่ยวกับผังเมืองให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพในแต่ละท้องถิ่น
และเขื่อนอำนวยต่อการรักษาสภาพแวดล้อม

5.5.9 สนับสนุนการกวดขันอาคาร ร้านค้า ภัตตาคาร ร้านอาหาร ตลาด
ห้างสรรพสินค้า และการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ให้เกิดความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

สืบเนื่องจากเจตนารมณ์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายดังกล่าวพรรคมวลชนจึงจะ
ยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติต่อไปด้วยอุดมการณ์ที่ว่า

"พลีเพื่อมวลชน ร่วมผจญทุกที่ทั่วหล้า สิทธิแก่ประชาชนไทย"

นโยบายพรรคเสรีประชาธิปไตย*

พรรคเสรีประชาธิปไตย ได้กำหนดแนวนโยบายหลักไว้ 7 ด้านคือ

1. นโยบายด้านการเมืองการปกครอง
2. นโยบายด้านเศรษฐกิจ
3. นโยบายด้านสังคม - วัฒนธรรม
4. นโยบายด้านต่างประเทศ
5. นโยบายด้านการป้องกันประเทศ
6. นโยบายด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
7. นโยบายด้านการเกษตรและแรงงาน

1. นโยบายด้านการเมืองและการปกครอง

พรรคเสรีประชาธิปไตย เน้นความสำคัญในการแก้ปัญหาการเมืองด้วยนโยบาย ดังนี้

- 1.1 ทำให้อำนาจอภิปไตยคือ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ และอำนาจนิติบัญญัติเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง โดยยึดถือระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติเป็นหลัก
- 1.2 ทำให้คนไทยทุกหมู่เหล่ามี สิทธิ และ เสรีภาพบริบูรณ์ และ ส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสำนึกในหน้าที่ของตน ที่มีต่อชาติบ้านเมือง
- 1.3 แก่กฎหมายบางฉบับที่ยังไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน และยังใช้อยู่ในปัจจุบันให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย และสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
- 1.4 ประสานระบบราชการประจำและระบบการเมือง ให้ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย ป้องกันการก้าวถ่างอำนาจกัน รวมทั้งแก้ไขระเบียบการแต่งตั้งข้าราชการประจำตำแหน่งทุกระดับให้ถูกต้องและเป็นธรรมยิ่งขึ้น
- 1.5 ให้ข้าราชการประจำได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสมเพื่อเพิ่มจิตสำนึกในการรับใช้ชาติ และประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

---

*ที่มา : ที่ทำการพรรคเสรีประชาธิปไตย

1.6 แก้ไขปรับปรุงระบบบริหารราชการประจำ และข้าราชการการเมืองให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดประโยชน์และความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ

1.7 กระจายอำนาจการบริหารราชการแผ่นดิน จากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อความรวดเร็วในการแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศ

1.8 ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำอย่างเฉียบขาด

1.9 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพ มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง และเผยแพร่ความรู้ ความคิดทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องแก่ประชาชน

1.10 สนับสนุนการจัดตั้งองค์การประชาธิปไตยทั้งหลายของประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิ และผลประโยชน์ของกลุ่มชนนั้น ๆ อันพึงจะมี ตลอดจนส่งเสริมการแสดงประชามติที่ถูกต้อง และเป็นประชาธิปไตย

1.11 เสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

2. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

2.1 กำหนดมาตรการและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในการป้องกันการผูกขาดของวิสาหกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดใหญ่ ที่เป็นเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของชาติ เช่น อุตสาหกรรมหนัก การค้าต่างประเทศ การธนาคาร และการขนส่งทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.2 ปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง กำหนดพื้นที่การเกษตร อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยให้แน่นอนทั่วประเทศ

2.3 พัฒนาระบบการบริหารรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพเหนือกว่าหรือเทียบเท่าวิสาหกิจเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้รัฐวิสาหกิจเป็นหลักในการตรึงราคาสินค้า และรักษาเสถียรภาพของการตลาด

2.4 กระจายทุน และระดมทุนเพื่อพัฒนาด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการบริการ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรมเกษตรที่ก้าวหน้าและทันสมัย แหล่งทุนหลักคือทุนภายในประเทศ สำหรับทุนต่างประเทศต้องเป็นแหล่งที่ไม่มีเงื่อนไขทางการเงิน

2.5 พัฒนาและประยุกต์ด้านเทคโนโลยีโดยการสร้างนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักประดิษฐ์ และนักค้นคว้าวิจัยที่เป็นคนไทยให้เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชาติ

2.6 ส่งเสริม และปรับปรุงแก้ไขระบบสหกรณ์ทุกรูปแบบ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นประโยชน์แก่สมาชิก และประเทศชาติอย่างแท้จริง

2.7 ปรับปรุงหลักการ มาตรการ และวิธีการเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศ ให้เสียเปรียบน้อยที่สุดและถูกต้องเป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

3. นโยบายด้านสังคม-วัฒนธรรม

3.1 ป้องกัน และแก้ไขเหตุแห่งความไม่เป็นธรรมในสังคมไทยทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ สร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนทุกหมู่เหล่าให้ปรากฏเป็นจริง

3.2 ปกป้องจิตสำนึกและอุดมการณ์ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติแก่ประชาชนและข้าราชการอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง

3.3 ส่งเสริม และสนับสนุนขนบธรรมเนียมประเพณี เอกสิทธิ์ และวัฒนธรรมอันดีของชาติ ป้องกันวัฒนธรรมที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ที่แพร่หลายจากต่างชาติ

3.4 พัฒนาการศึกษาระดับให้สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจ และสภาพสังคมของชาติ และของโลกในอนาคต และให้คนไทยมีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน

3.5 ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนาทุกศาสนา ที่ประชาชนเลื่อมใสศรัทธา ค้ำความบริสุทธิ์ และให้สถาบันศาสนาทั้งหลายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างถูกต้อง

3.6 ปรับปรุงการแพทย์ และการสาธารณสุขทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณ โดยเน้นการสร้างสถานอนามัยและโรงพยาบาลที่ทันสมัยในชนบทให้เพียงพอ

3.7 กำหนดมาตรการ และวิธีปลูกฝังค่านิยมให้แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า สร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยให้ทุกคนตระหนักว่างานการเมืองเป็นเรื่องของธรรม และการเสียสละโดยการจัดทำโครงการที่เหมาะสมในการเสริมสร้างความรู้ เน้นการปลูกฝังเยาวชนตั้งแต่เยาว์วัยอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3.8 ป้องกัน และปราบปรามการผลิต การขาย และการเสพยาเสพติดให้โทษอย่างเฉียบขาด

4. นโยบายต่างประเทศ

4.1 ดำเนินนโยบายอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชาติ และลักษณะพิเศษของคนไทย โดยยึดหลักผลประโยชน์ และความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ

4.2 กระชับความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศทุก ๆ ประเทศในโลกโดยไม่เลือกระบบสังคมที่แตกต่างกัน

4.3 ผลงานงานการค้า เข้ากับงานการทูตอย่างมีประสิทธิภาพโดยกำหนดเป็นภารกิจสำคัญของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งนี้เพื่อช่วยขยายตลาดส่งออกของประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4.4 การรับความสนับสนุนจากต่างชาติ จะต้องปราศจากเงื่อนไขที่จะทำลายผลประโยชน์และความมั่นคง ตลอดจนการแทรกแซงกิจการภายในทั้งปวงของชาติ

4.5 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขบรรดาสนธิสัญญา และการตกลงต่าง ๆ ที่ทำไว้กับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบ และไม่สอดคล้องกับกาลสมัยให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

4.6 ร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและยึดมั่นในกฎบัตรสหประชาชาติ

5. นโยบายด้านการป้องกันประเทศ

5.1 พัฒนาพลังอำนาจของชาติให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพสูงทุกด้าน พร้อมทั้งจะเผชิญภัยคุกคามทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศทุกรูปแบบโดยให้สมดุลกับกำลังทางเศรษฐกิจ และสังคมของชาติ

5.2 ให้ความสำคัญบทบาทในการพัฒนา และร่วมมือ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม

5.3 พัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังพลหลักหรือประจำการจะต้องยึดหลักคุณภาพเหนือปริมาณ ส่วนกำลังพลสำรองจะต้องฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการป้องกัน และพัฒนาประเทศ

5.4 ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อใช้ในกิจการทางทหาร

5.5 ปรับปรุงและเพิ่มเติมด้านสวัสดิการของทหาร ให้สมบูญยิ่งขึ้น ทั้งด้านที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาล การกีฬา และอื่น ๆ ตลอดจนแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

5.6 สนับสนุนและส่งเสริมให้ทหารได้รับการศึกษา ผูกอบรมทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างกว้างขวาง ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกอย่างสูงในการรับผิดชอบต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

6. นโยบายด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

6.1 กำหนดแผนการใช้ และสิทธิ์ทรัพยากรที่มีคุณค่าของชาติ ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตอย่างแน่นอนถูกต้อง สอดคล้องกับความเป็นจริงของชาติ และของโลก

6.2 ให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ และคุณค่าของระบบนิเวศน์วิทยา รวมทั้งทรัพยากรของชาติแก่ประชาชนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

6.3 เร่งรัดการแก้ไขปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

6.4 ฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศน์วิทยา และทรัพยากรธรรมชาติให้คืนสู่สภาพเดิม และอนุรักษ์ปรับปรุงสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้คงไว้

6.5 พยายามใช้ทรัพยากรและพลังงานจากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาวะแวดล้อม เพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ และมุ่งพึ่งตนเองในด้านพลังงานหลักของชาติ เป็นสำคัญ

7. นโยบายด้านเกษตร และแรงงาน

7.1 แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ประกาศ และคำสั่งที่ไม่เป็นธรรม เกี่ยวกับแรงงาน และอาชีพสาขาต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นธรรมยิ่งขึ้น

7.2 ขยายการจ้างงานทั้งภาครัฐ และเอกชนให้มากขึ้น และขจัดการกีดกันการเข้าทำงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนขจัดการบุกรุกแรงงานให้หมดสิ้นไป ปรับปรุงอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ให้เหมาะสมกับมาตรฐานการครองชีพ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ

7.3 เพิ่มความมั่นคงในการทำงาน และหลักประกันในการทำงานแก่ผู้ใช้แรงงาน ทั้งที่ทำงานในประเทศ และต่างประเทศ

7.4 ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้งสหภาพแรงงาน กลุ่มสมาคม และชมรมที่เป็นประชาธิปไตย เป็นประโยชน์ต่อสังคม และความมั่นคงของชาติ

7.5 สนับสนุนการเคลื่อนไหวเรียกร้องความเป็นธรรม และผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ของเกษตรกร กลุ่มอาชีพ และผู้ใช้แรงงานทั่วไป

7.6 ส่งเสริม และสนับสนุนการฝึกอาชีพแก่ประชาชน เกษตรกร ตลอดจนปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของประชาชนทุกสาขาอาชีพ

7.7 ให้การรับรองอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

7.8 ประกันการผลิต และราคาผลผลิตของเกษตรกร ชวนา ชาวไร่ อย่างเป็นระบบ และเป็นธรรม

7.9 ปลดปล่อยภาระหนี้สินของเกษตรกร ชวนา ชาวไร่ ให้ถูกละเบาบางลงจนหมดสิ้นไป ด้วยวิธีการ และขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ

พรรคอนุรักษนิยม
(CONSERVATIVE PARTY)

ชื่อพรรค	อนุรักษนิยม
ทะเบียนเลขที่	48/2538
วันรับจดทะเบียน	12 ธันวาคม 2538

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค	70 ถนนพหลโยธิน ซอยสันติภาพ แขวงสีพระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทร 2345622
หัวหน้าพรรค	นางาเอกศิโรช มาบางครุ
รองหัวหน้าพรรค	นายยงเกียรติ พฤกษ์คุ้มวงศ์
เลขาธิการพรรค	นายสมทัศน์ กิตติวัฒนาไพฑูลย์
รองเลขาธิการพรรค	นายนพดล รุ่งจิรวโรจน์

นโยบายพรรคอนุรักษนิยม*

นโยบายของพรรคอนุรักษนิยมร่างขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชน และแผ่นดินไทยเป็นที่ตั้ง

“ประชาชน คือ รากฐานของแผ่นดินไทย”

1. นโยบายการเมือง การบริหารราชการ

การเมืองที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบโดยมีรากฐาน คือ ประชาชนที่มีสิทธิและหน้าที่บนบรรทัดฐานของกฎหมาย กฎระเบียบของสังคม ที่มีความเท่าเทียมเสมอภาค และดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และสันติสุขแก่ประชาชน โดยดำรงเหตุผล และปกป้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1. พรรคจะยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย โดยจะสร้างเสถียรภาพทางการเมืองให้มั่นคงซึ่งถือว่า เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ เป็นหนึ่งในรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศไทย ให้เจริญรุ่งเรืองและเกิดความเสมอภาค ให้แก่พี่น้อง ประชาชน และสังคมของประเทศที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง อีกทั้งยังสามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขันในทุก ๆ ด้านกับประชาคมโลกได้อย่างมั่นคง

2. พรรคจะสนับสนุนและเสริมสร้างความเป็นอิสระของอำนาจทั้ง 3 สถาบัน คือ อำนาจสถาบันบริหาร (รัฐบาล) อำนาจสถาบันนิติบัญญัติ (รัฐสภา) อำนาจสถาบันตุลาการ (ศาล) โดยแยกเป็นอิสระแต่สามารถสมดุลทางอำนาจต่อกันและกันโดยมุ่งเน้นถึงสิทธิ และ เสรีภาพว่าด้วยหลักสากลแห่งสิทธิมนุษยชน

3. พรรคจะดำรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ผดุงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ ยุติธรรมในสังคม โดยประชาชนทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน ได้รับการปฏิบัติพิจารณาและความคุ้มครอง เช่นเดียวกัน และเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความยากดีมีจน ชาติตระกูล ศาสนา หญิง หรือชาย หรือ แม้แต่ตำแหน่ง หน้าที่การงานใด ๆ ก็ตาม ทุกคนต้องเสมอภาคเท่ากันหมด

* ที่มา : ที่ทำการพรรคอนุรักษนิยม

4. พรรคจะสนับสนุน และส่งเสริมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และกฎหมายใด ๆ ที่จะนำมาสู่ความเป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ การบริหารราชการในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารราชการในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับประชาชนมากที่สุดตามระบอบประชาธิปไตยโดยไม่ขัดกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทย
5. ข้าราชการประจำ จะดำรงตำแหน่งบริหารทางการเมืองในขณะเดียวกันไม่ได้
6. พรรคจะบริหารราชการแผ่นดินที่ทำให้ประชาชน มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน สิทธิ เสรีภาพ และการประกอบอาชีพ โดยสุจริต ด้วยความสามัคคี และสงบสุข
7. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน ให้เป็นลักษณะกลุ่มที่จะสามารถพัฒนาตนเอง และปกป้องคุ้มครอง ต่อรอง วิชาผลประโยชน์ของกลุ่มได้อย่างมีระเบียบโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และความสามัคคี สงบสุขของประชาชน และประเทศชาติ
8. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการกระจายอำนาจบริหารราชการ ทั้งส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ให้สามารถบริหารด้วยตนเองของประชาชน โดยใช้ระบบเลือกตั้งผู้บริหารในแต่ละส่วนตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตย ที่มาจากประชาชนโดยตรงให้สอดคล้องเหมาะสม
9. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมบทบาทขององค์กร พัฒนาเอกชน สื่อมวลชน และประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เสนอแนะ และตรวจสอบองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ
10. พรรคสนับสนุน และส่งเสริม ระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศ ในขณะที่จะรับฟัง และให้ความสำคัญต่อนโยบาย และการปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อยที่แยกตามแต่กลุ่มชน แต่ละประเภทของคนไทยโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
11. พรรคจะพัฒนา และปรับปรุงระบบโครงสร้าง การจัดการ และการบริหารของราชการ รวมถึงบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการทำให้กลไกของรัฐบาลลดความซับซ้อน เพิ่มความสมบูรณ์แบบ สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์สองตัวต่อการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. พรรคจะพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของข้าราชการ ให้ยึดมั่นว่า "ข้าราชการไม่ใช่ผู้ปกครอง หรือเจ้านายประชาชน แต่ข้าราชการ คือประชาชน ผู้ที่ทำหน้าที่ บริการ และรับใช้ประชาชน" และมีมนุษยสัมพันธ์โดยสร้างความเข้าใจ และสามัคคี ปกครองกับประชาชน

13. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณ และให้ห้องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มาจากประชาชนโดยตรง มีส่วนร่วมกำหนดการบริหารงบประมาณในแต่ละท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม ที่ห้องค์การจะก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ

14. พรรคจะดำเนินมาตรการป้องกัน และขจัดการทุจริต จ้องราชฎร์บังหลวง ทั้งหน่วยงานข้าราชการการเมือง หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ อย่างเด็ดขาด

15. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างรายได้ สวัสดิการ คุณภาพชีวิต และระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยคำนึงถึงการ ส่งเสริมคนดี มีความสามารถให้ก้าวหน้า ตามลำดับต่อไป

2. นโยบายเศรษฐกิจ

พรรคยึดมั่นในระบบเศรษฐกิจ เสรีนิยม โดยมีการพัฒนาอย่างเป็นแบบแผนที่จะเชื่ออำนาจประโยชน์ให้แก่เอกชน ประชาชน และประเทศชาติมากที่สุด

1. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการปรับปรุง แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ให้เชื่ออำนาจประโยชน์ต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ การลงทุนของเอกชนเป็น การกระตุ้นการพัฒนาความเจริญของเศรษฐกิจของประเทศ

2. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้ประเทศไทย มีธุรกิจขนาดใหญ่ และธุรกิจ ข้ามชาติที่สามารถแข่งขัน กับนานาประเทศได้

3. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการกระจายรายได้ การลงทุน และการ สร้างงานสู่ภูมิภาค และชนบท เป็นนโยบายของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

4. ส่งเสริมนโยบายเปิดรับการขยายตัว และเปิดกว้างการลงทุนเสรีจาก ต่างประเทศทั้งระยะสั้น และระยะยาว

5. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมงานที่จะร่วมมือกับทุกองค์กร และทุกเอกชน เพื่อนำมาซึ่งความเจริญ และเสถียรภาพด้านเศรษฐกิจเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน

6. พรวกสนับสนุน และส่งเสริมการแก้ไขกฎระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนให้เป็นไปสู่ระบบที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. พรวกสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในทุกระดับเพื่อเป็นฐานในการผลิต และเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศทั้งพัฒนาตนเองและร่วมมือกับต่างประเทศ

8. พรวกสนับสนุน การป้องกันขจัดการผูกขาดคัดตอน ของธุรกิจทุกประเภท และส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาบริหารกิจการที่รัฐผูกขาด ประกอบการอยู่โดยส่งเสริมธุรกิจให้เป็นไปในรูปแบบ "มหาชน"

9. ด้านอุตสาหกรรม

9.1 พรวกสนับสนุนและส่งเสริม การจัดระเบียบแบ่งเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิต และการส่งออก

9.2 พรวกสนับสนุน และส่งเสริม การจัดตั้งองค์การร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมมือปรึกษา พัฒนา และประสานงานในการดำเนินนโยบายด้านอุตสาหกรรมให้สามารถดำเนินนโยบายต่าง ๆ ได้รวดเร็วเหมาะสมสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อเอกชนและประเทศชาติมากที่สุด

9.3 พรวกสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครัวเรือนโดยเฉพาะในเขตภูมิภาค ให้ขยายตัวอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพรวมถึงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการตลาดและการขายสินค้าจากอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในครัวเรือน

9.4 พรวกสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมหนักโดยเฉพาะ การพัฒนาท่าเรือน้ำลึก และสนามบิน มาตรฐานที่ทันสมัย ซึ่งโยงไปถึงอุตสาหกรรมคู่ต่อเรือ การเดินเรือ และการส่งสินค้าทางอากาศเพื่อเป็นการรองรับปริมาณการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และลดการพึ่งพา กองเรือ หรือการขนส่งด้านต่าง ๆ จากต่างประเทศ ทำให้รักษาเงินตราเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี

9.5 พรวกสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านท่องเที่ยว และบริการคือ

ก. ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างเสรีเต็มรูปแบบ พรรคเชื่อว่าประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนอภิมหาเศรษฐี ความมั่งคั่งอันทวี และบริการดีที่สุดในโลก จึงมีนโยบาย ให้ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จับจ่ายซื้อสินค้าที่สำคัญของโลก เสมือนประเทศไทยเป็นศูนย์กลางรวมสรรพสินค้าจากทั่วโลกในระบบเขตปลอดภาษี เพื่อการท่องเที่ยวอันจะทำให้ประเทศไทยมีรายได้ อย่างมหาศาลจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และยังคงต่อเนื่องไปยังธุรกิจ และอุตสาหกรรม การผลิตโรงแรม การเดินทางต่าง ๆ อย่างมากมาย

ข. ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นการพัฒนาในระบบการผลิตให้มีเทคโนโลยีก้าวหน้ายิ่งขึ้น การลดหย่อนภาษีและการสนับสนุนการลงทุน เพื่ออุตสาหกรรมที่จะประสานไปกับนโยบาย "กองทัพวัฒนธรรม" นำความเข้าใจ นำการเมือง และธุรกิจการลงทุนต่อไป

10. ด้านการเงิน การคลัง และภาษีอากร

10.1 พรรคส่งเสริมให้ปรับโครงสร้างการจัดระบบ การจัดเก็บภาษี ให้มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงโดยแก้ไขให้มีการเสียภาษีซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็น

10.2 พรรคสนับสนุนการดำเนินการเร่งปรับโครงสร้าง การลดอัตราภาษีเงินได้บุคคล นิติบุคคล ภาษีค่าธรรมเนียม และการส่งออก ฯลฯ ให้ลดลงต่ำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อเป็นการลดภาระภาษีของเอกชน และนักลงทุน เพื่อเป็นการขยายพื้นฐานในการสนับสนุนการลงทุนในประเทศจากต่างประเทศ และเป็นการขยายฐานให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการเงิน และการลงทุนในระดับโลก ในระบบเสรีทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบที่แท้จริง

10.3 พรรคส่งเสริมตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์ ให้มั่นคงและการลงทุนจากต่างชาติอย่างเสรี

10.4 พรรคสนับสนุนการปรับโครงสร้างภาษี และค่าธรรมเนียมท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นนั้นได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการอย่างยุติธรรม

10.5 พรรคสนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้ง และขยายการพัฒนาสหกรณ์ ออมทรัพย์ทั้งในเขตเมือง และชนบท เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้เป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ของประชาชน

10.6 พรรคสนับสนุนนโยบายการศึกษาค่าแลกเปลี่ยนเงินตราไทย ให้มี ศักยภาพมั่นคงให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ตามสภาวะการเงินไทย และการเงินโลก

11. ด้านสาธารณสุขโลก และสิ่งแวดล้อม

11.1 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมพัฒนาการปรับปรุงด้านสาธารณสุขโลก สิ่งแวดล้อม และการบริการขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมทั่วถึงทั้งประเทศ ให้ประชาชน และ ธุรกิจเอกชน การลงทุนได้รับความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต และธุรกิจ การงานโดย มุ่งส่งเสริมเอกชนเป็นผู้ลงทุนเป็นหลักโดยรัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดูแลอัตราค่า สาธารณูปโภคที่มีผลกับประชาชน และธุรกิจเท่านั้น

ก. ปรับปรุงรถไฟให้ทันสมัย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และ หอเพียงต่อการเดินทาง และการขนส่งทั่วประเทศ

ข. ปรับปรุงขยายการติดตั้งไฟฟ้า และน้ำประปาทั้งในส่วน กลางและส่วนภูมิภาค

ค. ปรับปรุงแก๊ซ พัฒนา แม่น้ำล้าคลอง เส้นทางเดินเรือ เพื่อโดยสารและขนส่งสินค้าให้มีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่าย และเวลา

ง. ปรับปรุงและขยายบริการด้านการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น และสามารถใช้อย่างครอบคลุมทั่วถึงทั่วประเทศ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข ไปรษณีย์ ฯลฯ โดยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

จ. เร่งปรับปรุง และขยายเส้นทางคมนาคมให้สมบูรณ์ แบบ และปลอดภัยเชื่อมโยงไปทั่วทุกจังหวัดของประเทศไทย

ฉ. เร่งปรับปรุงขยายพัฒนาท่าอากาศยานในประเทศและ ระหว่างประเทศให้ทันสมัย สมบูรณ์แบบเทียบเท่านานาชาติ

11.2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมต้องผูกพันกับสภาวะสภาพ สิ่งแวดล้อมจะพิทักษ์ปกป้องดูแลความปลอดภัยของประชาชนด้วยการรักษาสิ่งแวดล้อมและขจัด มลภาวะเป็นพิษ

- ก. เรงปรับปรุงแก้ไขขจัดมลภาวะเป็นพิษ เช่น นำน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ฝุ่นซนแอสต์ กากวัสดุของเสียจากอุตสาหกรรม การรบกวนทางเสียง สารพิษ ขยะมูลฝอย ฯลฯ
- ข. เรงปรับปรุงแก้ไขแหล่งเสื่อมโทรม และขจัดปัญหาสุขภาพ จิตของประชาชน
- ค. ควบคุมการก่อสร้างอาคาร ที่มีผลกระทบต่อสภาพของ บ้านเมือง สภาวะแวดล้อม สถานศิลปวัฒนธรรม และโบราณสถาน
- ง. พรรคนับสนุน และส่งเสริมการค้าเนินงานของสำนักงาน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมให้ประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง และส่งเสริมภาคเอกชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และขจัดมลภาวะเป็นพิษอย่างกว้างขวาง
- จ. พรรคนับสนุน และส่งเสริมขบวนการผลิตที่นำวัสดุที่ใช้แล้ว นากลับมา เป็นวัตถุดิบในการผลิตอีกครั้งหนึ่ง ที่เรียกว่า "ระบบรีไซเคิล"

12. ด้านการเกษตร

- 12.1 พรรคนนโยบายเร่งป้องกันการทำลายป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร สัตว์ป่า และเร่งขยายการปลูกป่าอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
- 12.2 พรรคเร่งการจัดการชลประทานให้ทั่วถึงเกษตรกร ให้ได้มากที่สุดเท่าที่รัฐสามารถทำได้
- 12.3 พรรคส่งเสริมการค้าทอดคความรู้ด้านเทคโนโลยี และการตลาด ในการเพิ่มผลผลิต รายได้ และอาชีพพิเศษแก่เกษตรกร
- 12.4 พรรคนับสนุน การจัดตั้งกลุ่มของเกษตรกร ในรูปสถาบันที่จะก่อให้เกิดการพัฒนา การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ
- 12.5 พรรคนับสนุน และส่งเสริมให้รัฐกำหนดแผน เกี่ยวข้องกับการ ตลาดของสินค้าเกษตรกรรม และทำแผนการความต้องการสินค้าการเกษตรชนิดต่าง ๆ จำนวน ปริมาณ ราคา ที่ตลาดในประเทศ และต่างประเทศต้องการ เพื่อดูแลไม่ให้ เกษตรกรผลิตสินค้าทางการเกษตร บางอย่างมากเกินไป หรือน้อยเกินไปจนเกิดผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร หรือผลกระทบต่อผู้บริโภคในประเทศ

12.6 พรวกเร่งปรับปรุง แก้ไขปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ให้เพิ่มขึ้น และลดต้นทุนการผลิต เสริมสร้างคุณภาพผลผลิตให้สัมพันธ์กับอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรวมโดยใช้ "ระบบเกษตรสมบูรณ์เชิงพาณิชย์" กล่าวคือ ในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรจะมีลักษณะหลากหลายของผลิตผลทางการเกษตรทั้งระยะสั้น และระยะยาว รวมทั้งมีระบบปศุสัตว์ ผสมผสาน ขนาดย่อย ในพื้นที่ซึ่งสามารถเข้าประโยชน์ซึ่งกัน และกันได้ สอดคล้องเป็นอย่างดี เช่น การนำผลผลิตทางการเกษตรมาเป็นส่วนของอาหารสัตว์ นำมูลสัตว์มาเป็นปุ๋ยคอก เป็นระบบเพิ่มผลอย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรทั้งระยะสั้น และระยะยาว อีกทั้งยังเป็นการลดความเสี่ยงของความผันแปรราคาสินค้าเกษตรหรือภัยธรรมชาติให้เกษตรกร สามารถดำเนินต่อไปได้โดยมีคุณภาพชีวิต และฐานะที่ดีขึ้น

12.7 พรวกสนับสนุน และส่งเสริมพัฒนาระบบสหกรณ์การเกษตรให้เป็นไปในลักษณะบริหาร ด้วยกลุ่มเกษตรกร โดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนให้เป็นไปตามความเหมาะสม และสอดคล้องในแต่ละท้องถิ่น

12.8 พรวกสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรและการแปรรูป ผลิตผลทางการเกษตรซึ่งจะเป็นการรองรับผลผลิตทางการเกษตร และรับประกันทางราคาสินค้าการเกษตรให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ทั้งเป็นการลดขีดทอนพ่อค้าคนกลางด้วย

12.9 เฝ้าส่งเสริมพัฒนาผลิตผลทางการเกษตรใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ และมีราคาแก่เกษตรกร ผลิตเพื่อการส่งออกขนานานาประเทศ

3. นโยบายต่างประเทศ

พรวกยึดมั่นนโยบายอิสระ ส่งเสริมความสัมพันธ์ มิตรภาพอย่างเสรีกับนานาประเทศ โดยไม่ยึดถือข้อแตกต่างในลัทธิการปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนาและสังคม

1. พรวกส่งเสริมนโยบายแทรกแซงความขัดแย้งใด ๆ ในนานาประเทศและสนับสนุนการระงับข้อขัดแย้งใด ๆ ระหว่างประเทศ โดยทางการทูตสันติวิธี
2. พรวกสนับสนุน และส่งเสริมพัฒนาบทบาทของกิจการทูตไทยให้ประสานสอดคล้องแก่ออกุศล ส่งเสริมนโยบายด้านเศรษฐกิจของเอกชน และประชาชาติ

3. พรรคสนับสนุนการปฏิบัติตามพันธะการติดตามสนธิสัญญา และข้อตกลงใด ๆ ที่มีกับนานาประเทศตามมาตรฐานแห่งความเสมอภาค บริสุทธิ ยุติธรรม และยึดมั่นต่อกฎบัตรสหประชาชาติและ ปฏิญญาสากลว่าด้วย "สิทธิมนุษยชน"

4. พรรคส่งเสริมให้ความช่วยเหลือ คู่มิตรคนไทย และผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

5. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือในระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อประโยชน์ในความสัมพันธ์อันตรี การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพื่อความใหญ่โตแห่งสันติภาพที่สามัคคีในภูมิภาค

6. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือโดยสันติ และไม่แทรกแซงกิจการข้อขัดแย้งในประเทศของเพื่อนบ้าน และกลุ่มประเทศอินโดจีน โดยประเทศไทยมุ่งหวังให้ความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนสนับสนุนทางด้านการเศรษฐกิจ การลงทุน วิชาการ วิทยาการ และความเข้าใจ สัมพันธอันตรีที่ดีโดยสันติ

4. นโยบายความมั่นคง

ความมั่นคง ความแข็งแกร่ง ความพร้อมเพียง และทันสมัยของกองทัพไทยภายใต้ระบอบประชาธิปไตย เป็นสิ่งรับประกันในความเป็นอธิปไตย และผลประโยชน์ของประชาชน และประเทศไทย

1. พรรคมีนโยบายเป็นมิตร ไม่รุกรานผู้ใด และปกป้องประเทศชาติไม่ให้ผู้ใด รุกล้ำอธิปไตยของประเทศไทย จะแก้ปัญหาดัง ๆ ทางการทูตสันติวิธี โดยจะประสานนโยบาย การต่างประเทศกับการทหาร ให้ใกล้ชิดสอดคล้องเหมาะสมไปในวิถิต่างเดียวกัน เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้กำลังทหาร ไม่ว่ากรณีใด ๆ

2. พรรคส่งเสริมการพัฒนากองกำลังป้องกันประเทศ ให้มีขีดความสามารถพร้อมป้องกันตนเอง และผลประโยชน์ของประเทศจากการรุกรานของชาติอื่น ๆ โดยกองทัพไทยต้องมีความพร้อมที่จะใช้กองทัพในการปราบปรามการก่อการร้าย และการรักษาความสงบภายในประเทศ

3. ทหาร และกองทัพไทย จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้เป็นทหารในระบบประชาธิปไตย สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเท่านั้น

4. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้ทหาร และกองทัพมีเกียรติ วินัย และศักดิ์ศรีของกองทัพไทยโดยให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการ และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน

5. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนากองทัพให้มีขนาดเหมาะสม และมีประสิทธิภาพพร้อมด้วยกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถ และอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยในการป้องกันประเทศ

6. พรรคสนับสนุน การผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อใช้ในราชการของประเทศ และเป็นประโยชน์ด้านอื่น ๆ ของประเทศ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ และอื่น ๆ จากต่างประเทศ

7. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมระบบสวัสดิการของทหารให้ได้มาตรฐาน และคุณภาพที่เหมาะสม โดยจัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารก่อนปลดประจำการ จัดระบบช่วยเหลือทหารกองหนุน และทหารผ่านศึกให้เพียงพอที่ตนเอง และครอบครัว ดำรงอยู่ได้

5. นโยบายสังคม

คุณภาพชีวิต และมาตรฐานการดำเนินชีวิตของประชาชน คือรากฐานของสังคมที่เจริญ และพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

1. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา

1.1 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง และขยายสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและ เอกชนทุกระดับในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยปรับโครงสร้างพัฒนาวิชาการ เสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษาให้เหมาะสม สามารถใช้เป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชนซึ่งเป็นการขยายพัฒนาบุคลากรทรัพยากรบุคคลของชาติที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศไทยที่เข้าสู่ "ยุคแห่งโลกาภิวัตน์"

1.2 พรรคสนับสนุนให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้ง "กองทุนการศึกษาแห่งชาติ" เพื่อเป็นกองทุนสำหรับสนับสนุนการเงินทางการศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน นักศึกษา และประชาชนทุกระดับ หรือทุกรูปแบบการศึกษา สามารถที่จะรับทุนหรือขอฎีเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมด้านการเงิน อุดหนุนทางการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือเอกชน โดยให้ชดเชย เมื่อสำเร็จการศึกษาและมีรายได้อันแล้ว

1.3 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการขยายและพัฒนาการศึกษาในระบบโดย

ก. ให้มีการจัดตั้ง "โรงเรียนสังขาร" โดยมีคณะครูอาจารย์ พร้อมอุปกรณ์การศึกษาจะเป็นเสมือนโรงเรียนเคลื่อนที่ไปเขตชนบท หรือชุมชนแออัดที่ไม่มีสถานศึกษาพอเพียงหรือเขตที่มีความลำบากในการเดินทางเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มครอบครัว เกษตรกร และกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่สามารถจะศึกษาเล่าเรียนหาความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถทำงานได้ในขณะเดียวกัน

ข. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้ขยายฐานการศึกษาสายอาชีพ และจัดตั้งศูนย์ฝึกพัฒนาอาชีพความชำนาญ และวิทยาการทั่วไป ประจำเขตท้องถิ่น และจังหวัด ทุกจังหวัดในประเทศไทยโดยเป็น 2 รูปแบบ ค่าเงินการคือ

1. ไม่เสียค่าใช้จ่าย
2. เสียค่าใช้จ่ายต่ำมาก

1.4 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมผลักดันให้เยาวชน และประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศให้จบการศึกษาสายอาชีพ หรือจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างน้อย

1.5 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการฝึกอบรม การวิจัยทางการศึกษาของ ครูอาจารย์ให้สามารถพัฒนาวิทยาการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมด้านสวัสดิการรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมของครู อาจารย์ และครอบครัว เพื่อให้มีคุณภาพชีวิต และมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นในระดับแนวหน้าของหน่วยงานของรัฐ และเอกชน อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างสำนึกในอาชีพครู อาจารย์ ให้มีเกียรติ วินัย และศักดิ์ศรีเป็นที่นับถือเคารพยกย่องในหมู่ประชาชน เพราะพรรคเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และพัฒนาบุคลากรของประเทศเป็นสิ่งสำคัญซึ่งการจะพัฒนาการศึกษา และบุคลากรให้มีประสิทธิภาพอย่างดีเลิศนั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิทยากร วิชาการต่าง ๆ ให้กับประชาชน โดยในขณะที่สถานภาพการครองชีพของครู อาจารย์ จะต้องดีมีมาตรฐานที่ดีที่สุดด้วยเช่นกัน จึงจะมีครู อาจารย์ที่มีคุณภาพ และมาตรฐานที่ดีที่สุดเช่นกัน

1.7 พรรคส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือ และประกอบศาสนกิจ ทุกศาสนา ในกรอบของกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม ของประชาชน และประเทศชาติ

1.8 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการศาสนาให้ได้มีส่วนร่วมในการสอนอบรม ทางด้านจริยธรรม และคุณธรรม โดยสันติสุขแก่เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

1.9 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมนโยบายปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงาม และโบราณวัตถุ โบราณสถาน ของประเทศไทย

ก. พรรคสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง "กระทรวงศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา"

ข. พรรคสนับสนุนให้มีการดำเนินการจัดตั้งรูปแบบ "กองทัพวัฒนธรรม" รูปธรรมของแนวทางปฏิบัติ การอนุรักษ์ และดำเนินการเผยแพร่สร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยกับเพื่อนบ้าน และนานาชาติ เช่น ส่งเสริมภาพยนตร์ไทยเป็นอุตสาหกรรมส่งออกวัฒนธรรมไทย ฯลฯ

1.10 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้ทั้งภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของประชาชน ของประเทศ เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความสามัคคี และระเบียบวินัยของประชาชน มุ่งเน้นการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทั้ง กาย ใจ และจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าต่อตนเองและประเทศไทย

2. ด้านแรงงาน

2.1 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุงค่าจ้าง รายได้สวัสดิการค่าจ้างขั้นต่ำ ตามสภาพค่าครองชีพในแต่ละช่วงเวลาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงโดยยึดหลักการ การเพิ่มค่าแรงขึ้นแบบยัตราก้าวหน้าเป็นหลักปฏิบัติ

2.2 พรรคสนับสนุน การพัฒนาส่งเสริม การปิดอาชีพ และความชำนาญของแรงงาน ทั้งในภาครัฐ และเอกชน เพื่อยกระดับฐานะให้ขยายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

2.3 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานของสหภาพแรงงาน กลุ่มแรงงาน สภาองค์การลูกจ้าง สมาคมนายจ้าง และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความชำนาญ อาชีพ คุณภาพชีวิต และครอบครัว รวมถึงการเป็นตัวแทนขององค์กร ในการสร้างความสามัคคี ความเข้าใจ และการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มองค์กร และของประเทศชาติ

2.4 พรรคจะผลักดันนโยบายต่าง ๆ เพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานให้มีมาตรฐานในระดับ "ชนชั้นกลาง" ของประเทศ โดยการสร้างรายได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม รวมถึงการศึกษาเพิ่มเติมทุก ๆ ด้าน

3. ด้านสาธารณสุข

3.1 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการขยาย "ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน" ไปทุกท้องถิ่นทั่วทุกจังหวัดของประเทศ เพื่อให้การรักษาดูแลประชาชน ผู้มีรายได้น้อยทั่วไป เช่น การบริการ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ฯลฯ

3.2 พรรคส่งเสริม การเร่งผลิตพัฒนาสร้างคุณค่า บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกสาขาให้พอเพียงต่อจำนวนอัตราประชากรของประเทศ

3.3 พรรคสนับสนุนงบประมาณการบำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวชทุกประเภท

3.4 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมนโยบาย "รู้ยาประจำชุมชน" และการฝึกอบรม "การปฐมพยาบาลเบื้องต้น" สำหรับครอบครัว และชุมชนต่าง ๆ โดยภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ"

3.5 พรรคสนับสนุน และส่งเสริมความรู้ด้านอาหาร และโภชนาการ การจัดการค่าน้ำประปา น้ำสะอาด งานสุขาภิบาล การสร้างภูมิคุ้มกันโรค ต่อประชาชน รวมถึงการป้องกัน และแก้ไขสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทั้งในเขตในเมือง และนอกเมือง

4. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมสิทธิเท่าเทียม ความเสมอภาค ทุกด้านของสตรี และบุรุษรวมถึงการสนับสนุน องค์กรสตรี ต่าง ๆ และการพัฒนาสิทธิ โอกาส การให้ความช่วยเหลือแก่ เด็ก สตรี คนชรา ผู้เสียเปรียบ และผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคม เช่น คนพิการ ผู้ยากจน ผู้จิตเวช และผู้ได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน ฯลฯ

5. พรรคสนับสนุน และส่งเสริมพัฒนาการ พฤติกรรม ของประชาชนในสังคม ให้มีจิตสำนึกต่อตนเอง ส่วนรวม และประเทศชาติ ให้ก้าวเข้าสู่ "ระบอบสังคมใหม่" ของแนวความคิดแห่ง "คนรุ่นใหม่" กล่าวคือ การพัฒนาพฤติกรรมและจิตสำนึกของประชาชน ให้เกิดสำนึกในการเสียสละเพื่อสังคมเพื่อส่วนรวมของประเทศชาติ การเคารพรักษา ระเบียบวินัย กฎหมาย หลักการ คุณธรรม การรักษาความสะอาด และสิ่งอื่น ๆ อันเป็นสาธารณสุขสมบัติส่วนรวม การละเว้นอบาฆมุข เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัว

ความซื่อสัตย์ กตัญญู ยึดมั่นสัจจะ จริยธรรม คุณธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และ
ส่วนรวม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการประชาธิปไตยของประเทศ

-

พระราชบัญญัติ

พรรคการเมือง

พ.ศ. 2524

(รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ. 2538)

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2524

เป็นที่ 36 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.
2524"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา-
นุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 6
ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

"ที่อยู่" หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

"นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 6 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้มีสำนักงานนายทะเบียนพรรคการเมืองในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียน ควมคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การจัดตั้งและการจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา 7 ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และไม่มี

---

*มาตรา 6 วรรคสอง บัญญัติเดิมขึ้นโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

เป็นภิกษุ สามเณร นิกพต หรือนักบวช มีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป อาจารย์รวมกันเป็นคณะผู้
เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งมีแนวนโยบายในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกใน
เรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือไม่ขัด
ต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการออก
หนังสือเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก เมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกัน
จำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าห้าพันคน ย่อมตั้งพรรคการเมืองได้ โดย
จดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่กระทรวงมหาดไทย

สมาชิกจำนวนห้าพันคนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย
สมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าภาคละห้าจังหวัด ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด
ท้ายพระราชบัญญัตินี้ และมีจำนวนสมาชิกจังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าสิบคน

ผู้ที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่
ต่ำกว่าอีสิบปีบริบูรณ์ และไม่เป็นภิกษุ สามเณร นิกพต หรือนักบวช

มาตรา 8 ก่อนดำเนินการโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก ให้คณะผู้เริ่ม
จัดตั้งพรรคการเมืองทำหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียน ตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดพร้อมกับ
หนังสือเชิญชวนสามฉบับ ซึ่งคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย
ทุกฉบับ

หนังสือเชิญชวนนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการส่งต่อไปนี้

- (1) ชื่อพรรคการเมือง
- (2) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (3) แนวนโยบายพรรคการเมือง
- (4) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา 9 เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งตามมาตรา 8 แล้ว เห็นว่าหนังสือ

เชิงขวณิตรายการครบถ้วน โดยมีชื่อ ภาพเครื่องหมายหรือแนวนโยบายของพรรคการเมือง
ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติ หรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่
เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
ตามรัฐธรรมนูญ และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้อง
ห้ามตามมาตรา 7 และชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือ
พ้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของ
คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 8 หรือของพรรคการเมืองอื่นที่
ได้จดทะเบียนตามมาตรา 23 ไว้ก่อนแล้ว ให้นำทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งให้
คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

เมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิ
โฆษณาเชิงขวณิรายการอื่นเข้าเป็นสมาชิก และดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับ
รองการแจ้งนั้นให้ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

มาตรา 10 ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิงขวณิรายการ ชื่อ ภาพเครื่อง-
หมาย หรือแนวนโยบายของพรรคการเมืองในลักษณะที่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกในเรื่อง
เชื้อชาติหรือศาสนาหรือระหว่างชนในชาติเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ขัดต่อกฎหมาย ขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองผู้ใดขาด
คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 และผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เหลือมีจำนวน
ไม่ถึงสิบห้าคน หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของพรรคการเมือง-
เมืองซ้ำหรือพ้องกับชื่อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียน หรือ
จดทะเบียนพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว ให้นำทะเบียนสิ่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือ
พร้อมทั้งเหตุผลที่สิ่งไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่

ได้รับแจ้ง

มาตรา 11 ในการนี้นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบตาม มาตรา 8 หรือมีข้อความไม่ชัดเจนหรือบกพร่อง ให้นายทะเบียนบอกกล่าวเป็นหนังสือ ไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการ แก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับหนังสือบอกกล่าว เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ แก้ไขภายในกำหนดเวลาดังกล่าวเป็นการถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรอง การแจ้งให้แก่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แก้ไข ถ้าไม่แก้ไข หรือแก้ไขแล้วยังไม่ถูกต้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้สั่งไม่รับแจ้งทันที และบอกกล่าว เป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สั่ง ไม่รับแจ้ง

มาตรา 12 ในการนี้นายทะเบียนเห็นว่าชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ตามที่ปรากฏในหนังสือเชิญชวนเข้า หรือห้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ของคณะผู้เริ่มจัดตั้งของพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียน ดำเนินการต่อไปนี้

(1) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทุก ฝ่าย เพื่อให้ทำความเข้าใจความตกลงกันว่าคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อ พรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับแจ้งตามที่ได้ตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสือบอกกล่าว

(2) ในการนี้ที่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยินยอมตกลง กันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (1) แล้วยังคงตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนพิจารณา รับแจ้งจากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เห็นว่ามามีสิทธิที่จะใช้ชื่อ หรือภาพเครื่องหมาย

พรรคการเมืองนั้นดีกว่า โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด ในนามของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อหรือใช้ภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ข) ในกรณีที่จำนวนผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ก) มีจำนวนเท่ากัน คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด ในนามของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อหรือใช้ภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ค) ในกรณีที่จำนวนผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ตาม (ข) มีจำนวนเท่ากัน ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลาก เพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองโดยเปิดเผย

ให้นายทะเบียนบอกกล่าวการรับแจ้งตาม (2) เป็นหนังสือไปยังคณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

มาตรา 13 คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียนตามมาตรา 12 มีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดโดยยื่นต่อศาลแพ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

เมื่อศาลแพ่งได้รับคำร้องดังกล่าว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า แล้วให้รีบส่งสำนวนและความเห็นไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลฎีกาได้วินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติไปตามนั้นโดยไม่ชักช้า

ในการพิจารณาของศาล ให้พิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา 12 (2)

ประกอบด้วย

การดำเนินคดีตามมาตรา ๓ ให้มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ได้รับการยกเว้นการเสียค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา 14 ในกรณีที่นายทะเบียนส่งไม่รีบแจ้งตามมาตรา 10 หรือมาตรา 11 คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัย โดยยื่นต่อศาลแพ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว และให้ตามมาตรา 13 ววรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 15 เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจากนายทะเบียนเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคน ซึ่งมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าภาคละห้าจังหวัดและมีจำนวนสมาชิกจังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าสิบคนแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองนัดประชุมผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกการประชุมนี้ให้ เรียกว่าการประชุมตั้งพรรคการเมือง

มาตรา 16 การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้บรรดาผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งระเบียบวาระการประชุมพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดให้ผู้เข้าประชุมทราบด้วย

มาตรา 17 การประชุมตั้งพรรคการเมือง ต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน แต่ในจำนวนนี้ต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกของแต่ละภาคภาคละไม่น้อยกว่าห้าจังหวัด มาร่วมประชุมด้วย จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา 18 กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง คือ

(1) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งประกอบด้วย
เป้าหมาย และวิธิดำเนินการ

(2) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

(3) การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองตาม

มาตรา 33

มาตรา 19 ให้ที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองเลือกผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนใดคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 20 การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง ให้ลงคะแนนโดยวิธีเปิดเผย เว้นแต่ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ลงคะแนนลับก็ให้ลงคะแนนลับ

มาตรา 21 ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา 18 (3) ยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง พร้อมทั้งส่งร่างนโยบายของพรรคการเมืองและร่างข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างละสามฉบับ ทะเบียนประวัติผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อพรรคการเมือง

(2) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(3) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง

(4) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหาร

ของพรรคการเมือง ซึ่งในวาระเริ่มแรกนี้ตั้งขึ้นโดยที่ประชุมของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก

ตามมาตรา 18 (3)

(5) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อย ต้องมีเลขหมายบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ใช้เป็นหลักฐาน เช่นเดียวกับบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ อาชีพ ที่อยู่และลายมือชื่อของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกเป็นรายจังหวัด

มาตรา 22 ข้อบังคับของพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อพรรคการเมือง
- (2) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (3) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (4) การเลือกตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด

และการออกตามวาระของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขธิการ-พรรคการเมือง รองเลขธิการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการบริหารและกรรมการบริหารแต่ละคนปฏิบัติ

(5) การจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่

(6) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง

(7) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(8) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก

(9) การรับสมาชิกและการส่งให้สมาชิกออก

(10) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก

(11) วิธีการเลือกสมาชิก เพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ

(12) การบริหารการคลังและการบัญชีของพรพการเมืองและ
สาขาพรพการเมือง

มาตรา 23 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนพรพการเมืองแล้ว เห็น
ว่าคำขอจดทะเบียนพรพการเมืองถูกต้องตามมาตรา 21 ข้อบังคับมีรายการครบถ้วนตาม
มาตรา 22 และผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามทะเบียนพรพการเมืองนั้น มีคุณสมบัติ และไม่มี
ลักษณะต้องห้าม และจำนวนถูกต้องตามมาตรา 7 ทั้งข้อความในเอกสารดังกล่าวนั้นไม่ขัด
ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้
นายทะเบียนจดทะเบียนพรพการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรพการเมืองทราบ
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

มาตรา 24 ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนพรพการเมือง ให้
นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรพการเมืองตามมาตรา 21
ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรพการเมืองตามมาตรา 21 มีสิทธิยื่นคำร้อง
เพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดว่าการไม่ยอมรับจดทะเบียนพรพการเมืองเป็นไปโดยมิชอบและ
ขอให้สั่งให้รับจดทะเบียน

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
หนังสือแจ้งการไม่รับจดทะเบียน และให้นำมาตรา 13 วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา 25 การจดทะเบียนพรพการเมืองนั้น ให้ประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา โดยระบุชื่อพรพการเมือง ภาพเครื่องหมายพรพการเมือง ที่ตั้งสำนักงานใหญ่
ของพรพการเมือง นโยบายของพรพการเมือง และชื่อของหัวหน้าพรพการเมือง
รองหัวหน้าพรพการเมือง เลขธิการพรพการเมือง รองเลขธิการพรพการเมือง

และกรรมการบริหารอื่นของพรพการเมือง

มาตรา 26* สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) พรพการเมืองสั่งให้ออกตามข้อบังคับ
- (4) พรพการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกสิ้นสุดสภาพเพราะการรวม

พรพการเมือง

- (5) ศาลมีคำสั่งให้ยุบเลิกพรพการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตาม (3) ในกรณีที่มีสมาชิกนั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรพการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรพการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรพการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรพการเมืองนั้นทั้งหมด การลงมติดามวรรคนี้ให้ลงคะแนนเสียงโดยวิธีเปิดเผยเท่านั้น

ให้หัวหน้าพรพการเมืองส่งรายงาน หรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสองไปยังนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรพการเมืองมีมติ

มาตรา 27 พรพการเมืองใดที่มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปในจังหวัดใด ประสงค์จะจัดตั้งสาขาพรพการเมืองขึ้นในจังหวัดนั้น ให้หัวหน้าพรพการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรพการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันจัดตั้งสาขาพรพการเมือง

---

*มาตรา 26 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติพรพการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดและอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของสมาชิก ผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้บันทึกการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้นลงในทะเบียนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และให้ออกหนังสือรับรองการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับแจ้ง

มาตรา 28 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ นโยบาย หรือรายการตามมาตรา 21 (4) ที่ยื่นไว้ในการจดทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา 27 ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่ง จะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา 23 และมาตรา 24 มาใช้บังคับแก่การยอมรับหรือไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนายทะเบียนโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง ไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่เกี่ยวข้องที่ได้ประกาศไว้ ตามมาตรา 25 ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 28 ทวิ* พรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้

---

* มาตรา 28 ทวิ บังคับใช้ใหม่ขึ้นโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด ให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง ไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาดังกล่าว ตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา 29 ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามหมวดนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารเพื่อการตรวจสอบได้

หมวด 2

การค้าเงินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา 30 ให้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ค้าเงินกิจการในทางการเมือง

มาตรา 31 การค้าเงินกิจการต่อไปนี้เป็นหลังจากที่จดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(1) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง

(2) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคการเมือง

(3) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น

(4) กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 32 ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย สมาชิกหรือ

ผู้แทนสมาชิก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง แต่ถ้าประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเลือกตั้งและจำนวนผู้แทนสมาชิกไว้ด้วย

มาตรา 33 ให้พรรคการเมืองมีคณะกรรมการบริหารคนละหนึ่ง ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นอีกไม่น้อยกว่า เจ็ดคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกโดยที่ประชุมใหญ่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา 34 เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารหรือกรรมการบริหาร จัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่สักคณะกรรมการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา 48 ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และคณะกรรมการบริหาร และกรรมการบริหารนั้นระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหาร หรือกรรมการบริหารไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือคณะกรรมการ

บริหารทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้หน้ามาตรา 13 วรรคสอง และ
วรรคสามใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารทั้ง
คณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการอีกเว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปี
นับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง

มาตรา 35 หัวหน้าพรรคการเมืองและผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมือง
ต้องจัดให้ทำบัญชีของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมืองต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามที่ เป็น
จริง คือ

(1) บัญชีแสดงจำนวนเงินที่พรรคการเมืองได้รับและได้จ่าย
ทั้งรายการอื่นเป็นเหตุให้รับหรือจ่ายเงินหรือหลักฐานการรับเงินและจ่ายเงินทุกครั้ง

(2) บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง

รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับมาโดยไม่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้
ได้รับยกเว้นการที่จะต้องเสียภาษีตามประมวล รัชฎาการ

ให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองจัดส่ง
สำเนาบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมืองที่มีผู้สอบบัญชีรับรองต่อนายทะเบียน
เป็นประจำทุกหกเดือน และให้นายทะเบียนเก็บสำเนาบัญชีดังกล่าวไว้ที่สำนักงานนายทะเบียน
เพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้ และในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนิน
กิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ใดได้รับเงินอุดหนุน หรือเงินบำรุง
พรรคการเมืองจากบุคคลภายนอก หรือเงินบำรุงพรรคการเมืองโดยวิธีการอื่นใด ผู้นั้น

ต้องนำเงินนั้น เข้าบัญชีรายรับของพรพการเมืองนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับเงินนั้นด้วย*

มาตรา 36 หัวหน้าพรพการเมืองต้องจัดให้ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และงบดุลของพรพการเมืองอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน งบดุลต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินของพรพการเมือง

งบดุลนั้นต้องจัดให้ผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบ แล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ลงเงินงบดุลนั้น

ให้ส่งสำเนางบดุลไปยังสมาชิกที่มีชื่อในทะเบียน ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และให้มีสำเนางบดุลเปิดเผยไว้ที่สำนักงานใหญ่ของพรพการเมือง เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ด้วย

เมื่อที่ประชุมใหญ่รับรองงบดุลแล้ว ให้ส่งงบดุลนั้นต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวัน

มาตรา 37 หัวหน้าพรพการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรพการเมือง สมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ในพรพการเมืองที่เกี่ยวข้อง ต้องอำนวยความสะดวกแก่ผู้สอบบัญชีตามที่จำเป็น

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ใดให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่พรพการเมืองใดหรือสมาชิกผู้ใด เพื่อเป็นการจูงใจให้พรพการเมือง หรือสมาชิกกระทำการอื่นเป็นการป้อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอื่นเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอื่นเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

---

*มาตรา 35 วรรคสาม บัญญัติเดิมขึ้นโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติพรพการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

มาตรา 39 ห้ามมิให้พรรคการเมืองใด หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศหรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรา 40 ห้ามมิให้พรรคการเมืองใด หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินกิจการพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองจาก

- (1) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการ หรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือ เป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละยี่สิบห้า
- (4) องค์กรหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนจากต่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (5) บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

มาตรา 41 ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดรับบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

มาตรา 42 ห้ามมิให้บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามมาตรา 40 (1)

(2) (3) (4) หรือ (5) ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด แก่พรรคการเมืองใด หรือสมาชิกผู้ใด เพื่อดำเนินกิจการพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการทางการเมือง

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ใดที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด เข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา 44 ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

การลาออกจากสมาชิกให้ถือว่าสมบูรณ์ เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อหัวหน้าพรรคการเมือง

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า "พรรคการเมือง" หรืออักษรต่างประเทศ ซึ่งแปลหรืออ่านว่า "พรรคการเมือง" ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่น โดยมิได้เป็นพรรคการเมือง เว้นแต่ได้ใช้มาก่อนและขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมือง ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หมวด 3

การเลิกพรรคการเมือง

มาตรา 46 พรรคการเมืองย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (2) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคนหรือมีสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละห้าสิบคนไม่ถึงห้าจังหวัดของแต่ละภาค ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน
- (3) ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งทั่วไปทั้งหมดรวมกันน้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น**

- (4) ไม่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการเลือกตั้งทั่วไป
- (5) พรศการเมืองล้มสภาพเพราะการรวมพรรคการเมือง
- (6) มีคำสั่งศาลยุบเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา 48
- (7) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 31 หรือมาตรา 32*

เมื่อมีการตั้งพรรคการเมืองต้องเลิกตามวรรคหนึ่ง นอกจาก (6) ให้หัวหน้า
พรรคการเมือง หรือผู้มีอำนาจทำการแทนหัวหน้าพรรคการเมือง แจ้งเหตุที่พรรคการเมือง
ต้องเลิกต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิก*

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งตามวรรคสอง หรือกรณีปรากฏต่อนายทะเบียน ให้นาย
ทะเบียนดำเนินการสอบสวนและยื่นคำร้อง เพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองดังกล่าว
คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา 13 วรรคสองและ
วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียน
ประกาศคำสั่งการยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 47 เมื่อพรรคการเมืองกระทำการดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลสั่งยุบเลิก

*มาตรา 46 ความเดิมในมาตรา 46 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ถูกยกเลิกโดย
มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่
แทน ดังที่พิมพ์ไว้นี้

**มาตรา 46 ความเดิมในมาตรา 46(3) แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 7 แห่ง
พระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2538 และให้ใช้
ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้นี้

(1) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบ-
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(2) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ชัดต่อ
กฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(3) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 39 มาตรา 40 หรือมาตรา 41
มาตรา 48 เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรคการเมืองใดกระทำการตาม
มาตรา 47 หรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารของพรคการเมืองว่า พรคการเมือง
ใดกระทำการตามมาตรา 47 ให้แจ้งต่ออธิบดีกรมอัยการพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอธิบดี
กรมอัยการเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบเลิกพรคการเมืองดังกล่าว
คำร้องตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา 13 วรรคสอง และ
วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ
คำสั่งการยุบเลิกพรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรคการเมืองซึ่ง
กระทำการตามมาตรา 47 ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออธิบดีกรมอัยการขอให้ศาลฎีกา สั่งระงับ
การกระทำดังกล่าวของพรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้

มาตรา 49* ในกรณีที่พรคการเมืองเลิกตามมาตรา 46 นอกจากกรณีตาม
มาตรา 46 (5) ให้หัวหน้าพรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงิน
ของพรคการเมืองต่อนายทะเบียน ภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่พรคการเมืองเลิก และให้
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบ วันนับแต่วันที่

---

*มาตรา 49 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติพรค-
การเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

ได้รับแจ้ง ถ้าไม่เสร็จให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณสุขตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับไม่ได้ระบุก็ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของรัฐ

ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ส่วนที่ 22

หมวด 5 ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีพรรคการเมืองโดยอนุโลม

หมวด 3 ทวิ*

การรวมพรรคการเมือง

มาตรา 49 ทวิ การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา 49 ทวิ ในการตั้งการรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้วให้หัวหน้า

*หมวด 3 ทวิ ซึ่งประกอบด้วย มาตรา 49 ทวิ มาตรา 49 ทวิ มาตรา 49 จัตวา มาตรา 49 เขญก และมาตรา 49 ฉ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

พรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองจำนวนพรรคละสิบคนประชุมร่วมกัน เพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(1) การกำหนดแนวนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายและวิธิตำเนินการ

- (2) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมตั้งพรรคการเมือง การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งและการจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา 49 จัตวา เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองที่ตั้งตามมาตรา 49 ครี นั้นแล้ว ให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันสิ้นสภาพ โดยให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้น และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่นั้นเป็นต้นไป

มาตรา 49 เบญจ ให้พรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้นโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่สามครั้งเป็นอย่างน้อย และส่งคำบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งพรรคการเมืองรู้ว่า เป็นเจ้าหน้าที่ด้วยจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการที่ได้จดทะเบียนตั้งพรรคการเมืองใหม่

มาตรา 49 ฉ ในกรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งเข้าเป็นพรรคเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้ร่วมกันแล้วให้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

(1) ให้สมาชิกพรรคการเมืองที่จะรวมเข้ากับพรรคการเมือง
ที่เป็นหลักสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นหลักภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่
ของพรรคการเมืองของตนเห็นชอบกับการรวมพรรคการเมือง

(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (1) แล้ว ให้หัวหน้าพรรค
การเมืองที่จะรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองและหัวหน้าพรรคการเมืองของ
พรรคการเมืองที่เป็นหลักในการรวมกันร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน
ในการนี้ ให้ถือว่าพรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่
ที่มีการแจ้งต่อนายทะเบียน และให้นำมาตรา 49 จีควา และมาตรา 49 เบญจ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม

ห้ามมิให้ถือว่าการสมัครเป็นสมาชิกของอีกพรรคการเมืองหนึ่งพร้อมกันเพื่อ
ดำเนินการรวมพรรคการเมืองตามวรรคสอง เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามให้ต้องขาดจากสมาชิกภาพ
และไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และถ้าไม่มีการแจ้งการรวมพรรคการเมืองตาม
วรรคสอง (2) ให้ถือว่าการสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นเป็นโมฆะ

ในการนี้มีการแจ้งการรวมพรรคต่อนายทะเบียนตามมาตรา 50 แล้ว ให้นายทะเบียน
ประกาศการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 4

บทกำหนดโทษ

มาตรา 50 ผู้ใดเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งพรรคการเมือง แจ้งรายงาน
สมาชิกตามมาตรา 21 โดยรู้ว่าเป็นความเท็จประกาศหรือโฆษณาเชิญชวนผู้ใดเข้าเป็น

สมาชิกโดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง หรือประกาศโฆษณา เชิญชวนให้ผิดไปจากรายการในหนังสือ เชิญชวนซึ่งข้อความในประกาศหรือข้อความนั้น เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 51* หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 วรรคสาม มาตรา 27 วรรคหนึ่ง มาตรา 28 วรรคหนึ่ง มาตรา 28 ทวิ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 52** หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา 28 วรรคสาม หรือมาตรา 28 ทวิ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 53 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา 29 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 54*** หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้ทำบัญชีหรือไม่จัดส่งสำเนาบัญชีให้นายทะเบียนตามมาตรา 35 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม หรือไม่จัดให้ทำบัญชีรายรับรายจ่ายและงบดุลตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับ

*มาตรา 51 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

**มาตรา 52 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

***มาตรา 54 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

ไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 54 ทวิ* หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ใดได้รับเงินอุดหนุน หรือเงินบำรุงพรรคการเมืองจากบุคคลภายนอกหรือเงินเพื่อบำรุงพรรคการเมืองโดยวิธีการอื่นใด และไม่นำเงินดังกล่าวเข้าบัญชีรายรับของพรรคการเมืองตามมาตรา 35 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 55 หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมือง สมาชิกหรือบุคคลใด ไม่นำแนวความสะดวกแก่ผู้สอบบัญชีตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 56 ผู้ใดมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองตามมาตรา 35 ละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอื่นจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 57 หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดโดยทุจริตไม่ปฏิบัติตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 58 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 59 กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดจัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 39 หรือมาตรา 40 ต้องระวาง

*มาตรา 54 ทวิ บัญญัติเดิมขึ้นโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

โทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 60 กรรมการบริหาร หรือผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมืองผู้ใด รื้ออยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 41 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 61 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 42 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยส่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา 62 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยส่งเด็กดอนสัญชาติไทยและเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา 63 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 44 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 64 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 45 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกวันละสองร้อยบาท จนกว่าจะเลิกใช้

มาตรา 65 หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 46 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 66 ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมือง โดยมิได้จดทะเบียนพรรคการเมือง เว้นแต่ในการดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิริสุลาลัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด

ก. ภาคกลาง	มี	กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ตราด นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ปราชินบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานีอ่างทอง
ข. ภาคใต้	มี	กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส บัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สตูล สุราษฎร์- ธานี สงขลา
ค. ภาคเหนือ	มี	กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน คิชฌกร พิชญโลก เพชรบูรณ์ พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์

ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม
 นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม
 ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ
 สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย
 อุดรธานี อุบลราชธานี มุกดาหาร*

หมายเหตุ : - เกตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควร
 มีกฎหมายว่าด้วยพรบ.การเมือง เพื่อกำหนดระเบียบการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของ
 พรบ.การเมืองไว้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

---

* พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. 2525 : ราชกิจจานุเบกษา
 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 121 หน้า 14

ฉบับพิเศษ หน้า 1

เล่ม 98 ตอนที่ 111 ราชกิจจานุเบกษา 8 กรกฎาคม 2524

พระราชบัญญัติ

พรการเมือง (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2535

เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพรการเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทาหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพรการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติพรการเมือง พ.ศ. 2524

"ให้มีสำนักงานนายทะเบียนพรการเมืองในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียน ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติพรการเมือง

พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

มาตรา 26 สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) พรกระการเมืองสั่งให้ออกตามข้อบังคับ
- (4) พรกระการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกสิ้นสุดสภาพเพราะการรวม

พรกระการเมือง

(5) ศาลมีคำสั่งให้ยุบเลิกพรกระการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตาม (3) ในกรณีที่มีสมาชิกนั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรกระการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรกระการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรกระการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรกระการเมืองนั้นทั้งหมด การลงมติดังกล่าวมีผลให้ลงคะแนนเสียงโดยวิธีเปิดเผยเท่านั้น

ให้หัวหน้าพรกระการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสองไปยังนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรกระการเมืองมีมติ”

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 28 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติพรกระการเมือง พ.ศ. 2524

“มาตรา 28 ทวิ พรกระการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรกระการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรกระการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีที่ผ่านมาพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด

ให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาดังกล่าวตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนถือว่านางสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด"

มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524

"ให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองจัดส่งสำเนาบัญชีแสดงทรัพย์สิน และหนี้สินของพรรคการเมืองที่มีผู้สอบบัญชีรับรองต่อนายทะเบียนเป็นประจำทุกหกเดือน และให้นายทะเบียนเก็บสำเนาบัญชีดังกล่าวไว้ที่สำนักงานนายทะเบียนเพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้ และในการนี้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ใดได้รับเงินอุดหนุน หรือเงินบำรุงพรรคการเมืองจากบุคคลภายนอก หรือเงินบำรุงพรรคการเมืองโดยวิธีการอื่นใด ผู้นั้นต้องนำเงินนั้นเข้าบัญชีรายรับของพรรคการเมืองนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับเงินนั้นด้วย"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 46 พรรคการเมืองย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (2) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคนหรือมีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละห้าสิบคนไม่ถึงห้าจังหวัดของแต่ละภาค ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน
- (3) ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบคน

(4) ไม่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป

(5) พรวรการเมืองล้มสภาพเพราะการรวมพรวรการเมือง

(6) มีคำสั่งศาลยุบเลิกพรวรการเมืองตามมาตรา 48

(7) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 31 หรือมาตรา 32

เมื่อมีการตั้งพรวรการเมืองต้องเลิกตามวรรคหนึ่ง นอกจาก (6) ให้หัวหน้าพรวรการเมืองหรือผู้มีอำนาจทำการแทนหัวหน้าพรวรการเมือง แจ้งเหตุที่พรวรการเมืองต้องเลิกต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรวรการเมืองเลิก"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติพรวรการเมือง พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 49 ในกรณีที่พรวรการเมืองเลิกตามมาตรา 46 นอกจากกรณีตามมาตรา 46 (5) ให้หัวหน้าพรวรการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรวรการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรวรการเมืองเลิก และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าไม่เสร็จให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของพรวรการเมือง ถ้าในข้อบังคับไม่ได้ระบุให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของรัฐ

ให้แก้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หมวด 5 ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีพรวรการเมืองโดยอนุโลม"

มาตรา 9 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 3 ทวิ การรวมพรวรการเมือง
มาตรา 49 ทวิ มาตรา 49 ตริ มาตรา 49 จัตวา มาตรา 49 เบญจ และมาตรา 49 ฉ

แห่งพระราชบัญญัติพรการเมือง พ.ศ. 2524

หมวด 3 ทวิ

การรวมพรการเมือง

มาตรา 49 ทวิ การรวมพรการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรการเมืองใหม่หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา 49 ทริ ในกรณีที่มีการรวมพรการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรการเมืองใหม่ ให้พรการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรการเมืองและกรรมการบริหารของพรการเมืองจำนวนพรรคละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรการเมืองที่จะตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(1) การกำหนดแนวนโยบายของพรการเมืองซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายและวิสัยดำเนินการ

(2) การกำหนดข้อบังคับของพรการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมตั้งพรการเมือง การเรียกประชุมตั้งพรการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งและการจดทะเบียนพรการเมือง

มาตรา 49 จัตวา เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองที่ตั้งตามมาตรา 49 ครี นั้นแล้ว ให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันสิ้นสภาพ โดยให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้น และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่ขณะนั้นเป็นต้นไป

มาตรา 49 เบญจ ให้พรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้นโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่สามครั้งเป็นอย่างน้อย และส่งคำบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งพรรคการเมืองรู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ด้วยจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการที่ได้จดทะเบียนตั้งพรรคการเมืองใหม่

มาตรา 49 ฉ ในกรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งเข้าเป็นพรรคเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้สมาชิกพรรคการเมืองที่จะรวมเข้ากับพรรคการเมืองที่เป็นหลักสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นหลักภายในสามสิบวันนับแต่วันของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองของตนเห็นชอบกับการรวมพรรคการเมือง

(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (1) แล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองและหัวหน้าพรรคการเมืองของพรรคการเมืองที่เป็นหลักในการรวมกันร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน ในการนี้ ให้ถือว่าพรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่มีการแจ้งต่อนายทะเบียน และให้นำมาตรา 49 จัตวา และมาตรา 49 เบญจ มาใช้

บังคับโดยอนุโลม

ห้ามมิให้ถือว่าการสมัครเป็นสมาชิกของอีกพรรคการเมืองหนึ่งพร้อมกันเพื่อ
 ค่าในการรวมพรรคการเมืองตามวรรคสอง เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามให้ต้องขาดจากสมาชิกภาพ
 และไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และถ้าไม่มีการแจ้งการรวมพรรคการเมืองตาม
 วรรคสอง (2) ให้ถือว่าการสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นเป็นโมฆะ

ในการไม่มีการแจ้งการรวมพรรคต่อนายทะเบียนตามมาตรา 51 แล้ว ให้นายทะเบียน
 ประกาศการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง
 พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 51 หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 วรรคสาม
 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง มาตรา 28 วรรคหนึ่ง มาตรา 28 ทวิ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง
 หรือมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท"

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง
 พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 52 หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน
 ซึ่งสั่งตามมาตรา 28 วรรคสาม หรือมาตรา 28 ทวิ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่
 เกินหนึ่งหมื่นบาท"

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง
 พ.ศ. 2524 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 54 หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมือง
 ผู้ใดไม่จัดให้ทำบัญชีหรือไม่จัดส่งสำเนาบัญชีให้นายทะเบียนตามมาตรา 35 วรรคหนึ่งหรือ
 วรรคสาม หรือไม่จัดให้ทำบัญชีรายรับรายจ่ายและงบบุคลากรตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับ
 ไม่เกินสองหมื่นบาท"

มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 54 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ

พรการเมือง พ.ศ. 2524

"มาตรา 54 ทวิ หัวหน้าพรการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินการ
สาขาพรการเมือง หรือสมาชิกพรการเมืองผู้ใดได้รับเงินอุดหนุน หรือเงินบำรุง
พรการเมืองจากบุคคลภายนอกหรือเงินเพื่อบำรุงพรการเมืองโดยวิธีการอื่นใด และ
ไม่นำเงินดังกล่าวเข้าบัญชีรายรับของพรการเมืองตามมาตรา 35 วรรคสาม ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติ
พรการเมือง พ.ศ. 2524 มีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ประกอบกับมีบทบัญญัติ
บางประการยังไม่เหมาะสม สมควรที่จะปรับปรุงเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2524

พ.ศ. 2538

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ทำไว้ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

เป็นปีที่ 50 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพรกการเมือง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2538"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2524 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพรกการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(3) ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปทั้งหมดรวมกันน้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น"

ผู้วิมลของพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ โดยที่มาตรา 112 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2524 ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคการเมืองเข้าสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2522

(รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2538)*

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ

*แก้ไขเพิ่มเติมโดย

1. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523
2. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526
3. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529
4. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535
5. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538

ยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ห้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งและ

ให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"เขตเลือกตั้ง" หมายความว่า ห้องที่ซึ่งจัดเป็นเขตอันจะมีการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"ผู้มีสิทธิ" หมายความว่า ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้ง

"ผู้เลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

"ผู้ว่าราชการจังหวัด"* (ยกเลิกความเดิมทั้งหมด)

---

*"ผู้ว่าราชการจังหวัด" ยกเลิกความเดิมทั้งหมดโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

"นายอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยการเขตและปลัดอำเภอผู้เป็น
หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

"นายกเทศมนตรี" หมายความว่ารวมถึง ปลัดเมืองพัทยา

"กำนัน" หมายความว่ารวมถึง หัวหน้าแขวง

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" ** หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

"สำนักงานเทศบาล" หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการเมืองพัทยา

"ที่ทำการกำนัน" หมายความว่ารวมถึง ที่ทำการหัวหน้าแขวง

"จังหวัด" หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

"อำเภอ" หมายความว่ารวมถึง เขต และกิ่งอำเภอ

"เทศบาล" หมายความว่ารวมถึง เมืองพัทยา

"ตำบล" หมายความว่ารวมถึง แขวง

---

*"นายอำเภอ" ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่
พิมพ์ไว้

**"ที่ว่าการอำเภอ" ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทน
ดังที่พิมพ์ไว้

มาตรา 4 ทวิ* บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกรุงเทพมหานคร และให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่ปลัดกรุงเทพมหานครไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจกล่าวโทษและให้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 6** เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ถ้าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น
- (2) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี

*มาตรา 4 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

**มาตรา 6 ความในมาตรา 6 เดิม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

(3) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขต

(4) จำนวนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง และ

(5) จำนวนอำเภอและตำบลรวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต

มาตรา 6 ทวิ* การกำหนดเขตเลือกตั้งให้ถือตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ให้กำหนดท้องที่ทั้งหมดของอำเภออยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

(2) ในกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตาม (1) ได้ จะแยกตำบลของอำเภอหนึ่งไปรวมกับอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งที่มีดินที่ติดต่อกันก็ได้ แต่ต้องไม่นำพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบลหนึ่งไปรวมกับอีกเขตเลือกตั้งหนึ่ง

มาตรา 7 ในเขตเลือกตั้งใด ถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 8 นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกพหุสมควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 9 ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำว่าตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่ หรือลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด หรือพรรคการเมืองใด ไม่ว่าในกรณีใด

---

* มาตรา 6 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

มาตรา 10* เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ไม่ให้นำมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความ
เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 มาใช้บังคับสำหรับในการนี้หน้าตั้งพิมพ์
ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์
ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง

การโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งต้องไม่กระทำโดยวิธี ทา พ่น หรือระบายสี ซึ่ง
ข้อความ ภาพ หรือรูปรอยใด ๆ ณ ที่รั้ว กำแพง ผนังอาคาร สะพาน เสาไฟฟ้า หรือ
ต้นไม้ บรรดาซึ่งเป็นทรัพย์สินของทางราชการ หรือ ณ บริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง
ทรัพย์สินทาสายห้ามปิดประกาศไว้ และต้องไม่กระทำโดยวิธีปิดประกาศ ณ ทรัพย์สิน
ดังกล่าวของทางราชการที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรือบริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบ
ครองทรัพย์สินทาสายห้ามปิดประกาศไว้

ในการนี้ที่มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง อันเป็นการฝ่าฝืนวรรคสอง ให้
เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมืองมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด ลบ หรือล้างข้อความ ภาพ หรือรูปรอย
ดังกล่าว แต่ในการนี้มิใช่เป็นทรัพย์สินของทางราชการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีอำนาจ
ดังกล่าวเมื่อได้รับคำร้องขอจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

มาตรา 10 ทวิ** เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

*มาตรา 10 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่
พิมพ์ไว้

**มาตรา 10 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

ในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองกำหนดสถานที่เพื่อการปิดประกาศโฆษณา เสียงเลือกตั้งไว้ตามสมควร

เมื่อมีการกำหนดสถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นำหน้าความในวรรคสองของ มาตรา 10 มาใช้บังคับกับการโฆษณาเสียงเลือกตั้ง โดยวิธีปิดประกาศสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ในสถานที่ที่ได้จัดไว้ให้

มาตรา 11 เมื่อได้มีประกาศระบุที่เลือกตั้งตามมาตรา 39 วรรคสองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผ่นประกาศหรือสิ่งอื่นมาโฆษณาเสียงเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองภายในที่เลือกตั้ง

ในการนี้สิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดอัน เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองภายในที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนหรือในวันเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรมการตรวจจะแนบหรือเจ้าหน้าที่คะแนน มีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิดหรือนำออกไปในวันออกที่เลือกตั้งดังกล่าว

มาตรา 12 นับตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงสิ้นวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาไม่ว่าโดยวิธีใดอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหรือหาด้วยประการใด อันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่ การเลือกตั้ง

มาตรา 13 นับตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนการเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงสิ้นวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จากหมาย แจก แจง หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้ง

มาตรา 13 ทวิ* ห้ามมิให้ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อ ว่า ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดแพ้หรือชนะ หรือได้คะแนนเท่าใด และได้รับเลือกตั้งหรือไม่ ได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งจำนวนเท่าใด

มาตรา 14 ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยกระทำการใดเพื่อประโยชน์แห่ง การเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง และห้ามมิให้ เข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้งด้วยประการใด ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการ ช่วยราชการ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา 15 ห้ามมิให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ ประจำตำบล สาวารัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการสภา ตำบล ใดเข้ามาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือ พรรคการเมืองใด

มาตรา 15 ทวิ** เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและยุติธรรม ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ข้าราชการการเมือง นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา หรือ เทศมนตรี กระทำการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหนึ่ง พรรคการเมืองใดโดยมิชอบ ให้แจ้งต่อบุคคลดังกล่าวนั้นให้ยุติหรือระงับการกระทำในลักษณะ

---

* มาตรา 13 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

** มาตรา 15 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

ตั้งกล่าว ถ้าไม่เชื่อฟัง ให้แจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย

(2) ในการนี้บุคคลตามมาตรา 15 นอกจากบุคคลตาม (1) มีพฤติการณ์ ผิดใจหรือกระทำการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหนึ่งพรรค การเมืองใด ให้ส่งบุคคลซึ่งกระทำการดังกล่าวข้างต้นไปประจำศาลากลางจังหวัดหรือ ที่ว่าการอำเภอ แล้วแต่กรณี ในระหว่างที่มีการดำเนินการตาม (3) และ

(3) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาการกระทำของ บุคคลตาม (2) ถ้าปรากฏว่ามีมูลเป็นความผิด ให้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อ ดำเนินการทางปกครองหรือทางวินัยหรือแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป ในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีความผิด ดังกล่าวข้างต้นมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 16 ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นาย- อำเภอ พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ มีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบ เรียบร้อยในการเลือกตั้ง

มาตรา 16 ทวิ* ในการสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงาน สอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าว โทษ หรือได้รับแจ้งให้ดำเนินการทางคดีอาญาตามมาตรา 15 ทวิ (3) ถ้าไม่สามารถ ดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ขอขยายเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

---

* มาตรา 16 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการและควบคุมการสอบสวนคดีความผิดตามวรรคหนึ่งได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย

หมวด 2

- สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา 17* ภายใต้บังคับมาตรา 19 บุคคลมีสิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา 18** (ยกเลิกหมดทั้งมาตรา)

มาตรา 19*** บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

*มาตรา 17 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

**มาตรา 18 ความเดิมถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และถูกยกเลิกหมดทั้งมาตราโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

***มาตรา 19 ความเดิมถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

(1) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษารื่นในประเทศตามกำหนดเวลา มาโดยตลอดและไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(2) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาระดับสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในหนึ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา 21^{*} ในกรณีที่พรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตใด พรรคการเมืองนั้นต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้นและจะส่งได้คะแนนในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขต

มาตรา 22^{**} ผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อหน้า

^{*}มาตรา 21 ความในมาตรา 21 เดิม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

^{**}มาตรา 22 ความในมาตรา 22 เดิม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคนให้ยื่นเป็นคณะ
ทั้งนี้ ตามชื่อหรือรายชื่อในหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ณ
ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้นตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดใน
พระราชกฤษฎีกา พร้อมกับหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองรับรองว่าพรรคการเมืองนั้นส่ง
สมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น และค่าธรรมเนียมคนละหนึ่งหมื่นบาท หลักฐาน
การสมัครและรูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ
8.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 13.5 เซนติเมตร มีจำนวนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด
และต้องปฏิบัติตามวิธีการเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็น
หลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบหลักฐาน
คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ให้เสร็จภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าได้ ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดและ
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำเนาหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งรับรองการสมัครรับ
เลือกตั้งไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครและ
พรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ประกาศตามวาระที่สอง ให้มีชื่อผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครยื่น
ประกอบด้วยเลขหมายประจำตัวผู้สมัครและจำนวนจุดเท่ากับเลขหมายซึ่งจะใช้ในการลง
คะแนนและรูปผู้สมัคร ทั้งนี้ ให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้ง
หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นสมัครโดยเร็ว วิธีการให้เลขหมาย
ประจำตัวผู้สมัครให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครน้อยกว่าหนึ่งใน
สี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ให้กระทรวง
มหาดไทยประกาศถอนการสมัครรับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น

มาตรา 23* การสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 22 ผู้สมัครจะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นคณะ เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา 24 เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออกใบรับให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา 22 วรรคสองแล้ว ให้ค่าธรรมเนียมตกเป็นของรัฐ และไม่มีการคืนค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้สมัครไม่ว่าในกรณีใด

มาตรา 25 ถ้าผู้สมัครผู้ใดไม่มีรายชื่อเป็นผู้สมัคร ในประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 22 ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ศาลากลางจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนั้น หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานครได้ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ประกาศนั้นโดยมีต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการกระบวนพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ศาลวินิจฉัยว่าให้รับสมัครหรือไม่ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติตามคำสั่งศาล และให้นำมาตรา 22 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าได้จัดตั้งกรรมการตรวจคะแนนขึ้นแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งคำสั่งศาลให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทราบโดยเร็ว

การใดที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปตามคำสั่ง

* มาตรา 23 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

เดิมของผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา 26 ห้ามมิให้ผู้ใด ซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เข้าสมัครรับเลือกตั้ง

หมวด 3

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา 27* เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน เว้นแต่ในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้ใดได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าว ให้นายอำเภอหรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน*

*มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมซึ่งผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอ หรือเทศบาลนครหรือเทศบาลเมืองที่ผู้เลือกตั้งไว้ เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปี บัญชีดังกล่าว ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจดู และขอยื่นคำร้องแก้ไขให้ถูกต้องได้ โดยนำความขึ้นมาตรา 28 มาใช้บังคับโดยอนุโลม**

มาตรา 28*** เมื่อได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แล้ว ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใด เห็นว่าตน หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ปรากฏชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อ เป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายอำเภอตรวจสอบหลักฐานและถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้อง หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เป็นผู้เลือกตั้ง ก็ให้ส่งเดิมชื่อความที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยไม่ชักช้า ถ้านายอำเภอเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้น่ามีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้ส่งยกคำร้องและให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

มาตรา 27 วรรคสาม ความในมาตรา 27 วรรคสามเดิม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้นี้

**มาตรา 27 วรรคสี่ บัญชีเดิมขึ้นโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

***มาตรา 28 วรรคหนึ่ง ความเดิมในมาตรา 28 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้นี้

เมื่อได้รับคำสั่งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัด
ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแห่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้อง
เสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการกระบวนพิจารณาภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง
เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้ลงชื่อตามที่ยื่นคำร้องในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยไม่
ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำสั่งของ
ศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังนายอำเภอเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด
และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้แก่บัญชีรายชื่อ
ผู้เลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิมของนายอำเภอก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็น
อย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา 29* ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ
ตำรวจ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้
ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของ
ประเทศ นอกที่ตั้งปกติที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าว ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับ
กองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไป เห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือก
ที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้จัดทาบัญชีรายชื่อตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และยื่นต่อนาย-
อำเภอท้องที่ที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อให้ออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้แก่บุคคล
เหล่านั้น และเพิ่มชื่อบุคคลเหล่านั้นในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง โดยให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนวัน
เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

---

* มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชกำหนด
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526
และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งแต่วันที่

เมื่อนายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้เลือกตั้งก็ให้ออกทะเบียนบ้านชั่วคราว และเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยไม่ชักช้า และให้แจ้งนายอำเภอท้องที่ที่ผู้เลือกตั้งมีภูมิลำเนาทราบ เพื่อหมายเหตุในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ถ้านายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นผู้ใดไม่ใช่ผู้เลือกตั้ง ให้แจ้งให้ผู้ยื่นทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับบัญชีรายชื่อ โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา 28 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ทำตามแบบทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรโดยอนุโลม และเมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้วให้ทะเบียนบ้านชั่วคราวดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

มาตรา 30* ผู้เลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ได้ประกาศตาม มาตรา 27 วรรคหนึ่ง มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลใดว่าอยู่ในทะเบียนบ้านของตน โดยที่ผู้นั้นมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งดังกล่าว

เมื่อนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรส่งถอนชื่อผู้นั้น หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ และให้นำ มาตรา 28 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 31 เมื่อบุคคลใดต้องคำพิพากษาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านโดยไม่มี

---

* มาตรา 30 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

ชกซ้ำ เพื่อบันทึกลงไว้ในทะเบียนบ้าน และให้เทศบาลหรือนายอำเภอประกาศการเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลปีใดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ

ในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแล้ว ให้นายอำเภอประกาศถอน
ชื่อผู้พ้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำมาตรา 28 วรรคห้า
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 4

ค่าใช้จ่ายและการหาเสียงเลือกตั้ง

มาตรา 32* เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครแต่ละคนจะใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมดเกิน
หนึ่งล้านบาทไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมค่าธรรมเนียมการสมัคร

ค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่พรรคการเมือง
หรือบุคคลอื่นใดจ่าย หรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาใช้จ่ายโดยไม่คิดค่าตอบแทน เพื่อ
ประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ในกรณีนำทรัพย์สินมาใช้จ่าย ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่า
หรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ

มาตรา 33 การใช้จ่ายตามมาตรา 32 ให้ใช้จ่ายได้เฉพาะค่าใช้จ่ายตั้ง
ต่อไปนี้

- (1) การโฆษณากระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่น

---

* มาตรา 32 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดย มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งแต่
พิมพ์ไว้

- (2) การพิมพ์ โฆษณา แจกจ่าย ประกาศ แผ่นป้าย ใบปลิวและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- (3) การจัดหาเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ไปรษณียากร โทรเลข โทรศัพท์และ การสื่อสารอื่นใด
- (4) การซื้อ เช่า หรือยืมสำนักงาน สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (5) การว่าจ้างแรงงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- (6) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการเลือกตั้ง
- (7) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่ขัดต่อบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 34 ภายในกำหนดสามเดือนหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อผู้ว่า- ราชการจังหวัดที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่

- (1) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ได้จ่ายไปแล้ว
- (2) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ยังค้างชำระ
- (3) หลักฐานการจ่ายเงินตาม (1) และหลักฐานการค้างชำระตาม (2)

ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการแสดงชื่อและที่อยู่ของผู้รับหรือเจ้าหนี้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานตามวรรคหนึ่ง มี กำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งที่กระทำในเขตเลือกตั้งใดว่าผู้สมัครใช้จ่าย เงินเกินกว่าที่กำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด

การขอตรวจสอบและขอสำเนารายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง จะกระทำ ได้แต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และเสีย ค่าธรรมเนียมตามระเบียบของทางราชการ

มาตรา 35 เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนเกินวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้แก่วันมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้

- (1) จัดทำ ใ้ เสนอ ใ้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (2) ใ้ เสนอ ใ้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ทางตรงหรือทางอ้อม แก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษาหรือสถานสงเคราะห์อื่นใด
- (3) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ
- (4) ทำสิ่งอื่นเป็นสาธารณประโยชน์หรือสิ่งอื่นใด เพื่อประโยชน์ของบุคคล ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถาบันอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่ก็ตาม
- (5) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

มาตรา 36* (ยกเลิกหมดทั้งมาตรา)

มาตรา 37 ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้งหรือหนีกลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติหรือผู้ใดกระทำการเช่นนั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครใด

---

*มาตรา 36 ความเดิมถูกยกเลิกหมดทั้งมาตราโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

หมวด 5

หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา 38 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ตามปกติให้ใช้เขตหมู่บ้านหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ในการที่หมู่บ้านใด มีผู้เลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่งก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร เขตสุขาภิบาล หรือเขตชุมชนหนาแน่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจกำหนดให้ใช้แฉก ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำแทนเขตหมู่บ้าน เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งได้*

ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละแปดร้อยคนเป็นประมาณ ในการที่มีผู้เลือกตั้งเกินหนึ่งพันสองร้อยคนให้เพิ่มหน่วยเลือกตั้งขึ้นอีกไม่ว่าในการใด ๆ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้เลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้**

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และสำนักงานเทศบาล แต่สำหรับตำบลในเขตเทศบาลในกรุงเทพมหานคร หรือในบริเวณที่มีชุมชนหนาแน่นนั้น ให้จัดทำแผนที่ส่งแบบแสดง

*มาตรา 38 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

**มาตรา 38 วรรคสาม ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

เขตของหน่วยเลือกตั้งและระบุที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง จะกระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้หน้าความในวรรคนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในการฉีกเงิน จะประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง หรือยุบ หรือรวมหน่วยเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบห้าวันก็ได้*

มาตรา 39 หน่วยเลือกตั้งหนึ่ง ให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ยังประชาชนเข้าออกได้สะดวกเพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง และในวันเลือกตั้งให้กรรมการตรวจคะแนนกำหนดบริเวณโดยรอบที่เลือกตั้ง โดยมีป้ายแสดงเขตบริเวณของที่เลือกตั้ง เพื่ออำนวยความสะดวกตามลักษณะของท้องที่ และภูมิประเทศในการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอประกาศระบุที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในท้องที่ของตนไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของนายอำเภอดังกล่าวให้ปิด ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่ายและที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ในการฉีกเงินนายอำเภอจะประกาศเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งเมื่อใดก็ได้**

---

*มาตรา 38 วรรคท้าย ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 8 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

**มาตรา 39 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทน ตั้งที่พิมพ์ไว้

ในท้องที่ตำบลใด ถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เลือกตั้งหรือ
ความปลอดภัยสาธารณะถูกคุกคาม นายอำเภอจะประกาศระงับที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วย
เลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

ในการที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้ง หรือกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตหน่วย
เลือกตั้ง ให้นายอำเภอรายงานพร้อมส่งสำเนาประกาศไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยไม่
ชักช้า

มาตรา 40 ที่เลือกตั้งและบริเวณที่เลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ
กระทรวงโดยอนุโลม

มาตรา 41 ห้ามมิให้ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้ง หรือในที่
ประชาชนชุมนุมกันอยู่เพื่อรอการเข้าไปลงคะแนนเลือกตั้ง

หมวด 6

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน

และเจ้าหน้าที่คะแนน

มาตรา 42 ให้นายอำเภอแต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็น
เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 43* ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนอย่างน้อยเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคนประจำทุก

---

*มาตรา 43 วรรคหนึ่ง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่งพระราช-
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522
พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้

หน่วยเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

กรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วย ให้แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 และเป็นผู้ที่พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเสนอชื่อก่อนนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน*

ให้พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ๆ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้นายอำเภอแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนนตามวรรคหนึ่งได้ไม่เกินหน่วยละหนึ่งคน ในกรณีที่บุคคลซึ่งพรรคการเมืองเสนอชื่อสำหรับหน่วยเลือกตั้งใดมีจำนวนต่ำกว่าเจ็ดคน ให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนจากผู้เลือกตั้ง ซึ่งมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 เป็นกรรมการตรวจคะแนนได้

มาตรา 44 ก่อนวันเลือกตั้งถ้าปรากฏว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้แต่งตั้งไว้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ให้นายอำเภอส่งถอดถอนและแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้ แต่ในกรณีที่ผู้ซึ่งถูกถอดถอนนั้นเป็นผู้ที่พรรคการเมืองใดเสนอชื่อ ให้นายอำเภอแต่งตั้งจากผู้ซึ่งพรรคการเมืองนั้นเสนอชื่อใหม่ และถ้าพรรคการเมืองนั้นไม่เสนอชื่อภายในเวลาที่นายอำเภอกำหนด ให้นำพรรคสามของมาตรา 43 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 45 ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครึ่งชั่วโมง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน เมื่อประธานไม่อยู่ในที่เลือกตั้งหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนอื่นเป็นประธานไปพลางก่อน จนกว่าประธานที่ได้เลือกตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนน

*มาตรา 43 วรรคสอง ความในมาตรา 43 วรรคสามเดิม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

ตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่กรรมการตรวจคะแนนมาไม่ครบจำนวน และกรรมการตรวจคะแนนที่เหลือมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้กรรมการตรวจคะแนนที่เหลือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยไม่ต้องมีการแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการตรวจคะแนนเพิ่มขึ้น แต่ถ้ากรรมการตรวจคะแนนมีน้อยกว่าเจ็ดคน ให้กรรมการตรวจคะแนนที่อยู่ในที่เลือกตั้ง ตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 เป็นกรรมการตรวจคะแนนให้ครบเจ็ดคนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้ตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติหน้าที่ ให้นายอำเภอ หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 คนหนึ่งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนผู้หนึ่งแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 อีกหกคนเป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการตรวจคะแนนซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา 46 การลงมติวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 47 กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนให้แต่งตั้งจากผู้เลือกตั้งซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้แต่งตั้งสมาชิกสภาตำบลผู้ใดแห่งรัฐ สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ การเมือง นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา เทศมนตรี กรรมการสุขาภิบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือผู้สมัครเป็นกรรมการ

ตรวจคะแนน*

ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้สมัครหรือกรรมการของพรรคการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่คะแนน

มาตรา 48 ให้ถือว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา 49 กรรมการตรวจคะแนน มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ขัดขวางรบกวนกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องมิให้ขัดต่อการที่ผู้เลือกตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

มาตรา 50 หน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน ในการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 51 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดจงใจปิดบังเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำความผิดประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง

มาตรา 52 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดจงใจนบปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดเพื่อขัด

* มาตรา 47 วรรคสอง ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวงหรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 7

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 53 บัตรเลือกตั้งและหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 54 การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้ง ตามลักษณะ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 55 ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา 08.00 นาฬิกา ถึงเวลา 15.00 นาฬิกา

มาตรา 56 ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าเป็นหีบเปล่าและให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่ถุงแดงประจำครั้งหีบถูกต้องแล้ว และให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา 54 โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา 57 ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้วให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้เลือกตั้ง ๆ ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครหรือผู้แทนพรรคการเมืองผู้ใดที่ท้วงให้หมายเหตุว่าในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง โดยให้จดหมายเลขของบัตรประจำตัวประชาชนและสถานที่ออกบัตรประจำตัวประชาชน แต่ในการนี้ผู้เลือกตั้งใช้ใบรับค่าขอมิบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ ให้ลง

ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือแล้วแต่กรณี ลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งเป็นหลักฐานเพิ่มขึ้น
ทั้งนี้ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้ง
ให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

ในการนี้ที่ผู้เลือกตั้งผู้ใด เป็นบุคคลไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎหมาย
ต้องแสดงหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงต่อกรรมการตรวจคะแนน และให้
กรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง แล้วให้ผู้เลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ
แล้วแต่กรณีในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นหลักฐานด้วย

หากมีผู้ทักท้วง หรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้เลือกตั้งที่มาแสดงตนนั้น
ไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเมื่อสามารถสอบสวนและ
วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการ
ตรวจคะแนนให้เป็นที่สุด ในการนี้ที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูก
สงสัยไม่มีสิทธิลงคะแนน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือ
ชื่อไว้ด้วย

บัตรประจำตัวตามมาตรา ๕ ให้หมายความรวมถึงบัตรประจำตัวประชาชนที่
หมดอายุแล้วด้วย*

มาตรา 58 ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้ง
ใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่ง
เดียว

ผู้เลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ในการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวข้องกับการ
เลือกตั้งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องประจำปฏิบัติหน้าที่นั้น โดยไม่ต้อง

---

* มาตรา 57 วรรคสี่ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งถ้าหน่วยเลือกตั้งที่คนประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นอยู่ในเขตเลือกตั้ง
ที่คนมีสิทธิเลือกตั้ง

ให้ผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง
ที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนก่อนทำการ
ลงคะแนนเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้คณะกรรมการ
ตรวจคะแนนเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

มาตรา 59 ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของหน่วยเลือกตั้งใดก็
ตาม ถ้าไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งและไม่ดำเนินการขอเพิ่มชื่อตามมาตรา 28 ใน
หน่วยเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้เลือกตั้งนั้นละสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้าน

มาตรา 60 ห้ามมิให้ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้งหรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้ง
โดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ได้
ลงบัตรหรือพยายามลงบัตร หรือแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มิได้มีไว้
สำหรับตนหรือที่ทำปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการตรวจคะแนนเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 61* ผู้เลือกตั้งผู้ใดรับบัตรเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนแล้ว ถ้าไม่ประสงค์
จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใดเลย ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน"
ในคูหาลงคะแนน แล้วนำบัตรเลือกตั้งนั้นไปมอบแก่กรรมการตรวจคะแนน เพื่อใส่ลงใน
หีบบัตรเลือกตั้งต่อหน้าตน

มาตรา 62 ห้ามมิให้ผู้เลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรเลือกตั้ง ซึ่งมิใช่บัตรที่กรรมการ

*มาตรา 61 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่
พิมพ์ไว้

ตรวจคะแนนแห่งที่เลือกตั้งนั้นมอบให้ลงคะแนน หรือนำบัตรเลือกตั้งที่ไม่ใช้ลงคะแนนออกไป จากที่เลือกตั้ง

มาตรา 63 ห้ามมิให้ผู้ใดทำเครื่องส่งเกิดโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

มาตรา 64 ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา 65 ห้ามมิให้ผู้ใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด เพื่อขัดขวางหรือทวงเหนี่ยวมิให้ผู้เลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนนหรือ มิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งว่านั้นภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้

มาตรา 66 ห้ามมิให้ผู้เลือกตั้งผู้ใด เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา 67 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำให้ปรากฏ ด้วยวิธีใดอันเป็นการลวงผู้เลือกตั้งให้สำคัญผิดเกี่ยวกับผู้สมัคร หรือเลขหมายประจำตัวหรือการสังกัดพรรคของผู้สมัครคนใดหรือของตนเองในการฉ้อโกงเป็นผู้สมัครด้วย

มาตรา 68 ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงคะแนนอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรเลือกตั้งออกจากหีบและให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนกระทำต่อหน้าผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา 69 ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่ตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนตามมาตรา 56 แล้ว หรือภายหลังเวลาที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อ

การเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดทำลาย ทำให้อายุสั้น ทำให้อายุยืน ทำให้อายุยืนยาว หรือทำให้ไว้ประโยชน์หรือสีกพาไปยังที่บัตรเลือกตั้งหรือบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 70 ก่อนประกาศผลการนับคะแนน ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนน แจกแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดลงคะแนนหรือไม่

หมวด 8

การตรวจและการรวมคะแนน

มาตรา 71 เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนนับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในวันเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น และรับทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน และปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว

แบบประกาศผลของการนับคะแนน รายงานแสดงผลของการนับคะแนน วิธีนับคะแนน วิธีประกาศผลของการนับคะแนน และวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 72 ถ้าการลงคะแนนหรือการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจอย่างอื่น ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศลงคะแนนหรือนับคะแนนสำหรับที่เลือกตั้งแห่งนั้น แล้วรายงานต่อนายอำเภอโดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศยกเลิกการ

ลงคะแนนหรือการนับคะแนน และกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสามวัน นับแต่วันได้รับทราบว่าเป็นเหตุนี้ได้ส่งลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่า เจ็ดวัน

ในการนี้ที่จำนวนผู้เลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งที่คงไว้ตามวรรคหนึ่ง จะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 73* บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

- (1) บัตรปลอม
- (2) บัตรที่ทำเครื่องหมายเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
- (3) บัตรที่ไม่ได้ทำเครื่องหมายเลย
- (4) บัตรที่ปรากฏว่าได้พับซ้อนกันมากกว่าหนึ่งบัตร
- (5) บัตรที่มีเครื่องส่งเกต หรือข้อความอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
- (6) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรค

การเมืองคนใด เว้นแต่เป็นบัตรเลือกตั้งตามวรรคสี่

บัตรดังกล่าวให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า "เสีย" และให้กรรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้

---

*มาตรา 73 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน และบัตรเลือกตั้งนั้นมิใช่เครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใดและที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด ในการวินิจฉัยถือว่าเป็นบัตรเสียเฉพาะเครื่องหมายที่ไม่อาจทราบได้ว่า ลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใดเท่านั้น และให้นับคะแนนเฉพาะเครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด บัตรเลือกตั้งนี้ให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า "เสียบางส่วน" โดยให้กรรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้ และให้แยกบัตรเสียบางส่วนนี้ออกไว้เป็นอีกส่วนหนึ่ง

มาตรา 73 ทวิ* บัตรเลือกตั้งที่มีการทำเครื่องหมายลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน" ตามมาตรา 61 ไม่ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย เว้นแต่ถ้ามีการทำเครื่องหมายลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดไว้ด้วย ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรที่มีการทำเครื่องหมายลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน" และมิใช่เป็นบัตรเสียตามวรรคหนึ่ง ให้แยกบัตรดังกล่าวออกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากบัตรเสีย และห้ามมิให้นับบัตรนั้นเป็นคะแนนของผู้สมัครและให้ประกาศจำนวนบัตรดังกล่าวไว้ที่หน่วยลงคะแนนด้วย

---

* มาตรา 73 ทวิ บัญญัติเดิมขึ้นโดยมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

มาตรา 74* ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด หรือเสียหายหรือทำให้เป็นบัตรเสีย

มาตรา 74 ทวิ** ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) กระทำความผิดประการใด ๆ แก่บัตรเลือกตั้งที่เป็นบัตรเสีย ให้เป็นบัตรที่ใช้ได้

(2) กระทำความผิดประการใด ๆ แก่บัตรเลือกตั้งที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนแล้วเป็นบัตรเสีย

มาตรา 75 เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว นายอำเภอจะทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารที่เกี่ยวข้องในหีบบัตรเลือกตั้งนั้นได้ เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านการเลือกตั้งตามมาตรา 78 แล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา 76 ให้นายอำเภอส่งรายงานการเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด โดยด่วนและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็วและให้รายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐสภา

*มาตรา 74 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้นี้

• **มาตรา 74 ทวิ บัญญัติใหม่ขึ้นโดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

มาตรา 77* ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้
หนึ่งคน ผู้สมัครของพรรคการเมืองใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้น
เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากันให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนน
เท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคนให้
ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาตามจำนวนที่จะพึงมีการเลือกตั้ง
ได้ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครของพรรคการเมืองหลายคนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุ
ให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคสอง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันนั้น
จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนตามที่เขตเลือกตั้งนั้นจะพึงมีการเลือกตั้งได้

การจับสลาก ตามความในมาตรานี้ให้กระทำต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัดตาม
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 9

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา 78 เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง
ใด ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น
เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเห็นว่าการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืน

---

* มาตรา 77 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

มาตรา 26 มาตรา 32 มาตรา 34 มาตรา 51 หรือมาตรา 52 ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมือง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่หรือต่อศาล แห่งสำหรับกรุงเทพมหานครภายในสามสิบวัน เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านตามมาตรา 32 หรือมาตรา 34 ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา 79 เมื่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยและให้ศาลฎีกามีอำนาจ คัดข้อไปนี้

(1) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ สมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้ง ตามคำร้องคัดค้านนั้นได้

(2) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่ผู้ใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบ หรือแม้มิชอบ แต่ไม่มีเหตุอันสมควรจะมีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา 80 เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถูกคัดค้านนั้นขาดจากสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง คำสั่งของศาลฎีกาซึ่งเป็นเหตุ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่ประธาน- สภาผู้แทนราษฎรได้รับแจ้งคำสั่ง

หมวด 10

บทกำหนดโทษ

มาตรา 81* นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 81 ทวิ** (ยกเลิกหมดทั้งมาตรา)

มาตรา 82*** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือปรับแห่งละหนึ่งพันบาท แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน

ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นที่การกระทำ ความผิดนั้นเกิดขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้น

*มาตรา 81 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

**มาตรา 81 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

***มาตรา 82 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

มาตรา 83* ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคหนึ่ง มาตรา 12 มาตรา 13 หรือมาตรา 74 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา 84** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ทวิ มาตรา 63 มาตรา 65 หรือ มาตรา 66 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 85*** ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา 86**** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 มาตรา 26 มาตรา 58 มาตรา 60

*มาตรา 83 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

**มาตรา 84 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

***มาตรา 85 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

****มาตรา 86 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่ พิมพ์ไว้

มาตรา 62 มาตรา 64 มาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 74 ทวิ
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิก
ถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 87* ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ
ซึ่งสั่งตามมาตรา 15 ทวิ (1) หรือ (2) หรือคำสั่งของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
ซึ่งสั่งตามมาตรา 15 ทวิ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
ห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 88** ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ
เลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 52 ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิก
ถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 89*** ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินค่าใช้จ่ายที่กำหนด

*มาตรา 87 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่
พิมพ์ไว้

**มาตรา 88 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และบทบัญญัติฉบับนี้โดยมาตรา 22
แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

***มาตรา 89 ความเดิมถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และถูกยกเลิกโดยมาตรา 22
แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้
ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

ไว้ตามมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 90* ผู้สมัครผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดตามมาตรา 34 หรือยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 91** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 35 หรือมาตรา 37 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 92*** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 41 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

---

* มาตรา 90 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้นี้

** มาตรา 91 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้นี้

*** มาตรา 92 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้นี้

มาตรา 93* ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรมการตรวจคะแนน ซึ่งส่งตาม
มาตรา 49 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา 93 ทวิ** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี
ถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 93 ทริ*** เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรมการตรวจคะแนน
หรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 70 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 93 จตุร**** ในกรณีมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ใน
เขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขต
เลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

*มาตรา 93 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในหม่แทนดังที่
พิมพ์ไว้

**มาตรา 93 ทวิ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

***มาตรา 93 ทริ บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

****มาตรา 93 จตุร บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

บทเฉพาะกาล

มาตรา 94 ก่อนครบกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 205 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การดำเนินการเลือกตั้งให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา 95 มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 22 เฉพาะที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองและมาตรา 23 มาใช้บังคับแก่การเลือกตั้ง

มาตรา 96 มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 43 และมาตรา 44 มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนน

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้นายอำเภอแต่งตั้งผู้เลือกตั้งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 เป็นคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง หน่วยละเจ็ดคน และให้นายอำเภอมีอำนาจถอดถอนและแต่งตั้งผู้อื่นแทนก่อนวันเลือกตั้งได้

มาตรา 97 มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 73 (2) และ (6) มาใช้บังคับแก่บัตรเสีย

บัตรเสียนอกจากเป็นบัตรที่มีลักษณะตามมาตรา 73 (1) (3) (4) หรือ (5) แล้ว บัตรดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสียด้วย

(1) บัตรที่ทำเครื่องหมายเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีได้ในเขตเลือกตั้ง

(2) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครคนใด แต่ในกรณีที่ในเขตเลือกตั้งนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ถ้าไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครคนใดเพียงบางคน ก็ถือว่าเป็นบัตรเสียเฉพาะ เครื่องหมายที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครคนใด

มาตรา 98 ลักษณะของบัตรเลือกตั้งและการลงคะแนนเลือกตั้งให้มีลักษณะ ขนาด เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 99 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎร แต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดทำก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง

หากจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ให้ถือว่า จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินกว่า สามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งโดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน

ในกรณีที่จะแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง ให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขต เลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขต เลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

มาตรา 100 มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 77 มาใช้บังคับ

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน ผู้สมัคร ผู้ใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ผู้สมัครนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมา เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ภายในบังคับแห่งวรรคสาม ในกรณีที่ผู้สมัครหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็น

เหตุฯให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อจะได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 101 พวกราชการเมืองแต่ละพรรคและผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิแต่งตั้งผู้เลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัครประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้วันที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัครในที่เลือกตั้งนั้น ให้อยู่ในลักษณะที่ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัคร จะต้องได้เห็นการปฏิบัติกิจการของคณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัครให้ทำตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัครยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทน ต่อนายอำเภอที่ที่เลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้นายอำเภอบันทึกรับทราบพร้อมด้วยลงวัน เดือน ปี ในหนังสือแต่งตั้งนั้นแล้วมอบคืนก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน

พรรคการเมืองหรือผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนซึ่งตนได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง หรือต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา 102 ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัครต้องได้รับความยินยอมให้ถือการดำเนินการเลือกตั้ง และมีสิทธิหักทวงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยยื่นคำทักท้วงเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการตรวจคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนออกใบรับ และนำเสนอคณะกรรมการตรวจคะแนนพิจารณา คำทักท้วงนั้น ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึกคำทักท้วงรวมทั้งพฤติการณ์และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนไว้ในรายงานแสดงผลของการนับคะแนน

ห้ามมิให้ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัคร กล่าวโต้เถียงกับการกรรมการ
ตรวจคะแนนหรือระหว่างกันเอง โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำส้งดำเนินอยู่
บทบัญญัติตามมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครด้วย โดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการ
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2523

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2523

เป็นปีที่ 35 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 10 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ไม่เห็นมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 มาใช้บังคับสำหรับในกรณีที่น่าสงสัยพิมพ์

ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง

การโฆษณาเสียงเลือกตั้งต้องไม่กระทำโดยวิธีหา พ้น หรือระบายสี ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปรอยใด ๆ ณ ที่รั้ว กำแพง หน้าอาคาร สะพาน เสาไฟฟ้า หรือต้นไม้ บรรดาซึ่งเป็นทรัพย์สินของทางราชการหรือ ณ บริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทําย้ายห้ามปิดประกาศไว้ และต้องไม่กระทำโดยวิธีปิดประกาศ ณ ทรัพย์สินดังกล่าวของทางราชการที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรือบริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทําย้ายห้ามปิดประกาศไว้

ในกรณีที่มีการโฆษณาเสียงเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด ลบ หรือล้างข้อความ ภาพ หรือรูปรอยดังกล่าว แต่ในกรณีที่มิใช่เป็นทรัพย์สินของทางราชการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีอำนาจดังกล่าวเมื่อได้รับคำร้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

มาตรา 10 ทวิ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กำหนดสถานที่เพื่อการปิดประกาศโฆษณาเสียงเลือกตั้งไว้ตามสมควร

เมื่อมีการกำหนดสถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว มิให้นำความในวรรคสองของมาตรา 10 มาใช้บังคับกับการโฆษณาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีปิดประกาศสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ในสถานที่ที่ได้จัดไว้ให้"

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 13 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 13 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดเล่น หรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อ ว่า

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดแพ้หรือชนะ หรือได้คะแนนเท่าใด และได้รับเลือกตั้งหรือไม่ ได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งจำนวนเท่าใด"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 18 บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับการศึกษาภาคบังคับ ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ยื่นพินัยกรรมการศึกษาภาคบังคับ
- (2) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (3) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการสุขาภิบาล กรรมการสภาตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน
- (4) ตนเองหรือคู่สมรส เสียหรือเคยเสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมาย
- (5) มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันไม่น้อยกว่าสิบปี"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 19 บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้สมัครได้ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 18 และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในต่างประเทศตามกำหนดเวลา มาโดยตลอดจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า หรือรับรองว่า

เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(2) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า"

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทย ผู้มีบิดาเป็นคนต่างด้าว และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และคัดชื่อลงบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในการนี้มีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าว ให้นายอำเภอหรือเทศบาลส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอหรือเทศบาลจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปี บัญชีดังกล่าวผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจดู และขอยื่นคำร้องแก้ไขให้ถูกต้องได้ โดยนำความในมาตรา 28 มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"กรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วย ให้แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 และเป็นผู้ที่พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เสนอชื่อต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน"

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"บัตรประจำตัวตามมาตรา 10 ให้หมายความรวมถึงบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุแล้วด้วย"

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 81 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 81 ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือปรับแห่งละหนึ่งพันบาท แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน

ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นที่การกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้น เพื่อใช้ในการแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้น"

มาตรา 12 ให้ยกเลิกมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปแทน

"มาตรา 89 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ทวิ มาตรา 37 มาตรา 63 มาตรา 65 หรือมาตรา 66 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี"

มาตรา 14 มีให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขบังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 15 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระภักดิ์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ยังไม่เหมาะสมสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ฉบับพิเศษ หน้า 1

เล่ม 97 ตอนที่ 15 ราชกิจจานุเบกษา 4 กุมภาพันธ์ 2523

พระราชกำหนด
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522
พ.ศ. 2526

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526

เป็นปีที่ 38 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 157 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ไว้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบ

หลักฐานคุณสมบัติของผู้สมัครและสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ให้เสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันปิดรับการสมัคร ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่ายและที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 28 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เมื่อได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา 27 วรรคหนึ่งแล้ว ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าคนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อ เป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 29 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ยุ้เลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ ตำรวจ สมาชิกกองอาสาวิชาดินแดน หรือข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ นอกที่ตั่งปกติที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลตั่งกล่าวตั่งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือ

หรือเทียบเท่าขึ้นไป เห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และยื่นต่อนายอำเภอท้องที่ที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อให้ออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้แก่บุคคลเหล่านั้น และเพิ่มชื่อบุคคลเหล่านั้นในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง โดยให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ผู้เลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลใดว่าอยู่ในทะเบียนบ้านของตนโดยที่ผู้นั้นมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งดังกล่าว"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 38 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง จะกระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้รักษาความในวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในการวินิจฉัยเงินจะประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง หรือยุบ หรือรวมหน่วยเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบห้าวันก็ได้"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอประกาศระบุที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในท้องที่ของตนไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของนายอำเภอดังกล่าวให้ปิด ณ ที่ว่าการ

อำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียง กับที่เลือกตั้ง ในการเลือกเงินนายอำเภอจะประกาศเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้ง เมื่อใดก็ได้"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 43 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

"ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจ คะแนน อย่างน้อยเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคนประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา 11 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราช- กำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิริสุลาลัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว สมควรที่จะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่ และโดยที่เป็นการดีจกเงินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันจะรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2529

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2529

เป็นปีที่ 41 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 157 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 6 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง

จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ให้ถือเขต
จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน
ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎรเขตละสามคน

ในการที่จะแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในการที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขต
เลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้ง
แต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน-
ราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

เมื่อได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แล้ว ถ้าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดจำนวนเขต
เลือกตั้งในแต่ละจังหวัดและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขต
เลือกตั้งรวมทั้งท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง การกำหนดดังกล่าว
นี้ให้กระทำโดยไม่ชักช้าและประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 23 การสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 22 ผู้สมัครจะต้องเป็นสมาชิก
พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง และให้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำการ
ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะ

พึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 73 บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

- (1) บัตรปลอม
- (2) บัตรที่ทำเครื่องหมายเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภา-

ผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

- (3) บัตรที่ไม่ได้ทำเครื่องหมายเลย
- (4) บัตรที่ปรากฏว่าได้พับซ้อนกันมากกว่าหนึ่งบัตร
- (5) บัตรที่มีเครื่องส่งเกต หรือข้อความอื่นใด นอกจากที่

กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

- (6) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรค

การเมืองคนใด เว้นแต่เป็นบัตรเลือกตั้งตามวรรคสี่

บัตรดังกล่าวให้กรมการตรวจคะแนนสภักษ์ว่า "เสีย" และ

ให้กรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสีย

ออกไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นำบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน

หนึ่งคน และบัตรเลือกตั้งนั้นมีทั้งเครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของ

พรรคการเมืองคนใดและที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด

ในการนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียเฉพาะเครื่องหมายที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัคร

ของพรรคการเมืองคนใดเท่านั้น และให้นำคะแนนเฉพาะเครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่า

ลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด บัตรเลือกตั้งนี้ให้กรมการตรวจคะแนน

สลักหลังว่า "เสียบางส่วน" โดยให้กรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้ และให้แยกบัตรเสียบางส่วนนี้ออกไว้เป็นอีกส่วนหนึ่ง"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 77 ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน ผู้สมัครของพรรคการเมืองใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากันให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาตามจำนวนที่จะพึงมีการเลือกตั้งได้ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครของพรรคการเมืองหลายคนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคสอง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนตามที่เขตเลือกตั้งนั้นจะพึงมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิวสุวานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528 ได้แก้ไขเขตเลือกตั้งโดยแบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งและจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน สมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบเกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี จำนวนเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง วิธีออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องบัตรเสีย การได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว และโดยที่เป็นการดีจกเงินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันจะรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

ฉบับพิเศษ หน้า 1

เล่ม 103 ตอนที่ 83 ราชกิจจานุเบกษา 16 พฤษภาคม 2529

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2535

เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทาหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกบทนิยาม "ผู้ว่าราชการจังหวัด" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

มาตรา 4 ให้ยกเลิกบทนิยาม "นายอำเภอ" และ "ที่ว่าการอำเภอ" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"นายอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยการเขตและปลัด-
อำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการ
กิ่งอำเภอ"

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 4 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 4 ทวิ บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราช-
บัญญัตินี้ ในกรณีกรุงเทพมหานครให้เป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกรุงเทพมหานครและให้ถือว่าเป็น
เป็นการปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่ปลัดกรุงเทพมหานครไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจกล่าวโทษและให้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแทนผู้ว่า-
ราชการกรุงเทพมหานคร"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2529
และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"มาตรา 6 เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎรแล้ว จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
ถ้าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาซึ่งเรื่องดังต่อไปนี้

(1) จำนวนราษฎรโดยเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หนึ่งคน

(2) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี

- (3) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขต
- (4) จำนวนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง และ
- (5) จำนวนอำเภอและตำบลรวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต"

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 6 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 6 ทวิ การกำหนดเขตเลือกตั้งให้ถือตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) ให้กำหนดท้องที่ทั้งหมดของอำเภออยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน
- (2) ในกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตาม (1) ได้ จะแยกตำบลของอำเภอหนึ่งไปรวมกับอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งที่มีพื้นที่ติดต่อกันก็ได้ แต่ต้องไม่นำพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบลหนึ่งไปรวมกับอีกเขตเลือกตั้งหนึ่ง"

มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 15 ทวิ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและยุติธรรม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ในกรณีข้าราชการการเมือง นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา หรือเทศมนตรี กระทำการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดโดยมิชอบ ให้แจ้งต่อบุคคลดังกล่าวนั้นให้ยุติหรือระงับการกระทำในลักษณะดังกล่าว ถ้าไม่เชื่อฟังให้แจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย
- (2) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา 15 นอกจากบุคคลตาม (1) มีพฤติการณ์ฉ้อโกงหรือกระทำการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใด ให้ส่งบุคคลซึ่งกระทำการดังกล่าวข้างต้นไปประจำศาลากลางจังหวัด

หรือที่ว่าการอาเภอ แล้วแต่กรณี ในระหว่างที่มีการดำเนินการตาม (3) และ

(3) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาการกระทำของบุคคลตาม (2) ถ้าปรากฏว่ามีมูลเป็นความผิด ให้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อดำเนินการทางปกครองหรือทางวินัยหรือแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไปในการนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีความผิดดังกล่าวข้างต้นมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 9 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 16 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 16 ทวิ ในการสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หรือได้รับแจ้งให้ดำเนินการทางคดีอาญาดำเนินการตามมาตรา 15 ทวิ (3) ถ้าไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ขอขยายเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการและควบคุมการสอบสวนคดีความผิดตามวรรคหนึ่งได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"มาตรา 17 ภายใต้อำนาจมาตรา 19 บุคคลมีสิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายแห่งรัฐธรรมนูญ"

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา 19 บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่น้อยกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษายื่นในประเทศตามกำหนดเวลามาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่น้อยกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(2) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาระดับสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่น้อยกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา 21 ในกรณีที่พรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตใด พรรคการเมืองนั้นต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งให้เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น”

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา 22 ผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ เกินหนึ่งคนให้ยื่นเป็นคณะ

ทั้งนี้ ตามชื่อหรือรายชื่อ ในหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่คนสมัครนั้นตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา พร้อมกับหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองรับรองว่าพรรคการเมืองนั้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบคน และค่าธรรมเนียมคนละหนึ่งหมื่นบาท หลักฐานการสมัครและรูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ 8.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 13.5 เซนติเมตร มีจำนวนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด และต้องปฏิบัติตามวิธีการเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบหลักฐานคุณสมบัติของผู้สมัครและสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าได้ ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำเนาหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งรับรองการสมัครรับเลือกตั้งไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ประกาศตามวรรคสอง ให้มีชื่อผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครอันประกอบด้วยเลขหมายประจำตัวผู้สมัครและจำนวนจุดเท่ากับเลขหมายซึ่งจะใช้ในการลงคะแนนและรูปผู้สมัคร ทั้งนี้ให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอและที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้สมัครโดยเร็ว วิธีการให้เลขหมายประจำตัวผู้สมัครให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เป็นการศึกษาเลือกตั้งทั่วไป ถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครน้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบคน ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศก่อนการสมัครรับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 32 เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครแต่ละคนจะใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมดเกิน
หนึ่งล้านบาทไม่ได้ ทั้งนี้ไม่รวมค่าธรรมเนียมการสมัคร"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 38 แห่ง
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ตามปกติให้ใช้เขตหมู่บ้านหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ใน
กรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้เลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านเป็นหน่วยเลือกตั้ง
หน่วยหนึ่งก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร เขตสุขาภิบาล หรือเขตชุมชน
หนาแน่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจกำหนดให้ใช้แคว้นนคร ถวอก ขอย คลอง หรือแม่น้ำ
แทนเขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งได้"

ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละแปดร้อยคนเป็นประมาณ ในการนี้ผู้
เลือกตั้งเกินหนึ่งพันสองร้อยคนให้เพิ่มหน่วยเลือกตั้งขึ้นอีก ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ถ้าผู้ว่า-
ราชการจังหวัดเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้เลือกตั้ง
จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่เกินครึ่งถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้"

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ห้ามมิให้แต่งตั้งสมาชิกสภาธิบดีบัณฑิตแห่งรัฐ สมาชิกสภาท้องถิ่น
ข้าราชการการเมือง นายกเทศมนตรี นายกเมืองพิทยา เทศมนตรี กรรมการสุขาภิบาล
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สาววัดกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือผู้สมัครเป็น
กรรมการตรวจคะแนน"

มาตรา 18 ให้ยกเลิกความในมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

"มาตรา 61 ผู้เลือกตั้งผู้ใดรับบัตรเลือกตั้งเพียงลงคะแนนแล้ว ถ้าไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้มีสมัครคนใดเลย ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน" ในคูหาลงคะแนนแล้วนำบัตรเลือกตั้งนั้นไปมอบแก่กรรมการตรวจคะแนนเพื่อจัดส่งให้แก่บัตรเลือกตั้งต่อหน้าคน"

มาตรา 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 73 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 73 ทวิ บัตรเลือกตั้งที่มีการทำเครื่องหมายลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน" ตามมาตรา 61 ไม่ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย เว้นแต่ถ้ามีการทำเครื่องหมายลงคะแนนให้กับผู้มีสมัครรับเลือกตั้งคนใดไว้ด้วย ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรที่มีการทำเครื่องหมายลงในช่อง "ไม่ลงคะแนน" และมีชื่อเป็นบัตรเสียตามวรรคหนึ่ง ให้แยกบัตรดังกล่าวออกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากบัตรเสียและห้ามมิให้นำบัตรนั้นเป็นคะแนนของผู้สมัคร และให้ประกาศจำนวนบัตรดังกล่าวไว้ที่หน่วยลงคะแนนด้วย"

มาตรา 20 ให้ยกเลิกความในมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

"มาตรา 74 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย"

มาตรา 21 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 74 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

"มาตรา 74 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) กระทำความผิดประการใด ๆ แก่บัตรเลือกตั้งที่เป็นบัตรเสีย ให้เป็นบัตรที่ชำรุด

(2) กระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเลือกตั้งที่ได้ทำ
เครื่องหมายลงคะแนนแล้วเป็นบัตรเสีย"

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความในหมวด 10 บทกำหนดโทษ มาตรา 81
มาตรา 81 ทวิ มาตรา 82 มาตรา 83 มาตรา 84 มาตรา 85 มาตรา 86
มาตรา 87 มาตรา 89 มาตรา 90 มาตรา 91 มาตรา 92 และมาตรา 93 แห่ง
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้
ความต่อไปนี้เป็นแทน

หมวด 10

บทกำหนดโทษ

มาตรา 81 นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 82 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือปรับแห่งละหนึ่งพันบาท แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน

ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นที่การกระทำ
ความผิดนั้นเกิดขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 83 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 วรรคหนึ่ง มาตรา 12 มาตรา 13 หรือ
มาตรา 74 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 84 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ทวิ มาตรา 63 มาตรา 65 หรือ
มาตรา 66 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำ

ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 85 ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา 86 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 มาตรา 26 มาตรา 58 มาตรา 60 มาตรา 62 มาตรา 64 มาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 74 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 87 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งสั่งตามมาตรา 15 ทวิ (1) หรือ (2) หรือคำสั่งของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งสั่งตามมาตรา 15 ทวิ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 88 ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 52 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 89 ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ตามมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 90 ผู้สมัครผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดตามมาตรา 34 หรือยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา 91 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 35 หรือมาตรา 37 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 92 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 41 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 93 ผู้ใดฝ่าฝืนปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการตรวจคะแนนซึ่งสั่งตามมาตรา 49 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 93 ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา 93 ทริ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนน ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 70 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 93 จัตวา ในการให้มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2522 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่
สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2534
ประกอบกับมีบทบัญญัติบางประการยังไม่เหมาะสม สมควรที่จะปรับปรุงเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2538

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

เป็นปีที่ 50 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) ทศกศกราช 2538 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า "พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538"

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 6 เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ถ้าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น
- (2) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี
- (3) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละเขต
- (4) จำนวนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง และ
- (5) จำนวนอำเภอและตำบลรวมเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขต"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 21 ในกรณีที่พรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตใด พรรคการเมืองนั้นต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น และจะส่งได้คะแนนเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขต"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 22 ผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน

ให้ยื่นเป็นคณะ ทั้งนี้ ตามชื่อหรือรายชื่อในหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้นตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา พร้อมกับหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองรับรองว่าพรรคการเมืองนั้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น และค่าธรรมเนียมคนละหนึ่งหมื่นบาท หลักฐานการสมัครและรูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ 8.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 13.5 เซนติเมตร มีจำนวนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด และต้องปฏิบัติตามวิธีการเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบหลักฐานคุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำเนาหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งรับรองการสมัครรับเลือกตั้งไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ประกาศตามวรรคสอง ให้มีชื่อผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร ย่นประกอบด้วยเลขหมายประจำตัวผู้สมัครและจำนวนจุดเท่ากับเลขหมายซึ่งจะใช้ในการลงคะแนนและรูปผู้สมัคร ทั้งนี้ ให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นสมัครโดยเร็ว วิธีการให้เลขหมายประจำตัวผู้สมัครให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการนี้ที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครน้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ให้กระทรวง

มหาดไทยประกาศถอนการสมัครรับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น "

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"ในการสมัครรับชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้ใด
ได้สัญชาติไทย โดยการแปลงสัญชาติ และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม
ของปีที่มีการเลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบ
ว่า บุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็น ก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานและคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อ
ผู้เลือกตั้ง ในการนี้มีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าวให้นายอำเภอหรือเทศบาล
แล้วแต่กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ ที่บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"กรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วยให้แต่งตั้งจากผู้ที่มี
คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 และเป็นผู้ที่พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้า
สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเสนอชื่อต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 มาตรา 106 ได้บัญญัติให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมีตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนแทนการให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละจังหวัดจะพึงมีตามเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน โดยเฉลี่ยจำนวนราษฎรทั้งประเทศด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยหกสิบคน และมาตรา 112 ได้บัญญัติให้พรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้ารับเลือกตั้งได้คณะเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขตและต้องส่งสมาชิกเข้ารับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ประกอบกับมาตรา 109 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในส่วนที่เกี่ยวกับอายุโดยบัญญัติให้ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้มาตรา 117 และมาตรา 118 ยังได้กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการทั่วไปในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงและในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่ โดยกำหนดระยะเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปให้รวดเร็วยิ่งขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ และโดยที่เป็นการฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่ที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

นโยบายพรรคไทยประชาธิปไตย

พรรคไทยประชาธิปไตย
(THE THAI DEMOCRACY PARTY)

ชื่อพรรค ไทยประชาธิปไตย

ทะเบียนเลขที่ 51/2539

วันรับจดทะเบียน 20 ธันวาคม 2539

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค 304/1023 หมู่ที่ 7 ถ. พหลโยธิน 49/1 แขวงตลาดบางเขน
เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โทร. 5614204 โทรสาร. 5799744

หัวหน้าพรรค นายโสรัจจ์ ดาศรี

รองหัวหน้าพรรค นายประทีป ธรรมอนันต์

เลขาธิการพรรค นายเจนวิทย์ ชวัฏเพชร

นโยบายพรรคไทยประชาชาติปีไทย

นโยบายด้านการเมือง

1. ยึดมั่นและดำรงไว้ซึ่งการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  2. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยการส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับให้มีฐานะ เป็นนิติบุคคล โดยวิธีการเลือกตั้งและการจัดสรรงบประมาณจากรัฐ ส่งเสริมนำรูปแบบการปกครองแบบกรุงเทพมหานครไปใช้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีขีดความสามารถและเหมาะสมจนครบทุกจังหวัด ภายในเวลาที่สมควร ส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนในด้านความคิดทางการเมือง ลัทธิความเชื่อถือและศาสนา และสิทธิในการรวมกลุ่มเป็นองค์กรการจัดตั้งสหภาพแรงงานกลุ่มเกษตรกรและอื่น ๆ
- ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และรับข่าวสารต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวางในวิถีที่เป็นประชาธิปไตย มีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา และสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสารข้อมูลอันเป็นจริง ทั้งนี้โดยไม่ขัดต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขความบกพร่องในสังคมและช่วยพัฒนาประเทศจากแนวทางของระบอบประชาธิปไตย สามารถตรวจสอบและควบคุมการทำงานของราชการและฝ่ายบริหารและส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชน
- นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจะต้อง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คัดค้านเผด็จการทุกรูปแบบ ทั้งเผด็จการรัฐสภาและการใช้กำลังรัฐประหาร
3. ปฏิรูประบบราชการและดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างเด็ดขาด และจริงจังโดยการ
    - 3.1 ดำเนินการให้ข้าราชการมีความสำนึกในหน้าที่บริการประชาชนตามความต้องการอันชอบธรรมของประชาชนเป็นสำคัญ
    - 3.2 เร่งรัดการจัดตั้งศาลปกครอง
    - 3.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระในการรณรงค์เปิดโปงติดตามและต่อต้านรวมถึงมีการสอนในการร่วมปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงและการประพฤติมิชอบในราชการ

3.4 สร้างค่านิยมและการบำเพ็ญจรรยาวัณผู้สุจริต และประณามผู้ทุจริตอย่างจริงจัง

3.5 จะปฏิรูปราชการให้ทันสมัยและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายด้านเศรษฐกิจ

1. ด้านรัฐวิสาหกิจ ส่งเสริมวิสาหกิจเอกชนและสหกรณ์ให้มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างอิสระ ยกเว้นกรณีจำเป็นบางประการที่รัฐจำเป็นต้องดำเนินการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจได้แก่

1.1 กิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการพลังงาน

1.2 วิสาหกิจที่จะต้องใช้งบทุนจำนวนมากและมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

1.3 วิสาหกิจประกาศยุทธรบัจจัย เพื่อการทหารและเพื่อความมั่นคงต่อประเทศ

1.4 วิสาหกิจในชนบทเพื่อช่วยเพิ่มรายได้และยกฐานะของเกษตรกร และผู้จ้างแรงงานในชนบทและวิสาหกิจที่จำเป็น การดำรงชีพของคนส่วนใหญ่ของประเทศ

2. ด้านสหกรณ์

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนงานสหกรณ์สาขาต่างๆ สหกรณ์ผู้ผลิต สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ผู้บริโภค เพื่อเสนอบริการไปยังผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ฯลฯ

2.2 ปรับปรุงบทบาทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้เข้าเป็นสถาบันของสหกรณ์อย่างสมบูรณ์แบบ โดยไม่มีดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำที่สุด

3. ด้านเกษตรกรกรม

3.1 ดำเนินการปฏิรูปที่ดินอย่างเร่งด่วนและจริงจัง เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง และให้เกษตรกรเท่านั้น

3.2 ส่งเสริมให้จัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตรขึ้นในชนบท ตลอดจนการส่งเสริมให้เอกชนลงทุนในด้าน การเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรออกไปสู่ชนบท

3.3 พัฒนาระบบชลประทาน ให้สามารถส่งน้ำเข้าไปยังไร่นาของเกษตรกรอย่างทั่วถึง เพียงพอแก่การเกษตรกรรม

3.4 จัดให้มีประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร ที่เป็นสินค้าหลักของประเทศ

3.5 เร่งการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยการอนุรักษ์และปลูกป่าทดแทน ตลอดจนการอนุรักษ์สัตว์ป่า สัตว์น้ำให้สอดคล้องกับระบบนิเวศน์วิทยา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและทั่วถึง

4. ด้านอุตสาหกรรม

4.1 ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม ให้มีประสิทธิภาพสามารถผลิตเพื่อการส่งออกด้วยสินค้าที่มีคุณภาพ และต้นทุนต่ำ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ

4.2 สนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมครัวเรือน กระจายไปสู่ชุมชน

4.3 กำหนดสิ่งจูงใจและจัดมาตรการ และข้อยุ่งยากต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย การลงทุนของต่างประเทศจะต้องมีการถือหุ้นร่วมรัฐบาล บริษัทมหาชน และสหกรณ์เท่านั้น

4.4 ดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน เพื่อช่วยให้ประเทศไทยสามารถผลิตอุตสาหกรรมหลักเพื่อการส่งออกและทดแทนการสั่งเข้า

4.5 พัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของประเทศอย่างทันสมัย และจริงจัง

5. ด้านพาณิชย์กรรม

5.1 ควบคุมราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนส่วนใหญ่ ให้อยู่ในระดับเดียวกันทั่วประเทศ

5.2 จัดการผูกขาดตัดตอนและความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจให้ได้ผลอย่างจริงจัง

5.3 กำหนดให้ธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งปวงเป็นบริษัทมหาชน และส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดเล็กรวมตัวเข้าเป็นรูปสหกรณ์

6. ด้านการธนาคารและการคลัง

6.1 ควบคุมกิจการธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินให้เป็นบริษัทมหาชน อย่างแท้จริง

6.2 ดำเนินการให้สถาบันการเงินมีความมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ฝากเงิน

6.3 ส่งเสริมให้มีธนาคารพาณิชย์ท้องถิ่นหรือสถาบันการเงินอย่างทั่วถึง เพื่อการจัดให้มีสินเชื่อระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวแก่เกษตรกรอย่างเพียงพอ และเสรีตามความต้องการของตลาดทั้งในด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรมสหกรณ์ และการส่งออก

6.4 รักษาเสถียรภาพของเงินบาทให้มีความมั่นคงและรักษาดุลการชำระเงินระหว่างประเทศมิให้ขาดดุล

6.5 ปรับปรุงโครงสร้างของภาษี เพื่อป้องกันระบบภาษีซ้ำซ้อน และขยายฐานภาษีให้กว้าง เช่น ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และมุ่งเก็บภาษีทางตรง และภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยให้มากขึ้น เพิ่มภาษีทางด้านทรัพย์สิน เช่น บ้าน ที่ดิน รวมทั้งเก็บภาษีที่ดินที่มีมูลค่าเพิ่มจากการตัดถนนและการชลประทาน จัดเก็บภาษีมรดกในอัตราที่ก้าวหน้า

6.6 ปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี เพื่อป้องกันมิให้หลีกเลี่ยงภาษี และให้การศึกษากับประชาชน ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม

นโยบายด้านสังคมและวัฒนธรรม

1. จัดหลักประกันแก่ประชาชนในรัฐสวัสดิการ โดยการ
  - 1.1 จัดให้มีการประกันสังคม
  - 1.2 จัดให้มีที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม
  - 1.3 ให้หลักประกันในการครองชีพแก่ประชาชนผู้ยากจนและผู้ว่างงาน
  - 1.4 ให้การสงเคราะห์ผู้ชรา เด็กไร้ที่พึ่ง คนตาบอด ผู้พิการทุพพลภาพ ทหารผ่านศึก และผู้ไม่สามารถช่วยตนเองได้อย่างทั่วถึง
  - 1.5 จัดเจ้าหน้าที่ของรัฐดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ที่ขาดผู้ดูแลเพื่อให้พ่อแม่สามารถทำงานได้โดยมีต้องกังวล
2. ปฏิรูประบบงานของหน่วยราชการที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยให้สามารถรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง และมีหลักประกันทางด้านสวัสดิการของประชาชน
3. อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยป้องกันจัดการทำลายสภาวะแวดล้อม เป็นพิษต่าง ๆ อย่างเด็ดขาด
4. แห้งอบายมุข สิ่งชั่วร้าย และการละเมิดศีลธรรม
5. ให้มีการประหยัดจัดความฟุ่มเฟือย
6. ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบศาสนกิจ และศาสนศึกษาทุกศาสนาที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างจริงจัง
7. พิทักษ์สิทธิและความเสมอภาคในสังคมของสตรีให้เท่าเทียมกับบุรุษ กฎหมายหรือประเพณีนิยมที่ขัดกับหลักการนี้จะต้องได้รับการพิจารณาแก้ไขเสียใหม่ให้เหมาะสม
8. ส่งเสริมและเผยแพร่งานทางด้านวัฒนธรรมอันแสดงถึงความเป็นคุณค่าของชาติ และค่านิยมอันดีงามของไทย ทั้งด้านวัตถุ จิตใจ และประเพณีนิยม โดยการจัดตั้งทบวงการเมืองว่าด้วยวัฒนธรรมขึ้นมา เป็นการเฉพาะ

นโยบายด้านแรงงาน

1. ลดและขจัดการไม่มีงานทำ และการว่างงานของประชาชน ซึ่งมีอยู่จำนวนมากตามลำดับ โดยการ
  - 1.1 สร้างงานให้มีปริมาณเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างจังหวัดและชนบท การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อขจัดการเดินทางเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ
  - 1.2 พัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับแรงงานไร้ฝีมือ และส่งเสริมให้มีการศึกษาสำหรับผู้ไร้แรงงาน
2. ยกย่องมาตรฐานในการดำรงชีพของผู้ใช้แรงงานให้สูงขึ้น โดยการ
  - 2.1 กำหนดมาตรฐานการใช้แรงงานคนกับเครื่องจักรให้อยู่ในสภาพสมดุลย์ และเหมาะสม
  - 2.2 กำหนดค่าแรงขั้นต่ำให้สอดคล้องกับความสามารถและค่าครองชีพ ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องกับความจริง
  - 2.3 ให้การรับรองอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ
  - 2.4 ให้ความคุ้มครองแรงงานสตรีเด็กอย่างเป็นธรรมทั่วถึงและเป็นรูปธรรม
  - 2.5 ทำการแก้ไขกฎหมายที่ล้าหลังหรือไม่เป็นธรรมแก่ผู้ใช้แรงงาน
3. สนับสนุนให้ทั้งผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม และนายจ้างมีองค์กร เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเอง

นโยบายด้านการศึกษา

1. เน้นการจัดระบบการเรียนรู้ เด็กเล็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล เป็นต้นไปอย่างอิสระ สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติ ส่งเสริมกิจกรรมนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กและสังคม เน้นการพัฒนาจิตใจเหนือวัตถุ
2. ขยายการศึกษาภาคบังคับ ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรับเป็นผู้ให้บริการ จัดสถานศึกษาอย่างเพียงพอ มีคุณภาพ และมีมาตรฐานเดียวกันทุกท้องถิ่น
3. ดำเนินการให้การศึกษาด้านจริยธรรมแก่ประชาชนให้เป็นพลเมืองดี
4. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาวิชาชีพในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยการกำหนดสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
5. กำหนดอัตราองรับวิชาชีพครู ให้เหมาะสมกับจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในวิชาชีพครู

นโยบายด้านสาธารณสุข

1. ขยายขอบข่ายบริการสาธารณสุขแก่ประชาชนในชนบทและที่ยากจนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการ
  - 1.1 ปรับปรุงโรงพยาบาล สถานีอนามัย ให้มีอย่างทั่วทุกตำบล
  - 1.2 เร่งผลิตแพทย์ พยาบาล หรือบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เพียงพอแก่การบริการประชาชนในชนบทตามอัตราส่วนของประชากรในประเทศ
  - 1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาพยาบาล การป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ โดยการเปิดอบรมวิธีการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนในชนบท
2. จัดรายได้ ให้สวัสดิการและยกระดับวิทยฐานะให้แพทย์ พยาบาล หรือบุคลากรด้านสาธารณสุขอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานบริการประชาชนให้เป็นที่พอใจอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
3. สนับสนุนการผลิตยาภายในประเทศ เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน

นโยบายด้านการทหารและการป้องกันประเทศ

1. กำหนดยุทธศาสตร์ของชาติให้สอดคล้องกับสถานการณ์อยู่เสมอ สร้างกำลังกองทัพเป็นกองทัพของประชาชน มีกำลังพลที่เข้มแข็งและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย เพียงพอในการรักษาเอกราช และอธิปไตยของประเทศอย่างแท้จริง
2. การป้องกันการรุกรานแทรกซึมจากภายนอก โดยใช้การทูตนำการทหารจะใช้กำลังทหารเพื่อป้องกันตัวตามความจำเป็น
3. สนับสนุนให้กองทัพช่วยพัฒนาประเทศ โดยการฝึกฝนอาชีพ และช่วยเหลือประชาชนในยามวิกฤตส่งเสริมให้กองทัพรับเอาวิชาการและวิทยาการต่าง ๆ เข้าไปศึกษา
4. ให้สวัสดิการแก่ทหารชั้นผู้น้อย และครอบครัวให้ดีขึ้น สอดคล้องกับค่าครองชีพอย่างทั่วถึง
5. พลทหารอาสาที่ปฏิบัติหน้าที่มาแล้ว 4 ปีขึ้นไป จะต้องรับยศนายสิบทุก ๆ คน ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น
6. สนับสนุนให้ข้าราชการทหารชั้นประทวน ได้รับการเลื่อนยศให้สูงขึ้น

นโยบายด้านการต่างประเทศ

1. ยึดถือนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลางและอิสระ ยึดมั่นในเอกราช อธิปไตย ศักดิ์ศรีและผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก
2. สร้างมิตรภาพและความร่วมมือกับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศเพื่อนบ้านบนหลักการเคารพอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน
3. ไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่นใด
4. ต่อต้านและคัดค้านอำนาจเผด็จการทุกรูปแบบ
5. ยึดมั่นในนโยบายพึ่งตนเอง ถ้าจำเป็นต้องรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศจะต้องไม่มีพันธะและข้อผูกพันใด ๆ

นโยบายพรรคไท

พรรคไทย
(THAI PARTY)

ชื่อพรรค ไทย
ทะเบียนเลขที่ 50/2539
วันรับจดทะเบียน 18 ตุลาคม 2539

ภาพเครื่องหมายพรรค

ที่ตั้งพรรค 67/171 ซอย 4 หมู่บ้าน ช.อมรพันธ์ 9 แขวงลาดพร้าว
เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โทร 5702472
หัวหน้าพรรค นายชนบดินทร์ แสงสถาพร
รองหัวหน้าพรรค นายพูนทรัพย์ บุญทอง
นายชเนศ ธีญญลักษณ์
เลขาธิการพรรค นางพะเยียบ ศิริสิน
รองเลขาธิการพรรค นายไพบุลย์ สุนทรวิภาต

นโยบายพรรคไท*

ด้านการเมืองการปกครอง

1. พรรคไท ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พรรคไทเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ องค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมราชวงศ์ ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะสูงสุดเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของชนในชาติ
2. พรรคไท จะพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความมั่นคงสถิตสถาพรควบคู่กับประเทศชาติตลอดไป เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้มีความสมบูรณ์ และมีความมั่นคงยิ่งขึ้นไป
3. พรรคไทจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ระบบพรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เปิดกว้างให้ประชาชนได้เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการที่จะควบคุมการดำเนินงานของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง ในพรรคการเมืองมีกลไกที่สามารถถ่วงถ่วง และคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพเข้าไปรับผิดชอบในการบริหารประเทศและสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. พรรคไทยึดมั่นในการประสานความคิดของทุกฝ่าย โดยจะเสริมสร้างความสามัคคี และความสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหของชาติ พรรคไม่สนับสนุนการปกครองโดยใช้กำลังหรือใช้แนวทางการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคมใดที่มีได้เคารพต่อหลักการของประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. พรรคไทเป็นพรรคการเมืองของประชาชนทุกหมู่เหล่ามิใช่เป็นพรรคการเมืองของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง พรรคไทเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรถาวรที่เปิดกว้างให้ประชาชนชาวไทยทุกสาขาอาชีพ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา

---

* หมายเหตุ : สำนักงานนายทะเบียนพรรคการเมือง กระทรวงมหาดไทย

ทุกเพศทุกวัย ที่ร่วมอุดมการณ์ของพรรคได้มีส่วนเข้าร่วมในกิจการทั้งปวงของพรรค และ
ผืนก้ำลั้งกัน เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

6. พรรคไทจะสร้างระบบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำหน้าที่เป็น
ตัวแทนปกป้องประโยชน์ของประชาชนทุกหมู่เหล่า และจะเสริมสร้างสิทธิประโยชน์
อันชอบธรรมของประชาชนทุกสถานภาพทางสังคม พรรคไทจะไม่ยอมให้ผู้ใด คณะใดใช้
พรรคเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวเป็นอันขาด

7. พรรคไทมุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้กระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ ไม่ถูก
ครอบงำโดยฝ่ายใด สามารถเป็นหลักประกัน และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง

8. พรรคยึดมั่นในหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และจะดำเนินการ
เพื่อจัดช็อกกฎหมายและการปฏิบัติใด ๆ ที่ให้อำนาจจริตรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน
อันขัดต่อหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

9. พรรคจะส่งเสริมให้ประชาชนมี และให้เสรีภาพเพื่อดำเนินกิจกรรมใน
รูปแบบใดก็ตามที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สร้างความก้าวหน้าแก่สังคมและประเทศชาติ

10. พรรคไทมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถตอบ
สนองต่อความต้องการของสังคม และรับใช้ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยจะชำระสะสางตัวบท
กฎหมายเพื่อบกเลิกแก้ไขส่วนที่ล้าสมัยไม่เป็นธรรมขัดขวางการพัฒนาประเทศ และเป็น
อุปสรรคต่อการสร้างประสิทธิผลของระบบ ตลอดจนลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในองค์กร
ราชการมีความคล่องตัวรัดกุม รวมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีและวิธีการบริหารงานสมัยใหม่
มาใช้ โดยจัดหางบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

11. พรรคจะควบคุมและคุ้มครองข้าราชการประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ
ลูกจ้างของรัฐ ให้สามารถปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้องตามตัวบทกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ ผลประโยชน์ของราชการและประชาชนโดยมิต้องหวั่นเกรงต่อการแทรกแซงบีบ
บังคับจากบุคคลใดหรือฝ่ายใด และจะสนับสนุนให้สามารถก้าวหน้าในอาชีพได้ตามหลักคุณธรรม

12. พรรคมุ่งมั่นพิทักษ์หลักความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการประจำให้ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมือง ให้ข้าราชการประจำได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยอิสระ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารประเทศ ป้องกันมิให้ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำปฏิบัติงานก้าวก่ายกัน หากแต่จะต้องปฏิบัติงานประสานซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการที่ให้ข้าราชการการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย และข้าราชการประจำเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบาย นอกจากนี้พรรคจะสนับสนุนระบบการทำงานของข้าราชการการเมืองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยมาตรการต่าง ๆ และการสนับสนุนทางงบประมาณอย่างเหมาะสม

13. พรรคจะปรับปรุงรายได้และสวัสดิการในภาครัฐให้ทัดเทียมกับภาคเอกชน ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากรของรัฐ ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้บริการประชาชนอย่างมีเกียรติ มีวินัย การใช้อำนาจและมีคุณธรรม

14. พรรคไทมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะป้องกันและจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม การใช้อิทธิพลของข้าราชการ การข่มเหงรังแก หรือกลั่นแกล้งประชาชนหมดสิ้นไปโดยจะใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่จะนำผู้กระทำความผิดไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นหน้าที่ไปแล้วก็ตามมาลงโทษให้จงได้

15. พรรคไทส่งเสริมการกระจายอำนาจจากส่วนกลางแก่ส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองอย่างแท้จริง โดยให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริการ การบริหาร การงบประมาณ และกิจการอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยส่วนกลางจะเข้าไปแทรกแซงเท่าที่จำเป็นในการรักษาประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวมหรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศในการควบคุมจากส่วนกลาง มีขอบเขตเท่าที่จำเป็นในการกำกับให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

16. พรรคไทส่ง เสริมให้มีการมอบอำนาจจากส่วนกลางแก่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหลัก จะต้องได้รับการมอบอำนาจในการตัดสินใจจากส่วนกลางในการบริหารงบประมาณและกิจการอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละภูมิภาค พรรคไทสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการ เสริมหรือทดแทนภาระหน้าที่ของส่วนราชการในกิจการที่ควรดำเนินการในรูปธุรกิจ เอกชน รวมทั้งส่ง เสริมให้ เอกชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายท้องถิ่นให้มีศักยภาพทางการเงิน และมีความคล่องตัวในการสนองตอบความปรารถนาของประชาชน ได้ดียิ่งขึ้น

ด้านเศรษฐกิจ

1. พรรคไท มุ่งมั่นที่จะสร้างความใฝ่ฝันรุ่งเรืองให้ประเทศไทยก้าวสู่ความมีอำนาจทางเกษตรอุตสาหกรรมที่ทันสมัย และพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าในอนาคต
2. พรรคมุ่งสร้าง เสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าให้ประเทศเป็นศูนย์กลางธุรกิจและศูนย์กลางการคมนาคมในภูมิภาค
3. พรรคจะพัฒนาประเทศโดยการสร้างความสมดุลระหว่างความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความเป็นธรรม ในการกระจายรายได้เพื่อให้เกิดผลพวงของการพัฒนาเศรษฐกิจตกอยู่กับประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง
4. พรรคจะดำเนินการช่วยเหลือให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่คือโอกาสในสังคมหลุดพ้นจากวงจรแห่งความยากจน ภาระหนี้สินความขาดแคลนและความล้าหลัง
5. พรรคจะมุ่งแก้ปัญหาที่ทำได้ การถือครองที่ดินและราคาพืชผลตกต่ำ การถูกเอารัดเอาเปรียบของเกษตรกร ปัญหาที่อยู่อาศัย และสวัสดิการ สำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อย ผู้ใช้แรงงานพ่อค้าแม่ค้า และ เน้นการสร้างงานให้ทุกคนมีรายได้ที่สามารถจะสร้างชีวิตที่ดีได้

6. พรรคจะส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อประสิทธิภาพในการลดต้นทุนการผลิตและมีพลังการผลิต และจัดให้มีองค์กรที่จะให้การส่งเสริมและช่วยเหลือเกษตรกรรวมและอุตสาหกรรมขนาดย่อม

7. พรรคจะส่งเสริมให้มีระบบการค้าเสรีที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยเปลี่ยนแนวทางของรัฐ จากการมุ่งควบคุมเป็นการกำกับกร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

8. พรรคจะดำเนินการแก้ไขปัญหาพลังงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการพัฒนาพลังงานจากแหล่งกำเนิดพลังงาน พลังงานต่าง ๆ ให้กว้างขวางกว่าการพัฒนาพลังงานจากก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน เน้นการอนุรักษ์และการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านสังคม

1. พรรคไทยปรับปรุงและรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมให้เกิดความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนมากกว่าการพัฒนาทางวัตถุ

2. พรรคไทย มุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีระเบียบวินัยและมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อบ้านเมือง พรรคจะสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ทุกคนทุกระดับชั้นโดยเท่าเทียมกัน และมุ่งปรับปรุงการศึกษาทุกระดับและทุกสาขาให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในยุคก้าวหน้าได้อย่างเพียงพอ

3. พรรคจะส่งเสริมทุกวิถีทางในการสร้างบุคลากร ครู อาจารย์ อีกทั้งปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีคุณภาพที่ค้ำทั้งด้านความรู้ และจริยธรรมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

4. พรรคจะส่งเสริมการวิจัย การพัฒนา และการถ่ายทอดด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิทยาการทั้งปวงที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ทั้งนี้โดยจะคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของชาติด้วย อีกทั้งจะคำนึงถึงการสร้างชีวิตที่สมดุลกับธรรมชาติโดยจะพิทักษ์รักษาระบบนิเวศน์ให้ถูกหลัก วิชาการ เพื่อแก้มลภาวะอันเป็นปัญหาที่รุนแรง อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม และการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ยังขาดระบบการวางแผนที่ดี

5. พรรคไทย พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนในชนบทให้ก้าวหน้าใกล้เคียง หรือทัดเทียมกับส่วนกลาง โดยจัดบริหารสาธารณะทั้งสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ อย่างทั่วถึงกันทั่วประเทศ รวมตลอดทั้งการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชนในชนบทให้สูงขึ้น อันจะป้องกันแก้ไขปัญหาการอพยพและการว่างงานได้

6. พรรคไทย มุ่งมั่นในการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้พ้นจากการประทุษร้าย ช่มชู้ คุกคาม หรือข่มเหงจากอิทธิพลอำนาจมืดทั้งปวง พรรคจะขจัดยาเสพติดและการค้ายาเสพติดอย่างจริงจัง โดยจะมุ่งกำจัดต้นตอการผลิต การค้ารายใหญ่ รายย่อย อย่างเฉียบขาด และจะเผยแพร่ให้เยาวชนได้ตระหนักถึงพิษร้ายของยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึง

7. พรรคจะขยายบริการสาธารณสุข และการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง และเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบทที่ห่างไกล

8. พรรคจะส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางศาสนาทุกศาสนาเพื่อให้มีการนำหลักศีลธรรมคำสั่งสอนของศาสนามาใช้ในการดำรงชีวิตที่ดี และสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม

9. พรรคส่งเสริมและบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เยาวชนของชาติได้ตระหนักถึงคุณค่าในเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม โดยพรรคมีความเชื่อมั่นว่าวัฒนธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

ด้านการป้องกันประเทศ

1. พรรคไท มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งเกรียงไกรของกองทัพไทย ทั้งด้านกำลังพล กำลังอาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อให้กองทัพเป็นหลักประกันที่ไว้วางใจได้ในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย และความมั่นคงของชาติ

2. พรรคสนับสนุนบทบาทของกองทัพในยามสันติให้กองทัพมีส่วนร่วมการพัฒนาประเทศตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และในการรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. พรรคไท จะแก้ไขปัญหารายได้และสวัสดิการของกำลังพลในกองทัพให้ทัดเทียมกับส่วนราชการอื่น เพื่อให้บุคลากรของกองทัพสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีสมกับเป็นผู้พิทักษ์รักษาเอกราช และอธิปไตยของชาติอย่างแท้จริง

ด้านการต่างประเทศ

พรรคไท มุ่งสร้างสันติภาพและพยายามแก้ปัญหาระหว่างประเทศโดยสันติวิธี จะกระชับความสัมพันธ์กับนานาประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม บนหลักการของความเสมอภาค กฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติ และจะปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์อันชอบธรรมของประเทศไทย และชาวไทยในต่างประเทศ

